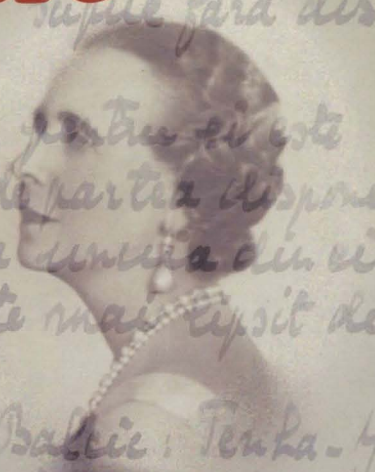
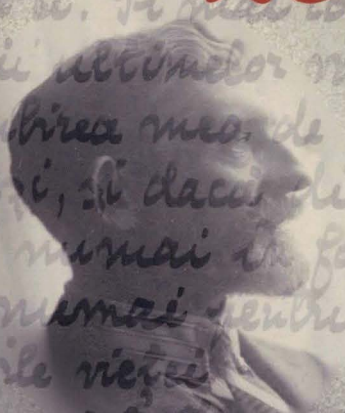

ARHIVELE NAȚIONALE ALE ROMÂNIEI

Testamentul Meu

TESTAMENTE REGALE

București, 2021

TESTAMENTE

REGALE

TESTAMENTE REGALE

Editor: dr. Mirela Daniela Tîrnă

Cuvânt introductiv: dr. Ștefania Dinu

București, 2021

EDITOR: dr. Mirela Daniela Tîrnă

CUVÂNT INTRODUCATIV: dr. Ștefania Dinu

TEHNOREDACTOR: Florica Bucur

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Testamente regale / ed.: Mirela Daniela Tîrnă; cuv. introd.:

Ștefania Dinu. – București: Arhivele Naționale ale României, 2019

ISBN 978-973-8308-61-9

I. Tîrnă, Mirela (ed.)

II. Dinu, Ștefania (pref.)

94

347.67

ISBN 978-973-8308-61-9

CUPRINS

Cuvânt introductiv	7
Câteva considerații privitoare la testament	17
Regele Carol I	19
Documente	23
Regina Elisabeta	42
Documente	46
Regele Ferdinand	69
Documente	72
Regina Maria	147
Documente	154
Lista documentelor	233
Indice antroponimic	239
Indice toponimic	252
Anexe	258

CUVÂNT INTRODUCȚIV

Boala și moartea fac parte din viața cotidiană a oamenilor, atât a celor obișnuiți cât și a celor de rang înalt, deci și din viața familiilor regale. Nu de puține ori ne-am întrebat, oare cum priveau membrii familiilor regale acest moment și cum s-au pregătit pentru o eventuală plecare din această lume brusc, în urma unor boli nemiloase sau din cauze naturale.

Lucrarea de față ne răspunde la aceste întrebări și dovedește faptul că regii României, în calitatea lor de șefi de stat și de capi ai familiei, s-au preocupat de acest aspect și și-au redactat din timp testamentele și la fel și cele două regine – Elisabeta și Maria.

Volumul referitor la testamentele regilor și reginelor României – Carol I, Ferdinand I, Elisabeta și Maria – este un demers inedit în peisajul editorial dedicat familiei regale a României și a fost posibil grație Mirelei Daniela Tîrnă, pasionată cercetătoare, doctor în istorie, consilier în cadrul Arhivelor Naționale ale României – Biroul Documentare, Publicații și Activități Științifice.

Pentru început, autoarea face o analiză din punct de vedere juridic al acestui act, care este testamentul, pornind de la definiție și normele care l-au reglementat de-a lungul timpului: „Codul Calimachi (1860)”, „Legiuirea Caragea (1818)” și „Codul Civil (1864)” din perioada domniei lui Alexandru Ioan Cuza, acesta din urmă fiind inspirat de cel francez,.

Toate aceste legiuiri au confirmat testamentul în formă scrisă, modul de deschidere a succesiunii, tipurile de succesori, cotele fiecăruia, ordinea în care se venea la succesiune și încheierea succesiunii.

Testamentul reprezintă, de fapt, oglinda celui ce îl concepe, tipul de relații pe care autorul testamentului le-a avut cu familia, rudele și prietenii, modul cum a știut să-și administreze bunurile proprii, astfel încât ele să poată fi lăsate copiilor în special, dar și unor instituții laice sau ecleziastice.

Regii și reginele României au uzat în mod firesc de acest act juridic, iar testamentele lor, aflate în patrimoniul Arhivelor Naționale ale României fac obiectul volumului de față.

Primul testament analizat este cel al regelui Carol I, pe care l-a redactat olograf în anul 1899 și care a fost completat de un codicil în anul 1911.

Testamentul primului rege al României este unul impresionant, atât prin prisma conținutului, cât și din punct de vedere al exprimării și al simbolisticii, fiind unul de referință, fapt pentru care, toate celelalte testamente se vor raporta la el. Dealtfel, regele Carol I a fost întemeietorul dinastiei și cel care a fixat protocolul Curții Regale sub toate aspectele, toți ceilalți regi care i-au urmat nefăcând altceva decât să respecte regulile, cu mici modificări legate de desfășurarea unor evenimente care au influențat mai mult sau mai puțin societatea românească și implicit Curtea Regală a României.

Regele Carol I s-a stins din viață la Castelul Peleş, la 27 septembrie 1914, la vârsta de 75 de ani, iar acest lucru este ilustrat în volum prin câteva documente: actul de deces al regelui Carol I, procesul-verbal încheiat la 2 octombrie 1914 în urma sigilării sicriului cu rămășițele defunctului suveran, în prezența lui Ion I. C. Brătianu – președintele Consiliului de Miniștri și ministru de război, a lui Victor Antonescu – ministrul Justiției, a lui Barbu Știrbei – administrator al Domeniilor Coroanei și a generalului Leon Mavrocordat – șeful Casei Militare Regale, alături de testamentul propriu-zis al regelui, datat 14/26 februarie 1899. Din parcurgerea primelor rânduri ale acestui act, scris și iscălit de mâna sa, răzbate simțul datoriei față de țară, care l-a caracterizat toată viața pe augustul suveran, preocuparea pentru dezvoltarea și modernizarea societății românești, trecând peste toate greutățile cu încredere în Dumnezeu și cu sprijinul unei elite politice de excepție, care a înțeles să-l susțină să-și ducă la capăt nobila misiune. Dealtfel, cele două devize care l-au călăuzit în viață și în anii de domnie: „Tot pentru Țară, nimic pentru mine” și „Nihil Sine Deo” apar în testament ca un îndemn pentru succesorul său – principele Ferdinand, că va domni în același spirit.

În prima parte a testamentului regele face precizări legate de ceremonia înhumării, după care urmează referiri asupra împărțirii bunurilor, ținând să menționeze că averea sa a crescut „printr-o bună gospodărire și o severă rânduială în cheltuieli”, dar și printr-o bună administrare a veniturilor Domeniilor Coroanei realizată de Ioan Kalinderu și de către Louis Basset – secretarul său particular.

Prin testament, succesorul la tron – principele Ferdinand – a primit Castelul Peleş și întreaga moșie Sinaia-Predeal, cu precizarea că va fi în continuare reședință de vară a reginei Elisabeta, galeria de tablouri – descrisă de bibliotecarul său Leo Bachelin – urma să rămână „pentru totdeauna și de-a întregul în Țară, ca proprietate a Coroanei României”. De asemenea, instituții pe care regele le înființase și le susținuse de-a lungul domniei: Academia Română,

Fundația Universitară „Carol I”, Societatea Geografică, diferite societăți de binefacere, bisericile ortodoxă, catolică și protestantă, regina Elisabeta, copiii cuplului princiar au primit importante sume de bani, ceea ce demonstra preocuparea regelui pentru bunul mers al societății românești pe calea modernizării și pentru bunăstarea membrilor familiei sale.

O mențiune deosebită era prevederea prin care regele Carol I lăsa principesei Maria suma de 600.000 lei pentru cheltuielile personale, sfătuind-o totodată „să combată luxul care aduce prin cheltuieli nemăsurate atâtea nenorociri în familie”. O sumă în valoare de 800.000 lei urma să fie primită ca zestre de către nepoata sa, principesa Elisabeta, la împlinirea vârstei de 21 ani. Tot personalul superior și inferior al Casei Regale urma să-și primească salariile încă un an după moartea sa, suma ridicându-se la 240.000 lei.

La 14/26 decembrie 1911, regele Carol I a adăugat un codicil testamentului, prin care principele Nicolae urma să primească, la vârsta majoratului, suma de 1.000.000 lei, iar principesele Maria (Mignon) și Ileana câte 500.000 lei fiecare, tot la vârsta majoratului sau când se vor căsători.

De asemenea, toate rudele suveranului urmau să primească fiecare câte un dar, cu o valoare între 800-1.000 lei. Cei care îl deserviseră în timpul vieții și care îi fuseseră aproape: miniștri, adjutanți regali, funcționari al Casei Regale și princiare, doamne de onoare urmau să primească fiecare câte un dar, constând în obiecte de artă, tablouri, bijuterii etc.

Valoroasa colecție de arme urma să rămână la Castelul Peleş, ca proprietate a Coroanei Românei, dispunând deja de un catalog detaliat. În urma inventarierii averii regelui Carol I a rezultat că suveranul deținea moșiile: Broșteni, Slobozia-Zorleni, Mănăstirea, Poeni, Predeal, case și terenuri în București, iar ca avere mobilă o serie de titluri, împrumuturi, conturi și bani în numerar, toate acestea revenind prin testamentul inițial și codicil, principelui Ferdinand - moștenitorul tronului. La data de 15 octombrie 1914, prin hotărârea Tribunalului Ilfov, regele Ferdinand a fost pus în posesia întregii averi mobile și imobile a unchiului sau.

*****

Cel de-a doilea testament prezentat este al primei regine a României - Elisabeta. Copilăria suveranei a fost una greu încercată, trecând prin mai multe traume legate de pierderea tatălui, boala mamei sale, iar după căsătoria cu

principele Carol, pierderea unicei fiice, principesa Maria, care a decedat la vârsta de 4 ani, bolnavă fiind de febră tifoidă. Așadar, suferința a fost cea care i-a modelat caracterul fapt pentru care regina s-a dedicat operelor de binefacere, înființând și patronând astfel de societăți. A fost o regină instruită, înzestrată intelectual, talentată, iubitoare de muzică, artă și cu o mare aplecare spre învățarea limbilor străine. Pierderea fiicei sale a determinat-o să se apuce de scris, semnându-și creațiile literare cu numele de Carmen Sylva, a făcut traduceri și a legat o frumoasă prietenie cu scriitorul francez Pierre Loti. La Castelul Peleş și la Palatul Regal din Calea Victoriei ținea saloane literare și muzicale, unde erau invitați: George Enescu, Vasile Alecsandri, Elena Văcărescu, Mite Kremnitz, Titu Maiorescu.

Regina Elisabeta a fost cea care a promovat costumul popular românesc, l-a purtat și le-a îndemnat și pe doamnele sale de onoare s-o facă, dar și pe cele din înalta societate românească.

S-a stins din viață la 18 februarie 1916, la Palatul Regal din București, în urma unei pneumonii și a fost înmormântată lângă regele Carol I, la Curtea de Argeș. În volum sunt cuprinse, printre altele, procesul verbal de constatare a morții reginei, actul de deces, procesul-verbal întocmit cu ocazia dezgropării osemintelor fiicei sale, principesa Maria, din grădina palatului Cotroceni, pentru a fi reînhumată alături de mama sa la Curtea de Argeș, procesul-verbal încheiat la deschiderea testamentului suveranei, testamentul inițial și două codicile.

Regina Elisabeta și-a scris testamentul la 11/24 octombrie 1914, la o lună după moartea soțului său, act care oglindește preocuparea constantă pentru operele de binefacere și astfel, cei 2.000.000 lei lăsați inițial de rege fiind împărțiți către „Fondul Reginei” și diverselor societăți: Institutul surorilor de caritate „Regina Elisabeta”, Azilului de orbi „Regina Elisabeta” (Vatra Luminoasă), Policlinica „Regina Elisabeta”, societățile „Obolul”, „Furnica”, „Tibișoiul”, „Țesătoarea”, doamnelor de onoare, personalului Curții Regale. În primul codicil la testamentul olograf de la Curtea de Argeș, din 11/24 octombrie 1914, urmare a atribuirii, din partea regelui Carol I, a încă 1.000.000 lei, jumătate – 500.000 lei – urmau a fi adăugați la „Fondul Reginei” – fond pus la dispoziția viitoarei regine, și care ajungea astfel la suma de 1 milion de lei, iar cealaltă jumătate urmau să se constituie într-un fond pentru înzestrarea unei fete de ofițer din armata română. Prin al doilea codicil la testamentul său, regina Elisabeta lasă nepoatei sale, principesa Elisabeta „cinci rânduri de mărgăritare cu închizătoare”, iar principelui Nicolae îi lasă toate tablourile pe care le deținea

și care se aflau în Palatul Regal de la București și în reședința de la Curtea de Argeș, unde a locuit după moartea regelui Carol I.

Prin dispoziția testamentară a reginei, din 9/12 iulie 1915, Alexandru Tzigara Samurçaș urma ca după încetarea din viața a suveranei să preia toate manuscrisele și să dispună liber de ele, iar dacă ar fi fost bolnavă și nu ar mai fi putut lucra, dispoziția trebuia aplicată imediat.

În urma inventarierii averii reginei Elisabeta, aceasta dispunea de 3.000.000 lei în numerar, bijuterii și tablouri, pe care le-a împărțit după propria voință, principala preocupare fiind operele de caritate.

*****

Testamentul celui de-al doilea rege al României, Ferdinand I, se raportează la cel al predecesorului său și dovedește, fără doar și poate, personalitatea modestă și binevoitoare a suveranului.

Tânărul principe Ferdinand, nepotul de frate al regelui Carol I, a devenit moștenitor al tronului României prin „pactul de familie” semnat la 18 mai 1881 și patronat de împăratul Germaniei – Wilhelm I. Ferdinand s-a căsătorit la 29 decembrie 1892/10 ianuarie 1893, la Sigmaringen, cu principesa Maria de Saxa-Coburg-Gotha, nepoata reginei Victoria a Marii Britanii și a țarului Alexandru al II-lea al Rusiei. A urcat pe tronul României la 28 septembrie/11 octombrie 1914, după moartea unchiului său și a domnit 13 ani, când a fost răpus de o boală nemiloasă, stingându-se din viața prematur, la 62 de ani, în ziua de 20 iulie 1927, la Castelul Pelișor.

Regele Ferdinand a fost suveranul întregitor de țară, sub sceptrul său realizându-se, în urma participării României la Primul Război Mondial, Marea Unire. De aceea, a fost numit de către contemporanii săi „Regele Ferdinand cel Loial”, fiind încoronat la Alba Iulia, la 15 octombrie 1922, ca rege al tuturor românilor. A fost un erudit, prefera discuțiile neprotocolare „la o țigară”, pe subiecte diverse de biologie, istorie, lingvistică, politică, știa limba germană, română, engleză, franceză și chiar rusă.

Regele Ferdinand a avut din tinerețe o sănătate care i-a pus probleme de foarte multe ori, ceea ce l-a determinat, după o operație pe care a suferit-o în 1925, să-și scrie testamentul la data 2 iunie 1925. Prin acest act lăsa fiului său principele Carol, ca urmaș la tron, întreaga moșie Sinaia-Predeal, împreună cu

Castelul Peleş. A primit însă o lovitură dură în momentul în care, acest fiu, în care își pusese toate speranțele și toată încrederea a dezertat de la îndatoririle de moștenitor al tronului pentru a treia oară, rămânând în străinătate cu iubita lui, Elena Lupescu. Regele suferind, a fost nevoit să modifice testamentul, căruia la 11 ianuarie 1926 i-a adăugat un codicil, prin care anula dispozițiile din testament referitoare la principele Carol, în privința drepturilor ce-i reveneau ca moștenitor al tronului, drepturi ce urmau să-i revină nepotului său minor, principele Mihai.

Testamentul regelui Ferdinand I face așadar vorbire despre fiul său – viitorul rege, despre soția sa, regina Maria, „tovarășă nedespărțită și sprijin prin sfat și credință în toate vremurile și împrejurările“. Regina Maria urma să continue să-și aibă reședința la Palatul Cotroceni, iar Castelul Pelișor, Casa pentru oaspeți și dependențele ce țineau de castel urmând să rămână în folosința reginei atâta timp cât va trăi. Întreținerea acestor reședințe intra în sarcina succesorului la tron. Restul averii a fost împărțită celor cinci copii, o serie de instituții care au primit sume de bani, alături de personalul care l-a servit de-a lungul vieții. După moartea sa, în urma inventarierii averii imobile, mobile, bani în numerar și efecte publice române și străine s-a constatat că regele Ferdinand nu a dispus în timpul vieții sale de o avere foarte mare și nu a urmărit să obțină venituri care nu i se cuveneau, declarând chiar în testamentul său, că împrejurările economice grele de după Marele Război și greutățile familiale, nu i-au permis să-și sporească averea personală și de aceea regreta că nu a putut face binele pe care l-ar fi dorit. Primul rege al României Maria a fost modest, bun, drept, principala preocupare fiind dezvoltarea societății românești sub toate aspectele. A fost omul reformei agrare și al celei electorale, precum și al acțiunilor vizând consolidarea statului național unitar român.

*****

Ultimul testament prezentat în volum este cel al reginei Maria a României, act ce reflectă, de asemenea, personalitatea unei femei excepționale, care și-a iubit mai presus de orice țara și familia. A fost o frumoasă prințesă engleză, care s-a născut la 29 octombrie 1875, în castelul Eastwell, în comitatul Kent din Anglia, fiind fiica celui de-al doilea fiu al reginei Victoria a Marii Britanii (1837-1901), Alfred și a mării ducese Maria Alexandrovna, fiică a țarului Alexandru al II-lea. La vârsta de 17 ani, tânăra principesa s-a căsătorit cu principele Ferdinand – moștenitorul tronului României, în vârstă de 27 de ani.

Căsătoria a avut loc pe data de 29 decembrie 1892/10 ianuarie 1893 la Castelul de la Sigmaringen, în prezența unui mare număr de principii germani, ruși și englezi. Imediat după căsătorie, principesa Maria a rămas însărcinată, dând naștere la 16 octombrie 1893 moștenitorului tronului, principele Carol. A urmat un an mai târziu principesa Elisabeta (1894), iar în anii următori principesa Marioara (Mignon 1900), principele Nicolae (1903), principesa Ileana (1909) și principele Mircea (1913), acesta din urmă murind la vârsta de trei ani (1916), din cauza febrei tifoide pe care a contactat-o.

După moartea regelui Carol I la 11/24 septembrie 1914, principele Ferdinand și principesa Maria au devenit regele și regina României, regele Ferdinand I declarând la urcarea sa pe tron că va fi „un bun român” și că nu se va opune intereselor naționale ale românilor.

În timpul Primului Război Mondial, regina Maria s-a afirmat prin munca susținută în vederea organizării serviciului de Cruce Roșie, prin lupta în vederea înlăturării epidemiei de tifos care decima armata română, în iarna anului 1917, prin organizarea de cât mai multe spitale pentru îngrijirea bolnavilor și răniților, suverana având astfel o contribuție hotărâtoare la lupta pentru realizarea statului național unitar român.

Un moment important în viața regelui Ferdinand I și a reginei Maria a fost încoronarea lor ca suverani ai României Mari, în Catedrala Reîntregirii de la Alba Iulia, din zilele de 15-16 octombrie 1922.

Regina Maria a României a fost nu numai o regină care s-a implicat activ în viața politică a țării sale, ci și o regină care își dedica timpul liber numeroaselor sale pasiuni și hobby-uri. Printre principalele pasiuni ale reginei se numărau pictura și scrisul, construirea de „case de vis”, cum își numea ea reședințele și decorarea interioarelor acestora. Toate reședințele suveranei României – Palatul Cotroceni, Castelul Peleşor, Castelul Bran, Palatul de la Balcic, Castelul Copăceni, Palatul de la Mamaia – au fost construite, amenajate sau reamenajate în conformitate cu propriile dorințe.

Regina a fost pasionată și de călătorii, pe care le făcea atât în țară cât și în străinătate. Însoțită de copiii săi și uneori și de regele Ferdinand regina mergea în diverse locuri din țară, vizita biserici, stătea de vorbă cu oamenii locului, încercând să le înțeleagă tradițiile și obiceiurile. În ceea ce privește călătoriile în străinătate, cele mai cunoscute sunt cele trei călătorii neoficiale pe care regina Maria le-a efectuat în perioada februarie-martie 1919 la Paris și la Londra și apoi în S.U.A. în toamna anului 1926.

Regina Maria s-a stins din viață în ziua de 18 iulie 1938, orele 17.38 la Castelul Pelișor din Sinaia, la vârsta de 62 de ani, în urma unei grele suferințe. Fiul său – regele Carol al II-lea i-a organizat funeralii fastuoase, demne de o adevărată regină, fiind înmormântată în biserica mănăstirii Curtea de Argeș – necropola familiei regale a României.

După înmormântarea reginei la 24 iulie 1938, a doua zi, pe 25 iulie a fost deschis testamentul acesteia, în prezența regelui Carol al II-lea, principelui Nicolae, principeselor Elisabeta, Mărioara, Ileana și a lui Ernest Urdăreanu, în calitate sa de ministru al Casei Regale. Este vorba de ultimul testament al reginei, care le anula pe celelalte și care a fost scris, datat și semnat de ea la Balcic (Tenha-Juvah), pe 29 iunie 1933.

Trebuie spus că, de-a lungul vieții, regina Maria a redactat mai multe testamente. Primul testament a fost redactat pe vremea când era încă principesă, la data de 16/29 noiembrie 1908, la Palatul Cotroceni. Potrivit acestui testament, principesa Maria dorea ca tot ceea ce a scris, să fie îndeplinit de către principele Ferdinand, iar în cazul în care acesta murea înainte sa, de către copii, care trebuiau să ducă la îndeplinire fiecare dintre dorințele exprimate, fără discuție. Una din dorințele principesei Maria la acel moment era de a fi îngropată la Horez: „lângă biserica cea mică și goală de lângă pădure, unde locul îmi amintește puțin de un parc englezesc, și în același timp, pentru că este un loc în țara mea România, pe care l-am îndrăgit mai mult decât orice. Fiica mea Elisabeta cunoaște locul. Cu toate obiecțiile care fără îndoială că vor fi ridicate din cauza dificultăților, aceasta rămâne totuși dorința mea cea mai mare“. Alături de această mare dorință, principesa Maria mai cerea ca la funeralii, coșciugul să-i fie purtat de soldații Regimentului IV Roșiori, și nu tras de un cal negru, iar locul să fie marcat cu o cruce mare din piatră. În continuare, principesa atribuia prin testament o serie de obiecte, lucruri personale și bijuterii soțului, copiilor și diversilor săi prieteni.

La 29 decembrie 1912, principesa Maria a redactat la Palatul Cotroceni un nou testament, lăsând o serie de bunuri și copilului care urma să se nască - principele Mircea.

Testamentului alcătuit în 1908, regina Maria – de această dată – i-a adăugat o anexă, în septembrie 1926, la Sinaia, efectuând unele modificări și adăugiri în ceea ce privește împărțirea bijuteriilor și a bunurilor pe care le acumulase între timp. Potrivit acestei anexe, din nou o serie de bijuterii, obiecte și lucruri personale au fost lăsate de regina Maria copiilor săi și prietenilor.

Acestora li se alăturau și instituții precum: Muzeul Militar din București, Marele Centru „Principele Mircea“, ca și Regimentul IV Roșiori.

Cel de-al treilea testament al reginei Maria – ultimul și cel care a fost luat în considerare la decesul său – a fost redactat la 29 iunie 1933 la Balcic și revoca orice testament anterior. Regina își începea testamentul astfel: „Necunoscând vremea ce-mi este hărăzită pe pământ, hotărâsc prin acest testament ultimele mele voințe. Bindecuvântez țara, copiii și nepoții mei. Rog pe copiii mei să nu uite niciodată că încrederea în Dumnezeu este o călăuză în fericire și o mângâiere în suferință. Îi rog să fie uniți, să susție țara și să se susție între ei. Îi mai rog să se supună fără discordii ultimelor mele voințe“. Astfel, potrivit acestui din urmă testament și conform voinței sale – regele Carol al II-lea – urma să primească proprietățile reginei de la Balcic – Tenka Juvah, Mavi-Dalga, împreună cu castelul, toate celelalte clădiri și biserica Stella Maris, principesa Elisabeta urma să primească întreaga moșie și castelul Copăceni, Mărioara – regină a Regatului Sârbilor, Croaților și Slovenilor – și principele Nicolae, urmau să primească, conform voinței reginei, părțile rezervate lor în bani, iar Ileana – devenită arhiducesă de Austria prin căsătoria cu arhiducele Anton de Habsburg – urma să primească Castelul Bran, cu tot ce se găsea în el și cu toate terenurile și construcțiile ce erau proprietatea reginei la Bran, fără nici o rezervă.

Nepotului său Mihai – mare voievod de Alba Iulia – regina îi lăsa „safirul cel mare“, care îi fusese dăruit de regele Ferdinand. Colierul de diamante cu safirul imens a intrat în posesia viitorului rege Mihai, fiind purtat de către principesa Ana de Bourbon Parma la căsătoria sa cu Mihai, celebrată la Atena în cursul anului 1948.

Despre celelalte bijuterii, regina scria că a dispus de ele încă din timpul vieții, astfel încât, ruga pe fii săi Carol și Nicolae să nu facă nici un fel de obiecții cu privire la bijuterii sau la valoarea lor, deoarece ele nu se mai cuprindeau în patrimoniul său, ci în cel al fiicelor sale. De asemenea, în avutul reginei Maria mai intrau – în virtutea testamentului regelui Ferdinand – și mobilele din Palatul Cotroceni și cele din Castelul Pelișor, ca și uzufructul până în anul 1939 asupra moșiei Sinaia-Predeal și asupra caselor și clădirilor menționate acolo. Toate acestea urmau să fie cuprinse în actul de împărțeală al averii sale.

Regina Maria își încheia testamentul, cu părerea de rău că nu a putut face mai mult pentru țara sa. Una din dorințe ar fi fost să înalțe o biserică mică pe fostul front de la Onești și să înființeze un cămin cu numele său, pentru studentele de la Universitatea din Iași, ca amintire a zilelor petrecute acolo, în timpul Marelui Război pentru întregirea neamului.

Concluzia este aceea că, succesiunea reginei Maria se reducea la ultimul său testament, cel din iunie 1933. Potrivit acestuia, regina Maria nu dispunea decât de reședințele sale și de o serie de bani în numerar, la bănci din țară și din străinătate. Toată această avere a lăsat-o cu dragă inimă copiilor săi, afirmând că „iubirea de mamă pentru ei este aceeași și dacă dispun de partea disponibilă numai în favoarea unuia dintre ei este numai pentru că este mai lipsit de nevoile vieții”.

Ca și soțul său regele Ferdinand, regina Maria nu a căutat să adune averi nemăsurate, preocuparea sa de căpătâi fiind facerea de bine. Acest lucru însă, nu a mai fost posibil în ultima parte a vieții sale, deoarece regele Carol al II-lea i-a redus treptat veniturile, anulând codicilul testamentului regelui Ferdinand, prin care regina Maria urma să primească uzufructul proprietăților regale.

****

Volumul „Testamente regale” este unul remarcabil și vine să facă lumină într-o problemă controversată – averile regilor României – despre care, istoriografia din perioada comunistă susținea că au avut venituri nemăsurate, nemeritate și în detrimentul altor categorii sociale.

Este o cercetare făcută cu mare acuratețe de către autoare, care va folosi atât istoricilor, profesorilor, cât și studenților și în general, tuturor celor interesați de aspectele privind viața și personalitatea regilor și reginelor României.

Existența acestor testamente și ale altor acte aferente în patrimoniul Arhivelor Naționale ale României și aducerea lor în actualitate de către Mirela Daniela Tîrnă reprezintă un câștig și demonstrează preocuparea primilor doi regi ai României – Carol I și Ferdinand I – pentru modernizarea, independența și unitatea românilor pe de o parte și administrarea echilibrată și atentă a veniturilor personale și împărțirea judicioasă a ceea ce au dobândit de-a lungul vieții, către instituții pe care le-au creat, biserici, societăți de binefacere și membrii familiei, astfel încât posteritatea să păstreze amintirea unor suverani drepecți și iubitori de neam și țară.

dr. Ștefania Dinu

Câteva considerații privitoare la testament

În esență, testamentul este un act juridic. Așa cum apare el, în Codul civil, este un act solemn, unilateral, revocabil și personal, prin care o persoană numită testator dispune cu titlu gratuit, pentru momentul încetării sale din viață, de toate bunurile, dar prin care se pot exprima și o serie de dorințe, sfaturi și gânduri către urmași. Prin testament nu se fac donații, ci legate. Testamentul conține dispoziții referitoare la patrimoniul succesoral sau la bunurile ce fac parte directă sau indirectă a legatarului. Legatarul este persoana care dobândește prin testament un legat și este desemnată ca moștenitor. Așadar, cel mai clar scop al testamentului este de a stabili cum va fi împărțită averea mobilă și imobilă a testatorului după deces.

Dincolo de definițiile juridice, testamentul este oglinda perfectă a autorului său. Dintr-un testament ne putem da seama, nu numai de averea persoanei respective, dar și de caracterul și firea testatorului, de lucrurile pe care a pus preț în viață, cât de generos sau cumpătat a fost, de preocupările și prietenii pe care i-a avut. Când o persoană își scrie testamentul, aceasta se află în fața propriei conștiințe și a propriei vieți, când trecutul poate fi privit obiectiv, iar prezentul poate influența decisiv.

Noțiunea de testament este cunoscută încă din perioada romană (testari = a desemna), atunci când dreptul de a testa era recunoscut tuturor, dar mai ales patricienilor. Din secolul al XIII-lea, testamentul este reglementat tot mai clar în diferite sisteme juridice ale lumii.

La noi, testamentul a existat în forma sa orală, de unde și expresia „a lăsat cu limbă de moarte”, iar mai apoi în forma scrisă sub numele de diată-zapis, izvod, carte. Testamentul în formă elaborată îl regăsim în Codul Calimach (1816) și Legiuirea Caragea (1818), apoi în formă modernă, în Codul civil de la 1864, inspirat de cel francez, cu modificări și adăugiri ulterioare¹. Potrivit acestuia, „orice persoană este capabilă de a face un testament dacă nu este

---

¹ Codul civil din 1864 sau Codul lui Cuza a înlocuit vechile coduri și a rămas în vigoare, cu modificări și adaptări, până în 2011.

poprită de lege; două sau mai multe persoane nu pot testa prin același act, una în favoarea celeilalte sau în favoarea unei a treia persoane; un testament poate fi sau olograf, sau făcut prin act autentic, sau în formă mistică; testamentul olograf nu este valabil decât când este scris în tot, datat și semnat de mâna testatorului; testamentul autentic este acela care s-a adevărit de judecătoria competentă; când testatorul va voi să facă un testament mistic sau secret, trebuie neapărat să-l iscălească, sau că l-a scris el însuși, sau că a pus pe altul să-l scrie, iar hârtia în care s-au scris dispozițiunile testatorului, sau hârtia care servește de plic se va strânge și se va sigila”². Codul a tratat atent și modul de deschidere a succesiunii, tipurile de succesori, cotele acestora, ordinea în care se venea la moștenire și încheierea succesiunii. De asemenea, recunoștea legatele, ca fiind dispoziții testamentare ce pot viza o fracție din masa succesorală, toată masa succesorală sau doar un bun precizat din aceasta.

Cu siguranță, „puține instituții de drept au un conținut atât de mozaicat și cu încărcătură emoțională atât de conturată precum testamentul... Dominat de temeri, ură, dragoste, relații de familie, răzbunări, împăcări și concepte religioase, testamentul rămâne un izvor de informații, extrem de util și valoros, atât pentru istoria dreptului, cât și pentru evoluția istorică a unei societăți”³.

Și în cazul regilor, testamentele respectă întru totul legea și le reflectă personalitatea, preocupările, sentimentele față de familie, prieteni, angajați dar și față de popor și țară, menționate întotdeauna printr-o formulă ce exprimă atașamentul sau chiar afecțiunea.

dr. Mirela Daniela Tîrnă

---

² *Codul civil român din 4 decembrie 1864 cu toate modificările ulterioare*, București, Editura Librăriei Universale Alcala & Co, p. 123-125 (art. 856, 857, 858, 859, 863, 864).

³ Liviu-Bogdan Ciucă, *Unele considerații privind instituția testamentului* în Revista “Universul Juridic”, nr. 10, octombrie 2015, p. 23.

Regele Carol I (1839-1914)

Prinț străin pe tronul României, Carol I de Hohenzollern Sigmaringen a fost agreat atât de Franța, cât și de Germania, dar s-a bucurat și de atitudinea binevoitoare a Angliei la momentul 1866. S-a născut la Sigmaringen, pe 20 aprilie 1839, fiu al prințului Karl Anton de Hohenzollern și al Josephinei de Baden. A avut un frate mai mare, Leopold, căsătorit cu Antonia, fiica regelui Fernando al II-lea al Portugaliei, o soră, Ștefania, căsătorită cu Don Pedro al V-lea al Portugaliei, un alt frate, Anton, mort în războiul pruso-austriac din 1866, un al treilea frate, Frederic și o soră, Maria, căsătorită cu Filip de Flandra și mamă a viitorului rege al Belgiei, Albert I. Înrușiți cu familiile domnitoare ale Europei, Hohenzollernii își revendicau descendența din chiar Carol cel Mare.

După absolvirea cursurilor secundare, Carol a urmat Școala de cadeți din Munster, apoi pe cea de artilerie și geniu din Berlin. A fost locotenent în Regimentul 2 dragoni de gardă și a luat parte la războiul austro-pruso-danez. Când i s-a oferit tronul României, Carol avea 27 de ani, un spirit cazon, bazat pe ierarhie și disciplină: „Regele Carol era parcă predestinat tronului nostru, chiar micile lui defecțiuni l-au servit adesea, căci tot era subordonat unui simțământ al datoriei, unei convingeri nestrămutate a misiunii sale, unei cumpătări în rezoluțiunile lui, împinsă uneori așa de departe încât pierdea momentul oportun, de nu avea pe cineva lângă dânsul care să-l silească... Nu avea inima caldă, instinctul creator izvorât din ea nu exista la dânsul, era înăbușit prin prea multă cercetare, teamă de răspunderea ce avea și de verdictul istoriei... Cei din apropierea lui își dădeau seama că nu se puteau bizui pe inima regelui, ci numai pe judecata lui și de aceea a fost puțin iubit, dar mult respectat.”¹ O altă descriere a lui Carol I îi aparține lui Gala Galaction și sintetizează în câteva vorbe firea, caracterul și viața regelui: „Vodă nu vorbește decât foarte puțin și totdeauna cu miez; Vodă nu azvârle banii pe ferestre; Vodă nu stă la masă decât o jumătate de oră; Vodă nu bea; lui Vodă nu-i plac lăutarii; Vodă trăiește în palat ca un megaloschimnic în chilia lui”.²

Sabina Cantacuzino, *Din viața familiei Ion C. Brătianu*, București, Editura Albatros, 1993, p. 103.

² Alexandru Tzigara-Samurçaș, *Din viața regelui Carol I*, Fundația Regele Carol I, 1939, p. 68.

Regele Carol I este personalitatea de la care au pornit schimbările profunde în România – statul modern, independența și suveranitatea țării, dezvoltarea României sub toate aspectele: economic, cultural, legislativ, politic și militar, dar și stabilitate prin proclamarea regatului în 1881 și a dinastiei sale pe tronul României: „Regatul care e o garanție sigură pentru viitor, e azi înființat! Cu mândrie primesc această Coroană, care a fost făcută din metalul unui tun stropit cu sângele eroilor noștri și care a fost sfințită de biserică. O primesc ca un simbol al independenței și puterii României!”³

A continuat reformele lui Al. I. Cuza și printr-o scriere de geniu, am putea spune, a pus accent pe dezvoltarea României în punctele cheie, prin oameni specializați din țară și străinătate. „Atent la cel mai mic amănunt, El urmărește în același timp liniile mari ale dezvoltării economiei românești. Vede cel dintâi foloasele introducerii drumului de fier și stăruie neconținut pentru realizarea acestei însemnate opere. Atrage atenția asupra importanței irigațiilor, asupra despăduririlor, arată încă din 1868, necesitatea lucrărilor pentru navigabilitatea Prutului, iar în 1872 aceea a construirii unui pod peste Dunăre, la Giurgiu. Insistă asupra nevoii explorării bogățiilor minerale și e neconținut preocupat de problema finanțelor”.⁴ Când în 1906 va organiza, după modelul vremii, Expoziția Națională, regele Carol I se afla la apogeul domniei sale.

Alcătuitor în 1899, la sfârșit de veac și cu un codicil adăugat în 1911, testamentul regelui Carol I este unul impresionant prin conținut, exprimare și simbolică. Mai mult decât atât, regele Carol I fiind primul rege al României și testamentul său este unul de referință, iar toate celelalte testamente se vor raporta la el.

Este un testament care sintetizează întreaga sa domnie: greutățile începutului, înzestrarea armatei, cultivarea sentimentului religios, prețuire pentru fruntașii țării, alături de care a pus bazele statului, permanenta preocupare pentru ca România să ocupe o poziție vrednică între statele europene. Sunt precizate cele două devize, care i-au călăuzit viața și domnia: „Tot pentru Țară,/ Nimic pentru mine” și „Nihil sine Deo!”

Castelul Peleş, ca și întreaga moșie Sinaia-Predeal, simbolul domniei regelui Carol I, este lăsat moștenire succesorului la tron, cu precizarea că va fi în continuare reședința de vară pentru soția sa, regina Elisabeta. Un alt aspect

---

³ *Cuvântările Regelui Carol I*, vol. I (1866-1886), Fundația pentru literatură și arte Carol II, București, 1939, p. 6.

⁴ *Ibidem*, p. 3.

precizat în testamentul regelui Carol I vizează galeria de tablouri, ce tocmai fusese descrisă de bibliotecarul său, Leo Bachelin⁵. Regele precizează că această galerie „va rămâne pentru totdeauna și de a întregul în Țară, ca proprietate a Coroanei României”.⁶

De asemenea, regele precizează că dorește să fie îngropat lângă biserica Curtii de Argeș cu mențiunea că, atunci când capitala României va cere să fie în mijlocul bucureștenilor, înmormântarea de la Argeș va fi provizorie până o să se ridice un mausoleu pe o înălțime împrejurul Bucureștiului și se gândește la zona Bisericii Cărmidari.⁷ Acest lucru nu s-a realizat și la 120 de ani de la momentul redactării acestui testament vorbim de Mănăstirea Curtea de Argeș ca despre locul unde se află necropola Familiei Regale a României pentru totdeauna, căci aici au fost înhumați sau aduși ulterior toți regii României. În *Memoriile* sale, I. G. Duca notează: „Pe la ora 9 în seara zilei de 27 septembrie/10 octombrie s-a întors Brătianu cu testamentul regelui. De aici am aflat că își manifesta într-o formă discretă și plină de tact dorința de a fi îngropat, precum o prevedeam, în mănăstirea Curtea de Argeș. Atâta tot, în privința ceremonialului propriu-zis al înmormântării, nimic. În înțelegere și cu regele Ferdinand, am hotărât să se facă două slujbe, una catolică și una ortodoxă. Cea catolică – intimă și cea ortodoxă – oficială. Am cerut Sinodului nostru încuviințarea de a îngropa un catolic într-o biserică ortodoxă și am fost delegat să obțin aprobarea Bisericii catolice la toate aceste orânduiri”.⁸

Preocupat de sprijinirea culturii, Academia Română l-a ales pe regele Carol I, în 1879, președinte de onoare al acestui for științific și cultural. După 1891, regele Carol I a înființat Fundația Universitară Carol I, iar prin testament, lasă celor două instituții câte 600.000 lei fiecareia.

De asemenea, lasă sume de bani Societății Geografice, diferitelor societăți de binefacere, bisericilor: națională, adică ortodoxă, celor catolică și protestantă și evident, nepoților născuți până la momentul întocmirii testamentului.

---

⁵ În 1898, la cererea regelui Carol I, istoricul de artă elvețian Leo Bachelin și bibliotecar al regelui a realizat un catalog al colecției regale de tablouri: *Tableaux Anciens de la Galerie Charles I er Roi de Roumanie*, Paris, 1898, pp. 309.

⁶ ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regele Carol I*, dosar I/60, f. 5.

⁷ *Ibidem*, f. 3-4.

⁸ I. G. Duca, *Memorii*, vol. I, București, Editura Expres, 1992, p. 94.

Interesantă prevederea prin care, regele Carol I menționează că-i lasă principesei Maria 600.000 lei: „Dăruiesc asemenea șase sute mii lei nepoatei mele, principesei Maria a României, rugând totodată ca viitoarea regină să combată luxul, care aduce, prin cheltuieli nemăsurate, atâtea nenorociri în familie”.⁹ Această precizare reflectă nemulțumirea lui Carol I față de cheltuielile principesei moștenitoare, față de stilul de viață al cuplului princiar în opoziție cu firea sa calculată și lipsită de excentricități și excese.

În 1911, regele Carol I adaugă un codicil la testamentul din 1899, prin care lasă sume de bani strănepoților săi, născuți după redactarea testamentului propriu-zis: principelui Nicolae și principeselor Maria și Ileana, dar și altor rude. De asemenea, lasă câte un dar diverșilor miniștri, funcționari ai Casei Regale, doamnelor de onoare, fiilor doctorului Kremnitz și o pensie specială pentru L. Basset, secretarul său particular.

În urma inventarierii averii regelui Carol I a rezultat că acesta deținea moșii: Broșteni, Slobozia Zorleni, Monastirea, Poeni, Predeal; un număr de case în București, iar ca avere mobilă o serie de titluri, împrumuturi, conturi și numerar. Cel care a moștenit întreaga avere mobilă și imobilă a fost regele Ferdinand, potrivit testamentului și codicilului lăsate de regele Carol I.

---

⁹ *Ibidem*, p. 6.

1914, septembrie 27. Proces-verbal de constatare a încetării din viață a regelui Carol I.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regele Carol I*, dosar I/62, f. 1

Procesul Verbal
de Constatarea încetării din viață a Maiestății Sale
Regelui Carol I
Întemeietorul Regatului României

Actul de moarte și Procesul Verbal de
Constatarea închiderii pe veci a sicriului conținând
Rămășițele pământești ale Maiestății Sale
Regelui Carol I

Proces Verbal

Anul 1914, în a 27 zi a lunii septemvrie, la orele 6 după amiază, Noi Victor Antonescu, Ministrul Secretar de Stat la Departamentul Justiției, special însărcinat întru aceasta de către Consiliul de Miniștri întrunit astăzi la Ministerul de Interne în puterea articolului 86 din Constituțiune și însoțit fiind de Domnul Constantin Antoniaade, Secretarul General al Ministerului Justiției, ne-am transportat la Castelul Peleş din Sinaia spre a constata încetarea din viață a Majestății Sale Regelui Carol I, Întemeietorul Regatului României.

La sosirea noastră, Domnul General Leon Mavrocordat, Șeful Casei Militare a M.S. Regelui și Domnul Doctor Ioan Mamulea, Medicul Curții Regale, ne-au declarat că Majestatea Sa Regele Carol I a încetat din viață astăzi în a douăzeci și șaptea zi a lunii Septembrie, anul 1914, la orele cinci și treizeci minute, înainte de amiază, în urma unei sincope cardiace provocată de miocardita cronică de care Majestatea Sa suferea.

Drept care am încheiat acest proces verbal la sus zisul Castel, în prezența persoanelor mai jos semnate în calitate de martori, împărtășind cu toții doliul Națiunei.

Președintele Consiliului de Miniștri și Ministru de Război   ss Ion I. C. Brătianu
Administratorul Domeniilor Coroanei   ss Barbu A. Știrbey

Şeful Casei Militare M.S. Regelui

ss General adj.
L. Mavrocordat

Primarul Comunei Sinaia

ss N. G. Verra

Medicul Curţii Regale

ss Dr. I. Mamulea

Secretarul particular M. S. Regelui

ss Louis Basset

Despre acestea am încheiat prezentul proces verbal în triplu exemplar, din care unul va fi depus în arhiva Familiei Regale, al doilea va fi înscris în registrul de stare civilă al Familiei Regale, care se păstrează la Departamentul Justiţiei, unde se va trece în copie şi actul de moarte, încheiat de Primarul comunei urbane Sinaia, ofiţer al stării civile, act înscris în registrele stării civile ale acelei comune la Nr. 77/914, iar cel de al treilea exemplar va fi depus spre păstrare în Arhiva Statului.

Ministrul Justiţiei

Secretarul General al
Ministerului Justiţiei

ss

Miniştri

ss

- ✨ -

1914, septembrie 27, Sinaia. Actul de deces al regelui Carol I.
ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regele Carol I*, dosar I/62, f. 5-6

Regatul României
Judeţul Prahova
Primăria Comunei Sinaia

Extract

Din registrul actelor de morţi pe anul
una mie nouă sute patru spre zece Nr. 44

Act de moarte din anul una mie nouă sute patru spre zece, luna
Septemvrie, ziua două zeci şi şapte, orele şase după amiaza.

În ziua de două zeci și șapte ale prezentei luni, la ceasurile cinci și treizeci de minute înainte de amiază, a încetat din viață în Castelul Peleş, Majestatea Sa Regele Carol I al României, în vârstă de 75 de ani, născut în Sigmaringen, căsătorit cu Majestatea Sa Regina Elisaveta a României, născută Princesă de Wied.

Fiu al Alteței sale Regale Principelui Carol-Antoniou de Hohenzollern-Sigmaringen și al Alteței sale Regale Princesesa Josefina.

Moartea a fost constatată de Dr. Ioan Mamulea.

Această declarațiune ne-a fost făcută de următorii martori:

General Leon Mavrocordat, de ani 55, de profesie militar, domiciliat în comuna București, județul Ilfov, str. Umbrei, Nr. 8 și Dr. Ioan Mamulea, de ani 41, de profesie medic, domiciliat în comuna Sinaia, județul Prahova, strada Spitalului, Nr. 1, care după ce le-am citit acest act, l-au subscris împreună cu noi N.G. Verra, primarul comunei Sinaia, județul Prahova și ofițer al stării civile.

Martori

	ss General Adj. L Mavrocordat
	ss Dr. I. Mamulea
Președinte al Consiliului de Miniștri și Ministru de Război	ss Ioan I.C. Brătianu
Ministru al Justiției	ss Victor Antonescu
Ofițer al Stării Civile	ss N. G. Verra

Primăria Orașului Sinaia

Prezentul extract fiind dat conform registrului de morți pe anul 1914, se certifică de noi.

Ofițer al Stării Civile
ss N.G. Verra

Secretar
ss Al. Iliescu

Nr. 1432
1914 Septembrie 30

1914, octombrie 2, București. Proces-verbal încheiat în urma sigilării sicriului cu rămășițele regelui Carol I.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regele Carol I*, dosar I/62, f. 2

Proces Verbal

Astăzi 2 Octombrie 1914 în Palatul Regal din București s-a procedat la închiderea de veci prin plumbuire a Sicriului conținând rămășițele pământești ale Majestății Sale Regelui Carol I întemeietorul Regatului Român.

Închiderea s-a început la ora 6,30 dimineața, în aceeași zi, în prezența și asistența noastră:

Ion I.C. Brătianu, Președintele Consiliului de Miniștri și
Ministru de Război

Victor Antonescu, Ministrul Justiției

Barbu Știrbey, Administratorul Domeniilor Coroanei

General Leon Mavrocordat, Șeful Casei Militare Regale

Drept care am dresat acest act în trei exemplare spre a fi depuse: unul în arhiva Familiei Regale, al 2 lea la Ministerul Justiției, iar al 3 lea la arhiva Statului.

Președintele Consiliului de Miniștri și
Ministru de Război
Ministru Justiției
Administratorul Domeniilor Coroanei
Șeful Casei Militare Regale

ss Ion I. C. Brătianu

ss Victor Antonescu

ss Barbu A. Știrbey

ss General

Leon Mavrocordat

- ☼ -

Noi Carol I

prin grația lui Dumnezeu și voința națională Rege al României, luăm următoarea dispozițiune testamentară:

Având intențiunea de a da nepotului meu Carol de Hohenzollern și soției sale Principesei Josefina, Principesa de Belgia, nepoatei mele, un semn de deosebita mea afecțiune, am hotărât a lua, pentru cazul morții mele, următoarele dispozițiuni obligatorii care vor avea valoare de testament:

1) Cu începere din ziua încetării mele din viață, moșia Slobozia-Zorleni, care-mi aparține, situată în districtul Tutova, va trece, conform dreptului de succesiune român, în proprietatea susnumitului meu nepot sau, în cazul dacă nu s-ar mai afla în viață, dar ar fi lăsat ca văduvă pe urma sa pe susnumita mea nepoată sau copii, în proprietatea acestora.

2) Odată cu predarea moșiei, va trece și administrația ei asupra nepotului meu sau a moștenitorilor săi. Însă, dacă aceștia vor dori, succesorul meu în Domnie va fi obligat a face ca moșia să continue a fi administrată de către administrațiunea moșiilor sale particulare.

3) Deoarece este voința mea de a asigura nepotului meu sau moștenitorilor săi, prin dania de față, un venit anual de cel puțin 100.000 franci (lei noi) adică una sută mii franci, oblig pe succesorul meu în Domnie ca, ori de câte ori venitul anual al moșiei nu ar atinge suma de mai sus, să-l completeze până la suma de una sută mii franci.

4) Vânzarea moșiei sau chiar a unei părți din ea să nu să poată face decât numai cu consimțământul și aprobarea succesorului meu în Domnie.

5) În cazul când, în urma unor dispozițiuni legale, nepotul meu sau succesorul meu în Domnie va fi obligat a lua moșia asupra sa în schimbul unei despăgubiri în sumă de 2.500.000 franci (lei noi) adică două milioane cinci sute mii franci. Această sumă va trebui să fie achitată în intervalul celor trei ani următori, plătindu-se pentru dânsa până atunci procente de patru la sută. Se înțelege de la sine că de la această sumă de despăgubire va trebui să se scadă suma ce s-ar fi obținut deja prin vânzarea unor părți din moșie.

Dispozițiunea de față, scrisă cu însa-mi mâna mea, o confirm prin semnătura mea și cu sigiliul meu aplicat aici. Făcut în București la 14/26 Ianuarie 1895.

CAROL

1899, februarie 14/26, București. Testamentul regelui Carol I.
ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regele Carol I*, dosar I/60, f. 1-6

Testamentul meu
scris și iscălit de propria mea mână
la 14/26 Fevruarie
1899
în capitala mea București
Testamentul meu

Scris de mine în luna lui Februarie 1899 pentru a fi publicat prin Monitorul, după moartea mea, cu rugămintea că ultima mea voință și dorință să fie urmate tocmai cum le-am descris aici de propria mea mână, fiind încă voinic și sănătos.

Având aproape 60 ani, privesc ca o datorie ca să mă hotărăsc a lua cele din urmă dispoziții. Alcătuind acest testament, gândesc înainte de toate la iubitul meu popor, pentru care inima mea a bătut neîncetat și care a avut deplină încredere în mine. Viața mea era așa strâns legată de acesta de Dumnezeu binecuvântată Țară, că doresc să îi las și după moartea mea dovezi vădite de adâncă simpatie și de viul interes care am avut pentru dânsa. Zi și noapte m-am gândit la fericirea României, care a ajuns să ocupe acuma o poziție vrednică între statele europene; m-am silit ca simțământul religios să fie ridicat și dezvoltat în toate straturile societății și că fiecare să împlinească datoria sa având ca țintă numai interesele Statului. Cu toate greutățile care am întâlnit, cu toate bănuielile care s-au ridicat, mai ales la începutul Domniei mele, în contra mea, expunându-mă la atacurile cele mai violente, am pășit fără frică și fără șovăire, înainte pe calea dreaptă, având nemărginită încredere în Dumnezeu și în bunul simț al credinciosului meu popor. Înconjurat și sprijinit de frunțașii

Țării, pentru care am avut totdeauna o adâncă recunoștință și o vie afecțiune, am reușit să ridic la gurile Dunării și pe Marea Neagră un Stat înzestrat de o bună armată și de toate mijloacele spre a putea menține frumoasa sa poziție și realiza o dată înaltele sale aspirațiuni.

Succesorul meu la tron primește o moștenire de care el va fi mândru și care el va cârmui, am toată speranța în spiritul meu călăuzit fiind prin deviza:

„ tot pentru Țară
nimic pentru mine”.

Mulțumesc din suflet pentru toți care au lucrat cu mine și care m-au servit cu credință, iert acelora care au scris și au vorbit în contra mea, căutând a-mi calomnia sau a arunca îndoieli asupra bunelor mele intenții. Trimițând tuturor o ultimă salutare plină de dragoste, rog ca și generațiile viitoare să-și amintească din când în când de acela care s-a închinat cu tot sufletul iubitului său popor, în mijlocul căruia el s-a găsit așa de fericit. Pronia cerească a voit ca să sfârșesc bogata mea viață, am trăit și mor cu deviza mea, care strălucește în armele României:

„Nihil sine Deo!”

Doresc a fi îmbrăcat în uniforma de general (mică ținută, cum am purtat în toate zilele), cu decorațiile de război și numai Steaua României și crucea de Hohenzollern pe piept. Am rămas credincios religiei mele, însă am avut și o deosebită dragoste pentru biserica răsăriteană, în care scumpa mea fiică Maria era botezată. Bindecuvântarea corpului meu se va face de un preot catholic, însă doresc ca elevul de amândouă biserici să facă rugăciune la sicriul meu, care trebuie să fie foarte simplu. Corpul meu va fi expus în sala tronului, înconjurat de flori și de verdeață. Rog foarte mult să nu fie cunune, în afară de câteva flori naturale și aceasta numai când înmormântarea mea va fi în lunile florilor, alminterea vor fi numai ramuri de brazi. Coroana de oțel, făurită dintr-un tun luat pe câmpul de luptă și stropit cu sângele vitejilor mei ostași, trebuie să fie depusă lângă mine, purtată până la cel din urmă lăcaș al meu și readus atunci la palat. Sicriul meu închis va fi pus pe afetul unui tun biruit (dacă se poate) la Plevna și tras de șase cai din grajdurile mele, fără văluri negre. Toate steagurile care au fâlfâit pe câmpurile de bătălie vor fi purtate înaintea și în urma sicriului meu, ca semn că scumpa mea armată a jurat credință steagului său și a șefului său suprem, care prin voința lui Dumnezeu nu mai este în mijlocul credincioșilor săi ostași. Tunurile vor bubui din toate forturile din București, Focșani și Galați,

ridicate de mine ca un scut puternic al vetrei strămoșești în timpul grelelor încercări, din care Cerul să păzească Țara.

Trimit armatei mele, pe care am îngrijit-o cu dragoste și căreia mi-am închinat cu toată inima, cea din urmă salutare, rugând-o a-mi păstra o amintire caldă.

Doresc ca corpul meu să fie îngropat lângă biserica de la Curtea de Argeș, reclădită de mine și care poate deveni mormântul dinastiei române, însă când Capitala Regatului va cere ca cenușele mele să rămână în mijlocul iubiților mei Bucureșteni, atunci înmormântarea la Curtea de Argeș va fi provizorie, până când se va clădi un Mausoleu pe o înălțime împrejurul orașului, unde se poate deschide un bulevard (mă gândesc la înălțimea, înainte de Biserica Căramidari, unde se găsește astăzi un pavilion al institutului geografic militar).

Recomand pe Regina Elisabeta poporului meu, sigur fiind că toți Români vor înconjura cu dragoste și credință pe prea iubita mea soție. Am hotărât ca Regina Elisabeta să se folosească, cât ea va trăi, de toate veniturile moșiei mele: Broșteni, Sinaia-Predeal și Monastirea, care dau împreună o sumă de patru sute de mii lei cel puțin; în cazul că veniturile vor scade sub suma aici indicată, atunci succesorul meu va completa ce lipsește. Sper că apartamentele din Palatul Regal de la București, ocupate astăzi de Regină, vor rămâne la dispoziția Sa. Castelul Peleş îl hotărâsc ca reședință de vară pentru mult iubita mea soție. Întreținerea acestei reședințe este în sarcina succesorului meu, căruia las în moștenire Castelul împreună cu întreaga moșie Sinaia-Predeal cu toate clădirile și stabilimentele. Moșia mea Broșteni din județul Suceava revine asemenea viitorului rege al României din casa de Hohenzollern. Moșia mea Monastirea din județul Ilfov va deveni proprietatea strănepotului și finului meu, Principele Carol al României, din ziua majorității sale; din veniturile acestei moșii însă nu se poate dispune înainte de moartea reginei Elisabeta. Moșia mea Slobozia-Zorleni din județul Tutova, cumpărată din moștenirea mea părintească, am destinat-o printr-un act deosebit*), iubitului meu nepot, Principele Carol de Hohenzollern; Orfelinatul Agricol „Ferdinand” va rămâne neatins pe moșie și întreținut de viitorul Rege al României.

Casele și terenurile mele împrejurul Palatului Capitalei trec în posesiunea viitorului Rege al României.

Galeria mea de tablouri, tocmai cum este descrisă în catalogul ilustrat al bibliotecarului meu Bachelin, va rămâne pentru totdeauna și de a întregul în Țară, ca proprietate a Coroanei României.

Succesorul meu (Principele Ferdinand al României) va plăti din economiile mele un milion lei ca dar din partea mea Reginei Elisabeta care poate dispune de această sumă cum Ea va voi. Dăruiesc asemenea șase sute mii lei nepoatei mele, Principesei Maria a României, rugând totodată ca viitoarea regină să combată luxul, care aduce, prin cheltuielile nemăsurate, atâtea nenorocire în familii.

Hotărâsc ca zestre pentru strănepoata mea, Principesa Elisabeta a României, opt sute mii lei, această sumă va fi depusă în fondurile Statului român la casa de depuneri din București și nu poate fi atinsă (nici chiar dobânzile) până la căsătoria sau la vârsta de 21 ani ai tinerei Principese.

Prin o bună gospodărie și o severă rânduială în cheltuieli, fără a micșora numeroasele ajutoare, cerute din toate părțile, averea mea a crescut din an în an, veniturile domeniului coroanei au contribuit, mai ales, la această creștere, mulțumită unei administrații foarte bune și prevăzătoare a d-lui Kalinderu, care s-a închinat, cu un devotament nemărginit, la această instituțiune, devenită așa de folositoare pentru Țara întregă; asemenea, credinciosul meu secretar L. Basset a condus trebile mele cu atâta circumspecție, că pot dispune astăzi de sume însemnate în folosul scumpei mele Români și pentru binefaceri.

Am hotărât dar o sumă de douăsprezece milioane lei pentru diferite așezăminte, noi fundațiuni și ajutoare, în fondurile Statului și publice, în acțiuni sau bani; această sumă va fi distribuită precum urmează:

- 1) Academiei Române, șase sute mii lei ca capital pentru publicațiuni;
- 2) Fundațiunii mele universitară pentru sporirea capitalului, șase sute mii lei;
- 3) Orfelinatul „Ferdinand” din Zorleni, lângă Bârlad, pentru sporirea capitalului, cinci sute mii lei;
- 4) Pentru întemeierea unui internat de fete de ofițeri din armata mea, ca un institut de educațiune cu un învățământ practic (ca Augusta-Stift din Charlottenburg), la Craiova, două milioane lei;
- 5) Pentru întemeierea unei școli industriale (organizarea sa aproape ca aceea de la Munich), trei milioane lei.

Suma de cinci milioane (pentru Nr. 4 și 5) va fi depusă în fondurile Statului la Casa de depuneri, dobânzile vor fi întrebuițate numai la sporirea capitalului până la deschiderea acestor două așezăminte; 1/3 din capital este pentru clădire, 2/3 pentru întreținerea lor. Dobânda banilor în timpul clădirii va fi plătită de succesorul meu și terenurile pe

care se vor ridica aceste două institute, rog, foarte mult a le da fără plată.

- 6) Societății de binefacere „Elisabeta” pentru sporirea capitalului, patru sute mii lei;
- 7) Societății geografice fondată de mine trei sute mii lei capital;
- 8) Surorilor de caritate, fondate de regina Elisabeta, trei sute mii lei capital;
- 9) Pentru întemeierea unui fond spre a veni în ajutor ofițerilor, care sunt în strâmtoare, un milion lei capital, depus în rentă română la casa de depuneri; se poate da ofițerilor din armata mea din capital împrumuturi până la 5.000 lei, cu patru la sută, însă această sumă trebuie să fie înapoiată treptat după 4 sau 5 ani;
- 10) Pentru întemeierea unui fond, ca ajutor pentru studenții săraci, cinci sute mii lei capital depus în fonduri de Stat la casa de depuneri; în fiecare an dobânzile acestui capital vor fi împărțite între 50 studenți săraci;
- 11) Pentru burse în străinătate spre a pregăti pe tineri pentru școala industrială ca profesori, cinci sute mii lei capital;
- 12) Pentru biserica națională, șase sute mii lei capital; dobânzile vor fi întrebuințate ca ajutor pentru biserici sărace în reparație sau începute și care nu pot fi isprăvite din cauza lipsei de mijloace;
- 13) Pentru cantinele școlare, capital trei sute mii lei;
- 14) Pentru distribuirea la diferite societăți de binefacere și de încurajare, recunoscute ca persoane juridice, cinci sute mii lei;
- 15) Pentru sporirea capitalului „Casei de ajutor”, înființată de mine, în amintirea a 25-a aniversare a căsătoriei mele, 1894, pentru muncitorii rurali în anii de secetă, patru sute mii lei;
- 16) Pentru biserica catolică din România, patru sute mii lei;
- 17) Pentru biserica protestantă din București, una sută mii lei.

Distribuirea acestor douăsprezece milioane va fi începută numai un an după moartea mea, astfel ca toate dobânzile acestei sume (aproape cinci sute mii lei) să rămână disponibile.

*) depus la Sigmaringen

Hotărâsc ca acești bani să fie întrebuințați în modul următor:

Întregul personal superior și inferior al curtei regale, al casei și administrației mele va primi lefile, cum sunt prevăzute pentru dânsul în bugetul

meu, încă un an întreg după moartea Mea, adică 12 luni, suma acestor lefi se urcă aproape la 240.000 lei, restul va fi distribuit astfel, ca pomană pentru săraci:

La București, cincizeci mii lei – la Iași, treizeci mii lei – la Craiova, douăzeci mii lei – la Galați, zeci mii lei – la Focșani, opt mii lei – la Pitești, opt mii lei – pentru fiecare din celelalte orașe, capitale de județ, cinci mii lei.

Dacă milostivirea lui D-zeu Îmi va dăruia încă câțiva ani, am dorința a prevedea, în codicile, alte legate în folosul Țării, stăruiesc însă ca acest testament, scris de propria mea mână, care conține tot ce doresc astăzi în anul 1899, să fie urmat și executat întocmai cum l-am alcătuit.

Înălțând rugăciuni fierbinți către A-Tot-Puternicul ca să ocrotească de apurarea România și să răspândească toate harurile asupra scumpului meu popor, mă închin cu smerenie înaintea voinței lui D-zeu și iscălesc cea din urmă hotărâre a mea: în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, Amin.

Făcut în București,

la 14/26 Februarie 1899.

CAROL

Am scris și iscălit de propria mea mână acest testament, pe două coale, formând opt pagini legate cu un fir roșu și am pus sigiliul meu.

14/26 Februarie 1899.

CAROL

Codicil la Testamentul Meu
din 14/26 Februarie 1899

Scris și iscălit de propria mea mână, în decembrie 1911

Hotărâsc încă că din averea mea să fie depus un capital de un milion lei din bani sau în renta Statului (cu minimum 4 la sută) pentru strănepotul meu, Principele Nicolae al României, care se va bucura de dobânda acestui capital din ziua majorității sale.

Asemenea strănepoatelor mele Principesele Maria și Ileana a României vor primi fiecare cinci sute mii lei în bani sau în rentă de la Stat (cu minim 4 la sută) a căror dobândă va fi plătită din ziua majorității lor sau când ele se vor căsători.

Strănepoților mei, Principele Moștenitor și fratele Său Principele Francisc Iosif de Hohenzollern vor primi fiecare ca dar suma de trei sute mii lei.

Asemenea toate rudele mele (cumnate, nepoate, nepoți, strănepoate, strănepoți) vor primi fiecare câte un dar, care trebuie să aibă cel puțin un preț de opt sute până la o mie lei.

Doresc ca toate persoanele, care m-au servit în timpul Domniei mele, ca miniștri, ca adjutanți regali, funcționari ai Casei regale și princiare, dame de onoare, etc., să primească fiecare un dar, constând într-un obiect de artă, un tablou, o miniatură, un ac, un ceasornic, un inel, etc. Cele din urmă obiecte vor fi luate din cutiile mele, care conțin bijuterii destinate ca daruri.

Fondul de trei sute mii lei, care l-am destinat anul acesta pentru Universitatea de la Iași, va fi sporit încă cu un capital de trei sute mii lei și întrebuințat pentru un cămin studentesc. În caz că nu s-a cumpărat o casă pentru studenți, atunci o sută mii lei va fi luată pentru îndeplinirea acestui scop. Dobânda de la două sute mii lei va fi pentru întreținerea acestei case.

Colecțiunea mea de arme din Castelul Peleş va rămâne în întregul său acolo ca proprietate a Coroanei României. Această colecțiune are un catalog detaliat.

Moșia mea "Umkirch", situată între Marele Ducat de Baden, va primi un capital, ca fond, de trei sute mii lei, care să dea un venit de cel puțin

douăsprezece mii lei pe an. Acest venit este destinat jumătate pentru binefaceri în folosul statului și jumătate pentru îmbunătățirea acestei moșii și a clădirilor sale. Se poate lua o sumă de optzeci mii lei pentru aducerea apei în castel și în sat, suma aceasta va fi amortizată, luând de fiecare jumătate trei mii de lei pe an, adică de binefacere și de îmbunătățire și întreținerea Castelului (șase mii lei).

Acest fond care va purta numele meu, va fi administrat de un comitet compus din administratorul moșiei, de preot și de primar. El va hotărî întrebuințarea venitului acestui capital.

Dacă iubita mea Soție, Regina Elisabeta, este încă în viață, ea va primi o sumă de două milioane lei spre a dispune, cum va crede de acești bani (poate că ea va dori a întrebuința din această sumă o sută de mii lei pentru îmbunătățirea casei sale "Segenhaus", lângă Neuwied). Asemenea, ea va dori să facă legate și donațiuni la diferite fundațiuni înființate de Regină.

Strănepoata mea Princesesa Elisabeta a României va primi încă două sute mii lei capital, astfel zestrea, care am prevăzut-o în testamentul meu din 14/26 Februarie 1899, pentru Princesă, va fi de un milion lei. Venitul acestui capital trebuie să fie cel puțin patru și jumătate la sută.

Iubita mea nepoată Princesesa Maria a României va primi șase sute mii lei, sumă de care ea poate dispune cum va crede.

Toată averea mea în bani, acțiuni, obligații, fonduri de Stat, după plata tuturor legatelor, va rămâne iubitului meu nepot, Principele Ferdinand al României, sumă care, doresc să fie păstrată ca capital.

Domnul Basset, secretarul meu, va primi o pensiune de o mie lei pe lună, care va fi plătită chiar dacă el va urma serviciul său lângă moștenitorul meu. Ca un semn al mulțumirii mele pentru serviciile sale, el va primi un legat de o sută mii lei, dacă el va fi încă în viață. Văduva lui va primi o pensie de șase mii lei pe an.

Fiii doctorului Kremnitz vor primi fiecare patru zeci mii lei ca dar și vor da din această sumă patru mii lei mumei lor, a cărei pensiune de douăsprezece mii lei, dată până acuma, va fi plătită până la moartea sa.

Scris și iscălit de propria mea mână.

CAROL

14/26 Decemvrie.

1914, octombrie 15. Solicitarea Principelui Ferdinand adresată Președintelui Tribunalului Ilfov de punerea sa în posesiunea averii regelui Carol I, în calitate de succesori, potrivit testamentului acestuia.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regele Carol I*, dosar I/1914-4, f. 9

Domnule Președinte

În calitate de succesori al Unchiului Meu Regele Carol I al României, în temeiul testamentului Său cu data de 14/27 decembrie 1911, vă rog să binevoiți a purcede la îndeplinirea formalităților legale pentru punerea Mea în posesiunea averii Sale.

Ferdinand

Domniei Sale

Domnului Președinte al Tribunalului Ilfov, Secția II

- ✨ -

1914, octombrie 15. Mandatarul regelui Ferdinand roagă Președintele Tribunalului Ilfov să dispună inventarierea defunctului rege Carol I.

SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regele Carol I*, dosar I/1914-4, f. 10

Domnule Președinte,

Subsemnatul în calitate de mandatar al Maiestății Sale Regelui Ferdinand I, am onoarea a vă ruga să dispuneți facerea inventarului averii rămase pe urma defunctului Rege Carol I.

Primiți vă rog asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

Basset (ss)

Procura ant. la 16765/1914 trib. Ilfov
s. Not

1914, octombrie 15. Inventarul averii lăsate de regele Carol I
ANR, SANIC, fond *Casa Regală, Personale. Regele Carol I*, dosar I/1914-4, f. 11-11v

Inventarul averii lăsate de M. S. Regele Carol I
întocmit în ziua de 15 Octombrie 1914

Avere imobilă

A. Moșii

- 1) Moșia Broșteni (Comuna Broșteni și Crucea din județul Suceava)
- 2) Moșia Slobozia Zorleni (Comuna Zorleni, Tutova)
- 3) Moșia Monastirea (Comuna Monastirea, Ilfov)
- 4) Moșia Poeni (Comuna Poeni, Iași)
- 5) Moșia Predeal compusă din munții următori:
  - Cumpătul, Piatra Arsă, Jepii și Coștila
(Comuna Bușteni)
  - Răjnoava, Susaiul, Retivoiul, Fața Găvanei
(Comuna Predeal)
  - Clăbucetul Baiului, Clăbucetul Azugei, Zbughia Zbârsului cea mică,
Sorica Dutca
(Comuna Azuga)
  - Doamnele și Răzoarele, Vârful lui Drăgan
(Comuna Comarnic)
  - Jumătate din Lacul Roșu în devălmășie cu moștenitorii Gh. Gr.
Cantacuzino
(Comuna Azuga)
  - ¼ din Podurile în devălmășie cu Statul
(Comuna Teșila)

B. Case dimprejurul Palatului Regal din Capitală, servind ca dependințe

1)	Imobilul din strada Câmpineanu	Nr. 20 și 22
2)	„ „ „ „	Nr. 24 și 26
3)	„ „ „ „	Nr. 28 și 30
4)	„ „ „ „	Nr. 32 și 34
5)	„ din strada Grigorescu (Modei)	Nr. 5
6)	„ „ „ „	Nr. 9
7)	„ „ „ „	Nr. 20
8)	„ din strada Palatului	Nr. 1
9)	Imobilul din strada Știrbei Vodă	Nr. 3
10)	„ „ „ „ „	Nr. 4
11)	Casa grădinarilor din grădina Palatului	
12)	Terenul din Șoseaua Mihail Ghica	Nr. 89
13)	Terenul din strada Grigorescu (Matei)	Nr. 24

Avere mobilă

- 1) 84 categorii de titluri (rentă, acțiuni și obligațiuni).
- 2) 7 comandite, împrumuturi și conturi corente.
- 3) 8 posturi numerar, în bănci și la Casa Regală.

Această avere este constatată printr-un inventar întocmit la Casa Regală în ziua de 1 Octomvrie 1914, ce ne-a fost supus și pe care l-am vizat semnându-l și aplicând sigiliul cu ceară roșie al Tribunalului Ilfov secția II civilo-corecțională.

Președinte

Grigore Pherekyde (ss)

Mandatarul Majestății Sale Regelui

Louis Basset (ss)

Grefier

N. Cristescu (ss)

1914, octombrie 15. Proces-verbal încheiat cu ocazia declarării averii succesoriale a defunctului rege Carol I.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regele Carol I*, dosar I/1914-4, f. 12

Proces – Verbal

Astăzi, cinsprezece octombrie 1914.

Noi Grigore Pherekyde, președintele Tribunalului Ilfov, secția II civilo-corecțională, asistat de Dl. Grefier N. Christescu, ne-am transportat la Cancelaria Palatului Regal din Capitală unde am găsit prezinte pe Dl. L. Basset, mandatarul Maiestății Sale Regelui Ferdinand I, care mi-a declarat averea succesorală a defunctului Rege Carol I, avere care s-a trecut în inventarul întocmit de noi pe deosebită coală timbrată de un leu, conținând articole 21.

Drept care am încheiat prezentul proces-verbal care s-a semnat de mandatarul Maiestății Sale Regelui, de noi și de grefier și făcut în dublu exemplar.

Președinte

Grigore Pherekyde (ss)

Mandatarul Maiestății Sale Regelui

Basset (ss)

Grefier

N. Cristescu (ss)

- ☼ -

1914, octombrie 15. Hotărârea Tribunalului Ilfov de punere în posesie a regelui Ferdinand asupra întregii averi mobile și imobile a defunctului rege Carol I. ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regele Carol I*, dosar I/1914-4, f. 13-13v

România

Tribunalul Ilfov secțiunea a II-a civilo-corecțională
1914 Octombrie 15
Încheiere Nr. 8843

Tribunalul

Având în vedere că Maiestatea Sa Regele Ferdinand I al României prin petițiunea înregistrată la Nr. 23236 1914, adresată acestui tribunal, cere a fi trimis în posesiunea asupra acestei averi succesoriale rămasă pe urma defunctului Rege Carol I, în temeiul testamentului olograf cu data de 14/26 Februarie 1899 și a codicilului cu data de 14/27 Decembrie 1911.

Având în vedere că succesiunea defunctului Rege Carol I al României se află deschisă la acest tribunal, înființându-se dosarul Nr. 2753/1914.

Având în vedere că după cererea Dlui Ministru al Justiției, cu adresa Nr. 29431 din 1 Octombrie 1914, s-a procedat la îndeplinirea formalităților prescrise de art. 892 cod civil combinat cu art. 664 pr. Civ. Cu privire la constatarea stării materiale a sus menționatei testament și codicil, dresându-se de efectuarea acestei operațiuni procesul verbal cu data de 1 Octombrie 1914 alăturat la dosar.

Având în vedere că Maiestatea Sa Regele Carol I al României a încetat din viață fără a lăsa ascendenți sau descendenți, adică fără moștenitori rezervari.

Având în vedere că din diferitele clause ale testamentului și ale codicilului se constată voința clar manifestată a defunctului Rege Carol I de a institui pe Nepotul Său Maiestatea Sa regală Ferdinand I ca legatarul Său universal întrucât s-a legat universalitatea bunurilor Sale cu sarcina de a plăti toate legatele.

Că prin urmare cererea Maiestății sale Regelui Ferdinand I, fiind în conformitate cu dispozițiile art. 650, 888 și 891 cod civil caută a fi admisă și a se

ordona trimiterea în posesiune a Majestății Sale regelui Ferdinand I asupra întregii averi mobile și imobile rămasă pe urma defunctului rege Carol I și prevăzută în testamentul și codicilul din 14/26 februarie 1899 și din 14/27 Decembrie 1911.

Având în vedere și adresa Ministerului de Finanțe cu Nr. 113407 în ce privește taxele de succesiune.

Pentru aceste motive

Tribunalul

Ordonă trimiterea în posesiune a Majestății sale Regelui Ferdinand al României, asupra întregii averi mobile și imobile rămasă pe urma defunctului rege Carol I prevăzută în testamentul și codicilul din 14/26 Februarie 1899 și 14/27 Decembrie 1911, precum și în inventarul cu data de 15 Octombrie 1914.

Dată în Camera de Consiliu astăzi la 15 Octombrie 1914 și făcută în dublu exemplar.

Grigore Pherekyde (ss)

ss indescifrabilă

Grefier

N. Cristescu (ss)

Regina Elisabeta a României
Carmen Sylva („Cântecul pădurii”)
(1843 – 1916)

Elisabeta Paulina Otilia Luiza de Wied s-a născut la 29 decembrie 1843 la Neuwied, în Germania (în castelul Monrepos) și a murit la 18 februarie 1916 în România, la Curtea de Argeș. A fost fiica Mariei și a lui Hermann de Wied, șeful Casei de Wied. Avându-și reședința pe malul Rinului și în mijlocul unui peisaj de poveste, Elisabeta va trăi mereu cu nostalgia acelor locuri, devenite mai târziu și o sursă de inspirație pentru scrierile sale.

Persoana care va avea o mare influență asupra ei a fost o anume domnișoară de Lavater, doamnă de onoare a mamei Elisabetei. Aceasta a învățat-o să recite din Corneille, Racine, Moliere, Shakespeare. Tatăl a îndemnat-o să citească filozofie, în special Kant, iar mama i-a citit din Schiller și Goethe. A învățat cu ușurință limbile străine, iar mama a îndemnat-o și către științele exacte – algebră, geometrie, fizică. Așadar, vorbim de o educație completă, care avea să se vadă pe tot parcursul vieții reginei Elisabeta, dar și de o înzestrare intelectuală aplecată spre limbi străine, literatură, artă.

Protestantă fiind, Elisabeta intră pentru prima dată în biserică la vârsta de 12 ani și de atunci, după cum spune ea: „Credința mea a fost neclintită ca o stâncă. Adesea am zis: singura persoană de care n-am a mă teme este marele și bunul Dumnezeu, căci mă pricepe totdeauna, el care m-a făcut astfel cum sunt și care a voit ca soarta mea să fie ceea ce este”.¹

Un alt aspect al vieții reginei, care i-a marcat sufletul și i-a modelat caracterul este acela al suferinței, de care a fost înconjurată de mică: mama sa naște un copil cu handicap fizic și rămâne zdruncinată pentru multă vreme, iar tatăl se îmbolnăvește și moare. Mai mult decât atât, mama sa se ocupa de azilele de copii și oameni sărmani, dar și de spitale, iar Elisabeta a văzut de mică imaginile reale ale suferinței fizice și morale.

---

¹ George Bengescu, *Din viața Majestății Sale Elisabeta Regina României*, București, 1906, p. 39-40.

În 1861, într-o călătorie la Berlin, prințesa Elisabeta îl vede pentru prima dată pe prințul Carol de Hohenzollern, cel care îi va deveni soț peste 8 ani, în 1869. După căsătorie, în 1870 a născut-o pe prințesa Maria, care moare în 1874 de scarlatină (28 martie/8 aprilie) și este înmormântată în grădina parcului de la Cotroceni.

După Războiul de Independență din 1877-1878, România avea să fie proclamată regat în 1881, iar Elisabeta devine prima regină a românilor. Nemângâiată și neconsolată după moartea fiicei ei și convinsă că o va regăsi într-o lume mai bună, regina se va refugia în scris, în activitățile caritabile, în patronarea artelor și susținerea talentelor și în ședințele de spiritism, prin care spera poate, că va comunica cu fiica ei.

Încă de la începutul domniei, a luat sub patronajul său Azilul de fete Elena Doamna, aflat în apropierea reședinței de la Cotroceni; a înființat Societatea de Binefacere Elisabeta Doamna; a fondat Societatea Națională de Cruce Roșie din România (1876), a cărei președintă de onoare a fost; a înființat Spitalul pentru răniți de la Cotroceni în timpul Războiului de Independență, apoi Institutul Surorilor de Caritate (1879), Policlinica Regina Elisabeta (1895), Azilul pentru orbi „Vatra Luminoasă”. Pentru a veni în sprijinul femeilor sărace și cu mulți copii, regina a înființat o serie de societăți-ateliere, precum: „Obolul”, „Furnica”, „Concordia”, „Munca”, „Țesătorea” etc., iar cu articolele lucrate manual, România va participa la expozițiile internaționale, regina organizând chiar ea, la Berlin, expoziția „Femeia în artă și meșteșuguri”.

De asemenea, a înființat școli: în 1882 la Mânăstirea Sinaia, în 1899 o școală primară în orașul Sinaia, iar în cadrul complexului Peleş a fondat „Atelierele de Artă și Meșteșug”. Ea este cea care promovează costumul popular românesc, considerat până atunci doar apanajul țăranilor, îl introduce la Curtea Regală, îl poartă și le îndeamnă și pe doamnele sale de onoare s-o facă, dar și pe cele din înalta societate românească.

Regina a scris foarte mult sub pseudonimul Carmen Sylva, mai ales în limba germană. Printre scrierile sale amintim: „Cugetările unei regine” (1882) – scriere premiată de Academia Franceză în 1888 cu premiul Botta, atunci instituit, „Pelerinajul Dunării” (1882), „Poveștile Peleşului” (1882), „Robia Peleşului” (1888), „Rinul meu” (1894) etc. A tradus în limba germană scrierile lui Vasile Alecsandri. În 1890, la Viena, Carmen Sylva a citit artiștilor teatrului Curții Imperiale drama sa „Meșterul Manole”, care avea să fie reprezentată cu succes pe scenă în 1891. De asemenea, a tradus din opera lui Pierre Loti.

Regina Elisabeta amenajează la Castelul Peleş, dar și la Palatul Regal din București, saloane unde reunește muzicieni, scriitori și poeți români și străini: George Enescu, Vasile Alecsandri, Elena Văcărescu, Mite Kremnitz, Titu Maiorescu etc. L-a cunoscut și admirat profund pe Mihai Eminescu. Sabina Cantacuzino descrie cel mai bine atmosfera de la seratele organizate de regină: „Singura mulțumire sufletească ce și-a putut acorda fără supărare și în care își uita momentan durerile, era muzica. Muzica răpitoare de suflete, în care fiecare găsește nețărmit ce este demn. Dânsa pornea pe valurile de armonie ridicate în salonul ei de cei mai mari artiști spre idealuri neînțelese de sufletele obișnuite. Cine n-a fost admis în intimitate la audițiunile muzicale ale reginei Elisabeta nu-și poate făuri o idee despre farmecul ei, de ambianța ce crea și de atmosfera artistică din acel salon... Sub influența ei, simțind cât era de vibratoare, artiștii se întreceau și scoteau din instrumentul lor accente neînchipuite”.²

După moartea regelui Carol I, la 27 septembrie 1914, regina s-a retras în câteva camere mici din Palatul Regal, iar la Sinaia s-a mutat în Castelul Foișor, dar mai ales la Curtea de Argeș, lângă mormântul soțului său. Și-a dorit să moară pentru a fi alături de el, astfel că, atunci când s-a îmbolnăvit de pneumonie s-a așezat în dreptul ferestrei deschise în nopțile geroase de februarie. A murit la 18 februarie 1916 și a fost înmormântată alături de soțul său, regele Carol I, la Curtea de Argeș. Tot atunci au fost dezgropate osemintele micuței prințese Maria, fiica lor, din grădina Palatului Cotroceni și îngropate alături de mama sa în necropola regală de la Argeș.³

Testamentul reginei Elisabeta datează din 11/24 octombrie 1914, în condițiile în care, regele Carol I murise la 27 septembrie. Acest document este o oglindă a caracterului și a sufletului reginei. Își împarte banii instituțiilor de caritate, fetelor sărmame, tinerilor artiști talentați, doamnelor de companie și personalului Curții. Testamentul a fost însoțit de două codicile: unul prin care adaugă 500.000 lei la „Fondul Reginei” pentru acte de binefacere și alți 500.000 lei pentru un fond, din care se va înzestra o fată de ofițer din armata română, la căsătorie; prin al doilea codicil îi lasă strănepotei sale, principesa Elisabeta, cinci rânduri de mărgăritare, iar strănepotului său, principelui Nicolae, toate

---

² Sabina Cantacuzino, *Din viața familiei Ion C. Brătianu*, București, Editura Albatros, 1993, p. 107.

³ ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Elisabeta*, microfilme, rola 617, dosar 5/1916, cadru 438.

tablourile care îi aparțineau din Palatul Regal și din reședința de la Curtea de Argeș.⁴

În 1915, regina scrie o dispoziție testamentară, prin care își exprimă dorința ca toate manuscrisele ce îi aparțin să fie predate, după încetarea ei din viață, lui Al. Tzigara-Samurcaș.⁵

Din inventarul averii reginei reiese că aceasta avea la momentul 1916 următoarele: 3 milioane lei în numerar, un colier de perle pe 5 rânduri și un număr de 86 de tablouri.⁶

Am însoțit testamentul reginei și codicilele la acesta de adrese și solicitări ale celor menționați în legată privind punerea în aplicare a dispozițiilor testamentare, un procedeu de durată care s-a întins pe parcursul a mai mulți ani, nefiind vorba numai de membri ai familiei.

---

⁴ ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Elisabeta*, dosar I/6/1916, f. 19-20.

⁵ *Ibidem*, f. 23.

⁶ *Ibidem*, f. 30.

1916, februarie 18, <București>. Proces-verbal de constatare a morții reginei Elisabeta.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Elisabeta*, dosar I-5/1916, f. 1

Proces-Verbal

Anul 1916, în a optsprezecea zi a lunii Februarie,
orele 8 și 45 minute dimineața.

Din ordinul Maiestății Sale Regelui Ferdinand I

Noi, Victor Antonescu, Ministru Secretar de Stat la Departamentul Justiției, însoțit de Domnul G. D. Nedelcu, Secretarul General al Ministerului Justiției, ne-am transportat la Palatul Regal din București, spre a constata încetarea din viață a Maiestății Sale Regina Elisaveta-Paulina-Otilia-Luisa, văduva Maiestății Sale Regelui Carol I, întemeietorul regatului României, născută la 17/29 Decembrie 1843 la Neuwied, fiica Alteței Sale Serenisime Principele Wilhelm-Adolf-Maximilian-Carol de Wied și Alteței Sale Principesei Maria-Wilhelmina-Frederica-Elisaveta, fiica Ducelui de Nassau.

La sosirea noastră, Domnii Doctori Constantin Cantacuzino, Cristu Buicliu și Ioan Mamulea ne-au declarat că Maiestatea Sa Regina Elisaveta a încetat din viață astăzi în a optsprezecea zi a lunii Fevruarie anul 1916, la orele 8 și 25 de minute dimineața în urma maladei pneumonie dublă.

Drept care am încheiat acest proces-verbal la Palatul Regal din București, în prezența persoanelor mai jos semnate în calitate de martori, împărțășind cu toții doliul Națiunii.

Președintele Consiliului de Miniștri și
Ministru de Război

ss Ion I.C. Brătianu

Administratorul Domeniilor Coroanei
Mareșalul Curții Regale

ss Barbu Știrbey
ss Henry Catargi

Mareșalul Curții Maiestății Sale
Regina Elisaveta

ss Contra Amiral N. Gracoski

Medici consultanți

ss G. Cantacuzino

ss H. Buicliu

Medic al Curții Regale

ss I. Mamulea

Acest proces verbal s-a încheiat în triplu exemplar din care unul va fi depus în Arhiva Familiei Regale, al doilea va fi înscris în registrul de stare civilă al Familiei Regale, care se păstrează la Departamentul Justiției, unde se va trece în copie și actul de moarte, încheiat de Primarul Comunei București, ofițer al stării civile, act înscris în registrele stării civile ale acestei comune la No. 1372/1916, iar cel de-al treilea exemplar va fi depus spre păstrare în Arhivele Statului.

Ministrul Justiției
ss Victor Antonescu

Miniștri

ss Ion I. C. Brătianu	ss Em. Porumboiu	ss Al. Constantinescu
ss E. Costinescu	ss George D. Nedelcu	ss D. Angelescu
ss V. G. Morțun	ss I.G. Duca	ss Victor Antonescu
ss indescifrabil		

- ☼ -

1916, februarie 18, București. Actul de deces al reginei Elisabeta.
ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personală. Regina Elisabeta*, dosar I-5/1916, f. 2

Regatul României

Primăria Comunei București
Plasa Băneasa, Județul Ilfov
Oficiul Stării Civile

Extract

Din registrele actelor de morți pe anul 1916
No. 1372

Act de moarte din anul una mie nouă sute șase sprezece, luna Februarie, ziua optsprezece, la ceasurile unsprezece înainte de amiază.

În ziua de optsprezece ale prezentei luni, la ceasurile opt și douăzeci și cinci de minute, înainte de amiază, a încetat din viață în Palatul Regal din

1916, februarie 19, <București>. Proces-verbal întocmit cu ocazia dezgropării osemintelor principesei Maria din grădina Palatului Cotroceni, pentru a fi îngropată alături de mama sa, regina Elisabeta, la Curtea de Argeș.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală, Personale. Regina Elisabeta*, Microfilme, rola 617, dosar 5/1916, cadru 438.

Proces-Verbal

Azi 19 Februarie 1916 ora 4 p.m. față fiind Majestatea Sa Regală Principele Carol, Moștenitorul Tronului, precum și Domnii Ion I. C. Brătianu, Președinte al Consiliului de Miniștri și Ministru de Război, I. G. Duca, Ministru Cultelor și Instrucțiunii Publice, Barbu Știrbey, Administrator al Domeniilor Coroanei, Henry Catargi, Mareșal al Curții Regale și Petru Gârboviceanu, Administrator al Casei Bisericii.

Subsemnatul Teofil Vicar al Sfintei Mitropolii a Ungro Vlahiei am dezgropat din mormântul în care fuseseră așezate la 29 Martie 1874 în grădina Palatului de la Cotroceni osemintele Domniței Maria, singura copilă a adormiților întru Domnul, Regele Carol I și Regina Elisabeta pentru ca ele să poată fi aduse Duminică 21 februarie împreună cu trupul neînsuflit al Reginei Elisabeta la Curtea-de-Argeș și depuse în biserica episcopală de acolo alături de rămășițele pământești ale mult iubiților săi părinți.

- ❀ -

1916, februarie 20, <București>. Proces-verbal încheiat la deschiderea testamentului reginei Elisabeta, testamentul și cele două codicile ale acestuia.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Elisabeta*, dosar 1/6/1916, f. 18-20

Proces-Verbal

Astăzi 20 Februarie 1916.

Înaintea noastră G. Slătineanu, Președintele secțiunii a III-a a Tribunalului Ilfov, asistat de dl. Ion Dumitrescu, grefierul acestei secțiuni, s-a prezentat în Camera de Consiliu Dl. Victor Antonescu, Ministrul Justiției, asistat

de Dl. George D. Nedelcu, Secretarul General al Ministerului Justiției, care ne-a prezentat cererea înregistrată la No. 5311 din 20 Februarie 1916, din care se constată că Maiestatea Sa Regele Ferdinand I a încredințat Dlui Victor Antonescu, Ministrul Justiției, testamentul Augustei Sale Mătuși, Maiestatea Sa Regina Elisaveta, încetată din viață la Palatul Regal din București, în ziua de 18 Februarie 1916.

Dl. Victor Antonescu, Ministrul Justiției, ne-a depus un toc de piele cu capac, în formă cilindrică și, pe care, desfăcându-l în prezența Dlui Ministru al Justiției și Dlui Secretar General al Ministerului Justiției, am găsit șase foi volante de hârtie pergament, din care patru din ele, numerotate cu No. 1, 2, 3 și 4, iar celelalte două foi volante de hârtie pergament nenumerate, dar intitulate: „Codicil la Testamentul meu olograf de la Curtea de Argeș, 11/24 Octomvrie 1914”, fără să prezinte nici una din aceste șase foi ștersături, adăugiri sau mențiuni printre rânduri.

Cele patru foi volante de hârtie pergament, găsite în tocul de piele cu No. 1, 2, 3, și 4, sunt scrise numai pe o pagină a fiecărei foi, verso fiind alb. Foaia cu nr. 1 conține 28 de rânduri scrise, începe cu cuvântul „Având” și termină cu cuvântul „astfel”. Foaia cu No. 2 conține 33 rânduri scrise și începe cu cuvântul „Șase” și termină cu cuvântul „alege”. Foaia No. 3 conține 33 rânduri scrise, începe cu cuvântul „Domnișoară” și termină cu cuvântul „străine”. Foaia cu No. 4 conține 13 rânduri scrise, inclusiv semnătura și începe cu cuvântul „O sută” și termină cu semnătura „Elisaveta”.

Cuprinsul acestor foi volante de pergament este următorul:

„Având aproape 71 ani, socotesc c-a sosit vremea să iau cele din urmă măsuri. De când călăuzită de voința cerului, am călcat pământul acestei țări, m-am străduit să fac binele, să sădesc în inimi caritatea, să încurajez frumosul. Mulțumită generozității Marelui meu soț și însușirilor sufletești ale iubitului meu popor, am satisfacțiunea de a vedea propășind o sumă de instituțiuni, menite să susție sufletește și să ajute materialicește pe cei nevoiași. Domnul să binecuvânteze eforturile conducătorilor și membrilor lor, dându-le bărbăție și puteri pentru ducerea la bun sfârșit a operei cu atâta drag începută. Toată vremea, bunul lor mers a fost principala țintă a gândurilor mele. Țin cu această ocaziune să le dau o dovadă de viul interes, pe care totdeauna l-am purtat pentru ele.

Hotărâsc, deci, ca cele două milioane lăsate mie de răposatul meu soț să fie împărțite precum urmează:

Cinci sute mii lei vor constitui un fond numit „Fondul Reginei”. El va fi administrat de Administrația Curții Regale și ajutoarele vor fi acordate din venitul lui de Regina României. Se va cumpăra pentru această sumă rentă a Statului Român, al cărui venit va fi întrebuințat astfel: șase mii lei anual pentru două burse a căror durată va fi fixată de Regina și care se vor da la doi artiști români, pentru perfecționarea lor în străinătate. Bursele se vor da prin concurs înaintea unui juriu, constituit de Ministerul de Instrucțiune Publică.

Zece mii lei anual se vor întrebuința pentru măritarea a două fete sărmane, înzestrându-le pe fiecare cu câte cinci mii lei. Restul din venit va fi la îndemâna Reginei pentru a-l împărți cum va crede de cuviință, în mici ajutoare celor lipsiți de mijloace. Las o sută mii lei Institutului Surorilor de caritate, „Regina Elisaveta”. Aș dori de va fi cu puțință, să se adauge la acest institut un orfelinat, unde surorile obosite de serviciul la bolnavi să crească orfane. Fie binecuvântat oricine va mări și înzestra Institutul Surorilor de caritate, binecuvântată orice femeie, care se va face soră de caritate.

Azilul de orbi „Regina Elisaveta” va primi o sută mii lei (Vatra Luminoasă).

Câte cincizeci de mii lei vor primi următoarele societăți: Societatea pentru profilaxia tuberculozei Limanul, Policlinica „Regina Elisaveta”, Societatea de Patronajul Pâinea Zilnică și Munca. Câte douăzeci și cinci mii lei vor primi Societățile: Obolul, Furnica, Tibișoiul, Țesătoarea.

Toate aceste sume vor fi puse în renta Statului român și numai venitul va fi întrebuințat.

Domnișoara Ana Burin, care de patruzeci de ani ne-a servit și a căutat cu nemărginit devotament pe iubitul meu soț, Regele Carol, va primi venitul de o sută mii lei, puși în rentă a Statului, cât va trăi. Acest venit îi va fi plătit în două rate la șase luni, la domiciliul ce își va alege.

Domnișoara Agnes Muller, care de douăzeci și doi de ani mă servește și mă caută cu un devotament peste cuvinte, va primi asemenea, în aceleași condițiuni ca Domnișoara Burin o rentă viageră, venitul de la o sută mii lei. Amândouă au dreptul să locuiască la Segenhaus, proprietatea mea la Monrepos lângă Neuwied.

Aceste două sute mii lei, după moartea domnișoarelor Burin și Muller, vor trece societății Fraunverein für Krankenpflege din Neuwied, care va întrebuința venitul pentru îngrijirea bolnavilor și ușurarea vieții lor.

Domnișoara Edith Hopkirk las ca rentă viageră venitul de la o sută mii lei, în hârtii ale Statului, rentă care îi va fi plătită în două rate la șase luni.

Această sumă, după moartea sa, va trece la Fundația Universitară „Carol I” din București. Din venitul ei se va institui o bursă care se va da la doi ani prin concurs unei românce, Doctor în medicină a Facultății din București. Bursa se va da alternativ pentru obstetrică și boale de copii.

Domnișoarei Margareta de Loe îi las o sută mii lei și locuința la Segenhaus. După moartea ei, această sumă, de care ea nu se va putea folosi decât de venit, va fi moștenită de fina mea Manon Elisaveta de Solms Laubach.

Domnișoarele Lizette și Sozo Bengescu vor primi fiecare cincizeci de mii de lei în bani.

Ministerului Agriculturii las trei sute de mii lei, care să servească la întreținerea unei școli de grădinărie, pomicultură și sericultură la Curtea de Argeș. În această școală fii de țărani să primească o educațiune cu totul practică, care să le îngăduie a-și agonisi pâinea zilnică prin grădinărit, alăturând în acest fel treptat elementele străine.

O sută mii lei se vor împărți personalului Curtii Mele, în afară de cei care au legate speciale, proporțional cu lefile lor trecute în buget.

Sfârșind, înalț rugi fierbinți către Cel a tot puternic să aducă asupra scumpei mele României toate binecuvântările, pe care sufletul iubitor al Reginei Sale le-a dorit pentru ca să-i lumineze cărările, pregătindu-i un viitor vrednic de însușirile sufletești ale poporului blând și bun, care o locuiește.

Curtea de Argeș 11/24 Octomvrie 1914

ss Elisaveta”

Celelalte două foi volante de hârtie pergament nenumotate din care una este intitulată: „Codicil la testamentul meu olograf de la Curtea de Argeș 11/24 Octomvrie 1914”, găsite tot în tocul de piele și care formează cu celelalte patru foi volante numerotate, numărul de șase, sunt de asemenea scrise numai pe o pagină, verso fiind alb și anume: Foaia care poartă titlul de „Codicil” conține 29 de rânduri scrise, începe cu cuvântul „Codicil” și se termină cu cuvântul „avea”; foaia a doua a Codicilului, de pe hârtia pergament, conține

7 rânduri scrise, inclusiv semnătura Maiestății Sale reginei Elisaveta, începe cu cuvântul „drept” și se termină cu cuvântul „Elisaveta”.

Cuprinsul în întreg al acestor două foi volante ale Codicilului de pe hârtia pergament, găsite în tocul de piele, este următorul:

„Codicil la testamentul meu olograf de la Curtea de Argeș 11/24 Octomvrie 1914.

Hotărându-se a se interpreta testamentul soțului meu în sensul ca să mi se atribuie încă un milion, înțeleg a dispune de această sumă precum urmează:

Cinci sute mii lei se vor adăuga la „Fondul Reginei”, care ajunge în acest fel să fie un milion. Venitul acestui adaus va fi la dispoziția Reginei României pentru binefacere; cu ceilalți cinci sute de mii lei, puși în renta Statului român, se va constitui un fond din venitul căruia se va înzestra o fată de ofițer din armata română, care n-ar avea zestre reglementară. Soțul și-l va alege dintre ofițerii Batalionului de vânători „Regina Elisabeta” sau dintre ofițeri de marină. Această înzestrare se va face la unul, doi sau trei ani, după cum venitul va fi în raport cu cerințele legii, supuse totdeauna schimbărilor. În caz de divorț între soți, dota acordată se va întoarce să mărească fondul, sau se va înzestra cu ea altă pereche. Într-un singur caz femeia va păstra dota când justiția va dovedi că viața împreună e peste putință din cauza soțului și din căsătorie vor fi copii.

Taxele de moștenire, la care Statul ar avea drept, se vor plăti din venitul Fondului Reginei, care, prin urmare, în primii ani nu va putea servi la binefacerile pentru care l-am destinat.

Curtea de Argeș 27 Octomvrie/9 Noembrie 1914

ss Elisaveta”

Tot Dl. Victor Antonescu, Ministrul Justiției, ne-a mai prezentat două plicuri de hârtie cu chenarul în doliu, de mărimea aproximativ a unui sfert de coală, desfăcute de către Maiestatea Sa Regele Ferdinand I după cum ne arată Dl. Ministru al Justiției, spre a se vedea dacă nu cumva s-a luat de Maiestatea Sa Regina Elisaveta dispozițiuni cu privire la înmormântarea Sa.

Aceste două plicuri de hârtie, cu chenarul cu doliu, au aplicate pe partea care se închide cifru cu inițialele Maiestății Sale Reginei Elisaveta cu

Coroana Regală. Unul din aceste plicuri poartă pe față următoarea mențiune: „Codicilul al doilea al testamentului meu”, urmată de semnătura prescurtată a Maiestății Sale Reginei Elisaveta. Al doilea plic are pe față o mențiune în limba germană, fără nici o semnătură.

În plicul cu mențiunea în limba română am găsit două foi de hârtie, cu chenarul cu doliu, scrisă cea dintâi foaie numai pe pagina întâi, verso fiind alb, având 19 rânduri scrise. A doua foaie de hârtie, găsită în plic, are scrise numai cinci rânduri pe una din fețe, verso fiind alb, din care se vede o semnătură a Maiestății Sale Reginei Elisaveta, în josul acestor rânduri, care formează al cincilea rând. Ambele aceste foi de hârtie, găsite în plicul cu mențiunea în limba română poartă în stânga litografiat, cu tuș negru, numele Maiestății Sale Reginei Elisaveta, fără să prezinte ștersături, adăugiri sau mențiuni printre rânduri.

Cuprinsul acestui codicil, găsit în plicul de hârtie cu mențiunea în limba română, este următorul:

„Al doilea Codicil la testamentul meu”.

„Las cele cinci rânduri de mărgăritar cu închizătoarea lor iubitei mele strănepoate Principesa Elisaveta a României; pentru răscumpărarea lor nădăjduiesc că Regele și Regina României vor sprijini moralicește și materialicește orfelinatul ce se va înființa pe lângă și sub scutul Institutului Surorilor de Caritate, precum și acela ce cu voia lui Dumnezeu năzuiesc a se întemeia pe lângă Episcopia de Argeș.

Iubitului meu strănepot Principele Nicolae al României îi las toate tablourile care îmi aparțin și care se află în Palatul Regal la București sau în reședința de la Curtea de Argeș.

Curtea de Argeș 6/19 Noemvrie 1914

ss Elisaveta”

În plicul cu mențiunea în limba germană am găsit patru foi de hârtie, din care trei numerotate cu numerele 2, 3, 4, scrise în limba germană, numai pe o pagină a fiecărei foi, verso fiind alb, care poartă de asemenea în stânga litografiat cu tuș negru, numele Maiestății Sale Reginei Elisaveta.

Prima foaie are 17 rânduri scrise, a doua foaie are 21 rânduri scrise, a treia foaie are 21 rânduri scrise, iar a patra foaie are 18 rânduri scrise. Toate aceste foi volante nu prezintă nici o ștersătură, nici o altercațiune sau adăugire între rânduri.

În ceea ce privește dispozițiunile testamentare ale Maiestății Sale Reginei Elisaveta, găsite în plicul cu mențiunea în limba germană, s-a luat măsuri de a se interveni la Ministerul Justiției pentru traducere în limba română.

Testamentul scris pe hârtie pergament, codicilul scris pe hârtie pergament, plicul de hârtie și codicilul scris în limba română, pe hârtie cu chenar în doliu, precum și plicul cu mențiunea în limba germană, cu cele patru foi volante dintr-însul, scrise tot în limba germană, s-au vizat de noi, aplicându-se și sigiliul Tribunalului și s-au încredințat d-lui Grefier al acestei secțiuni spre păstrare.

Drept care am dresat prezentul proces-verbal în două exemplare, din care unul, pe timbrul legal, s-a reținut la dosarul succesiunii, iar celălalt exemplar, scris pe hârtie simplă, s-a încredințat D-lui Ministru al Justiției, de constatarea stării materiale a testamentului și codicilelor a Maiestății Sale Reginei Elisaveta, care s-a contrasemnat atât de Dl. Victor Antonescu, Ministrul Justiției, cât și de Dl. George D. Nedelcu, Secretarul General al Ministerului Justiției, precum și de noi Președintele secțiunii și de Dl. Grefier.

Președinte
ss G. Slătineanu

Ministrul Justiției
ss Victor Antonescu

Secretarul General al
Ministerului Justiției
ss George d. Nedelcu

Grefier
ss I. Dumitrescu

— ✨ —

1916, februarie 21, București. Proces-verbal întocmit la închiderea sicriului cu rămășițele pământești ale reginei Elisabeta.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Elisabeta*, dosar I-5, f. 3

Proces-Verbal

Astăzi 21 Februarie 1916, în Palatul Regal din București, s-a procedat la închiderea de veci, prin plumbuire, a Sicriului conținând rămășițele pământești ale Majestății Sale Reginei Elisaveta.

Închiderea s-a început la orele 6 și 45 minute și s-a terminat la orele 7 și 15 minute în aceeași zi, în prezența și asistența noastră:

Victor Antonescu, Ministrul Justiției

Ion G. Duca, Ministrul Cultelor și Instrucțiunii Publice

Barbu Știrbei, Administratorul Domeniilor Coroanei

Henry Catargi, Mareșalul Curții Regale

Contra-Amiral Nicolae Gracoski, Maestrul Curții Maiestății Sale Reginei Elisaveta

Drept care am adresat acest act în trei exemplare, spre a fi depuse: unul în Arhiva Familiei Regale, al doilea la Ministerul Justiției, iar al treilea la Arhivele Statului.

Ministrul Justiției	ss Victor Antonescu
Ministrul Cultelor și Instrucțiunii Publice	ss I. G. Duca
Administratorul Domeniilor Coroanei	ss Barbu Știrbei
Mareșalul Curții Regale	ss Henry Catargi
Maestrul Curții Maiestății Sale Regina Elisaveta,	Contra-Amiral ss Nicolae Gracoski

- ☼ -

1916, februarie 21, <Curtea de Argeș>. Proces-verbal întocmit la înmormântarea reginei Elisabeta.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Elisabeta*, dosar I-5, f. 4

Subsemnații Ion G. Duca, Ministrul Cultelor și Instrucțiunii Publice, Calist, Episcop al Argeșului, Barbu A. Știrbey, Administrator al Domeniilor Coroanei și H. Catargi, Mareșalul Curții Regale, atestăm că azi Duminică 21 Februarie 1916 după săvârșirea de către Sfântul Sinod a serviciului religios, oficiat în prezența M.M.L.L. Regele și Regina, a Familiei Regale, autorităților civile și militare, precum și a unei numeroase mulțimi adunate din toate părțile Țării, am așezat Corpul

Reginei Elisabeta

împreună cu osemintele mult iubitei sale fiice Domnița Maria în mormântul care i-a fost pregătit în interiorul bisericii Sfintei Mănăstiri Curtea de Argeș, alături de mormântul Regelui Carol I și am fost față la zidirea locașului său de veșnică odihnă.

Drept care am încheiat acest proces-verbal, care se va păstra în Arhivele Statului.

Ministrul Cultelor și Instrucțiunii	ss I. G. Duca
Prea Sfinția Sa Episcopul Argeșului	ss Callist Ialomițianu
Administratorul Domeniilor Coroanei	ss Barbu Știrbei
Mareșalul Curții Regale	ss Henry Catargi
	ss Contra amiral N. Gracovski

— ✨ —

1915, iulie 9/22, Curtea de Argeș. Dispoziția testamentară a reginei Elisabeta pentru Al. Tzigara-Samurcaș, ce urmează a dispune de toate manuscrisele reginei.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Elisabeta*, dosar I/6/1916, f. 23

Curtea de Argeș, 9/22 Iulie 1915

Domnului Tzigara-Samurcaș

Doresc ca toate Manuscrisurile ce se vor găsi după încetarea mea din viață, să fie predate Domnului Tzigara-Samurcaș cu facultatea de a dispune liber de ele. Dacă aș fi atinsă de vreo boală, care să mă facă incapabilă de a lucra, această dispoziție să se îplinească îndată.

După dispozițiunile mele verbale, Domnul Tzigara-Samurcaș știe precis cum are să dispună de hârtiile mele.

ss Elisabetha
Carmen Sylva

- ✨ -

1916, aprilie 18, București. Cerere privind efectuarea inventarierii averii reginei Elisabeta.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Elisabeta*, dosar I/6/1916, f. 27

CASA
M.S. REGELUI

București 18 Aprilie 1916

Domnule Președinte,

Fiind deus la Secția ce prezidați spre executare testamentul răposatei Regine Elisabeta, vă rog să binevoiți a proceda la facerea inventarului, făcându-vă cunoscut că în această succesiune nu sunt nici ascendenți, nici descendenți.

Primiți vă rog, Domnule Președinte, încredințarea prea osebitei mele considerațiuni.

Contra Amiral
ss N Gracoski

Domniei Sale
Domnului Președinte al Tribunalului Ilfov (Secția a III-a)

- ☼ -

1916. Inventarul averii reginei Elisabeta.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Elisabeta*, dosar I/6/1916, f. 30

Inventarul averii:

- 1) Trei milioane lei (3.000.000) în numerar, ce se află în Casa Majestății Sale Regele Ferdinand I al României.
- 2) Un colier de perle cu cinci rânduri de mărgăritare cu închizătoarea lor aflat de asemenea, în Casa Majestății Sale Regele Ferdinand I al României.
- 3) Tablourile anume prevăzute în lista alăturată vizată de noi și semnată de Dl. Amiral N. Gracoski, Maestrul Curții M.S. Reginei Elisabeta, listă care face parte integrantă din prezentul inventar, tablouri aflate în Palatul Regal din București.

Lista de Tablouri lăsate de defuncta Regină Elisabeta A.S.R. Principelui Nicolae

- 1 Tablou reprezentând pe M.S. Regele Carol I de D-ra Michail.
- 1 Tablou interior de biserică de Herwegwn.
- 1 Tablou reprezentând pe M.S. Regele Carol I.
- 2 Tablouri Peisaje olandeze de C. Vauters.
- 1 Tablou „Oile” de Verdoechowen.
- 1 Tablou „Cap de copil” de Bregenzer.

- 1 Tablou „Vas cu flori” de Grigorescu.
- 1 Tablou „Copil cu câine” de Reichert.
- 1 Tablou „Intrare în biserică” de Vermont.
- 1 Tablou „Capelă” de Lydie.
- 1 Tablou „Studiu” de Gussow.
- 1 Tablou „Diana” de Jean du Nouy.
- 1 Tablou „Aquarel” de M. S. Regina.
- 1 Tablou „Aquarel” de E. Saporette.
- 1 Tablou „Femeie cu căldări” de Grigorescu.
- 1 Tablou cu tapiserie „Smeul” de Victoria Beldiceanu.
- 7 Tablouri „Picturi” de Grigorescu.
- 1 Tablou „Câmp cu snopi de grâu” de Kopan – 1893.
- 1 Tablou „Parc și o cișmea” de M.V. Bunsen.
- 1 Tablou „În pădure” de ...¹
- 1 Tablou „Case vechi cu porumbei” de L. Rever
- 1 Tablou „Parc cu statueta în fund” de ...²
- 1 Tablou „In parc un monument” de M.V. Bunsen.
- 1 Tablou „Pădure” de Schaeferberg.
- 1 Tablou „Carul cu boi” de Grigorescu.
- 1 Tablou reprezentând pe M.S. Regina Elisabeta de Koch – 1882.
- 1 Tablou „Vizion d Abraham” de Lecomte de Nouy.
- 1 Tablou „Peisaj de iarnă” de H. Ernest Maria.
- 1 Tablou „Sapho” de Dora Hitz.
- 1 Tablou „Ullranda” A. Poci.
- 1 Tablouri reprezentând „Legende Peleşului” de Dora Hitz.

---

¹ Indescifrabil.

² Indescifrabil.

- 1 Tablou „O viziune” de Courter.
  - 1 Tablou „Spovedania” de Dora Hitz.
  - 1 Tablou „Peisaj Pădure” de W. De Wied.
  - 1 Tablou „Mănăstire și orga” de T.H. Maasen
  - 1 Icoane.
- 43 Tablouri – diferite picturi și aquarele.

Contra Amiral
ss N Gracoski

- ☼ -

1916, aprilie 22, <București>. Regele Ferdinand solicită punerea în posesie potrivit inventarului succesiunii, în calitate de părinte al principelui Nicolae. ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Elisabeta*, dosar I/6/1916, f. 32

22 aprilie 1916

Domnule Președinte (al Tribunalului Ilfov)

În calitate de părinte al Prințului Nicolae al României, căruia defuncta Regină Elisabeta i-a lăsat toate tablourile care i-au aparținut, vă rog să binevoșiți a dispune punerea mea în posesiunea lor așa cum sunt prevăzute în inventarul succesiunii.

Ferdinand

Domniei Sale

Domnului Președinte al Tribunalului Ilfov secția III-a

- ☼ -

1916, <București>. Principesa Elisabeta solicită punerea în posesie a moștenirii lăsate de regina Elisabeta.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Elisabeta*, dosar I/6/1916, f. 33

Domnule Președinte

Defuncta Regină Elisabeta a României lăsându-mi cele cinci rânduri de mărgăritare cu închizătoarea lor, vă rog să binevoiți a dispune punerea mea în posesiune a acestor cinci rânduri de mărgăritare care sunt prevăzute în inventarul succesiunii.

ss Elisabeta

Domniei Sale

Domnului Președinte al Tribunalului Ilfov secția III-a

- ☼ -

1916, <București>. Al. Tzigara-Samurcaș solicită Președintelui Tribunalului Ilfov punerea în executare a dispozițiilor testamentare ale reginei Elisabeta în favoarea Fundației Universitare Carol I.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Elisabeta*, dosar I/6/1916, f. 54

Domnule Președinte,

Am onoarea a vă ruga să binevoiți a dispune de titlurile legatului Reginei Elisabeta în favoarea Fundației Universitare Carol I, în valoare de 119.000 lei efecte rentă 5%, actualmente la Moscova și a cărui recipisă a Casei de Depuneri No. 22.692/916 se află în posesia dvs., să fie înlocuite, urmând ca să ni le înmânați pentru a dispune de venitul lor conform dispozițiilor testamentare.

Vă rugăm a ne face cunoscut rezultatul operațiunii pentru a lua în primire titlurile cuvenite.

Primiți, vă rog, Domnule Președinte, asigurarea, osebitei mele considerațiuni.

Director,

ss Al. Tzigara-Samurçaș

Domniei Sale

Domnului Președinte al Secțiunii a III-a Tribunalul Ilfov

- ☼ -

1916, aprilie 25, București. Președinta Societății de binefacere „Tibișoiul”, Maria Brăiloiu solicită Președintelui Tribunalului Ilfov să dispună depunerea sumei revenită prin testamentul reginei la dispoziția Societății.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personală. Regina Elisabeta*, dosar I/6/1916, f. 251

Domnule Președinte,

Subsemnata Maria A. Brăiloiu presidenta Societății de binefacere „Tibișoiul” în baza alăturatei adrese a Casei M. S. Regelui, din 13 Aprilie 1916 și a testamentului M. S. Regina Elisabeta, ce se găsește depus în acest onor. Tribunal, unde s-a deschis succesiunea, vă rog să binevoiți a dispune să se depună suma de două zeci și cinci mii (25.000) lei atribuită nouă, la dispoziția noastră.

Primiți, Domnule Președinte, asigurarea deosebitei mele stime.

București 25 Aprilie 1916.

ss Maria Brăiloiu

Domniei Sale

Domnului Președinte al Tribunalului Ilfov secția III

- ☼ -

1916, iulie 13, București. Administrația Casei Regale remite legatul de 500.000 lei, lăsat de regina Elisabeta pentru Fondul de înzestrare a fetelor de ofițeri din armata română.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Elisabeta*, dosar I/6/1916, f. 91

Casa M.S. Regelui

București 13 iulie 1916

Domnule Președinte,

Administrația subsemnată are onoare a vă remite pe lângă aceasta, drept legat de Lei 500,000 lăsat de răposata Regină Elisabeta a României pentru Fondul de înzestrare a fetelor de ofițeri din armata română:

Rentă 5% din 1916 – Ln. 595,200 nominal (titluri provizorii) cu cuponul de octombrie viitor, conform borderoului aci anexat, cu rugămintea să binevoiți a ordona ca să se remită aceste efecte, în schimbul unei chitanțe de descărcare, Principelui Barbu Știrbey însărcinat cu gestiunea acestui Fond.

Neavând încă posibilitatea de a stabili cursul exact al sus zisei rente, ne rezervăm a completa suma de lei 500,000 efectiv a acestui legat, prin vărsarea de-a dreptul către dl. Administrator al acestui fond, a micii diferențe ce va rezulta din decontul definitiv.

Binevoiți a primi, Domnule Președinte, încredințarea prea deosebitei noastre considerațiuni.

Administrația Casei Regale

ss E. Balif

Domniei Sale

Domnului Președinte al Trib. Ilfov Secția III

– ☼ –

1916, iulie 16. Proces-verbal prin care epitropii Institutului Surorilor de Caritate „Regina Elisabeta” îl împrumutesc pe I. I. V. Socec să primească titlurile convenite de societate prin testamentul reginei Elisabeta.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Elisabeta*, dosar I/6/1916, f. 165

Proces – Verbal
din 16 Iulie 1916

Subsemnații epitropi luând cunoștință de cuprinsul adresei Casei M.S. Regelui din 14 Iulie a.c. prin care suntem înștiințați că pentru legatul lăsat de regina Elisabeta în folosul Institutului s-au depus la Trib. Ilfov Secția III-a titluri de rentă română 5% 1916 în valoare nominală de Lei 119000 – pentru a fi remiși institutului. Împrumutăm pe Dl. Epitrop casier I. I. V. Socec să primească arătatele titluri spre a se adăuga la capitalul în efecte ale Institutului și a da pentru aceasta convenita chitanță de primire.

Epitropii Institutului Surorilor de
Caritate „Regina Elisabeta”
ss indescifrabil

- ☼ -

1920, martie 7, București. Solicitarea Comitetului de Administrare a Fundației pentru înzestrarea fetelor de ofițeri către Președintele Tribunalului Ilfov pentru a încasa de la Casa de Depuneri și Consemnațiuni cupoanele legatului lăsat de regina Elisabeta.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Elisabeta*, dosar I/6/1916, f. 102

Casa M.S. Regelui

București, 7 Martie 1920

Domnule Președinte,

Ca urmare a adresei Administrației Casei Regale din 13 Iulie 1916 și a răspunsului Dv. No. 21.251 din 13 Iulie 1916, avem onoare a vă ruga ca pe temeiul Legii promulgate prin Înaltul Decret No. 1253/916 și publicate în Monitorul Oficial No. 292/916 și a Statutelor „Fondului de înzestrare a fetelor de

Ofițeri din armata română”, publicate în Monitorul Oficial No. 54/916, precum și a Deciziei M. S. Reginei, publicate în Monitorul Oficial No. 251 din 7/20 februarie 1919, să binevoiți a dispune cele de cuviință pentru ca Dl. G. T. Kirileanu, secretarul Comitetului, să încaseze de la Casa de Depuneri și Consemnațiuni cupoanele legatului lăsat de răposata Regină Elisabeta a României pentru sus zisul fond în valoare de lei 595.200 – rentă română 5% din 1916, conform recipisei Casei de Depuneri și Consemnațiuni No. 22683/916.

Primiți vă rog, Domnule Președinte, încredințarea prea distinsei noastre considerațiuni.

Comitetul de Administrare al
Fundațiunii pentru înzestrarea
fetelor de ofițeri

ss N. Mișu
I. Procopiu
General Adj. E. Ballif

Domniei Sale

Domnului Președinte al Tribunalului Ilfov – Secția III-a.

– ☼ –

1921, martie 30, București. Al. Tzigara-Samurcaș solicită Președintelui Tribunalului Ilfov ca legatul ce revine Fundației Universitare Carol I să fie depusă la Banca Națională a României, iar venitul sumei să revină d-nei Hopkirk la Londra.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Elisabeta*, dosar I/6/1916, f. 59

București, 30.III.1921

D-lui Președinte al Tribunalului Ilfov
Secț. III

Am onoare a vă ruga să binevoiți a dispune ca legatul lăsat Fundațiunii Universitare Carol I prin testamentul reginei Elisabeta să fie depus, în contul Instituțiunii, la Banca Națională a României de către Casa de Depuneri, la care se află efectele în valoare de 119.000 Lei v. N.

Recipisa No. 36.456 de preschimbarea efectelor se află în depozitul D.-V.

Această cerere este întemeiată atât prin scrisoare din 14 iulie 1916 ce mi s-a adresat de către Casa M. S. Regelui, după care alătur o copie, cât și prin decizia din 1916 a „Comisiunii testamentare” care a hotărât ca, după acum să se remită direct Fundațiunii suma de 100.000 Lei, după cum se specifică și prin alăturatul raport aprobat de M.S. Regele, publicat în Monitorul Oficial din 10 Mai 1916 și reprodus în alăturata broșură.

Potrivit dorinței Augustei testatoare și a angajamentului luat de Fundație, venitul acestei sume s-a servit și se va servi D-nei Hopkirk la Londra.

DIRECTOR,
ss Al. Tzigara-Samurcaș

- ✨ -

1921, iunie 8, Londra. Procura prin care d-na Edith Hopkirk îl delegă pe Al. Tzigara Samurcaș să încaseze venitul de la legatul reginei Elisabeta și să-l depună la „Bank of Roumania Ltd.”.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Elisabeta*, dosar I/6/1916, f. 68

Văzut spre neschimbare
Londra, 8 Iunie 1921

MINISTRU PLENIPOTENȚIAR
ÎNSĂRCINATUL CU AFACERI
ss indescifrabil

PROCURA

Prin care subsemnata Edith Hopkirk, domiciliată la Londra, 6, Dulwich Wood Park, Norwood, S.E.19., dau deplină putere Domnului Alexandru Tzigara-Samurcaș, directorul „Fundațiunii Universitare Carol I”, ca pentru mine și în numele meu, să reclame și să încaseze, ca și în trecut, venitul de la legatul

defunctei Regina Elisabeta și să-l depun apoi la „Bank of Roumania Ltd.”, la dispozițiunea mea.

Londra, în 8 iunie 1921
ss Edith Hopkirk

- ☼ -

1922, iunie 22. Adresa președintei Societății de binefacere „Pâinea zilnică” către Tribunalul Ilfov pentru a se achita societății renta lăsată de Regina Elisabeta. ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Elisabeta*, dosar I/6/1916, f. 125

Domnule Președinte,

Subsemnata Eliza Triandafil, domiciliată în București, str. Gen. Berthelot, Nr. 7, în calitate de prezidentă a societății de binefacere „PÂINEA ZILNICĂ” vă rog să binevoiți a dispune sa se facă intervențiile convenite la Casa de Depuneri și Consemnațiuni spre a se achita societății susnumite cupoanele de la legatul de lei 50.000 în rentă 1916 lăsat de regina Elisabeta societății „PÂINEA ZILNICĂ”. Vă atragem atențiunea ca cupoanele pe 1916 nu sunt prescrise prin faptul că războiul a suspendat prescripția termenului de 5 ani la cupoanele neîncasate.

În așteptarea comunicatelor Dvs. vă rog să primiți asigurarea deosebitei mele stime:

ss Eliza Triandafil
str. Gen. Berthelot Nr. 7
București

Domniei Sale

Domnului Președinte al Trib. Ilfov sec. III. civil corecționale

Regele Ferdinand

(1865 – 1927)

Ferdinand Victor Albert Meinard, prinț de Hohenzollern Sigmaringen, s-a născut pe 24 august 1865, la Sigmaringen (Germania). A fost al doilea fiu al prințului Leopold de Hohenzollern Sigmaringen și al prințesei Antonia din familia domnitoare portugheză. Făcea parte din ramura catolică a familiei prusace de Hohenzollern.

A urmat studii gimnaziale și liceale la Dusseldorf, apoi Școala Militară din Kassel, cursurile Universității din Leipzig și ale Școlii Superioare de Științe Politice și Economice din Tübingen. A învățat cu ușurință limbi străine, dar și latina și a fost pasionat toată viața de botanică. „Disciplina cea mai absolută fusese principala linie a educației sale și un simț de datorie care i-a rămas în toată viața, ajutându-l neînduplecat să biruie sentimentele lui personale, neîngăduindu-i vreodată să se puie la mijloc între dânsul și ce trebuia să facă”.

Prin Pactul de familie din 18 mai 1881, patronat de împăratul Germaniei, Wilhelm I, șeful familiei de Hohenzollern, Ferdinand a fost confirmat moștenitor al tronului României. A venit pentru prima dată în România la încoronarea regelui Carol I, în 1881, apoi în 1884. Din 1883 și până în 1888 Ferdinand a fost instruit să învețe limba română, dar și istorie și geografie cu profesorul Vasile D. Păun, fost director al Liceului „Gheorghe Lazăr” din București. El va fi declarat „Alteță regală, Principe al României” în 1889.

Ferdinand s-a căsătorit la 29 decembrie 1892/10 ianuarie 1893, la Sigmaringen, cu principesa Maria Alexandra de Saxa-Coburg-Gotha, nepoata reginei Victoria a Marii Britanii și a Țarului Alexandru al II-lea al Rusiei.

Ferdinand a urcat pe tron la 28 septembrie/11 octombrie 1914 și a domnit 13 ani, până la moartea sa, la 20 iulie 1927. Jurământul depus de regele Ferdinand în cadrul sesiunii Adunărilor Legiuitoare întrunite este un omagiu adus înaintașului său, regele Carol I: „Chemat prin grația lui Dumnezeu și voința națională de a fi urmașul Marelui Întemeietor, care mi-a lăsat ca sfântă moștenire simțămintele de iubire și credință ale unui întreg popor, găsesc în dragostea mea pentru neam, puterea de a păși fără șovăire spre îndeplinirea mării, dar grelei mele sarcini...”¹

---

¹ *Cuvântări de Ferdinand I Regele României 1889-1922* din publicațiile „Fundației culturale - Principele Carol”, București, 1922, p. 5-6.

„Ferdinand I nu avea semeția unchiului său și nici nu urmărea să-și confecționeze imaginea unui rege puternic, intransigent, dominator. A dorit să fie considerat un om al datoriei, care îndeplinește o anumită demnitate publică, fără a se detașa de semenii săi... Nu avea orgoliul de a fi considerat singurul conducător al țării, care ia decizii infailibile, de aceea a adunat în jurul său oameni dispuși și capabili să-i dea sfaturi”.²

La 14/27 august 1916 a avut loc la București, în Palatul Cotroceni, Consiliul de Coroană care a hotărât intrarea României în război de partea Antantei. Pentru Ferdinand, acest moment, alături de cel al excomunicării lui din Biserica catolică a fost o piatră de încercare ce i-a provocat o suferință profundă, aceea de a lupta împotriva propriei țări și familii. Ca urmare, Kaiserul Germaniei l-a considerat un degenerat și i-a scos numele din Casa de Hohenzollern. De asemenea, s-a spus că frații lui Ferdinand îmbrăcaseră haine de doliu, pe care le etalau, ca și cum rudele lor din România erau moarte.³

Domnia acestui rege timid, modest și nu foarte avantajat fizic, avea să fie marcată de două evenimente majore: Primul Război Mondial și realizarea Unirii de la 1918, încununată de încoronarea din 1922 și Constituția din 1923.

Semnele bolii regelui Ferdinand au apărut în 1926 și mai evidente în perioada cât regina Maria se afla pentru o vizită în SUA. Era vorba de „un cancer inoperabil la intestinul gros, care se întindea rapid”⁴ și în ianuarie 1927, regele a început tratamentul cu radiu.

Regele și-a scris testamentul la 2 iunie 1925, prin care îi lăsa principelui Carol, ca urmaș la tron, întreaga moșie Sinaia-Predeal împreună cu Castelul Peleş. Deja apăruseră problemele cu fiul său, care o cunoscuse pe Elena Lupescu și la sfârșitul anului, pe 12 decembrie, aflat la Paris, Carol renunță printr-o scrisoare, pentru a treia oară în decurs de șapte ani, la obligațiile ce-i reveneau ca moștenitor al tronului. A fost o grea lovitură pentru regele suferind, care la 11 ianuarie 1926 a adăugat la testament un codicil, prin care anula dispozițiile din testament referitoare la Carol, în privința drepturilor ce-i reveneau în calitate de moștenitor al tronului. Aceste drepturi urmau să-i revină nepotului

---

² Ioan Scurtu, *Istoria românilor în timpul celor patru regi*, București, Editura Enciclopedică, 2011, p. 11-12.

³ Hannah Pakula, *Ultima romantică. Viața reginei Maria a României*, București, Editura Lider, 2003, p. 246.

⁴ *Ibidem*, p. 453.

său, principele Mihai, fără să-i menționeze numele, ci doar faptul că, în timpul minorității lui, să se bucure de folosință și venituri regina Maria.

Ultima apariție publică a regelui este descrisă de I. G. Duca astfel: „Împreună cu Regina a asistat la o reprezentație de binefacere la Teatrul Național și când a intrat în loja regală, slab, palid, vădit atins de aripa morții, toată sala s-a sculat în picioare și, adânc emoționată, i-a făcut cea mai îndelungată și mișcătoare ovațiune a domniei sale. A avut astfel, dovada iubirii ce lumea îi purta, precum și a îngrijorării generale pe care sfârșitul său prematur îl inspira tuturor”.⁵ De asemenea, Duca prezintă amănunte de la moartea regelui și pregătirile pentru funeralii: „La Sinaia, când am sosit la Pelisoar în hall, Regele era întins în coșciugul lui. Ce departe de înfățișarea impunătoare a regelui Carol I mort! Aici zăcea un sărman trup omenesc distrus de boală, o umbră scheletică a celui care fusese Regele întregirii românismului... Timp de două zile, publicul a fost admis să defileze în fața trupului neînsuflit al Suveranului, o mulțime enormă a vrut să-l vadă pentru ultima dată... Regele ceruse să fie îmbrăcat în uniforma sa de cavalerie, dar îl îmbrăcaseră în uniforma de vânător. Seara a fost îmbrăcat și iar dezbrăcat după cum și-a dorit. Manevra n-a reușit, iar Regele a fost îngropat într-o uniformă tăiată și necusută la spate. Jalnic și nepermis!”⁶

În momentul morții regelui Ferdinand, situația tronului era mai mult sau mai puțin clară. Principele Carol renunțase la tron, încă din 1925, iar prin actul de la 4 ianuarie 1926 se acceptase această renunțare, se modificase Statutul Casei Regale, principele Mihai fusese proclamat moștenitorul tronului și se constituia o regență care să exercite prerogativele suveranului, în cazul că acesta ar ajunge pe tron înainte de vârsta majoratului, fapt care s-a și întâmplat.

Testamentul regelui Ferdinand este clar, concis și merge pe linia predecesorului său, pe care-l pomenește și face o trecere către fiul său, viitorul rege, căruia îi adresează o serie de sfaturi. De asemenea, gândurile sale se îndreaptă cu afecțiune către soția sa, regina Maria, „...tovarășă nedespărțită și sprijin prin sfat și credință în toate vremurile și împrejurările”.⁷ Și-a împărțit averea copiilor așa cum a crezut de cuviință, sume de bani unor instituții, dar și personalului care l-a servit de-a lungul timpului. Nu există nici o precizare extravagantă, doar modestie, bun simț și afecțiune pentru familia sa și poporul român.

---

⁵ I. G. Duca, *Amintiri politice*, vol. III, Munchen, 1982, p. 203.

⁶ *Ibidem*, p. 208.

⁷ ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Anexă – stare civilă*, dosar 2/1927, f. 21

1927, iulie 27, București. Testamentul regelui Ferdinand și scrisoarea acestuia adresată primului ministru din Monitorul Oficial, nr. 160, vineri, 22 iulie 1927, Parte Oficială.

ANR, ANIC, fond *Casa Regală*. Anexă – stare civilă, dosar 2/1927, f. 21-23

Pentru cei care doresc să poată cât mai numeroși să aducă ultimul lor omagiu, s-a luat hotărârea ca rămășițele pământești ale defunctului Rege Ferdinand I să fie expuse în Palatul Cotroceni în zilele de Vineri 22 și Sâmbătă 23 iulie.

Ceremonia funeraliilor în București și Curtea de Argeș anunțată pentru ziua de sâmbătă 23 iulie 1927, urmează astfel să aibă loc Duminică 24 iulie 1927.

Programul rămâne neschimbat.

Acesta este Testamentul Meu

Scris și iscălit de propria mea mână la două iunie una mie nouă sute douăzeci și cinci

în

Reședința mea de vară Sinaia

Testamentul Meu

În urma bolii de care cu voia lui Dumnezeu și prin bunele îngrijiri ale medicilor noștri am scăpat cu bine, socotit-am de a mea datorie să-mi așez în scris dispozițiile mele testamentare.

Luând hotărârile din urmă și gândindu-mă la sfârșitul vieții mele, îndreptez către A-Tot-Puternicul prinosul recunoștinței mele că mi-a îngăduit să-mi consacru munca poporului roman, a cărui propășire a fost fără preget și fără încetare, scopul vieții mele.

Neuitatul și înțeleptul meu unchi, Regele Carol I, în lunga și slăvita sa domnie a întemeiat puternic și sănătos noul Stat al României, dezvoltând minunatele însușiri de muncă și de progres ale poporului ei, redeșteptând și organizând în glorioasa ei armată străbunele virtuți ostășești ale neamului ei. Rezemat de aceste virtuți, la rândul meu am putut desăvârși opera națională și

am aflat în clipele celor mai hotărâtoare împrejurări credința neclintită și eroismul nețărnut al ostirii de care mă simt legat din adâncul sufletului.

A vrut astfel pronia cerească să nu lase fără rod domnia mea și a dat dragostei mele de neam cea mai scumpă și sfântă răsplată. Ridic până la ultima suflare ruga mea fierbinte ca să binecuvânteze și în viitor soarta poporului roman și să hărăzească iubitului meu fiu, viitorul rege al României întregite, ajutor ceresc, ca la rândul său să întărească și să sporească moștenirea națională, vînd tot mai strâns puterile și însușirile Românilor din toate ținuturile și din toate straturile sociale.

Cu inima de părinte îndemn pe Carol să nu înceteze în orice clipă și în orice împrejurare de a-și închina toate puterile Neamului și Statului în ale căror slujbă îi este hotărât să trăiască. Multe și grele sunt grijile Domnitorului în truda neîncetată în Serviciul Statului, ele se stăpânesc însă prin simțul datoriei și al jertfirii de sine; iar în fața greutăților, binecuvântarea lui Dumnezeu și ajutorul Sfetnicilor celor buni nu vor lipsi, precum nu mi-au lipsit în vremea Domniei mele. Către acești sfetnici îmi îndreptez astăzi gândul recunoscător și mulțumesc bunătății divine care mi-a îngăduit să pot prețui neasemuit ajutor pentru suveran, sfatul celor credincioși și destoinici.

Dar mai presus de alții recunoștința mea merge către Acea care mi-a fost tovarășă nedespărțită și sprijin prin sfat și credință în toate vremurile și în toate împrejurările. Dragostea ei de țară și inima de mumă îi vor însufleți puteri noi pentru a-și urma și în viitor binefăcătoarea ei solitudine. Sunt convins că uniți în iubire frățească copiii noștri o vor înconjura și vor păstra legăturile scumpe care au făcut fericirea vieții noastre, precum nu mă îndoiesc că poporul meu va avea pentru scumpa mea soție și după trecerea mea din viață aceeași dragoste neschimbată.

Rog a se lăsa ca reședință soției mele Regina Maria, Palatul Cotroceni; iar Castelul Pelișor de la Sinaia împreună cu Casa pentru Oaspeți (Cavalierhaus) și dependințele ce țin de Castelul Pelișor, – (locuința personalului, garajurile și grajdurile) – hotărâsc a rămâne în folosința soției mele cât timp va trăi. Regina Maria va dispune după a sa voință de mobilele din Palatul Cotroceni și din Castelul Pelișor.

Întreținerea acestor reședințe este în sarcina succesorului meu la Tron.

În privința părților convenite copiilor mei hotărâsc astfel:

Fiului meu Carol, Principele Moștenitor al României, ca urmaș al meu pe Tron îi las, pe lângă partea lui rezervată, toată cota disponibilă și hotărâsc să aibă în partea sa de moștenire întreaga moșie Sinaia-Predeal împreună cu Castelul Peleş și celelalte castele, clădiri și stabilimente cu sarcinile prevăzute în acest testament pentru Castelul Pelișor. Îi mai las casele și clădirile din București care îi sunt absolut necesare. Totodată el va fi dator să plătească legatele prevăzute pentru binefaceri.

Fiului meu Principele Nicolae al României îi las moșia Broșteni din Valea Bistriței Moldovenești și casele din București din strada Imperială cu tot locul lor, unde se află acum Administrația Domeniului Coroanei.

Fiicei mele Elisabeta, Regina Greciei, îi las moșia Zorleni din județul Tutova și un imobil în București.

Fiica mea Maria, Regina Sârbilor, Croaților și Slovenilor, își va lua partea în efecte și în bani.

Ultimei mele fiice Ileana, Princesa României, îi las moșia Poeni din județul Iași și un imobil în București.

Toată averea mea în bani, acțiuni, obligații, fonduri de Stat, după plata legatelor va completa partea rezervată a fiecăruia din copiii mei.

Împrejurările grele economice de după marele război și greutățile familiare nu mi-au îngăduit să-mi văd sporind averea mea personală și de aceea cu mare părere de rău nu pot face tot binele ce aș dori. Totuși las în grija fiului meu urmaș la Domnie ca după sfatul ce va lua de la Președintele Consiliului de Miniștri, Patriarhul Bisericii Române, Primul Președinte al Înaltei Curți de Casație și Ministrul Casei mele, să distribuie suma de cincizeci milioane lei (socotind leul după valoarea lui față de aur, de azi) următoarele instituțiuni:

Fundațiunii Universitare Ferdinand I din Iași.

Orfelinatului Agricol „Ferdinand” de pe moșia Zorleni, care va rămâne neatins pe această moșie și întreținut de viitorul Rege al României.

Academiei Române, pentru ca venitul să servească la un premiu pe numele meu pentru cercetări asupra unor chestiuni economice românești.

Societății Geografice Române.

Bisericilor Naționale ortodoxă și unită, bisericii catolice, bisericii protestante și celei israelite.

Unei instituțiuni de ajutorare pentru ofițeri.

Societății „Astra” din Sibiu și unei Societăți de cultură națională din Cernăuți și din Chișinău.

O sumă se va împărți pentru săracii din Capitalele tuturor județelor, după însemnătatea lor istorică și numărul populației lor.

Distribuirea sumelor de mai sus va fi începută numai după un an de la moartea mea, astfel ca toate dobânzile acestor sume să rămână disponibile.

Hotărâsc ca acești bani să fie întrebuințați în modul următor:

Întregul personal superior și inferior al Curții Regale, al Casei și Administrației mele centrale va primi:

Cei cu peste zece ani de serviciu, lefile pe un an întreg, după moartea mea, cum sunt prevăzute în bugetul meu, salar și spor.

Cei cu cinci până la zece ani de serviciu, lefile fără spor pe un an întreg.

Cei cu unul până la cinci ani de serviciu, lefile fără spor pe jumătate an.

Cei cu mai puțin de un an de serviciu, lefile fără spor pe două luni.

Suma ce ar rămâne se va vărsa la fondul de pensiuni al Casei Regale.

Închei aceste ultime ale mele voințe cu gândul care mi-a stăpânit toată viața, chemând binecuvântarea cerească asupra scumpului meu popor și mă închin cu smerenie în fața hotărârilor lui Dumnezeu și iscălesc:

În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, amin.

Făcut în Sinaia, la două iunie una mie nouă sute douăzeci și cinci.

FERDINAND

Am scris și iscălit cu propria mea mână acest testament pe trei coale formând douăsprezece pagini legate cu un fir alb și am pus sigiliul meu.

Iunie în două, una mie nouă sute douăzeci și cinci.

FERDINAND

A vroit Domnul să încerce țara, pe mine și pe Regina cu o mare durere, prin renunțarea la Tron a Prinsului Carol. Până la sfârșitul vieții nu se va șterge din inima mea jalea care m-a cuprins când m-am văzut silit să iau act de această hotărâre a primului meu născut, constatând că din nenorocire această măsură se impunea de interesele Statului și ale Coroanei, care în orice împrejurare am înțeles să mă stăpânească.

Schimbarea astfel făcută la moștenirea Tronului și în Familia Regală prin noua situațiune a fiului meu Carol, mă obligă să aduc următoarele modificări și adaus la testamentul meu mai sus scris.

Anulez dispozițiunea cuprinsă în acest testament prin care lăsam fiului meu Carol toată cotitatea disponibilă și hotărârea de a cuprinde în partea sa de moștenire întreaga moșie Sinaia-Predeal împreună cu Castelul Peleş și celelalte castele, clădiri și stabilimente cu sarcinile prevăzute în acest testament pentru Castelul Pelișor, precum anulez și legatul „caselor și clădirilor din București care îi sunt absolute necesare”.

Hotărâsc ca toată această cotitate disponibilă, atât imobilele de pe Valea Prahovei, cu sarcinile prevăzute ca și cele din București, care sunt absolut necesare viitorului Rege, să revie urmașului meu la Tronul României din Familia mea, iar în timpul minorității sale să se bucure de folosința și de veniturile lor iubita mea soție Regina Maria.

Voiesc ca partea rezervată ce se cuvine fiului meu Carol s-o primească în bani și în efecte.

Luând aceste noi dispoziții potrivit dorinței ce întotdeauna am avut de a spori mijloacele noului rege al României, rog Cerul ca să ajute pe iubitul meu Carol în noua viață ce singur și împotriva voinței noastre și-a ales-o și să facă urmările acestei alegeri cât mai ușoare pentru el și pentru țară.

Făcut în București în unsprezece Ianuarie una mie nouă sute douăzeci și șase, scris și iscălit cu propria mea mână.

FERDINAND

Scrisoarea Regelui Ferdinand I remisă d-lui Președinte al Consiliului de Miniștri
în ziua de 15 iulie 1927, cuprinzând ultima Sa dorință.

Defunctul Rege a comunicat această scrisoare și d-lui Ministru al Casei Regale

Scumpul meu Președinte al Consiliului

Ca creștin sunt totdeauna stăpânit de grija clipei când mă voi înfățișa în fața Domnului, ca Român și Rege mă gândesc neîncetat la soarta Țării, căreia am jerfit viața mea pe pământ.

Dragostea mea nu mă lasă să consider că datoria îmi încetează cu această viață și nu pot să nu mă gândesc la ce va fi în urma ei.

Dumnezeu a voit ca Coroana, de care e atât de indisolubil legată soarta Țării, să treacă pe capul nepotului meu nevârstnic Mihai. Rog Cerul să-L ocrotească și să-i hărăzească binecuvântarea ca sub Domnia Lui să se întărească și să sporească România clădită cu atâta jertfe.

Fac apel la toți bunii și cinstiții cetățeni ai Țării să ajute din toate puterile lor ca să înlănească liniștita propășire a Statului.

În fruntea lor, asupra scumpului meu fiu, Nicolae ca Regent, împreună cu colegii săi, cade cea mai grea răspundere în îndeplinirea sfintelor datorii. Cu credința și dragostea ce înaintașii familiei sale i-au dat pildă, fiul meu va putea duce la bun sfârșit misiunea ce îi revine.

Nu pot privi spre viitor fără să mă gândesc cu inimă de părinte la scumpul meu fiu Carol, căruia îi urez viață cinstită și fericită în noua soartă pe care și-a croit-o împotriva silințelor noastre. Nu mă îndoiesc că, ca orice Român iubitor de Țară și mai devotat ca oricare altul, va stăruii într-a înlănesni prin tot ce atârnă încă de dânsul, ca România în timpul fiului său Mihai și a urmașilor Săi să se poată dezvolta și propăși în liniște și cu spor.

În ceea ce mă privește, cu hotărâre și numai spre a nu tulbura liniștea Țării, m-am oprit de la mulțumirea sufletească de a-l revedea și în același sentiment cer ca să nu se întoarcă în Țară decât, precum s-a legat, când autoritățile legale îi vor îngădui.

Trebuie ca fiul meu Carol să caute astfel să impună oricăror rătăciți respectul situațiunii legale, create prin renunțarea la Tron, așa precum îi

poruncesc cele mai imperioase datorii de Român, de fiu și de părinte, ca să respecte legământul încheiat din proprie voință și nesilit de nimeni.

Primiți, vă rog, scumpul meu Președinte al Consiliului, expresiunea, simțămintelor mele afectuoase.

FERDINAND

- ✨ -

1927, august 24, București. Proces-verbal încheiat cu ocazia inventarierii averii defunctului rege Ferdinand în vederea succesiunii.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Anexă – stare civilă*, dosar 2/1927, f. 26-27v

CONSILIERUL DELEGAT AL CURȚII DE APEL SECȚIA I
BUCUREȘTI

PROCES -VERBAL

Astăzi 24 (douăzeci și patru) luna August anul 1927
(una mie nouă sute douăzeci și șapte)

Noi Constantin Cătuneanu, Consilier la Curtea de Apel din București.

Având în vedere delegațiunea ce mi s-a dat de Domnul Ministru al Justiției prin deciziunea No. 61070 din 18 August 1927 comunicată nouă cu ordinul Ministerului de Justiție No. 61072 din 18 August 1927 ca în conformitate cu dispozițiunile art. 2 al. B din Legea pentru adăugarea unui alineat la art. 18 și pentru dezvoltarea art. 24 din Legea pentru Statutul Membrilor familiei Domnitoare să procedăm la facerea inventarului Succesiunii Defunctului Rege Ferdinand I al României, în prezența Domnului Ministru al Casei Regale sau a delegatului său; iar prin ordinul No. 61073 din aceeași zi Ministerul de Justiție ne-a încunoștințat că Domnul Ministru al Casei Regale a delegate pe Dl. N. Butculescu, Sub-Administrator al Casei Regale, a-l reprezenta la facerea inventarului Succesiunii Defunctului Rege Ferdinand I al României.

Constatăm prin prezentul proces-verbal că în ziua de 19 (nouă spre zece) luna August anul 1927 (una mie nouă sute douăzeci și șapte) ora 10

dimineața asistat fiind de Dl. Petre St. Ionescu, grefier la Curtea de Apel Secția I București, în executarea acestei delegațiuni, ne-am prezentat la Cancelaria Palatului Regal din București Calea Victoriei unde am găsit prezent pe Dl. N. Butculescu, Sub-Administrator al Casei Regale și Delegat al Dlui Ministru al Casei Regale a-l reprezenta la această inventariere, și aci în prezența și după declarațiunile făcute de Dl. N. Butculescu am început operațiunea de inventariere a averii rămasă pe urma defunctului Rege Ferdinand I al României, avere aflată în București și constatată din registrele Casei Regale, formând osebitul inventar în care s-a trecut averea imobilă constând din clădiri aflate în București și numerarul ce s-au trecut în inventar până la numărul 17 inclusiv de ordine; și orele fiind înaintate am amânat continuarea inventarierii pentru ziua de 20 (două zeci) luna August anul 1927 când iarăși la ora 10.30 dimineața ne-am prezentat din nou la Cancelaria Palatului Regal din București Calea Victoriei unde după declarațiunea Dlui Ministru al Casei Regale, am continuat cu inventarierea celeilalte averi mobile rezultată din registrele Casei Regale și actele justificative ce ni s-au înfățișat și care avere s-a trecut în inventar de la No. 18 de ordine până la No. 221 inclusiv de ordine.

Cu această ocaziune, după registrele Casei Regale și afirmațiunile ce ni s-au făcut de Dl. N. Butculescu, Sub-Administratorul Casei Regale și Delegat al Dlui Ministru al Casei Regale, am constatat că există și pasiv al Succesiunii, care Pasiv de asemenea, s-a trecut de noi în inventar de la No. 222 până la No. 248 inclusiv de ordine.

Se constată că, cu ocaziunea inventarierii Succesiunii și cercetării registrelor Casei Regale, s-a observat operate și manipulate în registre mai multe capitaluri ale diferitelor persoane și instituțiuni ce nu aparțineau Succesiunii fiind depuse spre păstrare sau fructificare. Aceste capitaluri s-au trecut și de noi în inventar de la No. 249 de ordine până la No. 256 inclusiv de ordine spre a se evita orice confuziune deși nu fac parte propriu zis din activul Succesiunii Defunctului Rege Ferdinand I al României.

Până aci mergând cu operațiunea inventarierii s-a terminat cu averea aflătoare în București constatată din registrele ținute la Casa Regală din București și pentru continuarea operațiunilor inventarierii am amânat aceasta pentru ziua de Luni 22 (douăzeci și două) luna August anul 1927, când să se efectueze inventarierea averii rămasă și aflătoare în orașul Sinaia cum și averea mobilă și imobilă de pe moșia Sinaia-Predeal.

În ziua de 22 (douăzeci și două) luna August 1927 ora 8 dimineața ne-am transportat în orașul Sinaia la Castelul Peleş și aci iarăși în prezența Dlui

N. Butculescu, Delegat al Dlui Ministru al Casei Regale, am procedat după arătările Domniei-sale la inventarierea mobilă și imobilă aflătoare aci pe care am trecut-o în inventar de la No. 257 până la No. 274 inclusiv de ordine.

După aceasta ne-am transportat în comuna Poiana-Țapului jud. Prahova unde este sediul Administrației Moșiei Regale Sinaia-Predeal jud. Prahova și aci iarăși în prezența Dlui Butculescu, delegat și Dlui Ministru al Casei Regale și a Dlui Administrator al Moșiei Robert Litarczek am procedat la inventarierea averii imobilă și mobilă aflată aci și în comunele Bușteni, Azuga, Predeal și Sinaia pe care am trecut-o în inventar de la No. 275 de ordine până la No. 353 inclusiv de ordine, pe care am lăsat-o în păstrarea Dlui Administrator al Moșiei Robert Litarczek.

Din registrele acestei Moșii Regale Sinaia-Predeal și după afirmațiunile ce ni s-au făcut de Dl. Butculescu, delegatul Dlui Ministru al Casei regale, și Dl. Robert Litarczek, Administratorul Moșiei, am constatat că Moșia are și pasiv care asemeni s-a trecut de noi în inventar de la No. 354 de ordine până la No. 370 incl. de ordine.

După aceasta am inventariat după declarațiunea Dlui N. Butculescu, Delegatul Dlui Ministru al Casei Regale, Casa de Vânătoare în curs de mobilare, cu subsol, garaj și dependințe, aflată în comuna Lăpușna pe terenul din muntele Gurghiu județul Mureș, cumpărat de la Casa Pădurilor în întindere de 3 ha și 2/3 ha, care s-a trecut în inventar la No. de ordine 371.

De aici ne-am continuat drumul tot în ziua de 22 August 1927 pentru efectuarea inventarierii și ne-am transportat în comuna Broșteni jud. Neamț unde la conacul Moșiei Regale Broșteni jud. Neamț am găsit prezent pe Dl. Administrator al Moșiei Dl. Dumitru Popovici, în prezența căruia și după declarațiunea Dlui N. Butculescu, Delegatul Dlui Ministru al Casei Regale, am inventariat averea constatată după registre și la fața locului trecând-o în inventar la No. 372 de ordine până la No. 472 inclusiv de ordine.

La această Moșie, după declarațiunea Dlui N. Butculescu, reprezentantul Casei Regale, și registrele Administrației Moșiei asemenea am constatat că și această Moșie Broșteni jud. Neamț are pasivul ei, care s-a trecut de noi în inventar de la No. 473 de ordine la No. 487, inclusiv de ordine.

Cu această ocaziune, Dl. N. Butculescu, Reprezentantul Casei Regale, ne-a declarat că în ce privește subscrierea la Societatea de Celuloză din Piatra-Neamț, trecută în inventar la No. 472 mai sunt de plătit restul de 2.000.000 (două milioane) pentru emisiunea acțiunilor 1927 cum și toate vărsămintele ce

se vor cere de Consiliul acestei Societăți la sporirile de capital ce obligator se vor face în anii 1928-1929, conform convenției specială aprobată de Defunctul Rege Ferdinand I al României și că aceasta o evaluează pentru angajamentul Moșiei Regale Broșteni la alte șase milioane.

Până aci mergând operațiunea și orele fiind înaintate s-a amânat continuarea inventarierii pentru ziua de 23 August 1927.

În ziua de 23 (două zeci și trei) luna August anul 1927, ne-am transportat împreună cu Dl. N. Butculescu, Delegatul Dlui Ministru al Casei Regale, în comuna Poeni jud. Iași, la sediul Moșiei Regale Poeni, unde am găsit prezinte pe Dl. Administrator al Moșiei Ernest Bruning, și aci după declarațiunile făcute de Dl. N. Butculescu, reprezentantul Casei Regale și Dl. Administrator al Moșiei, am inventariat averea mobilă și imobilă aflată în această comună pe care am trecut-o în inventar de la No. 488 de ordine până la No. 519 inclusiv de ordine.

După aceasta în continuarea operațiunilor ne-am urmat drumul în comuna Zorleni jud. Tutova la sediul Moșiei Regale Zorleni, unde am găsit prezinte pe Dl. Traian Vârgolici, Administratorul Moșiei și aci asemenea, după declarațiunea Dlui N. Butculescu, Delegatul Dlui Ministru al Casei Regale, și prezentarea registrelor ce ni s-a făcut am inventariat întreaga avere rămasă în urma Defunctului Rege Ferdinand I al României aflată în această comună pe care am trecut-o în inventar de la No. 520 de ordine până la 642 inclusiv de ordine.

Tot aci după registrele Moșiei și declarațiunile Dlor Delegat al Casei Regale și Administrator al Moșiei, am constatat că există și pasiv, pe care de asemenea l-am trecut în inventar de la No.643 de ordine până la No. 647 inclusiv de ordine.

Cu această ocaziune Dl. N. Butculescu, reprezentantul Casei Regale și Dl. Traian Vârgolici, Administratorul Moșiei, ne-au declarat că în suprafața de 1820 ha care compun Moșia Zorleni nu sunt cuprinse cele 37 ha teren din care 10 ha teren, clădirile, grădina și curtea și 27 ha teren arabil la câmp la punctul numit „Aguzi” în marginea satului, fiind donate și în stăpânirea Orfelinatlui Agricol „Ferdinand” încă din anul 1897.

Că, de asemenea nu sunt cuprinse în întinderea declarată a moșiei nici 98 ha teren arabil situat la punctul numit „Chicerea” și „Coasta Bujoreni”, scoase prin procesele verbale de expropriere și destinate pentru împroprietărirea treptată a absolvenților Orfelinatlui mai sus arătat.

Că această din urmă întindere de teren se stăpânește azi de Administrația Moșiei Regale Zorleni, care la fiecare împrumutare, vinde orfanilor loturi de câte 4 ha teren arabil, cu prețul de expropriere.

Că asemenea mai posedă în vatra satului o întindere de 4 ha destinată pentru locuri de casă de dat orfanilor împrumutați în aceleași condițiuni.

Până aci mergând operațiunea și orele fiind înaintate am amânat în continuare inventarierea pentru ziua de 24 August 1927.

În ziua de 24 (două zeci și patru) luna August anul 1927, însoțiți asemenea de Dl. N. Butculescu, Delegatul Dlui Ministru al Casei Regale, ne-am continuat drumul în orașul Constanța jud. Constanța plaja „Mamaia” la Palatul Regal „Caradalgo” unde am găsit prezinte pe Dl. Castelan Aristide Damian și aci, după arătările Dlui reprezentant al Casei Regale, am procedat la inventarierea averii mobile și imobile rămasă pe urma Defunctului Rege Ferdinand I al României, trecându-le în inventar de la No. 648 de ordine până la la No. 655 inclusiv de ordine.

Toată această avere a fost lăsată în primirea și păstrarea Dlui Castelan Ar. Damian.

Tot aci după declarațiunea Dl. N. Butculescu, Delegatul Dlui Ministru al Casei Regale, am inventariat și terenul viran aflat în stațiunea balneară „Movila Techirghiol” rămas de pe urma Defunctului Rege Ferdinand I al României, ce ne-a fost declarat de Dl. General Ballif, Administratorul Domeniului Coroanei, prin adresa ce se atașează la inventar, trecând acest teren în inventar la No. 656 de ordine.

În ce privește acest teren, se află sub Administrația Dlui General Ballif, Administrator al Domeniului Coroanei, care ne-a declarat acest teren.

Se precizează că toată averea mobilă și imobilă, cum și numerarul, titlurile și efectele aflate în orașul București și constatate după registrele Casei Regale de la București, au rămas în păstrarea și administrarea Dlui N. Butculescu, Sub Administratorul, iar cealaltă avere mobilă și imobilă de la fiecare moșie, cum a fost trecută în inventar a rămas în păstrarea și conservarea Domnilor administratori ai moșiilor respective așa cum s-a prevăzut în inventar și care au fost autorizați de Dl. N. Butculescu a continuat cu conservarea lor.

În ce privește numerarul, titlurile și contul curent aflătoare la diferite bănci, fabrici etc., așa cum s-a specificat în inventar, ele au continuat a rămâne în păstrarea acestor instituțiuni.

Averea declarată de Dl. General Ballif, Administratorul Domeniului Coroanei, împreună cu Dl. N. Butculescu, Delegatul Casei Regale, și aflătoare la Domeniul Coroanei a continuat a rămâne în păstrarea Dlui General Ballif.

Pentru constatarea celor ce preced am încheiat prezentul proces-verbal în două exemplare din care un exemplar împreună cu un exemplar de inventar s-a lăsat în primirea Dlui N. Butculescu, Delegatul Dlui Ministru al Casei Regale, iar un exemplar proces-verbal și două exemplare inventar se vor depune la dosarul Curții.

Acest proces-verbal s-a semnat de noi, de Dl. N. Butculescu, Delegatul Dlui Ministru al Casei Regale și de Dl. Grefier.

CONSILIER DELEGAT
Constantin Cătuneanu (ss)

DELEGATUL DOMNULUI MINISTRU
N. Butculescu (ss)

GREFIER
ss indescifrabil

- ☼ -

1927, București. Inventarul averii mobile și imobile a regelui Ferdinand I al României.

ANR, ANIC fond *Casa Regală. Anexă – stare civilă*, dosar 2/1927, f. 28-32, 40-53

CONSILIERUL DELEGAT DE PE LÂNGĂ CURTEA DE APEL
DIN BUCUREȘTI

INVENTAR
DE AVEREA MOBILĂ ȘI IMOBILĂ RĂMASĂ DE PE URMA DEFUNCTULUI REGE
FERDINAND I AL ROMÂNIEI

A.) AVERE AFLATĂ ȘI CONSTATATĂ ÎN ORAȘUL BUCUREȘTI
ACTIV

I. AVERE IMOBILĂ

- 1) Imobilul cu toate dependențele sale, situate în București, str. Palatului No. 1, compus din parter și etaj.
- 2) Imobilul cu toate dependențele sale, situate în București, str. Imperială No. 4, unde se află astăzi Administrația Domeniului Coroanei, compus din parter și etaj, având ieșire și înspre str. Știrbei Vodă 3.
- 3) Imobilul cu toate dependențele sale, situate în București, str. Câmpineanu, No 20, compus din parter și două etaje.
- 4) Imobilul, cu toate dependențele sale, situate în București str. Câmpineanu, No. 22, fost proprietatea Lucaci, compus din parter și etaj.
- 5) Imobilul cu toate dependențele sale, situate în București, str. Câmpineanu, No. 24/26, fost proprietatea Steiner, compus din două corpuri parter.
- 6) Imobilul, cu toate dependențele sale, situate în București, str. Câmpineanu, No. 28, fost proprietatea H. Fundățeanu – parter.
- 7) Imobilul, cu toate dependențele sale, situate în București, str. Câmpineanu, No. 30, fost proprietatea Helena Fundățeanu – parter.
- 8) Imobilul, cu toate dependențele sale, situate în București, str. Câmpineanu, No. 32/34, fost proprietatea Lindenberg, compus din două corpuri parter.

- 9) Imobilul, cu toate dependențele sale, situat în București str. Pictor Grigorescu 20 unde se află instalat Atelierul de Tâmplărie și locuințe – parter și etaj.
- 10) Magazin de fier situat în București str. Pictor Grigorescu 24.
- 11) Casa cea nouă de lângă remiză, situată în București str. Pictor Grigorescu, No. 24, parter și două etaje.
- 12) Terenul loc viran în suprafață de 7.240 m.p. situate în București Bulevardul Colonel Ghica 37.
- 13) Imobilul cu dependențe și garaj situate în București Parcul Filipescu, Aleea Gherghel str.A. No. 3 compus din parter și etaj.
- 14) Imobilul situat în București str. I.L. Caragiale 32, locuința Administratorului Domeniului Coroanei.

II. AVERE MOBILĂ

Bani în numerar constatați după registre la data de 20 Iulie 1927.

- 15) Suma de lei 1.950.787,70 (un milion nouă sute cinci zeci mii șapte sute opt zeci și șapte și 70%) declarată după registre și aflată în mâinile D-lui General Ballif, Administratorul Domeniului Coroanei.
- 16) Suma de lei 3.128.480,17 (trei milioane una sută două zeci și opt mii patru sute opt zeci și 17%) declarată după registre și aflată în mîinile D-lui Administrator al Casei Regale.
- 17) Monede străine găsite în casă și rămase în păstrarea D-lui Administrator N. Butculescu și anume:

a) Franci francezi	63.145,55
b) Coroane austriece	25.470
c) Franci elvețieni	107,75
d) Drahme	1.627
e) Lire italiene	31.489,65
f) Reichs Mark	719
g) Dinari	1.812,90

h) Lire sterline	46.18.2 ½
i) Dolari	15
j) Franci belgieni	100
k) Coroane cehe	7.048
l) Coroane ungare	573.000

Efecte publice în diferite Bănci și Societăți așa
cum rezultă din registrele Casei Regale
La Bank of Roumania Ltd. București

18)	Rentă română 4%	1905	c/c Oct.927, valoarea nom.	Lei	392.000
19)	„ „ 5%	1916	c/c Oct. 927 „ „ „	„	154.300
20)	„ „ 5%	1919	c/c Aug. 927 „ „ „	„	400.000
21)	„ „ 5%	1920	bloc. Nov. 927 „ „ „	„	4.729.000
22)	„ „ 5%	1922	împr. Nov. 927 „ „ „	„	6.591.000
23)	Scr. Func. Rurale 5%		c/c Iul. 927 „ „ „	„	48.100
24)	„ „ Urbana 5%		c/c Iul. 927 „ „ „	„	89.000
25)	225 acțiuni vechi Banca Românească			p. 1927	
26)	168 „ noi „ „			p. 1927	
27)	124 „ vechi B-ca Nat. A României			p. 1927	
28)	186 „ noi „ „ „			p. 1927	
29)	1800 „ Societatea Goetz			p. 1927	
30)	80 „ „ „ „		părți fond.	p. 1926	
31)	1859 „ Societatea Letea			p. 1927	
32)	1120 acț. Oester. Eisenbahn Vark. Act. Gess.			P. 1927	
33)	20 „ Erste Ung. Assek. Gess.			P. 1927	
34)	487 „ B-ca Generală a Țării Românești			p. 1927	

35) 400 „ B-ca de Credit Român p. 1927

La Bank of Roumania Ltd. Londra

- 36) 2550 lire stg. Imprumutul Chinez 5% 1896
2250 emis. Germană și 300 emis. engl.) oct. 1927
- 37) 7250 dollari Temp. Mortg. Bonds
Denwer % Rio – Grande 1925
- 38) 400 acț. Național Bank of Egypt p. 1927
- 39) 1000 „ British South Africa Co. p. 1927
- 40) 195 „ Regia Elenică p. 1927
- 41) 295 „ Anglo-International Bank Ltd. p. 1927
- 42) 40 „ a 100 cumulative pref. Denver & Rio Grande p. 1926

La Comptoir National d Escomte Paris

43) 250 acț. Banque des Pays de l Europe Centr. % 927¹

La Disconto Gessellschaft, Berlin

- 44) Rm. 33.860 acț. Deutsche Bank p. 1927
- 45) „ 25.000 „ Deutsch-Ueberseeische Bank p. 1927
- 46) „ 71.100 „ Disconto-Comandit-Anteile p. 1927
- 47) „ 35.200 „ Dresdner Bank p. 1927
- 48) „ 480 „ „ „ părți fondator p. 1927
- 49) „ 33.000 „ Gess. F. Elektr. Unternehm p. 1927
- 50) „ 32.500 „ Aallgemeine Elektr. Gess p. 1927

---

¹ Așa în document.

51)	„	56.000	„	Rheinfelder Elektr. Gess.	p. 1927
52)	„	18.600	„	Lahmayer Elektr. Gess.	p. 1927
53)	„	16.680	„	Dynamit Nobel A.G.	p. 1927
54)	„	1.600	„	I. G. Farbenindustrie noi	p. 1927
55)	„	28.350	„	Braunschweiger Kohlen A.G.	p. 1927
56)	„	120	„	Bacelona - 1 certificat	-
57)	Ruble	20.000	-	acț. A.E.G. Rusească	-
58)	Zloty	6.400	-	„ Bismarckhutte (16 bucăți)	p. 192 ²

La Deutsche Bank, Berlin

59)	Rm.	40.680	acț.	Elektr. Licht & Kraftanl. A.G.	p. 1926
60)	„	83.580	„	Gelsenkirchen Bergwerke A.G.	p. 1927
61)	Rm.	57.600	acț.	Philipp. Holzmann A.G.	p. 1927
62)	„	64.800	„	Mannesmann Rohren W-ke	p. 1926
63)	„	12.000	„	Oberschles. Koks W-ke	p. 1926
64)	„	24.000	„	Tempelhofs Feld	p. 1926
65)	„	33.500	„	Wasserwerke Gelsenkirchen	p. 1927
66)	„	19.300	„	Deutsche Bank	p. 1927
67)	„	95.000	„	Deutsche Ueberseeische Bank	p. 1927
68)	„	5.100	„	Maininger Hypothekenbank	p. 1927
69)	Zloty	16.000	„	Kattovitzer Bergbau A.G.	p. 1926
70)	Ruble	23.000	„	Petersb. Ges. f. el. Bel. noi	-
71)	„	20.000	„	„ „ „ „ „ vechi	-
72)	„	35.000	„	„ „ „ „ „ prefer.	-

---

² Așa în document.

La Schweizerische Kredit. Anst. – Zurich

73)	\$.m/n	75.600	(336 buc.)	obligatiuni 6% Comp. Hips.	Ian. 1928
				Amer. de Electr. „A”.	
74)		150	buc.	Acț. Comp. Hisp. Amer. de Electr. „A”&”C”	p. 1927
75)		185	„	„	„
			„	„	„
			„	„	„
			„	„	„
			„	„	„
76)		240	„	Bank f. Elektr. Unternehm. „B”	p. 1927
77)		100	„	Bank f. Orient Eisenbahnen 50%	p. 1925

La Sigmaringen

78)	P. Mk.	150.000	acț.	Preuss Consols 4%
79)	„	60.000	„	Schatz Anw. 4%
80)	„	100.000	„	Kolner Stadt Anl.
81)	„	19.000	„	Meininger Pfandbriefe
82)	„	100.000	oblig.	Drahtlose Uebersee 5%
83)	„	22.400	„	Kaiserin Elisabeth
84)	„	24.200	acț.	Kronprinz Rudolf Bahn
85)	„	22.200	„	Dresdner Stadtanl. v. 1.900 4%
86)	Rm.	6.080	acț.	Dresdner Bank
87)	„	540	„	Commerz % Privat Bank
88)	Rm.	400	acț.	Darmstader & National Bank
89)	„	4.400	„	A.E.G.
90)	„	720	„	A.E.G. de preferință „B”
91)	„	30	„	A.E.G. părți fondator
92)	„	4.100	„	Ges. F. Elektr. Unternehm.
93)	„	2.800	„	Faber Bleistifte
94)	„	1.800	„	H.A.P.A.G.
95)	„	10.500	„	Rhein Westf. Kalk W-ke

96)	„	2.850	„	Westerageln Alcali W-ke	
97)	„	400	„	Munchner Lichtspielk Act.	
98)	„	400	„	„ „ „	filiale
99)	„	3.000	„	Suddentsche Holzindustrie	
100)	„	250	„	Karlsruher Maschinenfabrik	
101)	„	15.000	„	Discinto Comandit Ant.	

La Casa de Depuneri, garanție reîmpăd. Broșteni

102)	Lei nom. 713.100	renta română 5% 1916		c/c Oct. 1927
------	------------------	----------------------	--	---------------

La Banca Generală a Țării Românești

103)	Lei nom. 423.800	Scr. Func. Rurale 5%		Ian. 1928
104)	262 acț.	B-ca Generală a Țării Românești		p. 1927

La Banca Națională a României București

105)	200 acț.	Cooperativa Predealul (Moscova)		p. 1920
106)	100 „	Institutul Balnear, Sinaia		p. 1920
107)	50 „	„ „ „ „ părți fond.		1920
108)	900 „	Vechea Fabrică de Postav Azuga		p. 1920

La Casa Regală

109)	Lei nom. 3.560.000	oblig. 6% Fabr. Hârtie Bușteni		Ian. 1928
110)	14.700 acț.	Fabrica de Hârtie Bușteni		p. 1927
111)	5.333 acț.	Noua Fabrică de Postav Azuga		p. 1926
112)	400 „	Generala Petroliferă		p. 1920
113)	2.650 „	Fabrica de Bere Azuga		p. 1927
114)	630 „	Pivnițele Rhein&Co. Azuga		p. 1926

- 115) 2.950 „ Fabrica de Ciment Azuga p. 1927
 116) 650 „ Societatea Electrica Aplicată p. 1926
 117) 600 „ Soc. An. Rom. De Sticlărie p. 1921
 118) Cor. 130.000 rentă ungară 4% 1903

(la Ministerul de Finanțe)
 Rentă de primit de la Stat

- 119) Lei nom. 1.748.978,50 renta exproprierii nedistribuită Nov. 1927
 pentru Zorleni 20%
- 120) „ „ 378.800 cota 20% asupra 947 ha Nov. 1927
 Broșteni
- 121) „ „ 2.411.000 preț exprop. Pentru 1926 ha a Nov. 1927
 500 și 724 ha a 2000 Broșteni
- 122) „ „ 1.911.400 preț exprop. Predeal Nov. 1927
 122 Soc. Moldova, ct. Titluri
 bis) celuloză, 2300 buc. Subscriere

La Administrația Domeniului Coroanei

- 123) 750 acș. Societatea „Energia” pentru întreprinderi electrice, val. Nom.
 Și de cost cu cup. Pe 1925 nominative lei 375.000
- 124) 2.850 „ Soc. An. „Ioan G. Cantacuzino” pentru fabricația cimentului cu
 cup. 1927 din care s-a încasat pe 1927 ca acout 35.136 lei, în
 valoare nominală de lei 1.428.500
 plus taxele „ 71.475
 -----
 lei 1.499.975
- 125) Renta împrorietării 5% amortibilă 1922 c/c nov. 1927 reprezentând
 valoarea ecaretelor și plantațiilor de pe terenurile expropriate
 din Domeniile Coroanei în val. nom. lei 1.069.000

Se precizează că titlurile și efectele trecute mai sus la No. 123, 124 și
 125 din acest inventar fiind constatate la Administrația Domeniilor Coroanei au

rămas în păstrarea Domnului General Ballif, Administrator al domeniilor Coroanei.

Toate aceste titluri și efecte sunt constatate după registrele Casei Regale și Domeniului Coroanei și afirmațiunile ce ne-au fost făcute de Dl. N. Butculescu, Delegatul Domnului Ministru al Casei Regale.

Solduri bănești la Bănci și la alte instituțiuni conform
extractelor de conturi prezentate nouă la data de 20 Iulie 1927

125 bis)	Banca G-lă a Țării Românești București	1.074.250
126)	B-ca Comercială Română	70.430
127)	Bank of Roumania Ltd. Londra L.	31.029.14.3
128)	Comptoir Nat. D Esc. Paris, fr.fr.	76.509,35
129)	Louis Dreyfus, Paris „ „	12.157,70
130)	Schw. Kredit Anst. Zurich fr. elv.	28.684,50
131)	Deutsche Bank, Berlin Rm.	32.933
132)	Disconto Gessel., Berlin „	47.341
133)	Credito Italiano, Milano Lit.	1.145
134)	Oester. Credit. Anst. Viena, Shil.	6.441
135)	Noua Fabrică de Postav Azuga	327.581,55
136)	Fabrica de Hârtie Bușteni	7.270.991
137)	Pivnițele Rhein & Co.	135.260,75
138)	Societatea Moldova, ct.ct.	575.525,64
139)	Societatea Moldova ct. blocat	953.603,95

Diverși Debitori

140)	Dl. Ministru I.V. Stârcea	lei	250.000	avans personal
141)	Dl. General Angelescu	„	20.682,50	„ „

142)	D-ra A. Burin	„	7.137,50	„	„
143)	Elena Mavrodi	„	109.893,95	„	„
144)	M.S. Regina pentru Balcic	„	7.020	„	„
145)	D-na Catargi	„	4.200	„	„
146)	C. Drăgoi	„	15.489,45	„	„
147)	Dresdner Bank	„	36.230	„	„
148)	A. Mocsony	„	5.000	„	„
149)	Doamna Mavrodi	„	5.000	datorii pentru	lemne
150)	Leon Bear	„	4.000	„	„
151)	I. Rădulescu (Oficiu)	„	2.312	„	„
152)	Anghel Vasile	„	1.500	„	„
153)	Vasile Stăncilă	„	2.250	„	„
154)	Birescu Lina	„	2.322,50	„	„
155)	Bălaci Anica	„	791,85	„	„
156)	Maria Munteanu	„	2.370,90	„	„
157)	Frederica Boll	„	1.021,75	„	„
158)	Ioana Dincă	„	897,90	„	„
159)	Ana Kaiser	„	320	„	„
160)	Nicolae Dicoiu	„	500	„	„
161)	C. Niculescu	„	3.900	„	„
162)	P. Mihăescu	„	500	„	„
163)	G. Ionescu	„	1.314,80	„	„
164)	I. Câmpeanu	„	3.178	„	„
165)	Maria Popescu	„	810	„	„
166)	Radu Florea	„	1.400	„	„
167)	P. Dragomirescu	„	3.000	„	„

168)	C. Manu	„	2.874	„	„
169)	G. Denize	„	9.075	„	„
170)	Vasilescu St.	„	4.300	„	„
171)	Preuteasa Gh.	„	2.100	„	„
172)	Ion Marin	„	1.000	„	„
173)	D. Știucă	„	2.500	„	„
174)	N. Busuioc	„	1.200	„	„
175)	P. Dulea	„	2.100	„	„
176)	D. Iordache	„	2.300	„	„
177)	Roman Ion	„	2.500	„	„
178)	Tănase Gh.	„	1.800	„	„
179)	Marinescu Al.	„	5.500	„	„
180)	Purdoiu N.	„	1.300	„	„
181)	Marin Constantin	„	2.200	„	„
182)	Bogdan Ion	„	2.500	„	„
183)	Maria Gheorghe	„	816,05	„	„
184)	Reghina Sorescu	„	2.159,15	„	„
185)	Pinoșanu P.	„	2.000	„	„
186)	Popescu Al.	„	1.034,55	„	„
187)	Ciobanu Dtr.	„	2.583,35	„	„
188)	Radu Ion	„	4.235	„	„
189)	Stăncescu Petrache	„	3.335	„	„
190)	Vasile Călin	„	3.327	„	„
191)	Păun Scarlat	„	3.345,65	„	„
192)	Constantinescu Petre	„	2.618,95	„	„
193)	Fl. Marinescu	„	6.292	„	„

194)	Constantin Nicolae	„	2.700	„	„
195)	Ştefan Nicolae	„	1.000	„	„
196)	Zamfir Ioana	„	1.590	„	„
197)	Gomboş Anast.	„	900,75	„	„
198)	Cerei Elisab.	„	1.415	„	„
199)	Ioniţă Leanca	„	344,15	„	„
200)	Almăţan Anica	„	1.076,20	„	„
201)	Anica Pavelescu	„	652,70	„	„
202)	Stoicescu, telefonist	„	3.176,25	„	„
203)	Anastasiu, telefonist	„	3.388	„	„
204)	E. Neumann	„	2.000	avans de serv.	
205)	Th. Ionescu	„	10.000	„	„
206)	G. Miehs	„	2.000	„	„
207)	N. Coliban	„	600	„	„
208)	D. Ştiucă	„	1.000	„	„
209)	C. Liman	„	540.140,50	„	„
210)	Th. Kraemer	„	102.000	„	„
211)	Fr. Rebhnhn	„	393.000	„	„
212)	A. Tănase	„	4.000	„	„
213)	C. Popescu	„	25.000	„	„
214)	H. Edner	„	30.000	„	„
215)	Col. Athanasescu	„	20.000	„	„
216)	Avansuri C.C.	„	2.027.281	„	„
217)	Avansuri Casa Princiară	„	150.000	„	„
218)	A.S.R. Principesa Ileana	„	10.065,50	„	„
219)	Fabrica de Hârtie Buşteni, ct. blocat pro memoria	„	1	„	„

Comandita și Economat – constatate conform registrelor

220) Societatea Moldova, capital în comandită	6.900.000
221) Economat, depozitul de alimente și diverse	

PASIV

Constatat din registrele Casei Regale ținute la Palatul Regal din București Calea Victoriei după arătările și afirmațiunile ce ni s-au făcut de Dl. Butculescu delegatul Domnului Ministru al Casei Regale.

Solduri la Bănci, Fabriци și diverși

222) Bank of Roumania Ltd. București	lei	152.300
223) Febrica de Ciment Azuga	„	3.936
224) Fabrica de Bere Azuga	„	14.952
225) Impozit asupra salariilor	„	133.947
226) Casa de Pensii 10% și 3%	„	215.665,05
227) Monumente Curtea de Argeș	„	97.243
228) A.S.R. Principele Nicolae	„	64.718,53
229) Despăgubire incendiu clădire Stat	„	1.922.292
230) „ „ mobilier „	„	2.742.372
231) Subvenție Stat clădire Palat ars	„	3.666.135

Depuneri spre păstrare

232) Orfanul Nicolae	„	1.470
233) „ Vasile	„	1.470
234) Chr. Gheorghiu	„	161,88

235)	A. Istock	„	521,05
236)	C. Vasilescu	„	48
237)	I. Munteanu	„	80
238)	I. Zărnescu	„	157,50
239)	Direcția generală C.F.R.	„	75.736,80
240)	Casa de Bacșișuri	„	62.316
241)	Traian Bădescu	„	2.000
242)	A. Popovici	„	738
243)	G. Ionescu	„	2.000
244)	Dăscălescu	„	2.200
245)	D-na Muller	„	5.950
246)	Tinca Ionescu	„	300
247)	Ștefana Nemet	„	400
248)	Căpităneanu	„	100

În registrele Casei Regale și după arătările și afirmațiunile ce ni s-au făcut de Dl. N. Butculescu, delegatul D-lui Ministru al Casei Regale, am mai constatat operate, manipulate și înscrise în registrele Casei Regale, următoarele capitaluri depuse spre fructificare sau păstrare ce nu aparțineau defunctului Rege Ferdinand I, unele depuse la Bănci, în numerar sau titluri, iar altele se găsesc în depozit chiar în Casa Regală. Aceste depozite sunt:

249)	Zestre orfanilor, ct. capital	lei	324.953,15
	Noua Fabrică de Postav Azuga ct. ct.		
	Orfelinat zestre	lei	324.953,15
250)	A.S.R. Principele Nicolae, ct. capital	lei	6.303.211,70
	Compus din următoarele valori și efecte:		
a)	Bank of Roum. Buc.		15.620
b)	Bank of Roum. Londra ct. ct.		

	L. 3.881.6.3 a 900	3.493.181,70
c)	Banca Generală a Țării Românești ct. special	385.700
d)	Banca Generală a Țării Românești ct. personal	263.080
e)	Bank of Roum. Buc., ct. titluri în depozit:	
	1) 437 acț. B-ca Naț. A Rom. (175 vechi și 262 noi) a 4.470	
	2) Lei nom. 135.000 Imp. Unirii 5% din 1919 a 55%	2.071.380 71.250
	-----	6.303.211,70
251)	A.S.R. Principesa Ileana, ct. capital Compus din următoarele efecte:	1.283.247
	a) Bank of Roumania Ltd. București	203.047
	b) Bank of Roum. București ct. titluri de depozit	
	1) 220 acț. B-ca Naț. A Rom. (88 vechi, 132 noi) A 4.740	1.042.800
	2) Lei nom. 68.000 Impr. Unirii 5% din 1919 a 55%	37.400
	-----	1.283.247
252)	Fondul de Pensii al Personalului, ct. capital compus din următoarele efecte și valori:	3.857.534
	a) Bank of Roum. Buc. ct. ct.	194.100
	b) Bank of Roum. Buc. ct. titluri în depozit:	
	1) Lei nom. 902.000 Impr. Unirii 5% 1919 a 55%	496.100
	2) Lei nom. 8.500 Oblig. Jud. și Com.	4.675
	3) Lei nom. 36.000 Rentă rom. 5% 1916 a 54%	19.440
	4) Lei nom. 6.780.000 Scr. Func. Urbane 5% diferite cursuri	3.002.619
	5) Lei nom. 41.500 rentă rom. 4% 890 dublicate a 60%	24.900
	6) Lei nom. 178.000 rentă rom.	

	4% 1905 a 65%		115.700

			3.857.534
253)	Școala de Menaj „Principesa Maria” Iași, ct. capital		397.728,80
	Compus din următoarele valori și efecte:		
	a) Bank of Roum.Buc.,ct.ct.		15.680
	b) Bank of Roum.Buc.ct.titluri în depozit:		
	1) Lei nom. 245.000 Scr.Func.Urb.		141.048,80

		Report	156.728,80
	c) Casa de Depuneri, ct. titluri în depozit:		
	1) Lei nom. 238.800 Scr. Rurale 5%		238.800
	2) „ „ 2.200 Oblig. Buc. 5% 1909		2.200

			397.728,80
254)	Orfelinat „Ferdinand” Cont Legat, ct. lei capital		1.178.060
	Compus din următoarele valori și efecte:		
	a) Bank of Roumania Buc., ct. titluri în depozit:		
	1) 175 acț. B-ca Naț. a Rom. (70 vechi, 105 noi) a 4.740		829.500
	2) 110 acț. Bank of Roum. Buc. a 2.500		275.000
	3) 90 „ B-ca de Credit Român a 500		45.000
	4) Lei nom. 68.000 Scr. Funciară Rurale 5% a 42%		28.560

			1.178.060
255)	Diverși Deponenți de Garanții, ct. capital	lei	1.981.000

Compus din următoarele valori și efecte:

a) Casa Regală, ct. titluri în garanție			
Societatea „Moldova”			
Lei nom. 100.000	rentă rom. 5%	1916	100.000
„ „ 300.000	„ „ „	1922	300.000
			400.000
b) Negoescu			
Lei nom. 1.000	Scr. Func. Urbane 5%		1.000
c) Chiriacescu			
Lei nom. 2.000	Scr. Func. Urbane 5%		2.000
d) Marco Rozzaza			
Lei nom. 1.000	rentă rom. 5%	1920	1.000
„ „ 3.000	Scr. Func. Urbane 5%		3.000
			4.000

		Report	407.000
e) Fabrica de Hârtie Bușteni			
Lei nom. 5.000	Scr. Func. Rurale 5%		5.000
„ „ 664.000	rentă rom. 5%	1919	664.000
„ „ 50.000	„ „ „	1916	50.000
			719.000
f) I. Munteanu			
Lei nom. 1.000	oblig. Jud. com. duplicat		1.000
	4% 1903		
g) I. Zărnescu			
Lei nom. 1.000	oblig. Jud. com. duplicat		1.000
	4 1/2%		
h) Ir. Constantinescu			
Lei nom. 500	oblig. Jud. com. duplicat	4	500 lei
	1/2%		1.128.500
Casa de Depuneri ct. titluri în garanție			
i) Fabrica de Hârtie Bușteni			

Lei nom. 4.300 rentă rom. 4% 1889	4.300		
„ „ 70.000 „ „ „ 1898	70.000		
„ „ 130.000 „ „ 5% 1916	130.000		
„ „ 312.000 „ „ „ 1919	312.000		
„ „ 52.000 Scr. Func. Rurale 5%	52.000		
„ „ 10.000 „ „ Urbane „	10.000	578.300	

j) Societatea „Moldova”

Lei nom. 155.000 rentă rom. 5% 1916	155.000		
„ „ 95.000 „ „ „ 1919	95.000	250.100	828.400

Banca Naț., ct. titluri în garanție

k) Fabrica de Hârtie Bușteni

Lei nom. 5.000 rentă rom. 4% 1905	5.000		
„ „ 19.000 „ „ „ 1889	19.000	24.000	

l) Irimia Constantinescu

Lei nom. 100 Scr. Func. Urbane 5%	100		24.100
-----------------------------------	-----	--	--------

1.981.000

256) Diverse Depozite Libere, ct. capital 508.200

Compus din următoarele valori și efecte:

a) Casa Regală titluri spre păstrare:

Fondul Reginei pentru înmormântare,

Lei nom. 55.000 rentă rom. 5% 1919	55.000
------------------------------------	--------

Orfanul Nicolae, lei nom. 3.000 rentă rom. 5% 1916	3.000
--	-------

Orfanul Vasile „ 3.000 „ rom. 5% 1916	3.000
---------------------------------------	-------

Frauenverein

Lei nom. 238.000 rentă rom. 5% 1916	238.000
-------------------------------------	---------

„ „ 1 00.000 „ „ 1922	100.000
-----------------------	---------

S/A Istock, lei nom. 1.000 Scr. Func.

Urbane 5% 1.000

St. Dăscălescu „ „ 24.000 rentă

rom. 5% 1920 24.000

B-ca Buna Vestire, lei nom. 29.000 Scr.

Func. Urbane 5% 29.000

G.I. Toader Cojoc „ „ 800

Func. Urbane 5% 800

Elena Lupescu

Lei nom. 12.200 rentă rom. 5% 1916 12.200

„ „ 17.200 „ „ „ 1919 17.200

„ „ 4.000 „ „ „ 1920 4.000

R. Litarczek

Lei nom. 10.500 Oblig Jud. Com. 5% duplic. 10.500

„ „ 8.500 „ „ „ 41/2 „ 8.500

b) B-ca Naț. a Rom. Ct. titl. dep. libera

B. AVERE IMOBILĂ AFLATĂ ÎN ORAȘUL SINAIA

257) Castelul Peleş, situat pe malul stâng al pârâului Peleş, clădirea principală cu terasele sale. terenul făcând parte din Moșia Piatra Arsă, proprietatea defunctului Rege Ferdinand I.

În acest castel se află galeria de tablouri, colecția de arme și altele ce aparțin Coroanei României.

258) Castelul Pelișor, situat la Nord-Vest de Castelul Peleş pe aceeași moșie, fosta locuință de vară a defunctului Rege Ferdinand I.

259) Clădirea numită „Foișorul” în imediata apropiere a Castelului Pelișor – în partea de Nord-Vest.

260) Clădirea numită „Economatul”, situată pe Peleş pe aceeași moșie servind drept locuință personalului inferior.

- 261) Corpul de Gardă și Casa Telegrafiștilor, situată tot pe Peleş.
- 262) Grajdurile cele mari cu anexele pentru locuințe, situate tot pe Peleş în apropiere de șoseaua Ploiești-Predeal.
- 263) Spălătoria și Magazia, situate tot pe Peleş, mai jos de Grajdurile mari.
- 264) Casa numită „Cavalierbau” pentru oaspeți, așezată între Castelul Peleş și Castelul Pelișor.
- 265) Casa veche a grădinarilor și trei sere, spre Nord-Est de clădirea Foișor.
- 266) Casa nouă a Grădinarilor, mai sus de cele precedente.
- 267) Uzina electrică cu anexa ca locuință situată pe Peleş, mai jos de Corpul de Gardă.
- 268) Un Garaj mare lângă Corpul de Gardă.
- 269) Un Garaj mic lângă magazie.
- 270) Una Magazie nouă și Casa pompei, clădite lângă Corpul de Gardă.
- 271) Clădirea Biroului de Arhitectură, cu locuința personalului, situată tot pe Moșia Piatra Arsă, lângă Casa Economat.
- 272) Magazia de lemne, pe malul Peleşului, lângă Spălătorie.
- 273) Casa de sus din Poiana Reginei, servind ca chioșc de recepție.
- 274) Corpul de clădire constituind grajdurile mici, spălătorie și locuințe pe terenul cumpărat de la Eforia Spitalelor Civile pe Muntele Furnica.

C. AVERE IMOBILĂ ȘI MOBILĂ AFLATĂ PE MOȘIA REGALĂ SINAIA – PREDEAL
SITUATĂ ÎN COMUNELE POIANA ȚAPULUI – BUȘTENI – AZUGA – PREDEAL
JUDEȚUL PRAHOVA

I. AVERE IMOBILĂ

275) Moșia Sinaia Predeal, în întindere de 12.385 ha, din care:

Păduri	10.275 ha
Fânețe, poeni și locuințe	204 „
Islazuri, goluri, crine, prunduri	1.043 „

Clădiri:

La Poiana Țapului

- 276) Casa Administrației având la parter 8 camere și 2 săli,
la etaj 6 camere, o sală și 1 foișor,
în subsol pivniță.
Construită din piatră cu var, acoperită
cu șindrilă.
- 277) O clădire servind de bucătărie și grajd personalului Administra-
torului, având șopron. Construită din scânduri
groase tencuite, acoperită cu șindrilă.
- 278) O magazie pentru fân, construită din lemn, acoperită cu șindrilă.
- 279) Casa Brigăzii I-a Silvice având la parter 4 camere, bucătărie și pridvor,
la etaj 4 camere și o sală, în subsol pivniță.
Alipit: o magazie, un șopron pentru vehicule,
un grajd. Construcție: bârne de lemn tencuite.
Acoperiș: șindrilă.
- 280) O clădire servind de lăptărie și locuința lăptarului având la parter
2 camere și o sală, la etaj 4 camere.
Construcție: zid cu var
Acoperiș: tablă cu zinc.
- 281) Un grajd pentru vaci, o singură încăpere având și pod. Construcție:
Zid cu var. Acoperiș: șindrilă.
- 282) O clădire servind de moară cu apă: 4 camere, o roată mare venețiană,
o pereche pietre Horlan. Construcție: bârne de brad.
Acoperiș: șindrilă.
- 283) Cantonul pădurar No. 1 la Gura Pădurii, având 2 camere, 1 bucătărie

1 sală, 1 coridor.

Construcție: bârne de brad tencuite

Acoperiș: șindrilă

Grajd în curte

La Bușteni

286) Casa Brigăzii a II-a Silvice având 4 camere, bucatărie, antreu și o sală.

Construcție: lemn paiantă tencuiată.

Acoperiș: tablă.

În curte: șopron de lemn – scândură, șindrilă

Grajd de vite – scânduri, șindrilă.

287) Cantonul pădurar NO. 4 la Valea Cerbului, având 2 camere, 1 bucatărie, una sală, un coridor.

Construcție: bârne tencuite

Acoperiș: șindrilă

Grajd în curte

288) O clădire în Bușteni închiriată fabricii Al. Roth, dependințe în curte: bucatărie, fierărie, magazii de lemn, 2 uscătorii de zid. Construcție: piatră cu var.

La Azuga

289) Casa Administrației, având la parter 7 camere, 1 antreu și o verandă, la mansardă 3 camere, cu geamlâc, betonată jos, în subsol pivniță.

Construcție: zid și piatră până la soclu, sus cărămidă.

Acoperiș: tablă de zinc.

În curte: o clădire servind de locuință servitorilor având 2 odăi, o spălătorie, grajd cu șopron și latrină.

Construcție: zid de cărămidă. Acoperiș: tablă de zinc.

În aceeași curte: o magazie, lemn, șindrilă.

290) Locuința contabilului având la parter 3 camere și 1 antreu, la mansardă 3 camere și 1 antreu.

Construcție: zid de cărămidă

Acoperiș: tablă

1 grajd – piatră și șindrilă

1 șopron cu 3 camere și latrină – bârne tencuite și șindrilă.

1 coteț păsări – bârne și șindrilă.

291) Casa Brigăzii a III-a Silvice la Valea Azugăi, având 2 camere, 1 coridor, balcon, bucătărie.

Construcție: bârne tencuite

Acoperiș: șindrilă

În curte: un grajd – bârne tencuite, șindrilă.

292) Cantonul pădurar No. 5 la Frasinul, având 2 camere, 1 antreu și o bucătărie.

Construcție: bârne tencuite

Acoperiș: șindrilă

În curte: grajd – bârne tencuite, șindrilă.

293) Cantonul pădurar No. 6 la „Cazane”, având 2 camere, 1 antreu și o bucătărie.

Construcție: bârne de lemn tencuite, șindrilă.

294) Clădire închiriată P.T.T. având 12 camere. Construcție: piatră și cărămidă

Acoperiș: tablă

În curte: o magazie – scânduri, șindrilă

O latrină.

294) Clădire închiriată Fabricii de Postav. Construcție: zid cărămidă

Acoperiș: tablă

În curte: 1 șopron – lemn, tablă.

La Predeal

296) Casa Brigăzii a IV-a silvice la Gura Râșnoavei având 4 camere, 1 antreu, balcon și galerie.

Construcție: bârne, fund., piatră, șindrilă.

297) Cantonul pădurar No. 7 la Susaiu, având la parter 9 camere și o marchiză, la mansard 1 cameră, în subsol pivniță.

Construcție: bârne, fund., piatră, șindrilă.

298) Cantonul pădurar No. 8 la Gura Râșnoavei, având 8 camere, antreu, galerie, pridvor,

în subsol pivniță.

Construcție: zid de piatră, șindrilă

În curte: grajd bârne, șindrilă.

299) Canton pădurar No. 9 la Valea Teascului, având 2 camere, 1 sală, 1 bucătărie, 1 coridor.

Construcție: bârne, șindrilă.

300) Clădirea „Cârciuma nouă” închiriată D-nei Goma la Predeal, având 5 camere și antreu,

în subsol pivniță.

Construcție: cărămidă paiantă, șindrilă.

La Sinaia

301) Lăptăria nouă la Stâna Regală Piatra – bârne, șindrilă

II. AVERE MOBILĂ

a.) Lemne de foc confecționate:

La Clăbucetul Baiului

302) Lemne de fag în depozitul Predeal

15 m. st.

303)	„ „ „ „ „ Azuga	1.382 „ „
304)	„ „ „ „ pădure la drum de care	483 „ „
305)	„ „ „ „ „ pe loc	228 „ „
	La Coștila	
306)	Lemne de fag în depozitul Bușteni	900 „ „
307)	„ „ „ pe loc	395 „ „
	La Râșnoava	
308)	Lemne de Anin la Gura Râșnoavei	649 „ „
	La Piatra-Arsă	
309)	Lemne de fag în pădure pe loc	1.318 ½ m. st.
	La Cumpătu	
310)	Bușteni de fag în pădure pe loc	165 ½ m. st.
	La Piatra-Arsă	
311)	Bușteni de brad în pădure	352,55 m. c.
	La Jepii	
312)	Bușteni de brad în pădure	19,30 „ „
	c.) Furaje	
313)	Fân în clăi la Poiana Țapului	29.000 – Kgr.
	d.) Vite	
314)	Vaci cu lapte	8 capete
315)	Viștele de prăsilă	2 „
316)	Tauri	2 „
317)	Măgăriță	1 „
318)	Măgăruș	1 „
319)	Boi de jug	6 „
320)	Cai	1 „

e.) Unelte și efecte la Grajd și Văcărie

- 321) Un han
  - 322) Un poștalion
  - 323) O sanie
  - 324) O șa de piele
  - 325) 2 ței de lemn
  - 326) 25 lanțuri pentru vite
  - 327) 5 clopote de aramă
  - 328) Diverse unelte pentru țesălat și pentru curățit gardul
  - 329) 30 tinichele pentru lapte
  - 330) O mașină centrifugă pentru ales smântâna
  - 331) „ „ de lemn pentru unt
  - 332) Un putinei
  - 333) 2 cazane de aramă
  - 334) 4 cazane zincuite
  - 335) 3 lactometre
  - 336) 1 sobă Godin
  - 337) 1 sobă bucătărie
  - 338) 1 cântar terezie
  - 339) 14 metri furtun
  - 340) Diverse efecte pentru fabricarea untului
  - 341) 1 masă
  - 342) 1 scrin
- f.) La Cancelarie
- 343) O casă de fier
  - 344) 1 birou

345) 1 busolă pentru măsurătoare

NUMERAR CONSTATAT DUPĂ REGISTRE

346) Bani în numerar constatați și aflați în casă în seara de 19 iulie 1927, lei 141.697,95 (una sută patruzeci și unu șase sute nouă zeci și șapte și 95%).

IV. DIVERȘI DEBITORI

347)	Societatea Predealul	Lei	1.680
348)	Comuna Bușteni	„	600
349)	I. G. Constantinescu	„	329,85
350)	D. Ghimbășanu	„	301,55
351)	Soc. Română de Sticlărie	„	70.121,25
352)	Albert Roth	„	29.213,80
353)	Fabrica de Hârtie Bușteni pentru lemne predate și facturate	„	2.415.957,60

Se constată de asemenea, după registre, că această Moșie are și următorul PASIV de plată:

a.) Diverși creditori

354)	M. S. Regina pentru Biserica Poiana Țapului	Lei	5.000
355)	C. Chiriacescu	„	968
356)	Anghel Negoescu	„	483,98
357)	Irimia Constantinescu	„	273,40
358)	G. Mosca	„	878,75
359)	I. Munteanu	„	360
360)	N. I. Ghica	„	274.364,40
361)	Fabrica de Hârtie Bușteni	„	200.000

362) Anulat

b.) Garanții

363)	Albert Roth	Lei	1.000
364)	I. H. Costică	„	500
365)	Al. Negulescu	„	1.000
366)	Societatea „Unirea”	„	500
367)	Bănescu-Rucăreanu	„	2.500
368)	A. Facinocane	„	100.000

c.) Fonduri

Toată această avere inventariată la sediul Moșiei în Comuna Poiana Țapului s-a lăsat în păstrarea și primirea Dlui Administrator al Moșiei, Robert Litarczech.

D. AVERE IMOBILĂ SI MOBILĂ AFLATĂ ÎN COMUNA
LĂPUȘNA JUDEȚUL MUREȘ

371) Casa de Vânătoare în curs de mobilare, cu subsol, garaj și dependințe aflate în comuna Lăpușna pe terenul din muntele Gurghiului jud. Mureș, cumpărat de la Casa Pădurilor, în întindere de 3 ha și 2/3 ha.

E. AVERE IMOBILĂ ȘI MOBILĂ AFLATĂ ÎN COMUNA
BROȘTENI JUDEȚUL NEAMȚ

I. AVERE IMOBILĂ

372) Moșia Broșteni și Negrișoara situată în comunele Broșteni și Crucea, cu satele lor: Cotârğași, Lungeni, Neagra, Hărăoia, Holdița, Holda, Capra, Barnar, Geamăna, Lunga, Cojoci, Chiril și Arama în întindere totală de 41.273 hectare, din care:

Păduri	33.958 ha
Fânețe	3.931 „
Islazuri	3.172 „
Prunduri și ape	212 „

Clădiri în satul Broșteni:

373) Locuința administratorului, compusă dintr-un etaj, pivniță având 7 camere mari

și bucătărie, așezată pe malul stâng al râului

Bistrița împreună cu toate atenansele sale.

374) Cancelaria și locuința contabilului aflată în aceeași curte cu casa administrației,

formată din parter, având 9 camere.

375) Locuința silvicultorului din Broșteni, cu atenansele sale, aflate la vest și în apropierea casei administrației.

376) Hotelul, compus din parter și etaj, cu 18 camere și terase așezat lângă aripa dreaptă

a casei administrației.

377) Brutăria și barăcile din fața podului.

378) Casa cu cancelaria așezată pe malul stâng al Bistriței, arendată Societății Goetz în Hărăoaia.

Clădiri în satul Neagra:

379) Casa închiriată poștei, compusă din 5 camere și atenanse, situată pe malul drept

al Bistriței.

380) Căsuța de la ferăstrău locuită de C. Grigorescu

381) Căsuța de la ferăstrău, locuită de G. Luncașu

382) Moara de pe apa Bistriței cu canalul ei și joagărul cu 2 pânze vechi.

383) Clădirea brânzăriei cu locuința brânzarului.

384) Locința argaților brânzăriei

385) Grajdul cel mare pentru maximum 60 de vaci

386) Cantonul de brigadieri silvici cu atenansele sale situat la Gura Negrișoarei.

387) Cantonul de pădurar de la Dârmoxa.

Clădiri în satul Holda

388) Localul de cârciumă închiriat Soc. „Zorile”.

Clădiri în satul Barnar

389) Casa cu atenansele sale închiriată Soc. Moldova pentru locuința șefului.

390) 2 case compuse din câte 2 odăi și sală situate pe malul drept al Bistriței,
închiriate tot Soc. Moldova pentru lucrători.

391) 2 căsuțe compuse din câte două camere și sală, situate pe malul drept al
Bistriței închiriate tot Soc. Moldova pentru
pădurarii Moșiei.

392) Cantonul silvic la fundul Barnarului cu grajd și cu șură.

Clădiri în satul Crucea

393) Locuința și cancelaria silvicului, compusă din 8 camere și dependențe
pe malul stâng al Bistriței.

394) Locuința cu beciul și magazia pentru personal.

395) Locuința fostă a șefului de exploatare cu atenansele sale, locuită de
brigadierul Popescu.

396) Casa fierarului pe malul stâng al Bistriței, lângă cancelarie.

397) Cantonul de la fundul Bărnărelului pentru pădurari.

398) Cantonul brigadierului silvic de la gura pârâului Chiril cu atenansele sale.

II. AVERE MOBILĂ

ACTIV

399) Numerar în casă constatat după registre la Lei 2.041,29
data de 20 iulie 1927

Materiale și produse

400)	Lemne de foc în pădure	585 Dst.
401)	Boi de muncă	6 capete
402)	Vaci cu lapte	34 „
403)	Gonitoare	3 capete
404)	Mânzate	5 „
405)	Tauri (unul de un an)	4 „
406)	Cai de muncă	8 „
407)	Porci	10 „
408)	Oi	415 „
409)	Berbeci	20 „
410)	Miori și mioare (1926)	20 „
411)	Miele și berbecuți (1927)	144 „
412)	Schweizer în depozit, producția anului 1926	85 kgr.
413)	„ „ „ „ „ 1927	3.520 „

Mobilier in diferite case

414) Trei case de bani
415) Trei birouri
416) 19 mese
417) Două lavoare
418) Opt dulapuri
419) 43 scaune

- 420) Două rafturi
- 421) Două aparate telefonice
- 422) 21 paturi (din care 9 din lemn simplu)
- 423) Două noptiere
- 424) Un bufet
- 425) Două covoare
- 426) 22 perdele și perdeluțe
- 427) Trei poclăzi
- 428) 12 servicii de spălat
- 429) 11 cuverturi de pat
- 430) Una față de masă
- 431) 14 perine
- 432) 22 fețe de perne
- 433) 19 cearceafuri
- 434) Opt saltele de lână
- 435) Două plăpumi
- 436) Trei pături
- 437) 9 lămpi
- 438) 9 mindire
- 439) 6 căldări
- 440) Un cuier
- 441) Diferite unelte de rotărie, bancă, dălți, beschie etc. în atelierul de rotărie
- 442) Șase sănii, din care 3 pentru cai și 3 pentru boi
- 443) Trei căruțe
- 444) Trei telegi
- 445) Trei harabale

- 446) Două trăsură
- 447) Două docare
- 448) Diverse unelte ca sape, roabe, etc. în ogradă
- 449) Două termometre
- 450) Două forme pentru unt
- 451) Două decimale
- 452) 42 lanțuri pentru vaci și cai
- 453) Trei juguri
- 454) Trei lunete cu busolă
- 455) Două stadii
- 456) Un pantograf
- 457) Două rulete
- 458) Una curbă de nivel
- 459) Una lupă
- 460) Două perechi hamuri
- 461) Două clupe de fier
- 462) Două pupitre
- 463) Două arme
- 464) 52 de vagoane de cale ferată îngustă, uzate, rame, roți, saboți, lagăre etc.
- 465) Una locomotivă veche
- 466) Două macazuri

III. DIVERȘI DEBITORI
Rezultați după registre:

467)	Locuitori și diverși	Lei	395.681,75
468)	Soc. „Moldova” prin avaeet de plătit conf. Contractului de la 1 Sept. – 1 Dec. 1927	„	9.756.323,55

469)	Societatea „Goetz”	„	6.920
470)	Societatea „Zorile”	„	23.294
471)	Depozit pentru asigurarea lucrătorilor	„	865,50
472)	Primul vărsământ de 1.000.000 – asupra subscrierii ce Moșia Regală Broșteni a făcut la Societatea de Celuloză Piatra-Neamț cu acțiuni în valoare de 3.000.000 lei conform actului constitutiv al Societății.	”	1.000.000

Cu această ocazie am constatat după registrele ținute la Moșie și arătările D-lui Butculescu, Delegatul Casei Regale, că această Moșie are și pasivul care se trece de noi în acest inventar mai jos și anume:

IV PASIV LA MOȘIA REGALĂ BROȘTENI

Județul Neamț

473)	Fond pentru replantarea golurilor	Lei	1.046.474,40
474)	Fond pentru amortizarea datoriilor locuitorilor	„	103.330,75
Creditori diverși:			
475)	Soc. Moldova avansul făcut Moșiei cu 12% dobândă	„	1.000.000
	Pentru primul vărsământ la Fabrica de celuloză		
476)	Soc. Moldova avans pentru replantările ce se fac în contul ei	„	25.453
477)	Obștea Broșteni, avans în ct. lemnăriei cumpărate	„	390.000
478)	„ Crucea idem	„	171.373
479)	„ Cotârğași idem	„	390.834,75
480)	Gh. Mrejeru	„	44.500

481)	Gh. Gușă	„	„	180.000
482)	Ion Parpucea	„	„	265.000
483)	Iosif Pașote	„	„	10.000
484)	Toader Rusu	„	„	85.013
485)	Percepția Broșteni, impozite de plată		„	1.908,70
486)	Fritz Eberhardt, brânzar – bani depuși		„	169.201,40
487)	Societatea „Atlas” rest în cont		„	6.435,45

Toată această avere mobilă și imobilă ce s-a inventariat de noi la Moșia Regală Broșteni jud. Neamț, trecută în inventar mai sus de la No. 487 inclusiv s-a lăsat în primirea și administrarea Dlui Dumitru Popovici, Administratorul Moșiei.

F. AVERE IMOBILĂ ȘI MOBILĂ AFLATĂ ÎN COMUNA POENI JUDEȚUL IAȘI

I. AVERE IMOBILĂ

488) Moșia Poeni situată în comuna Poeni jud. Iași în lungul șoselei Iași – Vaslui, în întindere de 2.343 hectare, din care:

Păduri 2.085 ha

Poeni și plantațiuni 2411/2 „

Locuințe, ograde și altele 161/2 „

Clădiri:

489) Casa cea mare a administrației și cancelaria, formată din parter cu 7 camere, construcție de zid, cu atenele sale.

490) Grajdul cel mare de zid încăpător pentru 15 vite, situat lângă casa cea mare.

491) Hambarul de producție, în paiante

492) Casa din fața bisericii, locuită de contabil, formată din parter cu 5 camere.

- 493) 7 cantoane de pădurar făcute din lemn și vălătuci, compuse din câte o cameră și sală, situate în diferite puncte la extremitățile Moșiei.

II. AVERE MOBILĂ

Activ

494)	Numerar în casă la data de 20 iulie 1927 după registrele Moșiei	Lei	449.968
495)	Garanție de împădurire în depozit la Casa de Depuneri	„	9.300
	Mobilier		
496)	Șase paturi, două de bronz și patru de fier		
497)	Șase lavoare		
498)	Patru dulapuri		
499)	Șase noptiere		
500)	Trei mese		
501)	O casă de fier în cancelarie		
502)	Servicii de masă, farfurii, diverse		
	Materiale și produse		
503)	Lemne confecționate în pădure steri tari		4.486
504)	„ „ „ „ „ moi		143
505)	„ „ la depozite „ tari		3.125
506)	„ „ „ „ moi		158
	Vite		
507)	Iepe	2 capete	
508)	Un cal	1	
509)	Boi	2	
510)	Vaci	3	

- 511) Un taur
Diverse
- 512) 3 trăsuri
- 513) Un car
- 514) Un cotigar
- 515) Un plug
- 516) Una grapă de fier
- 517) Una pereche hamuri
- 518) Una busolă
- 519) 4 arme model 1879

Toată această avere trecută în inventar de la No. 488 până la No. 519 inclusiv s-a lăsat în păstrarea și administrarea Dlui Ernest Bruning, Administratorul Moșiei Regale Poeni din comuna Poeni jud. Iași.

G. AVERE IMOBILĂ ȘI MOBILĂ AFLATĂ ÎN COMUNA ZORLENI JUDEȚUL TUTOVA

I. AVERE IMOBILĂ

- 520) Moșia Zorleni situată în comuna Zorleni județul Tutova în întindere de 1.820 Hectare, din care:

Păduri	1.025 ha
Teren arabil	428 „
Fânețe și locuințe	81 „
Islazuri	286 „

Clădiri:

- 521) Casa Administrației, formată din parter și mansardă cu atenansele sale, compusă din 17 camere.
- 522) Remiza de trăsuri de zid masiv în spatele clădirii principale

- 523) Grajdul de zid masiv pentru 12 cai tot în spatele clădirii principale
- 524) Casa mecanicului și fierarului, formate din parter, construcție de vălătuci cu 2 grajduri
- 525) Casa magazinerului și lemnarului tot din vălătuci cu 2 grajduri
- 526) 2 șoproane remize de mașini de scânduri cu tablă de fier
- 527) Un atelier de lemnărie și fierărie, construcție nouă de cărămidă
- 528) O casă la porcărie de cărămidă, formată din parter cu 4 camere
- 529) Parcul de îngrășare al porcilor cu șopronul respectiv aflat înspre nord de casa principală
- 530) Două fătătoare pentru porci, aflate tot înspre nord de casa principală
- 531) O magazie mare de zid cuprinzând și atelierul mecanic (fosta fabrică de rachiu) mai jos de casa mecanicului
- 532) Una magazie mare pentru produse la apus de clădirea Orfelinatului
- 533) Una magazie (pătul la câmp) la locul numit „Aguzi”
- 534) Una casă din vălătuci la câmp pentru magaziner la punctul numit „Aguzi”
- 535) Una casă din vălătuci la câmp pentru muncitori la locul numit „Fântânele”
- 536) Una casă la Schitu Măgaru pentru Superioară în pădurea Bujoreni
- 537) Două case din vălătuci la Schitu Măgaru în pădurea Bujoreni pentru maici
- 538) Șase cantoane din vălătuci pentru pădurari la diferite puncte ale pădurii Bujoreni.

II. AVERE MOBILĂ

Activ

539)	Numerar în casă constatat după registrele Moșiei la data de 20 Iulie 1927	Lei	135.743
540)	Garanția depusă la Casa de Depuneri pentru reîmpădurire	„	11.490

541)	Datorii ale locuitorilor și diverși	„	452.684
542)	Acțiuni Casa de Credit a Agricultorilor din Bârlad	„	30.600
	nominal	„	

Producte, materiale și vite

Cereale

543)	Grâu recolta 1926		13.000 kg
544)	„ „ 1927		160.000 „
545)	Ovăz „ 1926		23.000 „
546)	Fasole „ „		1.000 „
547)	Porumb „ „ bătut		148.000 „
548)	„ „ „ nebătut		126.000 „
549)	Orzoaică recolta 1927		140.000 „
550)	Porumb „ „ necules, pe câmp circa		20.000 „

Furaje

551)	Mei (paring) recolta 1926	circa	20.000 „
552)	Fân recolta 1926	circa	50.000 „
553)	„ „ 1927	„	30.000 „

Lemne

554)	Lemne tari în pădure		180 Dst.
555)	„ de tei „		80 „
556)	Crăci în figuri pentru o valoare de aproximativ		20.000 lei

Vite

557)	Boi de jug		88 capete
558)	Cai de trăsură		3 „

559)	Oi cu lapte	518	„
560)	Berbeci	49	„
561)	Miori și mioare	135	„
562)	Miei 1927 de prăsilă	153	„
563)	Scroafe	9	„
564)	Vieri	4	„
565)	Godini și godine	21	„
566)	Purcei mici sugaci	20	„
567)	Vaci	4	„
568)	Un taur	1	„
569)	Mânzați	2	„
570)	Viței	2	„
	Diverse		
571)	Alimente în magazie pentru hrana Lei muncitorilor în valoare de	76.421	
572)	Piei în magazie „ „ „	816	
573)	Draniță rămasă de la construcțiunile făcute în valoare de	4.400	
	Materiale de exploatare		
574)	16 pluguri cu 2 fiare		
575)	Trei pluguri cu patru fiare		
576)	Șapte polibrăzdare (cultivatoare)		
577)	Zece pluguri de coastă		
578)	Două pluguri de vie		
579)	Cinci rotative (cultivatoare cu discuri)		
580)	Patru cultivatoare Wentzki		
581)	Șase grape de fier din 3 bucăți		

- 582) Două grape lanțate
- 583) Zece grape de lemn cu dinți de fier
- 584) Șapte prășitori I pentru porumb
- 585) Opt prășitori II „ „
- 586) Trei tăvălugi de fier cu inele
- 587) Patru tăvălugi din trei bucăți
- 588) Patru tăvălugi din fier netezi
- 589) Trei tăvălugi lemn
- 590) Patru semănători în rânduri
- 591) Cinci semănători improșcătoare
- 592) Patru mașini de semănat păpușoi
- 593) Una greblă mecanică
- 594) Trei secerători pologere
- 595) Trei secerători legătoare
- 596) Două garnituri treer (2 batoze, 2 locomotive cu pompele și curelele respective)
- 597) Un aparat de tras paie
- 598) Una batoză de porumb
- 599) Cinci sacale fier
- 600) Trei rezervoare apă
- 601) Un cilindru
- 602) Una șîșcă de tras paie cu manejul ei
- 603) 18 care diverse
- 604) O instalație pentru moară
- 605) Diverse unelte și efecte în atelierul mecanic, fierărie, lemnărie, grajd și chelărie
- 606) Una pereche hamuri bune

- 607) Una trăsură cu cauciuc la roate
Mobilier în casa Administrației
- 608) Două paturi de fier cu 3 saltele de lână și 4 de paie
- 609) Două paturi de lemn cu somiere
- 610) Un dulap cu oglindă
- 611) Un lavoar cu marmură și oglindă
- 612) Două măsuțe de noapte cu marmură
- 613) Una masă de stejar
- 614) Una masă de brad
- 615) Una canapea
- 616) Una lampă suspendată
- 617) 13 scaune
- 618) Două perechi perdele
- 619) Trei plapume
- 620) Una față de masă
- 621) Trei cearceafuri de pat
- 622) Trei cearceafuri de pat
- 623) Patru cuverturi pentru pat
- 624) Două perine
- 625) Două fețe de perină
- 626) Două aparate Minimax
Material de exploatare uzat fără valoare
- 627) Un plug cu 4 fiare fără bârse
- 628) Un polibrăzdar, numai cadru
- 629) Două cositoare
- 630) Un circular pentru tăiat lemne

- 631) Două sănii de lemn
- 632) Una morișcă Botoșani
- 633) Una presă și un valț pentru struguri
- 634) 20 barse de prășitoare cu 2 cormane
- 635) Una greblă mecanică
- 636) Două vânturătoare
- 637) Un cilindru mic
- 638) Una mașină de vitriolat
- 639) Trei grape flexibile
- 640) Două ghiociuri
- 641) Trei sute saci uzați
- 642) Una mușama uzată

Cu această ocaziune după declarațiunea Dlui reprezentant al Casei Regale N. Butculescu și a Dlui Administrator al Moșiei, Traian Vârgolici am constatat că această Moșie Zorleni are datoriile pasive compuse din:

Pasiv			
643)	Sumă de primit de cosașii bucovineni	Lei	27.032
644)	Sumă de primit de argații „	„	10.301
645)	Fond pentru mobilier	„	17.427,50
646)	Fond pentru grindină	„	20.000
647)	Fond pentru reparațiuni la clădiri	„	14.705,55

H. AVERE IMOBILĂ AFLATĂ ÎN STAȚIUNEA MAMAIA ORAȘUL CONSTANȚA JUD. CONSTANȚA

I. AVERE IMOBILĂ

- 648) Jumătate partea indiviză din Palatul Regal numit Caradalga situat pe plaja Mamaia între mare și lacul Sud Ghiol, asupra căruia Defunctul

Rege Ferdinand I al României se afla coproprietar indiviz cu Majestatea Sa Regina Maria a României, compus din:

- a) Corpul principal construit din piatră, cărămidă și beton compus din subsol, parter și mansardă, având 36 camere și 2 terase
- b) Clădirea și uzina electrică complet instalată și funcționând același fel de construcție
- c) Un grajd pentru 12 cai
- d) Una ghețarie pivniță în beton
- e) Una casă în construcție destinată la începutul construirii ei M. S. Regelui Mihai și apoi destinată pentru M. S. Regina Maria A României
- f) Împrejmuirea întregului Palat din piatră pe o suprafață de aproximativ 37.000 m.p.

II. AVERE MOBILĂ

- 649) 13 dormeze cu 15 saltele de lână
- 650) 20 paturi de fier cu saltelele lor
- 651) 12 lavoare de tablă
- 652) 4 garderobe pentru haine
- 653) Două paturi de lemn cu saltelele lor
- 654) Șase scrinuri model vechi
- 655) Șapte mese modele vechi

Restul mobilierului aflat în acest Palat după afirmațiunea ce ni s-a făcut de N. Butculescu, Delegatul Dlui Ministru al Casei Regale și de Dl. Ar. Damian, Castelanul Palatului, este adus de M.S. Regina Maria a României și A.S.R. Principesa Elena.

Toată această avere trecută în inventar de la No. 648 până la No. 655 inclusiv, s-a lăsat în păstrare și administrarea Dlui Ar. Damian, Castelanul Palatului.

I. AVERE IMOBILĂ ȘI MOBILĂ AFLATĂ ÎN STAȚIUNEA
BALNEARĂ TECHIRGHIOL JUD. CONSTANȚA

656) Lotul No. 1766 din moșia Movila-Techirghiol, situat în stațiunea balneară Movila-Techirghiol Jud. Constanța.

Acest imobil, care ne-a fost declarat de Dl. General Ballif, Administratorul Domeniului Coroanei, s-a lăsat în administrarea D-sale.

Prezentul inventar cuprinde un număr de 656 (șase sute cincizeci și șase) articole și e încheiat de noi în 3 exemplare, din care unul împreună cu un proces verbal de inventariere s-a lăsat în primirea D-lui N. Butculescu, delegatul D-lui Ministru al Casei Regale, iar două s-au atașat la dosarul Curții de Apel referitor la Succesiunea defunctului Rege Ferdinand I al României.

Acest inventar s-a semnat de noi, de Dl. N. Butculescu, delegatul D-lui Ministru al Casei Regale și de Dl. Grefier.

CONSILIER DELEGAT

Constantin Cătuneanu (ss)

DELEGATUL DOMNULUI MINISTRU
AL CASEI REGALE

Nicolae Butculescu (ss)

GREFIER

ss indescifrabil

- ❀ -

1927, decembrie 2. Actul de împărțire a averii Regelui Ferdinand în urma decesului acestuia

ANR, ANIC, fond *Casa Regală. Anexă – stare civilă*, dosar 2/1927, f. 33-39

139300 din 5 Decembrie 1927

Se vizează, urmând ca taxele de înregistrare
la succesiune să se încaseze ulterior.

ADMINISTRATOR FINANCIAR

ss Bădulescu

ACT DE ÎMPĂRȚEALĂ

MAJESTATEA SA REGINA MARIA A ROMÂNIEI;

A.S.R. PRINCIPESA –MAMĂ ELENA A ROMÂNIEI;

M.S. REGELE MIHAI, reprezentat, în virtutea dispozițiilor art. 19 din LEGEA privitoare la actele civile ale Membrilor Familiei Domnitoare din 5 Ianuarie 1926, prin Înalții Regenți:

A.S.R. Principele Nicolae al României, I.P.S.S. Patriarhul României și D-l Gheorghe Buzdugan;

D-l CAROL CARAIMAN, reprezentat prin procuratorul său general și special, D-l General Adjutant N. Condeescu, în baza procurei autentificată de Legațiunea României la Paris la No. 233/1927;

M.S. REGINA ELISABETA A GRECIEI, asistată de M.S. Regele George al Greciei;

M.S. REGINA MARIA A IUGOSLAVIEI, asistată de M.S. Regele Alexandru al Iugoslaviei, reprezentată prin mandatar, Principele B. Știrbey, în baza procurii speciale cu data de 22 Noiembrie 1927;

A.S.R. PRINCIPELE NICOLAE AL ROMÂNIEI; și

A.S.R. PRINCIPESA ILEANA A ROMÂNIEI, asistată de Augusta Sa Mamă, M.S. Regina Maria; (Se face mențiune că A.S.R. Principesa Ileana a României, minoră emancipată în baza art. 1 din Legea specială pentru adăugarea unui aliniat la art. 18 și pentru dezvoltarea art. 24 din Legea

Statutului Membrilor Familiei Domnitoare din 11 August 1927, luând parte la acest act cu asistența Augustei Sale Mame M.S. Regina Maria și obligându-Se ca la ajungerea la majoritate să ratifice prezentul act de împărțeală, toate Înaltele Părți contractante au convenit să dispenseze pe A.S.R. de formalitățile instituirii și asistenței unui curator legal).

Au convenit, pe temeiul dispozițiunii art. 2, alin. d, din legea specială sus menționată din 11 August 1927, prezenta împărțeală amiabilă a averii Prea regretatului Rege Ferdinand în condițiunile următoare:

I. Dorind a respecta și executa întocmai dispozițiunile cuprinse în Testamentul Regelui Ferdinand din 2 Iunie 1925, astfel cum au fost modificate și completate prin Codicilul din 11 Ianuarie 1926 și într-un sentiment de iubire și devotament pentru M.S. Regele Mihai, convenim a-l recunoaște întregul legat ce l s-a lăsat de către regele Ferdinand, cu sarcinile prevăzute, independent de orice evaluare a bunurilor care constituiesc acest legat.

În consecință, recunoaștem Majestății sale regelui Mihai:

a) Castelul Peleş cu toate celelalte castele, clădiri și stabilimente cu mobilele cuprinse într-nsele, afară de tablourile și colecțiunea de arme din castelul Peleş lăstate de defunctul Rege Carol I Coroanei României, cu sarcina folosinței în favoarea M.S. Reginei Maria, pe tot timpul vieții Sale, a Castelului Pelișor împreună cu casa pentru oaspeți (Cavalierhaus) și dependențele ce țin de acest Castel (locuința personalului, grajdurile și garajurile) cum și dreptul pentru M.S. Regina Maria de a dispune după a Sa voință de mobilele din castelul Pelișor;

b) Întreaga moșie Sinaia-Predeal, cu sarcina uzufructului în favoarea M.S. reginei Maria, pe tot timpul minorității M.S. regelui Mihai, adică până în data de 25 Octombrie 1939;

c) Casele și clădirile din București necesare M.S. Regelui, și pe care le determinăm a fi acelea afectate azi diferitelor servicii ale Administrației cum și personalului superior și inferior al Casei Regale, și anume:

1. Imobilul din str. Palatului No. 1, compus din parter și etaj.
2. Imobilul din str. Câmpineanu No. 24-26, compus din 2 corpuri parter.
3. Imobilul din str. Câmpineanu No. 28, parter.

4. Imobilul cu dependențele sale și Sera din str. Câmpineanu No. 30.

5. Imobilul din str. Câmpineanu No. 32 (partea din dreapta) parter.

6. Imobilul din str. Pictor Grigorescu No. 24.

7. Magazia de fier din str. Pictor Grigorescu No. 24.

8. casa Nouă (lângă Remiză) str. Pictor Grigorescu No. 24, parter și două etaje.

9. Imobilul, subsol, parter și etaj cu garajul, situat în parcul Filipescu Aleea Gherghel str. A. No. 3.

Majestatea Sa Regele Mihai ca Legatar al disponibilului, va avea să distribuie, în condițiunile prevăzute în testament, suma de cinci zeci milioane lei (socotind leul după valoarea lui față de aur din ziua de 2 Iunie 1925 data Testamentului) instituțiilor desemnate de regele Ferdinand, cum și legatele lăsate personalului de serviciu al Curții.

II. Înalții Regenți, Tutori ai M.S. Regelui Mihai, primesc legatul ce I s-a lăsat de regele Ferdinand și care I se recunoaște de Moștenitori, astfel cum se prevede în articolul precedent.

III. Majestatea Sa regina Maria, în afară de reședința ce va avea la Palatul din Cotroceni, aparținând Statului, va avea conform dispozițiilor Testamentului și Codicilului:

a) Dreptul de a dispune, după a Sa voință, de mobilele din Palatul Cotroceni și de cele din Castelul Peleşor din Sinaia;

b) Folosința, pe tot timpul vieții Majestății Sale, a Castelului Peleşor împreună cu Casa pentru oaspeți (Cavalierhaus) și dependențele ce țin de Castelul Peleşor (locuința personalului, garajurile și grajdurile);

c) Uzufructul întregii moșii Sinaia-Predeal pe tot timpul minorității Majestății Sale Regelui Mihai, adică până la data de 25 Octombrie 1939.

IV. Majestatea Sa Regina Maria primește legatul ce I s-a lăsat de Regele Ferdinand, astfel cum se prevede în articolul precedent.

V. Averea găsită la încetarea din viață a Regelui Ferdinand este aceea prevăzută în inventarul întocmit, conform art. 2 al. B din Legea din 11 August 1927, de D-l C. Cătuneanu, Consilier Delegat al Curții de Apel, secția I-a din București, în prezența D-lui N. Butculescu, Delegatul D-lui Ministru al Casei Regale, astfel cum se prevede în procesul său verbal din 24 August 1927 cu

pasivul indicat într-nsul, specificându-se că la secția activ câtă a se mai adăuga un disponibil aflat la Banca Generală a Țării Românești, depozitat la Paris în valoare de 400.225 franci francezi, reprezentând 2.541.428 lei.

VI. În ce privește darurile făcute în viață de Regele Ferdinand Copiilor Săi, și anume dotele constituite M.S. Regina Elisabeta a Greciei și M.S. Regina Maria a Iugoslaviei la căsătoria lor, remiterea de datorie făcută în 1926 D-lui Carol Caraiman și casa cumpărată în 1926 pentru A.S.R. Principele Nicolae, în vedere că ele sunt aproape echivalente, convenim a le dispensa de raport și, pentru a restabili egalitatea și față de A.S.R. Princesesa Ileana, convenim a l se trebui în prealabil din succesiune, înainte de împărțeală, o sumă egală de cinci milioane lei.

VII. Din averea de împărțit, convenim a scoate următoarele bunuri:

a) Partea indiviză de jumătate din terenul și Palatul din Mamaia (Constanța) asupra căreia D-l Carol Caraiman renunțând la partea Sa, ceilalți patru Moștenitori convin a o dona A.S.R. Princesei-Mamă Elena a României, Căreia M.S. Regina Maria, Proprietara celeilalte jumătăți indivize, înțelege a-l dona partea Sa, cu rezerva unui mic teren pe care s-a început construirea unei vile, – astfel că A.S.R. Princesesa-Mamă Elena să devie Proprietara întregului teren și palat, – donație care va face obiectul unui act osebuit.

Alteța Sa Regală Princesesa-Mamă Elena primește donația jumătății terenului și Palatului de la Mamaia, conform actului osebuit ce se va face ulterior.

b) Renta blocată 5% 1920, în valoare nominală de 4.729.000 Lei atribuită Regelui Ferdinand în baza Legii pentru despăgubirea funcționarilor Statului de pagubele suferite în război și acceptată în scop de a spori fondul de pensuni al personalului Casei Regale, convenim a o vărsa acestui Fond de pensuni.

VIII. Stabilim și evaluăm de comun acord averea de împărțit precum urmează:

IMOBILE RURALE

Clădirea și terenul de la Lăpușna (jud. Mureș)	Lei	2.000.000
Moșia Broșteni (jud. Neamț) Fondul	Lei	85.000.000,–
idem avere mobilă „	„	8.749.511,
Moșia Poeni (jud. Iași) Fondul	Lei	18.000.000,

idem avere mobilă „ 2.209.798 „ 20.209.798

Moșia Zorleni (jud. Tutova) în întindere de 1723 hectare, afară de porțiunea de 125 ½ hectare, donată Orfelinatlui Agricol „Ferdinand”, pentru care se va face cuvenitul act de donațiune în numele Înalților Moștenitori, Fondul Lei 27.000.000

idem avere mobilă „ 5.551.283 „ 32.551.283

IMOBILELE URBANE

Casa din str. Câmpineanu, No 20 București	4.500.000	
„ „ „ „ No 22 „	3.000.000	
Report Lei	7.500.200	148.510.592
Casa din str. Câmpineanu, No 34 București	2.600.000	
„ „ „ Știrbey Vodă - Imperială (Dom. Cor.)	17.000.000	27.100.000
Terenul viran din Șos. Col. M. Ghica, No. 39 București		„ 4.300.000
Casa din str. Caragiale, No. 32 București		„ 6.489.830
Parcela de teren de la Techirghiol		„ 106.223
Palatul Mamaia		„ -

AVERE MOBILĂ

Numerar constatat la casa Domeniului Coroanei	Lei	1.950.788
„ „ „ Centrală a M.S. Regelui	„	3.128.480
Numerar monede străine:		
Fr. fr. 63.145,55 a 6,35	Lei	400.974

Cor. Aust. 25.470 (șil. 2,50 a 22,80)	„	57	
Fr. elv. 107,75 a 31,20	„	3.362	
Drahme 1.627 a 2,15	„	3.498	
Lire it. 31.489,65 a 8,82	„	277.739	
Rm. 719 a 38,50	„	27.681	
Dinari 1.812,90 a 2,85	„	5.167	
L. stg. 46.18/21 1/2 a 787	„	36.911	
Dollari 15 a 161	„	2.415	
Fr. belg. 100 a 4,48	„	448	
Cor. Cehe 7.048 a 4,79	„	33.760	
Cor. Ung. 573.000 (44 pg. A 28,30)	„	1.273	„ 793.285
Titluri, acțiuni, etc. aflate la Casa Regală,			
Bănci etc. conform Tabloului			„ 152.813.138
Titluri aflate la Domeniul Coroanei:			
750 acț. „Energia” a 500	Lei	375.000	
2857 acț. „Cantacuzino” a 500	„	1.428.500	
1.069.000 lei Rentă 5%, 922 a 50%	„	534.500	„ 2.338.000
Disponibil în cont curent la:			
Banca Generală a Țării Românești	Lei	1.074.250	
Banca Comercială Română	„	70.430	
Noua Fabrică de Postav Azuga	„	327.582	
	Report Lei	1.472.262	347.530.336
Fabrica de Hârtie Bușteni	„	7.270.991	
Pivnițele Rhein & Co. Azuga	„	135.261	
Societatea „Moldova” Piatra-Neamț	„	575.525	
idem cont blocat	„	953.604	„ 10.407.643

Bank of Roum. Londra L. Stg. 31.029.14/3 a 787	„	24.420.384
Comptoir Nat. D Esc. Paris fr. fr. 77.509,35 a 6,35	„	485.834
Louis Dreyfus Paris Fr. fr. 12.157,70 a 6,35	„	77.201
Banca Gen. A Țării Rom. Fr. fr. 400.225 a 6,35	„	2.541.428
Schweizerische Kredit-Anstalt Zurich Fr. elv. 20.312,50 a 31,20	„	633.750
Deutsche Bank Berlin Rm. 32.933 a 38,50	„	1.267.920
Disconto Gesell. Berlin Rm. 47.341 a 38,50	„	1.822.629
Credito Italiano Milano Lit. 1.145 a 8,82	„	10.099
Oesterr. Kredit-Anstalt Viena Sil. 6.441 a 22,80	„	146.855
Avansuri Diverse	„	177.833
Avansuri la personal	„	128.629
Avansuri de serviciu	„	1.129.740
Diverși și debitori	„	287.885
Avansuri C. Caraiman	„	2.027.281
Avansuri Casa Princiară	„	150.000
Fabrica de Hârtie Bușteni (pro memoria)	„	1
Economatul, valoarea alimentelor conform registre	„	2.477.423
Totalul Activului	Lei	395.722.871

Se constată din registrele Casei Regale că următorii au să primească sumele de bani notate în dreptul fie căruia:

A.S.R. Principele Nicolae	Lei	64.718
Bank of Roumania Ltd. București cont curent	„	152.300
Fabrica de ciment Azuga	„	3.936
Fabrica de bere Azuga	„	133.947
Societatea „Moldova” vărsământ pentru celuloză		

inclusiv dobânda	„	1.093.000
Casa de pensii	„	215.665
Monumentul Argeș, sold de cheltuit	„	97.243
Despăgubirea pentru incendiu, clădirea Pal. Buc.	„	1.922.292
	Report Lei	3.683.101
Despăgubirea pentru incendiu, mobilier Palat Buc.	„	2.683.101
Avans Stat pentru reclădire	„	3.666.135
Direcțiunea C.F.R.	„	75.737
Casa de Bacșișuri	„	62.316
Depuneri spre păstrare	„	16.496
	Lei	10.246.157

Scăzând această sumă din totalul activului de mai sus, obținem ca avere rămasă de la defunctul Rege Ferdinand suma de Lei 385.476.714

Atribuind din această sumă în primul rând A.S.R. Principesei Ileana, conform procesului verbal din 3 octombrie a.c. „ 5.000.000

Rămâne avere de împărțit la 5 Urmași Lei 380.476.714

sau pentru Fiecare, câte Lei 76.095.343

IX. Ținând seamă de dispozițiunile cuprinse în Testament și codicilul regelui Ferdinand, am repartizat de comun acord, pe baza evaluărilor masei succesoriale, cele cinci loturi, precum urmează:

A) LOTUL DOMNULUI CAROL CARAIMAN

(Compus, conform testamentului, numai din bani și efecte)

1) 2857 acțiuni ciment Cantacuzino	Lei	1.428.500
2) ½ depozit Londra Bank of Roum. Ltd	„	12.210.192
3) Depozit Deutsche Bank Berlin	„	1.267.920
4) Avans făcut din Casa Regală Alteței Sale Regale	„	2.027.281

5)	½ din depozitul Băncii Generale Paris	„	1.270.714
6)	Rentă 1922 nominal 6.591.000	„	3.295.500
7)	Depozitul Schweizerische Kredit-Anstalt	„	26.509.000
8)	Banca Românească 225 buc. acțiuni vechi și 168 buc. noi	„	303.750
9)	Banca Națională 186 buc. acțiuni noi	„	990.450
10)	1859 acț. „Letea”	„	1.440.725
11)	900 „ Societatea fostă „Goetz”	„	225.000
12)	80 „ „ „ „ părți fondator	„	800
13)	749 „ Banca Generală	„	381.990
14)	Fabrica de Hârtie Bușteni 70 buc. obligațiuni	„	700.000
15)	Fabrica de Hârtie Bușteni 2500 acțiuni	„	2.500.000
	Report	Lei	54.552.482
16)	Fabrica de Postav Azuga 1000 acțiuni	„	1.000.000
17)	100 acțiuni Generala Petroliferă	„	12.500
18)	500 „ Fabrica de Bere Azuga	„	500.000
19)	125 „ Pivnițele Rhein & Co	„	125.000
20)	500 „ Fabrica de Ciment Azuga	„	500.000
21)	100 „ Societatea „Electrică”	„	50.000
22)	120 „ Fabrica de Sticlărie	„	12.000
23)	Renta de primit pentru moșia Sinaia-Predeal nominal 1.911.400	„	955.700
24)	Nominal 392,000 – rentă română 5% 1905	„	215.600
25)	„ 154.300 – „ „ 5% 1916	„	92.580
26)	„ 400.000 - „ „ 5% 1919	„	222.000
27)	„ 423.800 - scrisuri funciare rurale 5%	„	211.900
28)	„ 48.100 - „ „ „ 5%	„	24.050

29)	„	89.000 - „	„	urbane 5%	„	44.500
30)	400	acțiuni Banca de Credit Român	„		„	424.000
31)	Fr. fr.	77.500,35 sold la Compt. Nat. Paris	„		„	485.834
32)	Creanța de la Societatea „Moldova” pentru Broșteni		„		„	9.756.323
33)	250	acțiuni Banque des Pays de L Europe Centrale	„		„	122.238
34)	P.M.	150.000 – Preussische Consols 4%	„		„	40.425
35)	„	„ 60.000 – Preussische Schatzanu	„		„	16.170
36)	„	„ 100.000 – Kolner Stadt-Anleihe	„		„	-
37)	„	„ 19.000 - Meiniger Pfandbriefe	„		„	89.590
38)	„	„ 100.000 - Obl. Drahtlos Uebersee 5%	„		„	-
39)	„	„ 22.400 - Obl. Kaiserin Elisabeth Bahn	„		„	60.368
40)	„	„ 24.200 - Kronprinz Rudolf Bahn	„		„	65.219
41)	„	„ 22.200 – Dresner Stadt Anleihe 4%	„		„	-
42)	Rm.	6.080 – acț. Dresner Bank	„		„	371.016
43)	„	540 – „ Commerz & Privat Bank	„		„	35.550
44)	„	400 – „ Darmstadter Nat. Bank	„		„	34.496
45)	„	4.400 – „ A.E.G	„		„	305.132
46)	„	720 – „ A.E.G. de preferință „B”	„		„	22.453
47)		30 – „ A.E.G. părți fondator				1.155
47) b	„	4.100 – „ Ges. F. Elektr. Unterneh	„		„	483.021
			Report	Lei		70.831.302
48)	Rm.	2.800 – acț. Faber Bleistifte	„		„	70.070
49)	„	1.800 – „ H.A.P.A.G	„		„	101.005
50)	„	10.500 – „ Rhein Westf. Kalkwerke	„		„	565.950
51)	„	2.850 – „ Westeregeln Alkali Werke	„		„	198.602
52)	„	400 – „ Munchner Lichtspiel A.G	„		„	15.862

53)	„	400 – „	„	„	Filiala	„	15.862
54)	„	3.000 – „	Suddeutsche Holz-Industrie	„		„	237.930
55)	„	250 – „	Karlsruher Maschinen Fabr	„		„	2.070
56)	„	15.000 – „	Disconto Commandit-Anteile	„		„	880.688
57)	L. stg.	300 –	Impr. Chinez 5% 1896 emis.	engl		„	194.783
58)	L. stg.	375 –	Impr. Chinez 5% 1896 emis.	germană		„	295.125
59)	L. stg.	1.875 –	Impr. Chinez 5% 1896 emis.	germană		„	1.217.390
60)	1000 buc.		Britische South Africa Company			„	1.023.100
61)	Monedă străină (restul)					„	445.604
						Lei	76.095.343

B) LOTUL MAJESTĂȚII SALE REGINEI ELISABETA A GRECIEI

1)	Moșia Zorleni (lăsată Majestății Sale prin Testament)					Lei	27.000.000
2)	Moșia Zorleni avere mobilă					„	5.551.283
3)	Casa din str. Caragiale No. 32					„	6.489.830
4)	Depozitul de bani aflat la Dom. Coroanei					„	1.886.066
5)	½ din depozitul aflat la Bank of Roum. Londra					„	12.210.192
6)	Depozitul aflat la Disconto Gesell. Berlin					„	1.822.629
7)	½ din depozitul Banca Generală a Țării Românești la Paris					„	1.270.714
8)	Renta împrumutării Zorleni					„	874.490
9)	124 acțiuni Banca Națională (vechi)					„	675.800
10)	Rm. 40.680 – nom. Acț. Elektr. Licht. & Kraft					„	3.367.287
11)	„ 83.580 – „ „ Gelsenkirchen Bergw					„	4.730.225

12)	„ 57.600 - „ „ Philipp Holzmann	„	4.158.000
		Report Lei	70.038.516
13)	Rm. 64.800 – nom. Acț. Mannesm. Röhrenwrke	„	4.035.339
14)	70 buc. obligațiuni Fabrica de Hârtie Bușteni	„	700.000
15)	1120 buc. Eisenbahn – Verk.ers. Gesellschaft	„	1.321.488
		Lei	76.095.343

C) LOTUL MAJESTĂȚII SALE REGINEI MARIA A IUGOSLAVIEI

(Compus, conform Testamentului, numai din numerar și efecte)

1)	200 acț. Naț. Bank of Egypt	Lei	6.059.900
2)	20 „ Erste Ungarische Assek Ges	„	441.480
3)	375 „ Soc. „Energia”	„	187.500
4)	900 „ Societatea fostă „Goetz”	„	225.000
5)	Nom. 2.789.800 – Rentă de primit pentru moșia Broșteni	„	1.394.900
6)	Depozit în bani la Schweizerische Kredit Anstalt Zurich Frs. E v. 20.312,50	„	633.750
7)	108 oblg. Fabrica de Hârtie Bușteni	„	1.080.000
8)	6100 acț. „ „ „	„	6.100.000
9)	2166 „ Noua Fabrică de Postav Azuga	„	2.166.000
10)	150 „ Generala Petroliferă	„	18.750
11)	1075 „ Fabrica de Bere Azuga	„	1.075.000
12)	255 „ Pivnițele Rhein & Co Azuga	„	255.000
13)	1250 „ Fabrica de Ciment Azuga	„	1.250.000
14)	275 „ „Electrica”	„	137.500
15)	2300 „ Fabrica de celuloză Piatra Neamț	„	2.300.000
16)	½ Capital Comanditar la Soc. „Moldova”	„	3.450.000

17)	Cor. Ungare 130.000 – rentă ungară 4% 1903	„	65.000
18)	195 acț. Regia Elenică	„	1.425.450
19)	275 „ Anglo-International Bank	„	178.550
20)	Rm. 33.860 – Deutsche Bank Berlin	„	2.089.010
21)	„ 25.000 – Deutsche Ueberseeische Bank	„	178.550
22)	Rm. 35.200 – Dresner Bank	„	2.147.992
23)	„ 480 – „ „ părți fondator	„	29.260
24)	„ 33.000 – Ges. F. Electr. Unternehmungen	„	3.887.730
25)	„ 56.000 – Rheinfelder Electr. Ges	„	3.837.680
		Report Lei	41.462.902
26)	Rm. 18.600 – Lahmayer Electr. Ges	„	1.285.400
27)	Zloty 6.400 – Bismarckutte	„	184.800
28)	480 acț. Fabrica de Sticlărie Azuga	„	48.000
29)	Numerar de la Domeniul Coroanei (rest)	„	62.722
30)	Din depozitul în cont curent la Fabrica de Hârtie Bușteni	„	5.725.814
31)	Sulta datorată de A.S.R. Principele Nicolae	„	27.325.705
		Lei	76.095.343

D) LOTUL A.S.R. PRINCIPELUI NICOLAE

1)	Moșia Broșteni (lăsată prin Testament)	Lei	18.000.000
2)	„ „ avere mobilă	„	8.749.511
3)	Pavilionul Lăpușna (lăsat de Regele Ferdinand)	„	2.000.000
4)	Renta depusă garanție pentru reîmpădurire Broșteni	„	427.860
5)	Casa Domeniului Coroanei (lăsată prin Testament)	„	17.000.000
		Lei	113.177.371

Se scade suma datorată de Societatea „Moldova” trecută în averea mobilă Broșteni care se va atribui altui lot	„	9.756.323
	Lei	103.421.048
Partea cuvenită fiind de	„	76.095.343
Va avea de dat o sultă în bani de	Lei	27.325.705

E) LOTUL ALTEȚEI SALE REGALE PRINCIPESEI ILEANA

1)	Moșia Poeni (lăsată prin Testament)	Lei	18.000.000
2)	„ „ avere mobilă	„	2.209.798
3)	Casa din str. Câmpineanu No. 20	„	4.500.000
4)	„ „ „ „ „ 22	„	3.000.000
5)	„ „ „ „ „ 34	„	2.600.000
6)	Terenul viran din B-dul Col. M. Ghica No. 36	„	4.300.000
7)	„ Techirghiol	„	106.223
8)	200 buc. acțiuni Naț. Bank of Egypt	„	6.059.900
9)	Nominal 1.069.000 – rentă română 5% 1922	„	534.500
10)	375 acțiuni Societatea „Energia”	„	187.500
11)	108 obligațiuni fabrica de hârtie Bușteni	„	1.080.000
	Report	Lei	42.577.921
12)	6100 acțiuni Fabrica de hârtie Bușteni	„	6.100.000
13)	2167 „ Noua fabrică de postav Azuga	„	2.167.000
14)	150 „ Generala Petroliferă	„	18.750
15)	1075 „ Fabrica de Bere Azuga	„	1.075.000
16)	250 „ Pivnițele Rhein & Comp. Azuga	„	250.000
17)	1225 „ Fabrica de Ciment Azuga	„	1.225.000
18)	275 „ Soc. „Electrica”	„	137.500

19)	1000	„	Fabrica de Celuloză Piatra-N.	„	1.000.000
20)	½		Capital comanditar soc. „Moldova”	„	3.450.000
21)	306000		Lei acțiuni Casa de Credit a Agricultorilor	„	30.6000
22)	12000	Rm	„ Oberschles, Koks-Werke & Chem	„	457.380
23)	24000	„	„ Tempelhofer Feld Terrains	„	381.600
24)	33500	„	„ Wasserwerke Gelsenkirchen	„	1.766.958
25)	19300	„	„ Deutsche Bank A.G	„	1.188.880
26)	5100	„	„ Meininger Hypotheken Bank	„	251.328
27)	95000	„	„ Deutsche-Ueberseeische Bank	„	3.904.362
28)	16000		Zloty Kattowitz Bergbau A.G.	„	308.000
29)	23000		Ruble Petersbg. Ges. F. El. Bel. noi	„	1
30)	20000	„	„ „ „ „ „ vechi	„	1
31)	35000	„	„ „ „ „ „ preferință	„	1
32)	40		acțiuni Denver & Rio Grande	„	370.300
33)	7250		Bonds Denver-Rio Grande	„	980.490
34)	16680	Rm.	Dynamit Nobel A.G.	„	897.435
35)	1600	„	Farben-Industrie noi	„	179.564
36)			32500 „ A.E.G.	„	2.253.790
37)	71100	„	Disconto Commandit-Anteile	„	4.174.439
38)	28350	„	Braunschweiger Kohlen A.G.	„	3.001.537
39)			Valoarea Economatului	„	2.477.423
40)			Orașul Barcelona (1 certificat)	„	1
41)	20000		ruble A.E.G. rusească	„	1
42)			Numerar-monedă străine	„	20.081
				Lei	81.095.343

X. – În ce privește veniturile averii succesoriale, am convenit a le lăsa pentru cheltuielile în curs ale Administrației Casei Regale până la data de 31 decembrie a.c., fiecare din înaltele părți contractante primind bunurile constituind lotul Său cu veniturile de le 1 Ianuarie 1928.

XI. – Regele Ferdinand primind în dar de la Fondul Bisericesc din Bucovina Castelul de Vânătoare din Poiana-Ițcani (Valea Putnei-Bucovina), fără însă să se fi făcut formele legale constatând această donațiune și disputând din viu grai ca acest Castel să fie lăsat Majestății Sale Regelui Mihai, iar folosința Majestății Sale Reginei Elisabeta pe tot timpul vieții Sale; convenim ca deîndată ce actul constatând donațiunea va fi făcut, Castelul să fie, conform voinței Regelui Ferdinand, pus la dispoziția M.S. Regina Elisabeta spre folosință pe tot timpul vieții Sale, M. Sa Regina Elisabeta rezervându-și dreptul de a decide ulterior asupra acestui drept de folosință.

XII. – Verice altă avere sau verice sarcină s-ar mai găsi ulterior vor privi pe Înalții Moștenitori în părți egale și vor face obiectul unei împărțeli ulterioare.

XIII. – Taxele de succesiune pentru legatele lăsate Majestății Sale regelui Mihai și Majestății Sale Reginei Maria vor fi în sarcina Majestăților Lor; iar taxele pentru averea împărțită între cei cinci Înalți Moștenitori atât cele datorate statului Român, cât și eventual cele datorate în străinătate pentru efectele depozitate în diferite țări, se vor suporta de toți în proporțiuni egale.

XIV. – Prezentul act se va transcrie la Tribunalele situațiunii imobilelor Succesiunii.

Acest act de împărțeală s-a redactat pe temeiul celor convenite de Înalții Moștenitori și din ordinul Lor de D-l Ministru S. Rosenthal, Consilier Juridic, și s-a făcut în nouă exemplare originale, câte unul pentru Fiecare, unul s-a luat spre păstrare de D-l Ministru al Casei Regale, și unul s-a depus în arhiva Ministerului Justiției.

București, 2 Decembrie 1927

ss. MARIA

ss. ELISABETA

ss. ELENA

ss. NICOLAE

ss. MIRON

ss. GH. BUZDUGAN

pt. Dl. CAROL CARAIMAN

ss. NICOLAE

Procurator General CONDEESCU

ss. ILEANA

Pt. MM.LL. REGINA MARIA ȘI REGELE ALEXANDRU

AI IUGO-SLAVIEI

ss. B. ȘTIRBEY

ROMANIA

GREFA TRIBUNALULUI TUTOVA SECȚIA I

Transcris la No. 4264 vol. II din 9 Decembrie 1927

Grefier

ss. Racoviță

GREFA TRIBUNALULUI IAȘI SECȚIA A III-A

Transcris la No. 5864 din 9 Decembrie 1927

Grefier

ss. indescifrabil

GREFA TRIBUNALULUI ILFOV SECȚIA NOTARIAT

Transcris la No. 19001 la 13 Decembrie 1927

Conf. art. 722 pr. Civ. după cererea reg. La No. 67288

Grefier

ss. C. Ionescu

GREFA TRIBUNALULUI PRAHOVA SECȚIA NOTARIAT

Transcris la No. 11.731 la 14 Decembrie 1927

Grefier

ss. Duțulescu

GREFA TRIBUNALULUI NAMŢ SECŢIA I-A

Transcris la No. 4240 din 20 decembrie 1927

Grefier

ss. Moldovanu

JUDECĂTORIA DE OCOL REGHINUL-SĂSESC

No. 6561/927 c.f.

Dreptul de proprietate s-a intabulat asupra imobilului cuprins în c.f. a comunei Ibăneşti No. 3387 A. & 5218/2 în favoarea A.S.R. Principelui Nicolae.

Reghin 23 Decembrie 1927

ss. indescifrabil

GREFA TRIBUNALULUI CONSTANŢA SECŢIA I

Transcris la No. 84 din 11 Ianuarie 1928

GREFIER

ss. Perşoiu

Regina Maria a României

(1875-1938)

S-a născut la 29 octombrie 1875, în castelul Eastwell, în comitatul Kent din Anglia, fiind fiica celui de-al doilea fiu al reginei Victoria a Marii Britanii (1837-1901), Alfred și a mării ducese Maria Alexandrovna, fiică a țarului Alexandru al II-lea. Numele ei complet a fost: Maria Alexandra Victoria, prințesă a Marii Britanii și Irlandei, alintată Missy. Missy a fost precedată de un frate, Alfred, iar după ea au urmat alte trei fete: Victoria Melita (Ducky), Alexandra (Sandra) și Beatrice (Baby Bee).

Deși mama sa era o femeie inteligentă, ea avea o viziune proprie asupra educației copiilor: „Nu-i considera deosebit de inteligenți sau talentați și făcea prea puțin ca să le îmbogățească intelectul”.¹ A pus preț pe activitățile în aer liber și multă mișcare: plimbări, călărit, înot, tenis, patinaj.

Când Maria a crescut și s-a pus problema unui pretendent la mâna ei, regina Victoria i-a recomandat-o cu insistență vărului ei, prințul George al Angliei, viitorul rege George al V-lea. Cum mamele celor doi n-au fost de acord, planul se anulează. Un alt pretendent la mâna frumoasei Missy a fost un alt văr, pe lina rusă a familiei, Marele Duce Gheorghe Mihailovici. În cele din urmă, alesul preferat de mama Mariei a fost prințul Ferdinand, moștenitor al tronului României, dintr-una din ramurile familiei regale germane – Hohenzollern.

Logodna s-a realizat la Potsdam în 1892, iar cununia s-a petrecut pe 10 ianuarie 1893, la Sigmaringen. Ceremonia a fost celebrată de trei ori – civilă, catolică și protestantă, urmată de un banchet în cinstea mirilor. După nuntă, aceștia au plecat spre România, iar principesa Maria a pășit pe lungul drum al unei vieți noi, într-o țară îndepărtată și prea puțin cunoscută, de la porțile Orientului.

La 15 octombrie 1893, prințesa moștenitoare, în preajma celei de-a optsprezecea aniversări, a dat naștere, la Castelul Peleş din Sinaia, unui băiețel viguros, botezat Carol, în cinstea regelui Carol I. Au urmat alți cinci copii: Elisabeta (1894), Mărioara (Mignon) în 1900, Nicolae în 1903, Ileana în 1909 și Mircea în 1913. Ultimul a murit de febră tifoidă cu două zile înainte de a împlini

---

¹ Hannah Pakula, *Ultima romantică. Viața reginei Maria a României*, București, Editura Lider, 2003, p. 50.

patru ani și într-un moment greu pentru familia regală, care urma să se refugieze la Iași în timpul Primului Război Mondial.

Dacă la 20 de ani, principesa Maria se plângea mamei sale că nu-și iubește soțul, la 31 de ani și 14 de căsătorie se resemnase spunând că sunt buni prieteni. Romantică și în căutarea unei iubiri rafinate, principesa Maria găsește dragoste și pasiune la prințul Barbu Știrbey, pe care l-a cunoscut în 1907 și de care va rămâne legată afectiv până la sfârșitul vieții. De altfel, Barbu Știrbey și Ionel Brătianu sunt cei care au inițiat-o în chestiunile politice interne și internaționale și au pregătit-o pentru anii când avea să fie regină și nu una decorativă, ci extrem de implicată.

Războiul i-a oferit posibilitatea să se afirme și să intre în conștiința românilor prin acțiunile sale, iar rezultatul final, consfințit prin Conferința de Pace de la Paris și anume, unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei cu România au înscris-o, alături de regele Ferdinand, în istoria românilor, ca fiind creatorii României Mari. S-a opus intrării României în război de partea Puterilor Centrale (Germania, Austria, Italia) și a înclinat balanța și în mod cert, pe regele Ferdinand către Antanta (Anglia, Franța, Rusia). „Dintre toate spaimele cumplite, războiul era cea mai rea, dar știam că onoarea țării atârnă mai greu decât spaima. Împrejurările au făcut să fiu implicată în situație mai îndeaproape decât ar fi fost cele mai multe regine. Umerii mei sunt considerați destul de largi încât să poarte unele greutăți, inima mea e considerată destul de mare încât să aibă în ea măsură de curaj, așa că nu mi s-a ascuns nimic, am fost chemată în ajutor când a fost nevoie”.²

În noiembrie 1916, familia regală, guvernul și parlamentul s-au refugiat la Iași, din cauza ocupării Bucureștiului de către trupele germane. Aici, pe frontul din Moldova, regina Maria va da măsura curajului și atașamentului ei pentru români. În spitalele Crucii Roșii sau în cele înființate de doamnele române, regina i-a îngrijit și vegheat pe soldații răniți, bolnavii de tifos și tuberculoză, a dus hrană și îmbrăcăminte familiilor din satele Moldovei și orfelinatele de copii. Mai mult decât atât, regina și-a implicat copiii în acțiunile de ajutorare a soldaților și populației, principesa Mignon și principele Nicolae dovedind reale calități. Regina însăși avea să spună: „Am fost alături de ei pretutindeni – în spitale, pe front, chiar și în tranșee; i-am văzut transformându-se treptat din niște oameni scheletici, pe jumătate morți de foame, în ființe

---

² Maria, *Regina României. Jurnal de război (1916-1917)*, editor Lucian Boia, București, Editura Humanitas, 2014, p. 104.

omenești robuste. I-am susținut cu toată energia... Privind în ochii reginei lor, ei au jurat să stea ca un zid de pavăză în apărarea ultimei fâșii din teritoriul românesc care era încă a noastră. Mulți soldați muribunzi mi-au șoptit cu ultima suflare că pentru mine luptaseră, pentru că nu eu le eram oare casa, mama, credința și speranța?”³ Datorită acțiunilor sale din timpul războiului și imaginii ei, de regină îmbrăcată în uniforma de soră medicală a Crucii Roșii Române sau cea militară, a rămas în conștiința românilor ca „Regina Soldat” sau „Mama răniților”. Conte de Saint-Aulaire o descrie foarte bine în acest sens: „Până în ziua victoriei, nu am văzut-o niciodată decât în uniformă de infirmieră sau în fruntea Regimentului ei, IV Roșiori, cu dolman albastru, cu mântăluță garnisită cu blană, prins pe umăr și căciuliță de blană, cu pană de egretă. Atunci, în galop, această amazoană, înghițind aerul și obstacolele, îi obosea și-i lăsa în urmă pe cei mai îndrăzneți călăreți”.⁴ De asemenea, a colaborat foarte bine și în interesul românilor cu Misiunea militară franceză, condusă de celebrul general Henri Berthelot, dar și cu cele britanică și americană. De altfel, gen. Berthelot îi va însoți pe regele Ferdinand și regina Maria la întoarcerea în București și intrarea triumfală în capitală.

Recunoașterea României Mari s-a datorat în mare parte legăturilor de familie și farmecului personal al reginei Maria. În timpul Conferinței de pace de la Paris (1919), regina a întreprins o călătorie în Franța și Anglia pentru a susține cauza României, respectiv unirea din 1918. La Paris, ea a fost întâmpinată de premierul Georges Clemenceau la Palatul Elysee cu garda de onoare, iar francezii au primit-o cu entuziasm. La Londra a fost întâmpinată de vărul său, regele George al V-lea și a purtat discuții cu Lloyd George, Austen Chamberlain și Winston Churchill: „Nu am precupețit nici un efort, nu am lăsat nici o îndoială sau descurajare să-mi vlăguiască energiile, am încercat să înțeleg situațiile, să fac față dificultăților, câteodată ostilităților, cu intenția de a diminua orice prejudiciu care ar putea fi adus României. Am prezentat nevoile și aspirațiile poporului meu. Am pledat, am explicat, am rupt nesfârșite lănci în apărarea lui. Am dat țării mele o imagine energetică, vie, și mulți au înțeles și mi-au susținut eforturile, înțelegând entuziasmul care mi-a dat putere”.⁵

---

³ Hannah Pakula, *Op. cit.*, p. 280.

⁴ Conte de Saint-Aulaire, *Însemnările unui diplomat de altădată în România, 1916-1920*, București, Editura Humanitas, p. 157.

⁵ *Regina Maria a României. Capitole târzii din viața mea. Memorii redescoperite*, editor Diana Mandache, București, Editura Allfa, 2007, p. 87.

În 1922, pe 15 octombrie, a avut loc la Alba Iulia, străvechea capitală a Transilvaniei, încoronarea regelui Ferdinand și a reginei Maria, un act simbolic, care a încununat unirea tuturor provinciilor românești și a dat un plus de legitimitate noii României.

În privința talentului literar al reginei Maria, acesta s-a manifestat mai ales după război. Până atunci apăruseră: „The lily of life” (Crinul Vieții) în 1913; „The Dreamer of dreams” (Visătorul de vise) în 1915. Au urmat: „My Country” (Țara mea) în 1916; „The Child of the Sun” (Copila Soarelui) în 1918. Publicarea autobiografiei „Povestea vieții mele” a coincis cu maturizarea reginei pe toate planurile. Cartea a apărut, în 1934-1935, în SUA și i-a adus reginei faima. A fost tradusă în franceză, română, germană, poloneză, cehă, suedeză, italiană și maghiară, iar regina a fost invitată să prezideze dineul celei de-a 145-a aniversări a Fondului Literar Regal, din Londra. Mai târziu, în 1938, directorul artistic al Televiziunii Naționale Franceze, Georges Dilmare i-a cerut acordul pentru a adapta la radio și televiziune o parte din scrierile ei, inclusiv Memoriile. În Arhivele Naționale ale României se păstrează cele peste 100 de caiete-jurnal ale reginei Maria, o sursă inepuizabilă de informații pentru perioada 1914-1938.

Pe lângă talentul de a scrie, regina a pictat foarte frumos, în special flori (crini și iriși), a corespondat cu poetul Khalil Gibran, cu dansatoarea americană Loie Fuller, cu adeptii cultului Baha i, iar Virginia Woolf îi apreciază scrierile. Mai mult decât atât, regina Maria este promotora stilului decorativ Art Nouveau, îmbinând în locuințele ei, elemente celtice, bizantine și românești. Locurile de suflet ale reginei Maria au fost: Palatul de la Balcic (Tenha-Yuvah, adică „Cuibul liniștit”), Castelul Bran, Castelul Pelișor, Palatul de la Cotroceni.

Vizita în SUA și Canada, din octombrie-noiembrie 1926, în compania principesei Ileana și a principelui Nicolae, reprezintă apogeul faimei reginei. Aceasta a vizitat orașele: New York, Washington (inclusiv Casa Albă), Philadelphia, Brooklyn, Buffalo, Oregon, Denver, Seattle, Kansas City, Maryhill. De altfel, în Maryhill s-a înființat un muzeu, în cinstea ei, care-i păstrează și astăzi obiectele.

După moartea regelui Ferdinand, în 1927, regina Maria se dedică supravegherii și îndrumării nepotului său, Mihai, devenit rege la 6 ani. Alături de mama acestuia, principesa Elena, regina îl însoțește pe acesta în toate împrejurările. După întoarcerea fiului său, Carol și instalarea acestuia ca rege, în 1930, epoca de glorie a reginei apune definitiv, ea fiind marginalizată și izolată, atent supravegheată și fără a mai avea dreptul să se amestece în chestiunile politice.

Regina se îmbolnăvește în 1936, iar situația ei se agravează anul următor. Este consultată de nu mai puțin de 30 de medici, fără un diagnostic cert.⁶ În vara lui 1938, se afla internată la sanatoriul din Dresda și a cerut cu insistență să se întoarcă acasă. Pe 14 iulie a plecat cu trenul regal din Germania spre România și ajunge la Sinaia pe 17 iulie, iar pe 18 moare în Castelul Pelișor, la ora 17,38, alături fiindu-i regele Carol al II-lea, principesa Elisabeta și principele Mihai. Regina a fost dusă la București pe 20 iulie și depusă pe catafalcul de onoare în salonul alb de la Palatul Cotroceni, unde a fost vegheată de ofițerii din regimentul ei, 4 Roșiori. După trei zile, sicriul a fost pus pe tradiționalul afet de tun, drapat în mov și tras de șase cai negri. În spatele catafalcului a înaintat falnic unul din cailor ei favoriți cu șaua, evident goală. La Arcul de Triumf, regele Carol al II-lea a permis ca afetul de tun cu sicriul reginei să treacă pe sub arc, iar el a mers alături.

A fost înmormântată la Curtea de Argeș, iar inima, potrivit dorinței ei, a fost depusă într-o casetă la Balcic. După pierderea Cadrilaterului, în 1940, principesa Ileana duce caseta la Bran. În perioada comunistă, caseta a fost adusă la Muzeul Național de Istorie a României. În 2015, inima reginei a fost dusă la Castelul Pelișor din Sinaia și depusă în camera aurie, un spațiu ce poartă amprenta reginei.

După înmormântarea reginei la 24 iulie 1938, a doua zi, pe 25 iulie a fost deschis testamentul acesteia, în prezența regelui Carol al II-lea, principelui Nicolae, principeselor Elisabeta, Mărioara, Ileana și a lui Ernest Urdăreanu, în calitatea sa de ministru al Casei Regale. Este vorba de ultimul testament al reginei, care le anulează pe celelalte și care a fost scris, datat și semnat de ea la Balcic (Tenha-Juvah), pe 29 iunie 1933.

Primele dorințe testamentare ale reginei Maria datează din 1908, când avea doar 33 de ani și 15 de căsătorie cu principele Ferdinand. La aceste dorințe adaugă indicații precise cu privire la destinația bunurilor ei, în 1912. Probabil că, pe fondul relațiilor tensionate dintre cuplul princiar și cel regal, Maria își scrie primele dorințe testamentare. Regele Carol I își exprima tot mai des nemulțumirea cu privire la cheltuielile exagerate făcute de nepoții săi, mai ales de principesă. Mai mult decât atât, amestecul permanent în educația copiilor și mai ales în cea a principelui Carol a iscat tensiuni în familie pe termen lung.

---

⁶ *Regina Maria. Însemnări din ultima parte a vieții, martie 1937-iulie 1938*, editor Sorin Cristescu, București, Editura Corint, 2018, p. 235

Interesante, în aceste dispoziții, sunt precizările Mariei privind înmormântarea ei: „...coșciugul să fie purtat de regimentul al IV-lea Roșiori, iar nu tras de un cal negru... să fiu îngropată la Horez lângă biserica cea mică și goală de lângă pădure...”.⁷

În 1926, regina redactează o Anexă la testament, cu toate obiectele, pe care le lasă membrilor familiei, rudelor, prietenilor, angajaților. Este vorba de un caiet cu dispoziții testamentare din septembrie 1926. Acestea sunt scrise după ce, în iulie 1926, regina îi scria soțului ei, regelui Ferdinand o scrisoare testament, din care redăm pasaje în traducerea lui Sorin Cristescu: „Am străbătut în viața aceasta un drum lung împreună mână în mână. Probabil că nu a fost întotdeauna ceva pașnic, pentru că la urma urmei viața este mai mult o luptă decât un joc, dar am fost credincioși unul altuia atâta cât ființelor omenești le este dat să fie și în orice caz am fost prieteni de nădejde, statornici și iubitori unul de celălalt și fiecare an ce a trecut a consolidat și mai mult această prietenie căruia doar moartea îi poate pune capăt... A fost bine pentru că fiecare dintre noi a dat tot cea ce a avut el mai bun, iar un ideal măreț și de neînfrânt ne-a ținut împreună la bine și la rău: dragostea noastră față de Țară și față de copiii noștri.. acest ideal a făcut ca viețile noastre să cunoască împlinirea... Pentru toate greșelile eu îți cer iertare. Dacă te-am rănit în vreun fel, dacă te-am umilit, dacă am fost brutală sau grosolană, iartă-mă, te rog, de dincolo de mormânt... Două chestiuni despre înmormântarea mea: nu vreau să fiu așezată într-un dric urât și negru, ci să fiu așezată pe un tun; dar dacă tu consideri că este o onoare prea mare pentru o regină care la urma urmelor a fost ca un soldat, atunci să fiu purtată pe umeri de către roșiorii mei... Unde mă vei înmormânta? Te rog nu într-o criptă! Prea mult am iubit florile, așa că vreau ca flori să crească din inima mea. Când eram tânără doream să fiu înmormântată la Horezu,...dar acum consider că locul care ar fi potrivit pentru noi doi ar fi în fața catedralei de la Alba Iulia, în curtea interioară, doar tu și cu mine, dar nu în biserică, ci în pământ, biserica poate sta în spatele nostru cu ușile deschise...”.⁸ La fel ca regele Carol I, regina Maria își manifestă clar unde și cum să fie înmormântată, dar și această hotărâre avea să se schimbe. Anul 1926 era destul de aproape de cel al Marii Uniri (1918) și de cel al încoronării de la Alba Iulia (1922) și atunci este explicabilă dorința reginei.

---

⁷ ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Maria*, dosar I/2, vol. II, f 284.

⁸ Sorin Cristescu, *Queen Mary of Romania – Letters to Her King*, București, Editura Tritonic, p. 47-49.

Ultimul testament al reginei este cel din 1933, care le anulează pe celelalte. Prin acest ultim testament, regina își împarte proprietățile: tot ce se afla la Balcic revenea regelui Carol al II-lea; moșia Sinaia-Predeal urma să fie împărțită între copii; moșia Copăceni revenea principesei Elisabeta; părțile rezervate ce se cuveneau principesei Maria (Mignon) și principelui Nicolae, urmau să fie primite de ei în bani, iar principesei Ileana îi revenea Castelul Bran cu tot ce îi aparținea. De asemenea, nepotului său Mihai, regina îi lăsa un diamant mare, primit cândva de la regele Ferdinand.

Toate testamentele reginei reflectă firea ei sentimentală, histrionică, pătimășă, iubitoare de frumos, de oameni și de țara căreia i-a fost regină cu tot sufletul.

1938, iulie 18, Sinaia. Proces-verbal de constatare a decesului Reginei Maria a României.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Maria*, dosar I/2, partea I, f. 1-1v

Regatul României
Ministerul Justiției

Proces Verbal

Anul una mie nouă sute treizeci și opt, ziua optsprezece a lunii Iulie, ora șaptesprezece și 38 m.

Noi, Victor Iamandi, Ministru Secretar de Stat la Departamentul Justiției, asistat de Dl. Aurel Garoescu, Secretarul General al Ministerului Justiției, în temeiul art. 1 din Legea privitoare la actele civile ale Membrilor Familiei Domnitoare, promulgată cu Înaltul Decret Regal No. 15 din 4 Ianuarie 1926 și publicată în Monitorul Oficial No. 4 din 5 Ianuarie 1926, ne-am transportat la Sinaia la Castelul Pelișor, spre a constata încetarea din viață a Maiestății Sale Regina Maria a României.

La venirea noastră, I.P.S. Sa Patriarhul Dr. Miron Cristea, Președintele Consiliului de Miniștri, Dl. Ernest Urdăreanu, Ministrul Casei Regale și Dl. Profesor doctor Nicolae Hortolomei, medicul curant, ne-au declarat că Maiestatea Sa Regina Maria a României a încetat din viață astăzi, optsprezece Iulie, anul una mie nouă sute treizeci și opt, la orele șaptesprezece și 38 m, în urma bolii Ciroză hepato-splenică formă hemoragică, de care suferea.

S-a redactat actul de moarte potrivit art. 1 din legea în triplu exemplar, dintre care unul s-a încredințat pentru păstrare în arhiva Casei Regale, al doilea pentru Arhiva Statului și al treilea se va păstra în arhiva Ministerului Justiției, ca oficiu al stării civile pentru Membri Familiei Domnitoare.

Drept care s-a încheiat prezentul proces-verbal la Castelul Regal Pelișor din Sinaia, astăzi optsprezece Iulie anul una mie nouă sute treizeci și opt, orele șaptesprezece și treizeci și opt m., în prezența persoanelor mai jos semnate, în calitate de martori, împărțășind cu toții doliul Națiunii.

Președintele Consiliului de Miniștri
ss Miron Cristea
patriarh

Ministrul Casei Regale
ss Ernest Urdăreanu

Medicul curant
ss Prof. Dr. Nicolae Hortolomei

Ministrul Justiției
ss Victor Iamandi

Secretarul General
al Ministerului Justiției
ss A. Garoescu

– ✨ –

1938, iulie 23, București. Proces-verbal încheiat la sigilarea sicriului cu rămășițele pământești ale Reginei Maria a României
ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Maria*, dosar I/2, partea I, f. 7-7v

Proces Verbal

Astăzi douăzeci și trei ale lunii Iulie, anul una mie nouă sute treizeci și opt, în Palatul Regal Cotroceni din București s-a procedat la închiderea de veci, prin plumbuire, a sicriului în care s-au așezat rămășițele pământești ale

Reginei Maria a României

Închiderea a început la orele douăzeci și s-a terminat la orele douăzeci și treizeci minute, în aceeași zi, în prezența și asistența noastră:

Dr. Miron Cristea, Patriarhul României, Președintele Consiliului de Miniștri;

Ernest Urdăreanu, Ministrul Casei Regale;

Episcopul Nicolae Colan, Ministrul Cultelor și Artelor și

Iulian Peter, Primarul General al Municipiului București.

Drept care s-a întocmit de noi, Victor Iamandi Ministrul Justiției, asistat de Dl. Aurel Garoescu, Secretarul General al Ministerului, prezentul proces-

verbal semnat de noi și de persoanele mai sus arătate, în triplu exemplar, dintre care unul pentru arhiva Casei regale, al doilea pentru Arhiva Statului și al treilea pentru arhiva Ministerului Justiției.

Președintele Consiliului de Miniștri,
ss Miron Cristea
patriarh

Ministrul Casei Regale
ss Ernest Urdăreanu

Ministrul Cultelor și Artelor
ss Nicolae Colan

Primarul General al Municipiului București
ss Iulian Peter

Ministrul Justiției
ss Victor Iamandi

Secretarul General
al Ministerului Justiției
ss A. Garoescu

– ☼ –

1938, iulie 24. Proces-verbal încheiat la așezarea în mormânt a rămășițelor pământești ale Reginei Maria în biserica Mănăstirii Curtea de Argeș.
ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Maria*, dosar 2/1, partea I, f. 9-9v

Regatul României
Ministerul Justiției

Proces Verbal

Astăzi douăzeci și patru ale lunii Iulie, anul una mie nouă sute treizeci și opt, după săvârșirea serviciului religios de către Înaltul Cler, oficiat în prezența Maiestății Sale Regelui Carol al II-lea, a Membrilor Familiei Regale, autorităților

civile și militare, a misiunilor speciale și a numerosului popor îndurerat ce, din toate părțile Țării, s-a adunat;

Noi, Victor Iamandi, Ministrul Justiției, asistat de Dl. Aurel Garoescu, Secretarul General al Ministerului, constatăm că s-au așezat rămășițele pământești ale

Reginei Maria a României

în mormântul ce l-a fost pregătit în interiorul Bisericii Sfintei Monastiri Curtea de Argeș, colțul din stânga intrării principale, lângă mormântul Regelui Ferdinand I al României și am fost de față la zidirea locașului Său de veșnică odihnă.

Drept care am încheiat prezentul proces-verbal în trei exemplare, dintre care unul pentru arhiva Casei Regale, al doilea pentru Arhiva Statului și al treilea pentru arhiva Ministerului Justiției, semnat de noi și de martorii mai jos arătați, astăzi 24 Iulie, anul una mie nouă sute treizeci și opt, ora optsprezece și 10 m. în Sfânta Monastire a Curții de Argeș.

Președintele Consiliului de Miniștri,
ss Miron Cristea
patriarh

Ministrul Casei Regale
ss Ernest Urdăreanu

Ministrul Cultelor și Artelor
ss Nicolae Colan

P.S. Sa Episcopul Argeșului
ss Grigorie al Argeșului

Ministrul Justiției
ss Victor Iamandi

Secretarul General
al Ministerului Justiției
ss A. Garoescu

– ☼ –

1938, iulie 25, <București>. Proces-verbal încheiat cu ocazia deschiderii testamentului Reginei Maria.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Maria*, dosar 2/1, partea I, f. 30-33

Regatul României
Ministerul Justiției

Proces Verbal

Astăzi douăzeci și cinci ale lunii Iulie, anul una mie nouă sute treizeci și opt, ora nouăsprezece.

Noi, Victor Iamandi, Ministru Secretar de Stat la Departamentul Justiției, asistat de Dl. Aurel Garoescu, Secretarul General al acestui Departament, în temeiul legii privitoare la actele civile ale Membrilor Familiei Domnitoare, promulgată cu Înaltul Decret Regal No. 15 din 4 Ianuarie 1926 și publicată în Monitorul Oficial No. 4 din 5 Ianuarie 1926.

Ne-am transportat la Palatul Cotroceni pentru a deschide, în prezența Maiestății Sale Regelui Carol al II-lea, a Membrilor Familiei Regale și a Dlui Ernest Urdăreanu, Ministrul Casei Regale, testamentul Reginei Maria a României, pe care l-am găsit intact într-un plic sigilat aflat la rându-l într-un alt plic sigilat cu ceară roșie, purtând ambele mențiunea Testamentul Meu, scrisă de Regina Maria a României.

După ce plicul sigilat a fost verificat de toate persoanele prezente, s-a deschis prin tăiere în partea dreaptă și apoi s-a procedat la dezlipirea celui de-al doilea plic, în care se afla testamentul scris și subscris de Regina Maria a României, pe nouă coli de hârtie de scrisori format mare și având fiecare în colțul din stânga sus, imprimat în relief, Crucea Reginei Maria cu o Coroană Regală deasupra.

Cele nouă coale scrise, numai pe o singură pagină, nelegate între ele, de Regina Maria a României, fără nici o ștersătură, poartă la sfârșit mențiunea Tenha-Juvah, Balcic la 29 Iunie 1933 și este semnat cu mâna proprie de Regina Maria a României.

Pagina întâia începe cu rându: vah, Mavi Dalga împreună cu castelul, având nouăsprezece rânduri. Pagina a doua începe cu rându: - toate celelalte clădiri și Biserica Stella și sfârșește cu rându: venit între toți copiii noștri,

moștenitori ai Regelui Ferdinand, având nouăsprezece rânduri. Pagina a treia începe cu rândul: și semnat de fiecare din ei. La aceste drep- și sfârșește cu rândul: iar o sumă de 300.000/trei sute mii/având optsprezece rânduri. Pagina a patra începe cu rândul: să o împartă personalului Casei Mele și sfârșește cu rândul: ultimele, având nouăsprezece rânduri. Pagina a cincea începe cu rândul: Mele voințe. Prin aceasta El va realiza spe- și sfârșește cu rândul Ei rezervatară toată calitatea disponibilă, având optsprezece rânduri. Pagina a șasea începe cu rândul: și hotărâsc să aibă în partea ei de moș- și sfârșește cu rândul: care S-a născut, de care o leagă o dragoste, având optsprezece rânduri. Pagina a șaptea începe cu rândul: și pentru care a muncit cu toată și sfârșește cu rândul: -alt o Biserică mică pe fostul front de la Onești și, având nouăsprezece rânduri. Pagina a opta începe cu rândul: să înființez un cămin cu numele Meu și sfârșește cu rândul: - mântare, având nouăsprezece rânduri. Pagina a noua începe cu rândul: Acest testament a fost făcut, scris și sfârșește cu rândul: Regina României, având șase rânduri, inclusiv semnătura.

Pe partea liberă a acestei pagini s-a făcut mențiunea mai jos copiată, care s-a semnat de noi și de persoanele prezente.

Am citit testamentul, din cuvânt în cuvânt, în auzul persoanelor de față și anume: Maiestatea Sa Regele Carol al II-lea al României, A.S.R. Principesa Elisabeta, Maiestatea Sa Regina Maria a Iugoslaviei, A.S.R. Principele Nicolae, A.S.I. Arhiducesa Ileana și Dl. Ernest Urdăreanu, Ministrul Casei Regale, care are următorul cuprins:

Testamentul Meu

Necunoscând vremea ce-Mi este hărăzită pe pământ, hotărâsc prin acest testament, ultimele Mele voințe.

Binecuvântează Țara, pe copiii și pe nepoții Mei.

Rog pe copiii Mei să nu uite niciodată că încrederea în Dumnezeu este o călăuză în fericire și o mângâiere în suferință. Îi rog să fie uniți, să susțină Țara și să se susțină între Ei. Îi mai rog să se supue fără discordii ultimelor voințe.

Iubirea Mea de Mamă pentru Ei este aceeași și dacă dispun de partea disponibilă numai în favoarea unuia din Ei, este numai pentru că este mai lipsit de nevoile vieții.

Proprietățile Mele din Balcic: Tenha-Juvah, Mavi Dalga, împreună cu castelul, toate celelalte clădiri și Biserica Stella Maris, clădite din mijloacele Mele proprii, conform concepției Mele de artă și frumos, într-un cuvânt, tot ce se află la Balcic, fără nici o excepție, le las fiului Meu Carol, Regele României, cu sarcina ca el să plătească și să completeze celorlalți patru moștenitori ai Mei părțile Lor rezervate.

În virtutea testamentului soțului Meu Regele Ferdinand, mobilele din Palatul Cotroceni și cele din Castelul Peleşor de la Sinaia sunt proprietatea Mea. De asemenea, în virtutea aceluiași testament am uzufructul până în anul 1939 asupra moșiei Sinaia-Predeal și asupra caselor și clădirilor menționat acolo. Aceste drepturi Mi-au fost recunoscute și consfințite prin actul de partaj intervenit între toți copiii Noștri, moștenitori ai Regelui Ferdinand și semnat de fiecare din ei. La aceste drepturi nu am renunțat; ele intră deci în avutul Meu și urmează să fie cuprinse în împărțeală.

Rog pe fiul Meu Carol ca din suma ce reprezintă uzufructul, să plătească mai întâi următoarele legate:

Societății Principele Mircea	Lei	500.000/cinci sute mii
Eliza Karl	"	60.000/șaizeci mii
Anna Thiele	"	40.000/patruzeci mii
Elena Kapkow	"	60.000/șaizeci mii
Virgil Ianza	"	40.000/patruzeci mii

Iar o sumă de 300.000 lei (trei sute mii) să o împartă personalului Casei Mele. Partea ce se va înmâna fiecăruia se va socoti în proporția cu însemnătatea slujbei ce ocupă și cu numărul anilor serviți.

Las surorii Mele Victoria Melita Mare Ducesă a Rusiei, o rentă anuală viageră de 120.000 Francs Francais/cent vint mille.

Mulțumesc Dlui Colonel Zwiedineck pentru serviciile credincioase aduse Mie în tot timpul, plin de greutate cât a condus în mod cel mai dezinteresat administrațiunea Casei Mele și las fiicei Sale, Dșoara Maria Zwiedineck 200.000 lei (două sute mii).

Binecuvântez încă odată pe fiul Meu Carol și rog pe Atot Puternicul sa-L ajute să lucreze și să facă totul pentru liniștea și prosperitatea României, Țara Mea iubită.

Îl rog să îndeplinească în ce privește ultimele Mele voințe. Prin aceasta El va realiza speranța ce am hrănit și care Mi-a dat liniștea când M-am gândit la succesiunea Mea.

Hotărâsc ca fiica Mea Elisabeta, Regina Greciei, să aibă în partea ei de moștenire castelul și întreaga moșie Copăceni, cu tot ce se află acolo fără nicio rezervă, folosindu-se cum va crede pentru mulțumirea Ei. Rog pe Atot Puternicul să O ajute spre deplina Ei fericire.

Voiesc ca părțile rezervatelor ce se cuvin fiicei Mele Maria, Regina Iugoslaviei și fiului Meu Nicolae, Principe al României, să fie primite de Ei în bani.

Las fiicei Mele Ileana, Arhiducesă de Austria, Princesă a României, peste partea ei rezervată, toată calitatea disponibilă și hotărâsc să aibă în partea Ei de moștenire Castelul Bran cu tot ce se găsește în el și cu toate terenurile și construcțiile ce sunt proprietatea Mea de Bran, fără nici o rezervă și cu singura sarcină de a lăsa în folosința societății YWCA (Asociațiunea Fetelor Creștine), pe cât timp această societate va fi patronată de un Membru al Casei Regale din România, casa Mea mare din satul Bran, cu destinația de a servi pentru coloniile de vară ale numitei societăți.

Dorința Mea este ca Ileana să-l folosească în deplină fericire, păstrându-l cât timp îi va fi cu putință. Mor cu credință că nu se va găsi nimeni în România care să O împiedice de a veni în țara în care S-a născut, de care O leagă o dragoste și pentru care a muncit cu toată inima.

Las iubitului Meu nepot Mihai Voevod de Alba Iulia, diamantul mare ce Mi-a fost dăruit de Regele Ferdinand.

De bijuteriile Mele am dispus de fapt încă din timpul vieții.

Rog pe fiii Mei Carol și Nicolae să nu facă nici un fel de obiecțiuni cu privire la bijuterii sau la valoarea lor, căci nu se cuprind în patrimoniul Meu.

Fiicele Mele știu cui aparțin fiecare.

Aș fi voit să pot lăsa mult iubitei Mele Țări în semn de dragoste necurmată ce l-am purtat și pe care O las izvor nesecat moștenitorilor Mei.

Dorința Mea fierbinte ar fi fost să înalț o Biserică mică pe fostul front de la Onești și să înființez un cămin cu numele Meu pentru studentele de la Universitatea din Iași, ca amintire a zilelor grele petrecute în timpul marelui război pentru întregirea neamului.

Resimt o vie întristare că modesta Mea avere datorită generozităților iubitului Meu soț Regele Ferdinand și redusă încă prin greutățile din ultimul timp, nu-Mi îngăduie să fac binele ce aș dori.

Iert pe acei care M-au făcut să sufăr. Rog pe acei cărora involuntar le-aș fi greșit, să Mă ierte, căci nu am vrut să fac rău nimănu.

Revoc orice testament anterior.

Anexez la acest testament două scrisori, care se vor deschide de copiii Mei îndată după moartea Mea, înainte de înmormântare.

Acest testament a fost făcut, scris, datat și semnat cu mâna Mea, la Tenha-Juvah, Balcic, astăzi, Joi 29 Iunie 1933.

Maria
Regina României

Testamentul de față ni s-a predat de Maiestatea Sa Regele Carol al II-lea, A.S.R. Princesesa Elisabeta, Maiestatea Sa Regina Maria a Iugoslaviei, A.S.R. Principele Nicolae și A.S.I. Arhiducesa Ileana, în plic sigilat, astăzi 25 Iulie 1938, ora 7(șapte) p.m. (nouăsprezece) în Palatul Cotroceni. Plicul s-a deschis și testamentul găsit într-însul a fost citit de noi în fața persoanelor mai jos semnate, încheindu-se proces-verbal despre aceasta.

Ministrul Justiției
Victor Iamandi

Secretarul General
al Ministerului Justiției
Aurel Garoescu

Carol R.

Elisabeta

Maria

Nicolae

Ileana

E. Urdăreanu
Ministrul Casei Regale

Această mențiune s-a scris de către toate persoanele prezente, mai sus arătate și s-a semnat de noi și de secretarul nostru general, investindu-se cu sigiliul nostru.

De asemenea s-au vizat plicurile în care a fost găsit testamentul.

Testamentul și plicurile în care a fost găsit, au rămas în păstrarea noastră, urmând ca o copie certificată de noi să se trimită Imprimeriei Statului spre a fi publicată în Monitorul Oficial.

Drept care am întocmit prezentul proces-verbal pentru constatarea stării materiale a testamentului, în prezența persoanelor mai sus arătate, care l-au scris alături de noi, astăzi douăzeci și cinci ale lunii Iulie, anul una mie nouă sute treizeci și opt în Palatul Cotroceni.

Făcut într-un singur exemplar.

Ministrul Justiției,
Victor Iamandi

Secretar General
al Ministerului Justiției
ss A. Garoescu

ss Carol

ss Elisabeta

ss Maria

ss Nicolae

ss Ileana

Ministrul Casei Regale
ss E. Urdăreanu

1938, august 3, București. Proces-verbal încheiat în urma inventarierii averii rămase după moartea reginei Maria, însoțit de inventarul averii mobile și imobile a defunctei.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Maria*, dosar 2/I, partea I, f. 34-38

CONSILIERUL DELEGAT AL CURȚII DE APEL

BUCUREȘTI

PROCES-VERBAL

Astăzi, 3 August 1938,

Noi Vasile M. Theodorescu, Consilier al Curții de Apel București,

Văzând deciziunea cu No. 69855 din 26 Iulie a.c., comunicată nouă prin adresa cu No. 69856 din aceeași zi și prin care, potrivit dispozițiilor art. 24 al. b din Legea Statutului Membrilor Familiei Domnitoare din 14 August 1927, suntem delegați a inventaria averea rămasă după M.S. Regina Maria,

Văzând și delegațiunea cu No. 3 din 26 Iulie 1938 prin care Dl. Ernest Urdăreanu, Ministru al Casei Regale, a delegate la efectuarea inventarului – care, în conformitate cu textul susmenționat, este a se face în prezența sa sau a delegatului său, – pe Dl. Florian Marinescu, Administratorul Bunurilor Private ale Majestății Sale Regelui,

Constatăm
prin prezentul proces-verbal

că în ziua de 26 Iulie 1938 ora 18 ne-am prezentat la Cancelaria Palatului Regal din București, unde găsim prezente atât pe Dl. Ernest Urdăreanu, Ministru al Casei Regale, cât și pe delegatul său, Dl. Florian Marinescu, am adus la cunoștința Dlor obiectul delegațiunii noastre.

În ziua de 27 Iulie 1938 ne-am transportat în comuna Bran, jud. Brașov, unde am efectuat în prezența Dlui Florian Marinescu, delegatul Dlui Ministru al Casei Regale, operațiunea de inventariere a Castelului Bran, a

dependințelor sale și a mobilierului respective, operațiune ce am consemnat-o la postul No. 3 din inventarul încheiat astăzi, 3 August 1938.

Tot în această zi ne-am transportat și în orașul Brașov unde în prezența Dlui Florian Mărinescu, delegatul Dlui Ministru al Casei Regale, am procedat la inventarierea imobilului situate lângă Gara Bartolomeu, operațiune ce am consemnat-o la postul No. 5 din inventarul încheiat astăzi 3 August 1938.

În ziua de 28 Iulie 1938 ne-am transportat în comuna Balcic, jud. Caliacra, unde de asemenea în prezența Dlui Florian Marinescu, delegatul Domnului Ministru al Casei Regale, am procedat la inventarierea Palatului Balcic, a dependințelor sale și a mobilierului respective, operațiune ce am consemnat-o la postul No. 2 din inventarul încheiat astăzi 3 August 1938.

În ziua de 29 Iulie 1938 ne-am transportat în comuna Copăceni, jud. Ilfov, unde deopotrivă în prezența Dlui Florian Marinescu, delegatul Dlui Ministru al Casei Regale, am procedat la inventarierea Castelului Copăceni, a dependințelor sale și a mobilierului respective, operațiune ce am consemnat-o la postul No. 4 din inventarul încheiat astăzi 3 August 1938.

În ziua de 1 August 1938 ne-am transportat la Palatul Cotroceni unde, în prezența Dlui Florian Marinescu, delegatul Dlui Ministru al Casei Regale și după indicațiunile date de Dl. General Eugen Zwiedineck, Maestrul Curții Reginei Maria, și în temeiul registrelor ce ni s-au prezentat, am procedat la inventarierea atât a averii imobiliare din București, Bulevard Palat. Cotroceni No. 31, Castelul Medieșul Aurit de lângă Satu Mare și imobilul din Iași str. Cotredescu No. 2, trecute în inventar la posturile No. 1, 6 și 7, precum și a averii mobiliare, compusă din numerar în casă, numerar disponibil la bănci în țară și în străinătate, titluri, efecte publice, acțiuni, obligațiuni în depozit la diferite bănci și societăți în țară și străinătate, împrumuturi, diverși debitori, avansuri, fond Parc Copii și titluri depuse în garanție, trecute toate în inventar la posturile No. 8 până la No. 107 inclusiv.

Totodată am constatat după aceleași indicațiuni și după aceleași registre existența unui pasiv trecut în inventar la posturile No. 108 până la No. 115 inclusiv.

Se menționează că toate constatările făcute la Palatul Cotroceni au avut drept bază registrele încheiate la 26 Iulie 1938.

Pentru constatarea celor de mai sus am încheiat prezentul proces-verbal în patru exemplare, din care unul împreună cu un exemplar după

inventar s-a lăsat în primirea Dlui Florian Marinescu, delegatul Dlui Ministru al Casei Regale, două exemplare împreună cu inventarele respective s-au înaintat Curții de Apel București Secția I pentru a fi anexate dosarului Succesiunii defunctei Regine Maria a României, iar al patrulea împreună cu un exemplar din inventar s-a înaintat Domnului Ministru al Justiției.

Acest proces-verbal s-a semnat de noi Vasile M. Theodorescu, Consilier Delegat și Florian Marinescu, Delegat al Domnului Ministru al Casei Regale, astăzi 3 August 1938.

CONSILIER DELEGAT
ss Vasile M. Theodorescu

DELEGAT AL DOMNULUI MINISTRU
AL CASEI REGALE
ss Florian Marinescu

CONSILIERUL DELEGAT AL CURȚII DE APEL
BUCUREȘTI

INVENTAR

de Avera Imobilă și Mobilă rămasă de pe urma
defunctei Regine Maria a României

A. AVERE IMOBILĂ

a) în București

1) Imobil din Bul. Palat Cotroceni No. 31 (Str. Dr. Capșa Nr. 8) compus din parter și etaj în suprafață de 215,33 m. p.

b) În Provincie

2) Palat Balcic cu toate dependențele în suprafață de 24 ha. 4800 m.p., situat pe coasta mării, împreună cu mobilierul respectiv.

3) Castel Bran cu toate dependențele în suprafață totală de 233 jugăre, 984 stânjeni, inclusiv clădirile și pădurea, împreună cu mobilierul respective.

4) Castelul Copăceni din jud. Ilfov, cu toate dependențele în suprafață de 119 ha, 7785 m. p. inclusiv clădirile, împreună cu mobilierul respectiv.

5) Imobilul din Brașov, (lângă Gara Bartolomeu) în suprafață de 2 jugăre, 1559 stânjeni, inclusive clădirile.

6) Castelul Medieșul Aurit, lângă Satu Mare, împreună cu pământurile și clădirile înconjurătoare.

- 7) Imobilul din Iași, str. Codrescu Nr. 2, în suprafață de 9982 m.p. compus din două corpuri de case, unul vechi cu parter și etaj iar altul construcție 1926 tot cu parter și etaj.

B. AVERE MOBILĂ

- a) Numerar în casă constatată după registre la data de 26 Iulie 1938.

- 8) Suma de Lei 1.106.519 (un million una sută șase mii cinci sute nouăsprezece) declarată după registre și aflată în mâinile D-lui General Zwiedinek, Maestrul Curții M.S. Reginei Maria.

- b) Numerar disponibil la băni și alte instituțiuni, conf. registrelor la data de 26 Iulie 1938.

-în țară-

9)	Bank of Roumania Ltd. București	Lei	418.315
10)	Banca de Credit Român, București		6.632.829
11)	Banca Românească, București		15.928.672
12)	Societatea Bancară Română, București		1.298.817
13)	Banca de Credit Român ct. Palat Balbic		389.138
14)	Fabrica de Hârtie Bușteni		1.534.680

-în străinătate-

15)	Fould Springersche.....Viena	Rm.	1.817,95
16)	Deutsche Bank. Dresden	Rm.	4.989,20
17)	Morgan & Co. Paris	Dolari	18.114,14
18)	Morgan & Co. Paris	Frs. fr.	18.643,30
19)	Soc. De Banque Suisse, Zurich	Frs. lv.	46.558,10
20)	Bayer. Hyp. U. Wbk, Munchen	Rm	586.50
21)	Bank of Roumania Ltd. London	L	8.263.18.2

c) Titluri (efecte publice, acțiuni, obligațiuni)
 în depozit la diferite Bănci și Societăți,
 așa cum rezultă din registre la 26 Iulie 1938.

-în țară-

La Banca de Credit Român

23)	2062	acțiuni	Steaua Română		
24)	637	„	Astra Vagoane		
25)	500	„	Industria Lemnului Bucovina		
26)	5600	„	Banca de Credit Român		
27)	14700	„	Fabrica de Hârtie Bușteni		
28)	90	„	Soc. Fin. Textile		
29)	1713	„	Titan Nădlag Călan		
30)	1100	„	Reșița		
31)	455	„	Astra Română		
32)	510	„	S.R.D.		
33)	nom.	90.000	rentă	4 ½ %	1913
34)	„	160.000	„	5%	1916
35)	„	1 355 000		5%	1919
36)	„	12.000	„	5%	1920
37)	„	2.200.000	„	5%	1922
38)	„	1.500.000	„	4%	1934
39)	„	4.000.000	„	3%	1935

La Bank of Roumania Ltd. București

40) 150 acțiuni Bank of Roum. Ltd.

- 41) 200 „ Generala Petroliferă
 42) nom. 144.750 Scris. Func. Urbane convert.
 43) „ 119.300 Scris. Func. Rurale Convert.

În casa Ad-ției Palatul Cotroceni

- 44) nom. 55.000 Rentă 5% 1919
 45) „ 3.000 „ 5% 1916
 46) diverse titluri rusești antebelice (fără valoare).

-în străinătate-

La Morgan & Co. Paris

47)	nom.	\$	2.500	Assoc. Dry Goods I. Pref.	
48)	„	„	3.500	Atchinson Topeka & S. Fe (com.)	
49)	„	„	2.500	Chicago N.W. Ry pref.	
50)	„	„	3.400	General Motors	„
51)	„	„	3.000	Consol Edison Co.N.J.	„
52)	„	„	2.500	North American Can. Co.	„
53)	„	„	2.500	Philadelphia Co.	„
54)	„	„	2.500	American Can. Co.	„
55)	„	„	2.500	Ligget & Myers Tob.	„
56)	„	„	3.500	Public Serv. N. Jersey	„
57)	„	„	15.000	Amer. Telegr. Teleph. Co.	
58)	„	Fr.	120.000	Bons Tresor 5%	

La Bank of Roumania Ltd. London

- 59) 1.000 acțiuni Bank of Roum. Ltd.
 60) nom. L 8.000 War Loan 3 ½ %

La Soc. De Banque Suisse, Zurich

61) nom. Fr. elv. 25.000 Soc. Banque Suisse 4% scad. Oct. 1938

La Bazer. Hyp. U.W.Bk. Munchen

62) nom. Rm. 12.000 Scris. Hyp. Aur convert. 4%

d) Împrumuturi

63)	Noua Fabrică de Postav Azuga	Lei	12.000.000
64)	General Adj. Rădescu	„	400.000
65)	D-na Procopiu	„	120.000
66)	Virgil Ianza, șef garaj	„	92.500
67)	soții Popper	„	280.000
68)	D. Cristescu, Dirig. Ofic. P.T.T. Palat Cotr.	„	555.000
69)	General Rizeanu	„	200.000
70)	Peter Gross; S.A. Fabrică Parchete Codlea	„	1.000.000
71)	I. Bombăcilă, avocat	„	60.400

e) Debitori diverși

72)	Domeniul Broșteni	Lei	19.598
73)	Bca Cehoslovacă, Praga c/v Kc. 10.000	Lei	35.568
74)	Clubul Călăreților Brașov	Lei	14.483

f) Avansuri de serviciu, personale
și din lemne

75)	Edner Herman	„	40.000
76)	Virgil Ianza	„	10.000
77)	D. Cristescu	„	50.000

78)	Emma Pamula	„	20.000
79)	C. Gutmann	„	80.000
80)	C. Ionescu	„	10.000
81)	Gh. Rautsmann	„	2.000
82)	C. Telianu	„	30.000
83)	C. Soare	„	230.000
84)	Ilie Marinescu	„	2.000
85)	I. Bombăcilă, avocat	„	4.700
86)	D-na Anagnostopol	„	3.000
87)	Col. Gh. Borda	„	50.000
88)	Locot. Gronov din Marină	„	10.000
89)	Dl. General Zwiedineck	„	5.000
90)	Elisabeta Kopkow	„	23.000
91)	Dr. Mante	„	22.332
92)	B.P. Marin C.F.R.	„	22.000
93)	Dr. I. Mamulea	„	14.000
94)	Zarnea, C.F.R.	„	15.000
95)	D-na Turzanski	„	31.000
96)	Bălăceanu N.	„	9.000
97)	D-na Volosciuk	„	3.000
98)	C. Stoian	„	10.500
99)	I. Cristea	„	2.500
100)	Trăistaru	„	3.500
101)	D-na Mavrodi	„	19.998
102)	Florea Vasile	„	5.000
103)	Ecat. Mărgărit	„	40.000

104) Georgescu, croitor „ 1.525

g) Fond Parc copii

105) Numerar disponibil Banca Credit Lei 1.218.500

106) nom. 500.000 rentă 1934 „ „

h) Titluri depuse garanție

107) La Banca Țăranilor Codlea nom. 2.400.000 acț. Fabr. Parchete Peter Gross, Codlea

II. PASIV

constatat din registrele ținute la Palatul Cotroceni
la data de 26 Iulie 1938

108) Casei de Pensiuni, rețin. lefuri personal Lei 13.505

109) Percepția 9 Fisc. Impozite lefuri „ „ 86.960

110) Moștenitori Ivanof, rest pentru teren Balcic „ 30.384

111) Toni Tienz, soră caritate Rm. 80, - depuse „ 3.200

112) Marele Duce Cyrille, St. Briac, rest de remis „ 94.748

113) A.M. Moehrlen „ „ 33.995

114) Capitalul Fondului Parc Copii „ 1.593.500

115) Deponenți Banca Țăranilor Codlea, Fabr. Parchete
Peter Gross, Codlea, nom. 2.400.000 lei.

Prezentul inventar în număr de 115 posturi, adică una sută cincisprezece, s-a încheiat de noi în patru exemplare din care unul împreună cu un proces verbal de inventariere s-a lăsat în primirea D-lui Florian Marinescu, Delegatul D-lui Ministru al Casei Regale, două împreună cu procesele verbale respective s-au înaintat Curții de Apel București, Secția I, pentru a fi anexate dosarului succesiunii defunctei Regine Maria a României, iar al patrulea exemplar cu procesul verbal respectiv s-a înaintat D-lui Ministru de Justiție.

Prezentul Inventar s-a semnat de noi Vasile M. Theodorescu, Consilier Delegat și Florian Marinescu, Delegat al D-lui Ministru al Casei Regale, astăzi în 3 August 1938.

CONSILIER DELEGAT
ss Vasile M. Theodorescu

DELEGATUL D-LUI MINISTRU
AL CASEI REGALE
ss Florian Marinescu

- ☼ -

1938, august 12, <București>. Act de împărțeală a averii reginei Maria a României.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Oficiale*, dosar 303/1938, f. 51-58

COPIE

70 exemplare
ss. A. Garoescu

Anulat timbru fiscal de Lei 660.

Și 2 lei aviație.

12 August 1938

Văzut la Ministerul Finanțelor în
vederea transcripției (intabulare)

Asupra stabilirii impozitului
succesoral se va aviza ulterior.

ss. Bogdănescu

ACT DE ÎMPĂRȚEALĂ

MAJESTATEA SA REGELE CAROL AL II-LEA AL ROMÂNIEI, reprezentat prin Domnul Ernest Urdăreanu, Ministrul Casei Regale (procura nr. 22826/937 Tribunalul Ilfov).

A.S.R. PRINCIPESA ELISABETA A ROMÂNIEI, reprezentată prin Domnul Inginer A. Scanavy (Procura nr. 28198/1938 Tribunalul Ilfov).

MAJESTATEA SA REGINA MARIA A IUGOSLAVIEI, reprezentată prin Domnul Inginer A. Scanavy (Procura nr. 28199/938 Tribunalul Ilfov).

DOMNUL NICOLAE BRANA, reprezentat prin Domnul Colonel Alexandru Manolescu (Procura nr. 15057/937 Tribunalul Ilfov).

A.S.I. ARHIDUCESA ILEANA, reprezentată prin Domnul General Zwiedinek (Procura nr. 187/1931 Judecătoria mixtă Balcic).

am convenit pe temeiul dispozițiunii art. 2, alin. d, din Legea Statutului Membrilor Familiei Domnitoare, din 11 august 1927, să facem prezenta împărțeală a averii prea regretatei Noastre Mame Regina Maria, în condițiunile următoare:

I. Avera la încetarea din viață a Reginei Maria este aceea prevăzută în inventarele întocmite conform art. 2, alin. b, din sus-zisa Lege, de Dl. Vasile N. Theodorescu, Consilier al Curții de Apel din București, delegat în acest scop de Domnul Ministru al Justiției prin decizia nr. 69855 din 26 iulie 1938, în prezența Domnului Florian Marinescu, Administratorul Bunurilor Private ale Majestății Sale Regelui, delegatul Domnului Ministru al Casei Regale prin adresa nr. 3 din 26 iulie 1938, astfel cum se constată din procesul-verbal încheiat de aceștia la data de 3 august 1938.

II. Stabilim și evaluăm de comun acord averea de împărțit precum urmează:

A. I M O B I L E
a) în București

1) Imobilul din Bulev. Palat Cotroceni nr. 31 (Str. Dr. Capșa nr. 8) compus din parter și etaj, în suprafață de 215,53 m.p.

Lei 1.200.000

b) în Provincie

2) Palatul din Balcic, cu toate dependențele, în suprafață de 24 ha 4800 m.p., situat pe coasta mării, împreună cu mobilierul respectiv.

Lei 15.000.000

3) Castelul Bran, cu toate dependențele, în suprafață totală de 233 jugăre, 984 stânjeni, inclusiv clădirile și pădurea, împreună cu mobilierul respectiv

Lei 15.000.000

4) Castelul Copăceni, din jud. Ilfov, cu toate dependențele, în suprafață de 119 ha. 7785 m.p., inclusiv clădirile, împreună cu mobilierul respectiv

Lei 15.000.000

5) Imobilul din Brașov (lângă gara Bartolomeu) în suprafață de 2 jugăre 1559 stânjeni, inclusiv clădirile

Lei 2.500.000

6) Castelul Mediașul Aurit, lângă Satu Mare, împreună cu pământurile și clădirile înconjurătoare

Lei 1.

7) Imobilul din Iași, str. Codrescu nr. 2, în suprafață de 9982 m.p., compus din două corpuri de case, unul vechi cu parter și etaj, iar altul construcție 1926, tot cu parter și etaj

Lei 1.

Total imobile   Lei 48.700.002

B. AVERE MOBILĂ

a) Numerar în casă

8) Numerar în casă   Lei 1.106.519

De reportat   Lei 49.806.521

b) Numerar disponibil la Bănci și alte instituții

– în țară

9)	Bank of Roum. Ltd. Buc.	418.315		
10)	Banca de Credit Român Buc.	6.632.829		
11)	Banca Românească Buc.	15.928.672		
12)	Societatea Bancară Rom. Buc.	1.298.817		
13)	Banca de Credit ct. Palat Balcic	389.138		
14)	Fabrica de Hârtie Bușteni	1.534.680	26.202.451	

– în străinătate

15)	Fould Spring Wien	72.716		
	Rmk. 1.817,95 à 40			
16)	Deutsche Bank, Dresden	199.568		
	Rmk. 4.989,20 à 40			
17)	Morgan & Co. Paris	1.811.414		
	Dol. 18.114,14 à 100			
18)	Morgan & Co. Paris	65.251		
	Fr. Fr. 18.643,30 à 3,50			
19)	Société de Banques Suisses Zurich	1.117.394		
	Fr. elv. 46.558,10 à 24			
20)	Bayer. Hyp.u.W Bk. München	23.460		
	Rmk. 586,50 à 40			
21)	Bank of Roum. Ltd. Londra	4.131.998		
	Lstg. 8.263.18.2 à 500			
22)	Book Society, London	2.888		
	Lstg. 5.7.0 à 500		7.424.689	33.627.140

c) Titluri (efecte publice, acțiuni, obligațiuni)
aflate în depozit la diferite Bănci și Societăți

– în țară

La Banca de Credit Român, Buc.

23)	2063	acțiuni	Steaua Română	824.800		
		à 400				
24)	637	acț.	Astra vagoane	318.500		
		à 500				
25)	500	acț.	Industr. Lemn	100.000		
		à 200				
26)	5600	acț.	Banca de Credit	1.960.000		
		à 350				
			De reportat	3.203.300	–	83.433.661
27)	14700	acț.	Fabrica Hârtie Bușteni	8.085.000		
		à 550				
	90	acț.	Soc.Fin.Text			
28)		à 500		67.500		
		fr.fr. à 50% a 5 lei fr.				
29)	1713	acț.	Titan Nadrag Călan	2.569.500		
		à 1500				
30)	1100	acț. Reșița	à 500	550.000		
31)	455	acț.	Astra Rom.Petrol	364.000		
		à 800				
32)	510	acț. S.R.D.	à 700	357.000		
33)	Lei nom. 90.000			45.000		
	Rentă rom. 4½%	1913	à 50%			
34)	Lei nom. 160.000			96.000		
	Rentă r. 5%	1916	à 60%			

35)	Lei nom. 1.355.000	813.000
	Rentă r. 5% 1919 à 60%	
36)	Lei nom. 12.222	7.200
	Rentă r. 5% 1920 à 60%	
37)	Lei nom. 2.200.000	1.234.800
	Rentă r. 5% 1922 à 56,13%	
38)	Lei nom. 1.500.000	1.125.000
	Rentă r. 4½% 1934 à 75%	
39)	Lei nom. 4.000.000	1.400.000
	Rentă r. 3% 1935 à 35%	
		<hr/>
		19.917.300

La Bank of Roum.Ltd.Buc.

40)	150 acț. Bank of Roum. Ltd. V.n.Ł.6. à v.r.Ł.2- Lstg. 300 à500	150.000
41)	200 acț. Gener. Petrolif. à v.n 500 à v.r. 30.	6.000
42)	[...] 44.750 Scris Func. Urb. conv. à 28%	40.530
43)	[...] 119.300 Scris. Func. Rur. Conv. à 60%	71.580

În depozit la Palatul Cotroceni

44)	Lei nom. 55.000	33.000
	Rentă r.5% 1919 à 60%	
45)	Lei nom. 3000	1.800

Rentă r.5% 1916 à 60%

46)	Titluri rusești diverse antebelice (pro memoria)	1		
			20.22	
			0.211	
		De reportat	20.22	83.433.661
			0.211	

- în străinătate

La Morgan & Co. Paris

	\$ nom. 2.500 Asscc.Dry Goods			
47)	I. Prof. à 90%	225.000		
	\$ 2.250 à 100			
	\$ nom. 3.500 Atchinson			
48)	Topeka & S. Fé (com.)	210.000		
	à 60% \$ 2.100			
49)	\$ nom. 2.500 Chicago N. Ry pref.	25.000		
	à 10% \$ 250 à 100			
50)	\$ nom. 3.400 General Motors	374.000		
	pref. à 110% \$ 3.740 à 100			
	\$ nom. 3.000 Consol. Edison			
51)	Co. N. J.	300.000		
	à 100% \$ 3.000 100			
	\$ nom. 2.500 North American			
52)	Co.	137.500		
	pref. à 55% \$ 1.375 100			
53)	\$ nom. 2.500 Philadelphia Co.	225.000		
	pref. à 90% \$ 2.250 100			
	\$ nom. 2.500 American Can.			
54)	Co.	375.000		

	pref. à 150% \$ 3.750 100	
	\$ nom. 2.500 Ligget & Myers Tob.	375.000
55)	pref. à 150% \$ 3.750 100	
56)	\$ nom. 3.500 Public Serv. N. J.	420.000
	pref. à 120% \$ 4.200 100	
	\$ nom. 15.000 American Telegraph, Tel. Co.	2.250.000
57)	pref. à 150% \$ 22.500 100	
58)	Fr. fr. Nom. 120 – Bons Tresor 5% 1934 à 3,50 fr.fr.	399.000
		<hr/>
		5.315.500

La Bank of Roum. Ltd. Londra

	1000 act. Bank of Roum.	
59)	à vn. £ 6. à v.r. £ 2 – £ 2.000 à 500	1.000.000
60)	£ nom. 8.000 – War Loan 3½ à 103% – £ 3.240 – à 500	4.120.000

La Soc. De Banques Suisses, Zürich

	Fr. elv. nom. 25.000 – oblig. 4% Soc. De Banques Suisses, Zürich, à 100% à 24 lei.	600.000
61)		

La Bayer, Hyp. U.w. bk. München

	Rmk. nom. 12.000 scris. hip. Aur convert. 4½ à 100% à 40 lei	480.000	11.515.500	31.735.711
62)				

d) Debitori din împrumuturi

63)	Noua Fabrică Postav Azuga	lei	12.000.000	
64)	General Adj. Rădescu		400.000	
65)	D-na Procopiu		120.000	
66)	Virgil Ianza, șef garaj		92.500	
67)	Soții Popper		280.000	
68)	D. Cristescu "		555.000	
69)	General Rizeanu		200.000	
70)	Peter Gross, S.A. Fabrică Parchete Codlea		1.000.000	
71)	I. Bombăcilă, avocat		60.400	14.707.900

e) Debitori diverși

72)	Domeniul Broșteni	lei	19.598	
73)	Bca Cehoslovacă, Praha, c/v Kc. 10.000		35.568	
74)	Clubul Călăreților Brașov		14.483	
75)	Edner Hermann		40.000	
76)	Virgil Ianza		10.000	
77)	D. Cristescu		50.000	
78)	Emma Pamula		20.000	
79)	C. Gutmann		80.000	
80)	C. Ionescu		10.000	

81)	Gh. Rautsman	2.000		
82)	C. Telianu	30.000		
83)	C. Soare	230.000		
84)	Ilie Marinescu	2.000		
85)	I. Bombăcilă, avocat	4.700		
86)	Dna Anagnostopol	3.000		
87)	Col. Gh. Borda	50.000		
88)	Locot. Gronov din Marină	10.000		
89)	Dl. General Zwiedinek	5.000		
90)	Elisabeta Kopkow	23.000		
91)	Dr. Mante	22.332		
92)	B. P. Marin, C.F.R.	22.000		
	De reportat	lei	683.681	129.877.272
93)	Dr. I. Mamulea	14.000		
94)	Zarnea, C.F.R.	15.000		
95)	Dna Turzanski	31.000		
96)	Bălăceanu N.	9.000		
97)	Dna Volosciuk	3.000		
98)	C. Stoian	10.500		
99)	I. Cristea	2.500		
100)	Trăistaru	3.500		
101)	Dna Mavrodi	19.998		
102)	Florea Vasile	5.000		
103)	Ecat. Mărgărit	40.000		
104)	Georgescu, croitor	1.525		838.704

III. Constatăm din registrele Casei că sunt de plătit celor mai jos arătați următoarele sume:

1) Casei de Pensiuni, rețin. Iefuri personal	lei	13.505
2) Statului, Percepția 9 fiscală, impozite	"	86.960
3) Moștenitori Ivanof, rest. pt. teren Balcic		30.384
4) Toni Tientz, soră caritate, Rmk 80 – depuse	"	3.200
5) Marele Duce Cyrille, St. Briac. rest de remis	"	94.748
6) A. M. Moehrlen, rest de remis		33.995
TOTALUL PASIVULUI	LEI	262.792

IV. Scăzând pasivul din activ se obține ca avere rămasă de la defuncta Noastră Mamă, Regina Maria, suma de

LEI 130.453.184

V. Din această sumă am convenit să se scadă:

a) Lei 2.500.000 – valoarea terenului din Brașov, lângă Gara Bartolomeu, în suprafață de 2 jugăre 1559 stânjeni pătrați, pe care îl cedăm prin acest act Federației Equestre Naționale.

Lei 2.500.000 report

b) Lei 5.000.000 – cu titlu de Fond pentru acoperirea cheltuielilor succesiunii

c) Lei 1.000.000 – pentru mărirea Fondului Casei de Pensiuni

d) Lei 1.000.000 – pentru lichidarea personalului concediat de la Palatul Cotroceni

e) Lei 1 – valoarea imobilului din Iași, str. Codrescu nr. 2, asupra căruia vom hotărî ulterior

După această scădere, rămâne total de împărțit Lei 120.953.183

VI. De asemenea am mai convenit următoarele:

Drept compensație pentru imobilele testate (Balcic, Bran și Copăceni) recunoaștem Majestății Sale Reginei Maria a Iugoslaviei și Domnului Nicolae Brana câte o sumă de Lei 15.000.000 – plătită fiecăruia din averea mobilă lăsată de Augusta Testatoare și care sume se vor scădea din averea de împărțit.

Se va mai scădea și suma de Lei 45.000.000 – reprezentând valoarea legatelor Bran, Balcic și Copăceni, care revin moștenitorilor specificați în testament.

VII. După deducerea sumelor sus specificate stabilim ca restul să se împartă în modul următor:

MAJESTATEA SA REGELE CAROL	15%
A.S.R. PRINCIPESA ELISABETA	15%
M.S. REGINA MARIA A IUGOSLAVIEI	15%
DOMNULUI NICOLAE BRANA	15%
A.S.I. ARHIDUCESA ILEANA	40%

VIII. Din cota de 15% cuvenită Majestății Sale Regelui Carol al II-lea, Majestatea sa reține numai suma de Lei 4.600.001 – pentru a plăti legatele lăsate de Augusta Noastră Mamă Regina Maria și alte sarcini, renunțând la rest în favoarea Noastră celorlalți Moștenitori, în schimbul mobilierului din Castelul Pelișor și Palatul Cotroceni.

IX. Ținând seamă de dispozițiunile cuprinse în testamentul Augustei Noastre Mame Regina Maria și de dispozițiunile acordului Nostru din 27 iulie 1938, reprodus la punctele VI, VII și VIII de mai sus, constituim de comun acord cele 5 loturi precum urmează:

1.	MAJESTATEA SA REGELE CAROL AL II-LEA	lei	19.600.001
2.	A.S.R. PRINCIPESA ELISABETA		22.329.160
3.	M.S. REGINA MARIA A IUGOSLAVIEI		22.329.160
4.	DOMNUL NICOLAE BRANA		22.329.160
5.	A.S.I. ARHIDUCESA ILEANA		34.365.702
	TOTAL	lei	<u>120.953.183</u>

fiecare lot fiind format din:

1. LOTUL MAJESTĂȚII SALE REGELUI
CAROL AL II-LEA

A. IMOBILE

1.	Palatul din Balcic, cu mobilierul respectiv	lei	15.000.000
2.	Castelul Mediașul Aurit, lângă Satu Mare		1
		lei	<u>15.000.001</u>

B. AVERE MOBILĂ

a) Numerar disponibil la Bănci

3.	la Banca Românească Buc.	lei	3.387.250
----	--------------------------	-----	-----------

b) Titluri (acțiuni)

la Banca de credit Român

4.	2205 acțiuni Fabrica de Hârtie Bușteni à 550 lei buc.	1.212.750	4.600.001
----	--	-----------	-----------

	TOTAL	lei	19.600.001
--	-------	-----	------------

2. A.S.R. PRINCIPESA ELISABETA A ROMÂNIEI

A. IMOBILE

1. Castelul Copăceni, cu mobilierul respectiv lei 15.000.000

B. AVERE MOBILĂ

a) Numerar disponibil la Bănci

– în țară

2. la Banca de Credit Rom. 566.310 566.310

– în străinătate

3. la Bank of Roum. Londra Lstg. 774.500
1.549 à 500

4. la Morgan & Co. Paris Dol. 3.396 339.600 1.114.100
à 100

De reportat 1.680.410 15.000.000

b) Titluri, acțiuni

– în țară

la Banca de Credit Român

5. 2205 acț. Fabrica de Hârtie
Bușteni à 550 1.212.750

6. 515 acț. Steaua Română à 400 26.000

1.418.750

– în străinătate

la Bank of Roum. London

7. Lstg. nom. 2.000 – War Loan 3½% 1.030.000 2.448.750
à 103% Lstg. 2060 à 500

6. 515 acț. Steaua Română à 400 26.000

c) Debitori din împrumuturi

8.	Noua Fabrică Postav Azuga	3.000.000		
9.	General Rădescu	200.000	3.200.000	7.329.160
	TOTAL		lei	<u>22.329.160</u>

3. LOTUL MAJESTĂȚII SALE REGINEI MARIA A IUGOSLAVIEI

AVERE MOBILĂ

a) Numerar în cassă

1)	Numerar în cassă			527.918
----	------------------	--	--	---------

b) Numerar disponibil la Bănci și alte instituții

– în țară

2)	la Bank of Roum. Buc.	lei 418.315		
3)	la Societatea Bancară Rom.	1.298.817		
4)	la Banca de Credit ct. Palat Balcic	389.138		
5)	la Banca de Credit Român ct.ct.	2.860.931		
6)	la Banca Românească ct.ct.	666.722		
7)	la Fabrica de Hârtie Bușteni	1.534.680	7.168.603	

– în străinătate

8)	la Morgan & Co. Paris			
	dolari 3.398,14	339.814		
	De reportat	339.814	7.168.603	527.918
9)	la Morgan & Co. Paris	16.313		
	Fr.fr. 4.661 à 3,50			

10)	la Société de Banques Suis			
	Zürich, Fr.elv. 11.640,10 � 24	279.362		
11)	la Bank of Roum. London			
	Lstg. 1549 � 500	774.500	1.409.989	8.578.592

c) Titluri (acţiuni, efecte publice)

–  n  ar 

la Banca de Credit Român

12)	515 ac�. Steaua Română � 400	206.000		
13)	159 ac�. Astra Vagoane � 500	79.500		
14)	125 ac�. Industria Lemn. � 200	25.000		
15)	1400 ac�. Banca de Credit � 350	490.000		
16)	2205 ac�. Fabrica Hârtie Bușteni � 550	1.212.750		
17)	428 ac�. Titan Nădrag � 1500	642.000		
18)	275 ac�. Reșița � 500	137.500		
19)	255 ac�. S.R.D. � 700	178.500		
20)	Lei nom. 45.000 Rentă 4½% 1913 � 50%	22.500		
21)	Lei nom. 80.000 Rentă 5% 1916 � 60%	48.000		
22)	Lei nom. 677.500 Rentă 5% 1919 � 60%	406.500		
23)	Lei nom. 6.000 Rent� 5%	3.600		

1920 à 60%

24) Lei nom. 1.100.000 Rentă 5% 617.400

1922 à 56,13%

25) Lei nom. 750.000 Rentă 4½% 562.000

1934 à 75%

26) Lei nom. 2.000.000 Rentă 3%

1935 à 35% 700.000 5.331.750

– în străinătate

la Morgan & Co. Paris

27) \$ nom. 2.500 Chicago N.W.Ry 25.000

à 10% \$ 250 à 100

28) General Motors \$ nom. 3.400 374.000

à 100% \$ 3.740 à 100

29) \$ nom. 3.000 Consol. Edison 300.000

à 100% \$ 3.000 à 100

30) \$ nom. 2.500 North American 137.500

à 55% \$ 1.375 à 100

De reportat 836.500 5.331.750 9.106.510

31) \$ nom. 2.500 Philadelphia Co. 225.000

à 90% \$ 2.250 à 100

32) \$ nom. 2.500 Pigget & Myers 375.000

Tob. à 150% \$ 3.750

\$ nom. 7.500 American Telegr.

33) Tel. Co. à 150% 1.124.400

\$ 11.244 à 100

2.560.900

la Société de Banques Suisses, Zürich

Fr. elv. nom. 25.000 Oblig. 4%

34) Soc. de Banques Suisses, Zürich 600.000
à 100% Fr. elv, 25.000 à 24

la Bank of Roum. London

500 acț. Bank of Roum. Londra

35) à vn.ț.6. – à v.r.ț.2. 500.000
1.000 à 500

36) Ț. nom. 2.000 – War Loan 3½% 1.030.000 4.690.000 3.200.000
à 103% Ț. 2.060 à 500

d) Debitori din împrumuturi

37) Noua Fabrică de Postav Azuga 3.000.000

38) General Rădescu 200.000 3.200.000 3.200.000
TOTAL lei 22.329.160

4. LOTUL DOMNULUI NICOLAE BRANA

AVERE MOBILĂ

a) Numerar în casă

1) Numerar în casă lei 305.822

b) Numerar disponibil la Bănci

– în țară

2) la Banca Românească 4.874.700

3) la Banca de Credit Român 3.205.580 8.080.288

- în străinătate

4)	la Morgan & Co. Paris			
	\$ 3.396 à 100	339.600		
		De reportat	339.600	8.080.288
				305.822
5)	la Morgan & Co. Paris			
	Fr.fr. 13.982,30 à 3,5	48.938		
	la Société de Banques Suisses, Zürich			
6)		838.032		
	Fr.elv. 34.918 à 24			
7)	la Bank of Roum. Londra			
	Lstg. 1.549 à 500	774.500	2.001.070	10.081.358

b) Titluri (acțiuni, efecte publice)

- în țară

la Bank of Roum. Buc.

8)	Lei nom. 144.750 Scris. func. urb. convert à 28%	40.530	40.530	
----	---	--------	--------	--

la Banca de Credit Român

9)	515 acț. Steaua Română à 400	206.000		
10)	315 acț. Astra Vagoane à 500	159.000		
11)	250 acț. Industria Lemn. à 200	50.000		
12)	2.800 acț. Banca de Credit à 350	980.000		
13)	2.205 acț. Fabrica de Hârtie Bușteni à 550	1.212.750		
14)	428 acț. Titan Nadrag à 1500	642.000		
15)	550 acț. Reșița à 500	275.000		

16)	455 acț. Astra Rom. Petrol à 800	364.000	
17)	Lei nom. 45.000 Rentă r.4½% 1913 à 50%	22.500	
18)	Lei nom. 80.000 Rentă r.5% 1916 à 60%	48.000	
19)	Lei nom. 677.500 Rentă r.5% 1919 à 60%	406.500	
20)	Lei nom. 6.000 Rentă r.5% 1920 à 60%	3.600	
21)	Lei nom. 1.100.000 Rentă r.5% 1922 à 56,13%	617.400	
22)	Lei nom. 750.000 Rentă r.4½% 1934 à 75%	562.500	
23)	Lei nom. 2.000.000 Rentă r.3% 1935 à 35%	700.000	6.249.250
			6.289.780

– în străinătate

la Morgan & Co. Paris

24)	\$ nom. 2.500 Assoc. Dry I.Pr. à 90% \$ 2.250 à 100	225.000		
	De reportat Lei	225.000	6.289.780	10.387.180
25)	\$ nom. 3.500 Atchinson Topeka & S. Fé (com) à 60% \$ 2.100 à 100	210.000		
26)	\$ nom. 2.500 American Can. Co. à 150% \$ 3.750 à 100	375.333		
27)	\$ nom. 3.750 American Telegraph, Tel.Co. à 150% \$ 5.622 à 100	562.200		
		1.372.200		

la Bank of Roum. London

28)	250 acț. Bank of Roum. London à vn.ț.6. – à v.r. 2.	250.000		
	Lstg. à 500			
29)	Lstg. 2.000 War Loan 3½% à 103% Lstg. 2.060 à 500	1.030.000		
			2.652.200	8.941.980
			<hr/>	
	TOTAL		Lei	22.329.160

5. LOTUL A.S.I. ARHIDUCESEI ILEANA

A. IMOBILE

1)	Castelul Bran, cu mobilierul respectiv	lei	15.000.000	
2)	Imobilul din București, Bulev. Palat Cotroceni	lei	1.200.000	16.200.000

B. AVERE MOBILĂ

a) Numerar în casă

3)	Numerar în casă	lei	9.987	
----	-----------------	-----	-------	--

b) Numerar disponibil la Bănci

– în străinătate

4)	la Fould Spring Wien	72.716		
	Rmk. 1,817,95 à 40			
5)	la Deutsche Bank, Dresden	199.568		
	Rmk. 4.989,20 à 40			
6)	la Morgan & Co. Paris	792.400		
	\$ 7.924 à 100			

7)	Bayer.Hyp.u.Wbk.München	23.460		
	Rmk. 586,50 à 40			
	De reportat	1.088.144	9.987	16.200.000
8)	la Book Society London,	2.588		
	Lstg. 5.7.0. à 500			
9)	la Bank of Roum. London	1.808.498	2.899.530	
	Lstg. 3.616.12.2 à 500			

c) Titluri (acțiuni, efecte publice)

- în țară

10)	150 acț. Bank of Roum. v.n.	150.000		
	Ł.6. à v.r.Ł.2 - Ł.300 à 500			
11)	200 acț. Generala Petrolif.	6.000		
	à 30			
12)	Lei nom. 119.300 Scris. rur.	71.580		
	convert. à 60%			
				<hr/>
				227.580

în depozit la Palat Cotr.

13)	Lei nom. 55.000 Rentă r.5%	33.000		
	1919 à 60%			
14)	Lei nom. 3.000 Rentă r.5%	1.800		
	1916 à 60%			
15)	Titluri rusești antebelice	1		
	(pro memoria)			

la Banca de Credit Român

16)	517 acț. Steaua Română à 400	206.800		
-----	------------------------------	---------	--	--

17)	160 acț. Astra Vagoane à 500	80.000		
18)	125 acț. Industr. Lemn. à 200	25.000		
19)	1.400 acț. Banca de Credit à 350	490.000		
20)	5.880 acț. Fabrica Hârtie Bușteni à 550	3.234.000		
21)	90 acț. Soc. Fin. Textile à Fr.fr.500 à 30% à 5 lei fr.	67.500		
22)	857 acț. Titan Nădrag à 1500	1.285.500		
23)	275 acț. Reșița à 500	137.500		
24)	255 acț. S.R.D. à 700	178.500	5.967.181	

– în străinătate

la Morgan & Co. Paris

25)	\$ nom. 3.500 Public Serv. N. J. à 120% \$ 4.200 à 100	420.000		
26)	\$ nom. 3.750 American T.T.C. à 150% \$ 5.634 à 100	563.400		
	De reportat Lei	983.400	8.876.698	16.200.000
27)	Fr.fr. nom. 120.000 Bons de Trésor 5% 1934 à 95%	399.000		

la Bayer. Hyp.u.Wbk. München

28)	Rmk. 12.000 Scris.hip.aur conv. 4½% à 100% à 40 lei	480.000		
-----	--	---------	--	--

la Bank of Roum. London

29)	250 acț. Bank of Roum. à vn.	250.000		
-----	------------------------------	---------	--	--

ț.6. – à v.r.ț.2. Lstg. 500 à 500

30) Lstg. nom. 2.000 War Loan 3½% à 103% – Lstg. 2.060 à 500	1.030.000	3.142.400
		<hr/>
		12.019.098

d) Debitori din împrumuturi

31) Noua Fabrică Postav Azuga	3.000.000	
32) Dna Procopiu	120.000	
33) Virgil Ianza	92.500	
34) Soții Popper	280.000	
35) D. Cristescu	555.000	
36) General Rizeanu	200.000	
37) Peter Gross	1.000.000	
38) I. Bombăcilă	60.400	5.307.900

e) Diversi debitori

39) Domeniul Broșteni	19.598	
40) Bca Cehoslovacă C/val. Kc. 10.000	35.568	
41) Clubul Călăreților Brașov	14.483	
42) Edner Herman	40.000	
43) Virgil Ianza	10.000	
44) D. Cristescu	50.000	
45) Emma Pamula	20.000	
46) C. Gutmann	80.000	
47) C. Ionescu	10.000	
48) Gh. Rautsman	2.000	

49) C. Telianu	30.000		
50) C. Soare	230.000		
De reportat	541.649	17.326.998	16.200.000

XII. Fondul de lei 5.000.000, rezervat pentru acoperirea cheltuielilor succesiunii, va fi administrat. până la lichidarea completă a succesiunii, de Domnul Ministru al Casei Regale.

XIII. Sumele rămase din acest Fond, precum și din încasarea diferitelor venituri ale succesiunii, vor fi împărțite la lichidarea succesiunii între cei patru moștenitori, astfel:

1.	A.S.R. Principesa Elisabeta	18.75%
2.	Majestatea Sa Regina Maria a Iugoslaviei	18,75%
3.	Domnul Nicolae Brana	18,75%
4.	A.S.I. Arhiducesa Ileana	43,75%

XIV. Prezentul act se va transcrie la Tribunalele situațiunii imobilelor succesiunii.

XV. Prezentul act de împărțeală s-a redactat pe temeiul celor convenite de Înălții Moștenitori și din ordinul Lor de Domnul Victor Iamandi, Ministrul Justiției, în 7 (șapte) exemplare originale, câte unul pentru fiecare dintre Înaltele Părți, unul pentru Domnul Ministru al Casei Regale și altul depus în Arhiva Ministerului de Justiție.

Prezentul act s-a redactat din Ordinul M. Sale Regelui – de către noi

București, 11 august 1938

Ministrul Justiției,
ss. Victor Iamandi

În numele și pentru M.S. Regele Carol II

Procuror, ss. Ernest Urdăreanu
Ministrul Casei Regale

În numele și pentru Alteța Sa Regală Principesa Elisabeta a României
și pentru Majestatea Sa Regina Maria a Iugoslaviei

ss. A. Scanavy

În numele și pentru Dl. Nicolae Brana

ss. Col. Manolescu

În numele și pentru A.S.R. Arhiducesa Ileana

ss. General Zwiedinek

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Prezenta copie fiind conformă cu originalul se certifică de noi.

p. MINISTRUL JUSTIȚIEI,
A. Garoescu

Se certifică de noi că prezentul act a fost transcris:

- a) La Tribunalul Caliacra sub Nr. 1.902 din 13 August 1938;
- b) La Tribunalul Ilfov, secția de notariat sub Nr. 14.164 din 18 August 1938.

De asemenea se certifică intabularea prezentului act în registrul de carte funciară:

- a) La Judecătoria Zărnești (jud. Brașov) prin încheierea acestei instanțe sub Nr. 1.376/938, c. F. Din 16 August 1938;
- b) La Judecătoria rurală Seini (jud. Satu-Mare) prin încheierea din 20 August 1938, Nr. 1.401.

p. Ministrul Justiției
ss A. Garoescu

1908, noiembrie 16/29, <București>. Dorințe testamentare ale principesei Maria.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Maria*, dosar 1/2, vol. II, f. 283-284, 286, 288, 291-292, 296, 298, 300, 303, 305, 307, 309-310, 314

Cotroceni 16/29 Nov. 1908

Doresc ca tot ce am scris mai jos să fie îndeplinit de Prinț, soțul meu, iar în cazul în care va muri înaintea mea, de copiii mei, respectând fiecare din dorințele mele fără discuție:

Dacă unul dintre aceia cărora le las lucrurile va muri înaintea mea, lucrurile pe care le menționez pot fi depuse. Dacă lucrurile pe care le descriu nu vor putea fi găsite din diferite motive doresc ca orice altă amintire să fie dată pentru înlocuirea obiectului care lipsește.

O altă mare dorință a mea este, că dacă voi fi îngropată afară, în colțul pe care l-am ales ca mormânt, acesta să fie considerat parte din peisaj și în nici un caz să nu fie în dezacord cu împrejurimile. Aș vrea foarte mult ca locul să fie marcat de o cruce mare din piatră. Aceasta o cer ca o concesiune pentru dragostea mea față de artă, care a fost întotdeauna o parte vitală a caracterului meu: dragostea pentru tot ceea ce este frumos.

Las soțului meu, Principele, ca amintiri deosebite:

Inel cu o singură piatră de smarald.

O veche pictură italiană a Fecioarei cu Pruncul.

O cutie pentru țigarete în nefrit verde închis cu minunate terminații mov.

Dorința mea cea mare este ca la funeralii coșciugul meu să fie purtat de Regimentul al IV-lea Roșiori, iar nu tras de un cal negru – lucru care doresc în mod deosebit să nu fie făcut.

Altă mare dorință pe care o am este să fiu îngropată la Horez lângă biserica cea mică și goală de lângă pădure unde locul îmi amintește puțin de un parc englezesc și în același timp pentru că este un loc în țara mea România pe care l-am îndrăgit mai mult decât orice. Fiica mea Elisabeta cunoaște locul. Cu toate obiectele care fără îndoială că vor fi ridicate din cauza dificultăților, aceasta rămâne totuși dorința mea cea mai mare.

Maria
Principesa României
Cotroceni 16/29 Nov. 1908

Fiului meu Carol îi las:

Crucea cu safirul cel mare și cu diamant cu terminație în formă de ancoră.

Broșa cu diamante, cu o tăietură adâncă șeruită cu un safir la un cap și un diamant mare la alt cap.

Brățara din diamante cu safir pe care o am de la soacra mea.

Statuia Sf. Gheorghe sculptată în lemn.

Bustul în marmură al Margaretei (în camera mea galbenă).

Micul hipopotam Faberjé în piatră roșie.

Bull-dog-ul Faberjé în piatră roșie-portocalie.

Fiicei mele Elisabeta îi las:

– Diadema mea cu cercuri bătute în diamante pe care mi-a dat-o mama.

– Lanțul din diamante și perle cu o cruce din perle și diamante.

– Broșa în formă de coroană care mi-a fost dată la încoronarea din Rusia.

– Zgardă bătută în diamante, cu o piatră de safir.

– O broșă mică, în formă de ancoră cu safir și diamante.

– Broșă cu o piatră mare de safir și diamante dată de mama mea.

– O pereche de cercei cu un singur diamant mare.

– O pereche de cercei din diamante cu ametiste.

– O brățară din aur cu o perlă la fiecare capăt.

– O brățară împletită cu safire încrustate din loc în loc.

– O brățară împletită, cu o perlă și safire așezate în formă de treflă.

– Un lanț lung cu încheietoare în email alb în care atârnă safire simple.

– Un inel cu o perlă gri (care a aparținut tatălui meu).

– O pereche de cercei cu pietre simple de smarald.

– Brățară din aur împletită, cu diamante și un rubin.

– Brățară din aur împletită cu capete de șarpe, cu safir și un diamant.

– Un ceas mic rotund ornamental în email roșu.

Fiicei mele Elisabeta îi las:

- Umbrelă cu un mâner cu o piatră mare de Mecca, încrustată în email galben pe care mi-a dat-o marele duce Boris (Faberjé).
- Umbrelă cu mâner de email roșu cu mici diamante (Faberjé).
- Baston alb cu mâner de cristal în formă de cârlig, în email albastru pe care mi l-a dat marele duce Boris (Faberjé).
- Baston negru cu mâner de email galben ornamentat cu aur cu motive Rococo, pe care mi l-a dat marele duce Boris (Faberjé).
- Cutie pentru țigări din email albastru deschis (care a aparținut marelui duce Sergiu).
- 2 mici bibelouri în formă de broască din nefrit verde deschis (Faberjé).
- Un bibelou mare în formă de broască din nefrit verde deschis.
- Un bibelou mic în formă de cioară, din nefrit verde deschis, cu un cioc mare (Faberjé).
- Evantai din email roșu și cu diamant (Faberjé).

Fiicei mele Elisabeta îi las:

- Un Tablou reprezentând călugărițe, de Simiratski (în castelul Pelișor).
- Un tablou mare reprezentând vremea albăstrelelor pictat de marele duce Kiril (în Pelișor).
- Statuetă în bronz reprezentând un om călare sărutând o femeie care stă lângă el (în Pelișor).
- Statuia Sfântului Gheorghe, în bronz, cu dragon în marmură roșie (în holul Pelișorului).
- Schiță cap de femeie de Lembach (în camera mea cu pat de argint de la Cotroceni).
- Colecția mea din porțelanuri reprezentând animale.
- Etolă din blană de zibelină cu manșon care să se asorteze (hermină).
- Haină pentru mașină, din piele de panteră căptușită cu castor.
- Jachetă scurtă de lutru.

- Haină albă din breitschwantz (blană), căptușită cu blană de Tibet, cu guler de vulpe albă.

Pentru fiica mea Maria (Mignon) las:

- Diadema mea cu safire și diamante (dată mie de Principe).
- Crucea cu o piatră mare de safir (dată mie de Principe).
- Micul șir de perle pe care îl port.
- Brățara împletită din aur masiv cu safir și diamante, dată de mama.
- Lanțul lung cu mici diamante, dat de mama.
- Broșă cu diamante mari , cu o perlă gri, dată de mama.
- O pereche de cercei cu smarald înconjurat de diamante, dată mie la botezul Mariei.
- Butonii cu 4 smaralde înconjurate de diamante, dați mie la botezul Mariei de Principe.
- Broșa cu smarald și diamante mari așezate în formă de treflă.
- Brățară împletită, cu smarald și un diamant la fiecare capăt.
- Cercei cu safire mari înconjurate de diamante.
- Broșă mică rotundă cu diamante, cu perle în formă de ou.
- Brățară împletită cu diamante mici și smaralde.
- Cercei cu un singur diamant.
- Ceas mic de ornament, în email verde.
- Brățară împletită, cu perle și diamante la fiecare capăt.
- Brățară groasă împletită, cu rubin înconjurat de diamante.

Pentru fiica mea Maria (Mignon) las:

- Umbrelă de soare cu mânerul din piatră de Mecca încrustat în email alb (Faberjé).
- Baston de plimbare, verde cu mâner de nefrit verde închis bătut cu diamante (Faberjé).

- Baston de plimbare în email orange cu vârful în cruce de ienupăr cu diamante (Faberjé), (oferit de Marele Duce Boris).
- Umbrelă de soare din email alb cu mâner încrustat cu diamante (Faberjé) (oferit de Marele Duce Boris).
- Port-cigarette din email galben deschis cu raze (Faberjé).
- O broască (statuetă) din nefrit de culoare verde închis încrustată cu o ciupercă roșie (Faberjé).
- Urs mic (statuetă) din nefrit de culoare verde închis (Faberjé).
- Porc mistreț (statuetă) din nefrit de culoare verde închis (Faberjé).
- O pasăre mică (statuetă) roșie (Faberjé).
- O mică căruță trasă de un cal din piatră (statuetă) (Faberjé).
- O mică pasăre japoneză și un elefant (statuete) din fildeș care întotdeauna au fost lângă patul meu.

Pentru fiica mea Maria (Migon) las:

- Schița ei făcută de Argnani cu ghirlandă.
- Un tablou mare cu trandafiri atârând în vase de argint pictat de Marea ducesă Kirill (la Pelișor).
- Un cap de femeie de Kaublack (cu pielea neagră și părul negru) (la Pelișor).
- Statueta unei amazoane călare pe cal, cu o fetiță stând în spatele ei (Pelișor).
- Statuetă în marmură și fildeș a Sf. Elisabeta (în dormitorul de la Cotroceni).
- Colecția mea de mici medalii din aur și argint atârând în vitrina în formă de cruce (camera orange de la Cotroceni).
- O pictură a Madonei cu mici îngeri pictată pe piele aurie (în camera mea orange).
- Blana mea mare din piele de lutru.
- Toate blănurile mele din vulpe albă.
- Etola de zibelină mai scurtă.

Pentru fiul meu Nicolae las:

- Diadema mea din turcoise și crucea de diamant.
- O broșă mare pandant din turcoise.
- Toate celelalte broșe și brățări din turcoise.
- Ceasul din turcoise și diamante.
- Crucea mai mică din turcoise și diamante.
- Broșa mea de diamante cu miniatura mamei mele în centru.
- Broșa de diamante cu două inele lungi legate între ele.
- Broșa tăiată în safire și diamante oferită mie de către țarul rus la botezul lui (Nicolae).
- Broșă în formă de inimă – cu o piatră roșie care atârnă, încrustată în mici diamante.
- O statueta de bronz a unui cavaler cu un cal care îngenunche în spatele lui.
- Picturile de Brands și Bonband care se află în mica mea cameră maronie de la Pelișor.
- Un elefant minuscul (Faberjé) în piatră albastră - verzuie.
- Un mic pelican (Faberjé) în piatră albă.
- Un mic elefant negru (Faberjé) care se află totdeauna lângă patul meu.

Pentru fiica mea Ileana las:

- Șiragul meu lung de perle.
- Crucea mea simplă din diamante.
- Broșa mea din diamante cu o perlă mare în mijloc.
- Broșa din diamant cu două încolăciri terminate în diamante mai mari.
- Broșa cu diamante și o perlă mică în formă de cruce.
- Broșa mare cu aquamarine oferită la botezul Ilenei.
- Colierul de perle și diamante oferit la botezul Ilenei de către rege.
- Inel cu o piatră mare din email înconjurată de diamante.

- O mică brățară în formă de lanț cu perle și diamante în platină pe care am purtat-o întotdeauna.
- Un ceas cu curea de piele pe care l-am purtat întotdeauna.
- Crucea de ienupăr în cristal care a stat lângă patul meu.
- Schița ei împreună cu mine făcută de Szomkofski.
- O pictură mică a unei călugărițe de Herman Kaulbach.
- Pastel de F. A. Kaublack, capul unei femei florentine, din camera mea maronie de la Cotroceni.
- Capete de umbrelă pe care nu le-am menționat în paginile acestea.

Pentru diferiți membri din familie las:

Sorei mele Marea Ducesă Kirill:

- Inelul cu o mare piatră de rubin înconjurată de diamante, pe care mi l-a dat mie.
- Marele cordon de argint în formă de lanț cu ametiste și pietrele lunii.
- Pictura Madonei de Echtler din camera aurie de la Peleşor.

Sorei mele Prințesa Hohenlohe:

- Broșa mare în trei colțuri cu trei pietre de ametist. Cutie rotundă din email roz (Faberjé).

Sorei mele Beatrice:

- Inelul meu cu piatră de rubin încrustat în mici diamante în formă de sabie cu trei pietre de adular.

Marelui Duce Boris:

- Port-țigaret în jad alb reprezentând doi elefanți, care este totdeauna lângă patul meu.

Nepoatei mele Maria Kirilovna:

- O mică broșă lungă cu trei pietre de smarald.

- Mâner de umbrelă în umbrelă în email încrustat în aur verde închis.

Finului meu Gottfried Hohenlohe:

- Un ac (ca ac de pălărie) încrustat cu o perlă mare cu două rubine și un diamant.

Pentru nepoata mea Mariette Hohenlohe:

- Zgardă din argint încrustat cu pietrele lunii.

Pentru nepotul meu Friedel Hohenzollern:

- O pereche de butoni rotunzi din aur încrustați cu pietre de smarald și diamante.

Pentru nepotul meu Joschi Hohenzollern:

- O pereche de butoni rotunzi de aur încrustați cu perle și diamante.

Pentru regina României:

- Ceas plat în email alb cu lanț asortat.

Pentru diverși prieteni și cunoștințe las:

Pentru doamna Elisa Grecianu:

- Pandantivul cu safire oferit mie de regele Bulgariei.

Pentru domnișoara Sophie Passavant:

- Evantai pictat de Billoty cu orhidee albe.

Pentru doamna Margarete Vogt:

- Lanț de aur cu pietre albastre de mecca.

Pentru doamna von Raven:

- Lanț de aur cu pandantive de nefrit.

Pentru contesa May Larish:

- Crucea cu un safir mare galben în centru, oferit mie de către regele Bulgariei.

Pentru domnișoara Jone Kennedy:

- Broșa mare lungă cu trei pietre mari de ametist.

Pentru Paulina Spender Clay:

- Un set de șase nasturi din mail roz Faberjé.

Pentru domnul Waldorf Astor:

- Un coupe-papier din nefrit încrustat cu email roz.

Pentru John Astor:

- Un serviciu de birou din nefrit încrustat în aur și email alb.

Pentru doamna Madge:

- Un pandantiv mic cu ametiste înconjurate de mici diamante.

Pentru domnul Madge:

- Un port-țigaret cu 4 figuri în diamante.

Pentru doamna Rolfs:

- Un evantai pictat de Billoty cu orhidee roz.

Pentru prințesa Nadeje Știrbei:

- Broșa rusească în diamante cu o ghirlandă de frunze în diamante de diferite culori.
- Pictura cu anemone albe în ramă de argint oferită și pictată de Marea Ducesă Kirill.
- Pictura cu anemone ale în ramă de argint oferită și pictată de Marea Ducesă Kirill.
- O cutie de cristal Faberjé încrustat în email alb ca zăpada.

Pentru prințul Barbu Știrbey:

- Patru mici butoni cu perle și diamante – cu imagini de vânătoare și capete de cai în nefrit de verde deschis și un ceas mare din oțel negru, care, atârnă la picioarele patului meu.
- Dacă încă mai trăiește când mor eu aș dori ca, calul meu Horia să-i fie dat Prințului Barbu Știrbei (Buftea).

Pentru doamna N. Mavrodi:

- Haina mea de casă chinezească din saten albastru cu aur.
- „Mantia Norocului”, unul din cele mai confortabile fotolii din camera mea maronie din catifea albastră, pictată în argint.

Pentru Maruka Cantacuzino:

- Pictură de un pictor italian a unei călugărițe stând într-o grădină la mare (Pelișor).
- Un port-țigaret în email roz.
- O statueta reprezentând o mică cioară în nefrit verde închis (Faberjé).

Pentru Simky Pherekide (născută Lahovari):

- Un evantai pictat de Billoty cu iriși violet închis.
- Umbrelă de soare cu mâner din cristal încrustat în email albastru închis.

Pentru Magda Bibescu:

- Umbrelă de soare cu mâner de cristal încrustat în email violet deschis.

Pentru Irene Blanc:

- O lampă mare de argint vechi din dormitorul meu argintiu.

Pentru Elena Odobescu:

- Trei nasturi din email albastru închis cu o floare de crin și diamant în centru.

Pentru Maria Spiro:

- Brățară din aur în formă de lanț cu trei perle de râu, în diamante.

Pentru doamna Hamilton (Câmpina):

- Lanț lung de aur cu perle pictate cu alb, cu călugări în biserică de către Balestiere, din dormitorul meu argintiu.

Pentru Jone Kennedy:

- Basorelief al unei Madone care atârnă deasupra „vatrei” din camera mea orange.

Pentru contesa May Larisch:

- Aquarelă de Rousseau a unei femei care se roagă în biserică (Pelișor)

Pentru fetele Prințului și Prințesei Barbu Știrbey

- Fiecăreia câte o broșă mică rotundă cu piatra lunii încrustată în diamante.

Pentru fina mea Marioara Larisch

- Broșă cu piatra lunii în diamante și smaralde.

Pentru colonelul Basarabescu:

- O tabacheră din aur care se deschide cu un safir.

Pentru Liemann:

- Lanț de podoabă (Châtelaine) din aur cu o perlă și două diamante.

Pentru Eliza Brătianu:

- Umbrelă de soare cu mâner dublat cu aur încrustat cu diamante și smaralde.

Pentru Lola Belloy:

- Două broșe rotunde din email albastru deschis cu un diamant în centru.

Pentru Prințesa Nadeje Știrbey:

- Broșa mea mică cu diamante mari în formă de potcoavă.

Pentru Maruka Cantacuzino:

- Broșa mică de diamant.
- Inelul cu piatră de safir.

Pentru Margareta Vogt:

- Inel cu un rubin mai mic înconjurat de diamante.

Pentru Gretchen von Raven:

- Inel cu diamant în centru și un rubin în fiecare parte.

Pentru domnul Möhrle:

- O cruce de cristal pe pedestal cu un cap de Christos în centru.

Pentru cazinoul regimentului meu:

- Las pianina mea și toți cilindrii cu muzică imprimată care îi aparțin.

Pentru contele și contesa Otto Czernin:

- Schița cu profilul meu făcută de Argnani.

Pentru Maruka Cantacuzino:

- O sculptură din lemn reprezentând un călugăr, din camera mea maronie.

Pentru diferiți servitori las:

Pentru fata în casă Fanny Schön

- Las o broșă în formă de potcoavă cu diamante și rubine.

Pentru fata în casă Elise Karl:

- O broșă cu diamante și smaralde cu două inele de formă ovală.

Pentru Woodfield:

- Inel cu piatra lunii mare.

Pentru fosta mea fată în casă sora lui Fanny Schön:

- Inel cu un singur ametist.

Pentru Steinback:

- Inel compus din două pietre de safir și un diamant.

Pentru domnișoara Green (Clever Road Windsor).

- O brățară din lanț de aur cu un singur ametist.

Pentru Giroto:

- Un ceas gros plat din aur, cu lanț scurt de aur, cu un ou de aur la capătul lui.
- Se vor da fetelor mele din casă toate rochiile mele și pelerinele care le pot purta, rochiile mele mai elegante urmează să fie împărțite între doamnele sărace, prietenele mele, cărora întotdeauna le-am trimis lucruri și pe care fetele din casă le cunosc.
- Diferitele mele blănuri care nu au fost menționate va trebui să le împartă între ele fiicele mele, de asemenea și evantaiile mele, și ele sunt autorizate să le dea ca amintire dacă doresc.

Pentru copilul meu care se va naște, în cazul morții mele

- 1.- Brățara cu diamante mari cu o perlă foarte frumoasă în centru oferită mie de mama.
- 2.- Un lanț plat din perle cu diamante.
- 3.- Un lanț cu o cruce dublă cu safire în stea și diamante.
- 4.- Orice bijuterie care mi se va da la nașterea lui.
- 5.- Toate bijuteriile pe care le posed și pe care nu le-am menționat în aceste pagini.
- 6.- O cruce rotundă în diamant și cu rubin circular.

- 7.- O broșă mare rotundă cu diamante, cu rubin în centru și un pandantiv să se asorteze.

Cotroceni, decembrie 29, 1912.

- ✨ -

1926, Sinaia. Anexă la Testamentul reginei Maria.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Maria*, dosar I/2/1908-1938, f. 163-216

Anexă la testamentul meu
Sinaia septembrie 1926

Maria.

Lui Carol

1. Tabloul femeii care aprinde focul de Verona din camera maronie de la Cotroceni.
2. Tabloul Toreadorului de Ro din coridorul de la Cotroceni.
3. Pastel capul meu de Tini Ruprecht coridorul Cotroceni.
4. Setul de farfurii de desert de porțelan de la Berlin cu marginile perforate.

Pentru Carol

1. Statuia mea de Rodin. Vârsta lui Errain.
2. Sigiliul mare de jad verde reprezentând doi dragoni înmănuncheați
3. Schița capului de femeie de Lembach din dormitorul meu.
4. Vasul mare de argint englezesc ce mi-a fost dat la căsătoria noastră și cele două vase mici de argint de asemenea daruri de nuntă (cu desene Rococo).
5. Tablou cu cap de femeie, cu păr negru ca fundal, de Kaulbach (camera maronie).
6. Tabloul cu copaci și apă de un pictor german, lada noastră aurită din camera aurie de la Sinaia.

Pentru Carol

1. Cana masivă de argint ce stă pe masa cea lungă din camera din fața sufrageriei de la Cotroceni.
2. Serviciul de ceai de argint cu ceainic și ibricul de apă fierbinte cu spirtieră, ce mi-au fost date în Anglia ca dar de căsătorie împreună cu una dintre frumoasele mele tăvi de ceai de argint marcate cu inițiala „M” a mamei.
3. Tabloul vânătorului polonez călărind prin pădure urmat de câine, de Brandt (camera de oaspeți de la Sinaia).
4. Toate furculițele, lingurile, cuțitele etc. de argint încrustate cu sidex (argint englezesc).
5. Tabachera de aur cu patru „Fo” în diamante.
6. Acuarela cea mare de Grant, interiorul mănăstirii Horez, ce este agățată în colțul camerei de oaspeți de la Cotroceni.
7. Tabloul de Vermont, copiii cu lumânări de Paști, coridorul de la Sinaia.

Pentru Mihai

1. Mica cutie și carte bizantină aurită ce mi-au fost date de regina Elisabeta când ne-am căsătorit, pictate de ea însăși.
2. Cele două cuverturi indiene mari, brodate cu aur de pe sofalele din camera românească de la Cotroceni.
3. Portretele regelui Ferdinand și regelui Carol și reginei Elisabeta pictate de Chung, coridor Cotroceni.

Pentru Sitta (Elena)

1. Safirul și diadema mea de diamante pentru a fi lăsate lui Mihai când se va căsători dacă se va căsători după dorința mamei sale, bunicilor și țării.
2. Pandantivul meu cu safir montat de la umbrela de soare, lăsat ei fără condiții.

Pentru Sitta

Haina mea de lutru veritabil
Cea mai bună vulpe argintie a mea.

Pentru Sitta

1. Cea mai mare dintre cele două vitrine pline cu lucruri de preț ce stă pe masa cea lungă studio, cu obiectele din ea.
2. Vitrina cea mică în formă de cruce plină cu animale de jad Fabergé.
3. Tabachera cenușie de email Fabergé (în formă de trusă, montat în aur).
4. Mica cutie dreptunghiulară de cristal Fabergé montat cu email alb, desene în aur.

5. Cutia rotundă Fabergé în email roșu (în vitrina veche studio).
6. Vechea lampă cristal Fabergé montat cu email alb (formă evreiască) ce stă în camera maronie de la Cotroceni.

Pentru Sitta

1. Vasul sau urna înaltă acoperită, din jad verde deschis din vitrina maronie din camera de la Cotroceni.
2. Setul de mai multe sticlucțe de parfum din jad (aceeași vitrină)
3. Cutia triunghiulară de aur masiv cu turcoaze și diamante.
4. Mica cutie de chibrituri de aur masiv care se deschide cu un safir.
5. Frunza de aur ca semn de carte, cu safir și diamant la un capăt.

Pentru Sitta

1. Acuarela bisericii rusești în zăpadă, procesiune de oameni în fața ei (în camera mea de toaletă).
2. Acuarelă de perete sub cealaltă. Peisaj italian (camera de toaletă Cotroceni).
3. Schiță pastel a mea de Kaulbach (toaleta cenușie) la Pelișor.
4. Tablou în ulei cu călugărițele de pe terasa mănăstirii de la Simirațki (studio Cotroceni).
5. Tablou în ulei mare al bisericii cu ghirlande de trandafiri albi pe jos, pictat de Ducky (dormitor Cotroceni).

Pentru Sitta

1. Bufet vechi italian cu colonne (lemn brun închis, ce stă pe coridorul românesc de la Cotroceni).
2. Bustul pictat al lui „Gretchen” din studio.

Pentru Elisabeta

1. Setul de farfurii de desert cu frunze de copac pictate pe ele (porțelan de Berlin).

Pentru Elisabeta

1. Tabloul Madonei cu pruncul de Marone, lăsat mie de tata, ce stă pe masa din cămăruța brună de la Cotroceni (școala italiană Marone).
2. Vitrina veche încrustată cu aur din studio Cotroceni cu obiectele din ea în afară de cele date altora scrise în acest caiet.
3. Coroana veche de argint (a Madonei) din salonașul meu românesc de la Sinaia.

4. Pictură veche italiană pictată pe ametist. Imagine frumoasă prin nori, ramă neagră (în camera mare de la Cotroceni).

Pentru Elisabeta

1. Potir de altar de jad cu trei picioare (verde deschis).
2. Cutie albă de jad cu capacul în formă de floare de lotus.
3. Farfurie plată veche de jad (dată mie cândva de Mignon).
4. Vas plat de jad cu două inele ca mânere, aproape alb, încrustat atât în interior cât și în exterior.
5. Vasul simplu verde deschis nu atât de plat ca formă și mai mic pe un piedestal mai înalt (se găsește în vitrina din camera din fața sufrageriei la Cotroceni).
6. Vas de sticlă chinezească alb din vitrina din camera mea brună.

Pentru Elisabeta

1. Frumosul meu ceas de nisip.
2. Pelerina cea mare căptușită cu hermină și cu guler de vulpe albă.

Pentru Elisabeta

1. Pianul din studioul meu care i-a plăcut ei întotdeauna atât de mult.
2. Vechea ladă dublă spaniolă ce stă în camera cea mare românească de la Cotroceni.
3. Masa italiană ce stă lângă ușa din camera cea mare românească de la Cotroceni. Cea pe care se găsește colecția de vase persane cu păuni și cești aurite.
4. Schița autoportret a lui Tini Ruprecht din camera M. Sale de la Sinaia.
5. Masa mare octogonală din camera mare de la Cotroceni.
6. Ladă aranjată ca vitrină în dormitorul de la Sinaia.
7. Scaun încrustat în roșu în fața căminului în aceeași cameră și măsuța de lângă el.

Pentru Mignon

1. Șiragul meu scurt de perle și cel lung.
2. Broșa cu perlă mare rotundă încercuită de diamante și cu o perlă mai mică (considerată ca cea mai bună calitate dintre toate perlele mele).
3. Pandantiv de diamant din diamante mari cu miniatura bunicului meu împăratul Alexandru II în centru și un diamant plat peste miniatură.
4. Pandantiv de perlă cu o perlă mare înconjurată de diamante.

Pentru Mignon

1. Tabloul meu pastel, cu costum românesc în mărime naturală, pictat de Tini Ruprecht.
2. Pictură veche pe lemn pe care am cumpărat-o cândva de la Veneția. Madona cu o porumbiță (Buna Vestire).

Pentru Mignon

1. Schiță de Zankowski reprezentând-o pe ea și pe mine (Sinaia).
2. Tablou mare, de un pictor italian, cu zăpadă și o apă mică, curgând prin ea, atârând deasupra căminului din studio, Cotroceni.
3. Setul de acuarele frumoase, copii după pictori celebri, ce au aparținut mamei mele și care atârnă în camera mea și camera Ilenei de la Cara-Dolga Mamaia.
4. Schiță mică de Lenbach (capul lui Sigfried Wagner copil).
5. Schița ei cu căciuliță de blană de Férraris din casa scării studioului.
6. Acuarelă cu trandafiri albi și galbeni din camera mea de toaletă de la Cotroceni (de Ruth Mercier).

Pentru Mignon

1. Tablou mare cu călăreți venind prin pădurea de toamnă, de Velton. Camera de oaspeți Cotroceni.

Pentru Mignon

1. Jad. Vas înalt cu dragon ca mâner.
2. Jad. Vas încrustat verde și alb cu pete galbene.
3. Jad. Potir mare cu trei picioare (ce mi-a fost dat chiar de Mignon).
4. Cească de jad cu mulți dragoni încrustați drept mâner, albă verde (plată).
5. Vas plat de jad frumos încrustat (verde) pe care mi l-a dat Sandro/Alexandru al Iugoslaviei/ la Belgrad la un Crăciun.
6. Cupă mai mică de jad cenușiu ce mi-a fost dată tot atunci de Mignon.
- 7.

Pentru Mignon

1. Etola mea cea mare de zibelină.
2. Manșonul meu de zibelină.
3. Haina mea de Breitschwantz.

Pentru Mignon

1. Șiragul de chihlimbar brun împletit cu mărele dalmate aurite.

2. Serviciul de ceai în trei forme diferite, de argint ușor aurit.
3. Cele trei vase mari argintate pe care l-am dat tatălui lor cu frunze de acantă și cu inscripții în jurul marginii de sus.
4. Măsuță spaniolă din studio.
5. Farfurie mare argintată cu același desen ca farfuriile de desert argintate pe care le-am lăsat lui Nicky/Nicolae.
6. Set de pahare bizantine pentru uzul mesei (de Boemia) cu pietre colorate în sticlă.

Pentru Nicky / Nicolae/

1. Lanțul meu de diamante cu safir imens care atârână de el (cu condiția ca să se căsătorească după voința noastră adică părinții și țara).
2. Întreaga mea colecție de vapoare de aur și argint pe care le am de la tatăl meu. I le las lui pentru că este marinar.
3. Tabachere veche Fabergé pe o parte cu un XXV în diamante și pe cealaltă cu monograma tatălui meu.
4. Portretul meu de Laszlo.
5. Bricheta de argint care i-a fost dată tatălui meu în amintirea călătoriei sale în jurul lumii pe /vasul/ M. Sale Galatea.

Pentru Nicky

1. Toată argintăria italiană din camera de vânătoare.
2. Întreaga colecție de cupe de vin argintate pe care le folosim ca scrumiere.
3. Set de farfurii (porțelan de Berlin) cu legume pictate pe ele.
4. Set de farfurii de argint aurit cu desen vechi românesc. În centru zimbrul moldovenesc.

Pentru Nicky

1. Ladă italiană mare și sculptată din dormitorul meu de la Sinaia.
2. Masa veche octogonală sculptată din salonul românesc de la Sinaia.
3. Statuetă în bronz reprezentând un cruciat care se roagă în fața calului său (dormitor Cotroceni).

Pentru Nicky

1. Cele patru vase de nefrit verde închis (de la lada italiană din salonul mare Cotroceni).
2. Vas de nefrit mare și plat de pe masa rotundă din camera mea maronie de la Cotroceni.

3. Cutie rotundă de nefrit (salonul mare de la Cotroceni).
4. Broască de nefrit verde închis, ca scrumieră, cu doi ochi de diamant galben.

Pentru Ileana

1. Diadema mea de perle și diamante.
2. Șiragul meu mijlociu de perle cu o perlă mare pe care l-am purtat întotdeauna.
3. Broșă încercuită de perle și diamante care ține de perlă.
4. Crucea mea de diamante.
5. Unul dintre inelele mele cu diamant și safir.

Pentru Ileana

1. Bustul din bronz verde al Madonei cu halou din camera mea românească de la Pelișor.
2. Bust de femeie în marmură de Canonica, în biblioteca regelui Ferdinand.
3. Acuarelă de Bachtels în aceeași cameră, reprezentând o vilă lângă un lac în Italia.

Pentru Ileana

1. „Coborârea de pe cruce”/pictură/primitivă, ce atârnă deasupra patului meu de la Sinaia.
2. Scăunel de rugăciune cu un tablou vechi italian, reprezentând pe Crist și Fecioara Maria, fixat deasupra crucifixului din camera maronie.
3. Tablou de Szatmari, reprezentând o bisericuță românească și un cimitir, ce atârnă deasupra crucifixului din camera maronie.
4. Tabloul madonei în ramă mare italiană, ce atârnă deasupra lăzii din colțul vetrei de jos de la Cotroceni.
5. Schiță de cap italian de Kaulbach în ramă veche italiană, în același colț, Cotroceni.
6. Cele două mese spaniole de la Sinaia, una în camera aurită de sus, una constituie partea de capelă din salonașul românesc.

Pentru Ileana

1. Icoană foarte întunecată cu Fecioara Maria cu poleială frumoasă de argint și un mare halou (veche).
2. Icoană veche a Madonei în metal pe care am purtat-o întotdeauna cu mine.
3. Masă lungă italiană din salonul românesc de la Pelișor.

4. Casetă de sticlă pentru jaduri, camera maronie de la Cotroceni, cu toate jadurile care se găsesc în ea care nu au fost dispuse în altă parte.

Pentru Ileana

1. Jad. Unul dintre cele trei potire din care Elisabeta are unul, iar cel mai mare s-a reîntors la Mignon care mi-l dăduse.
2. Jad. Cupa cea mare în formă de corn cu dragoni încrustați peste tot (verde), Sinaia.
3. Jad. Farfuria plată de jad verde cu inele ca mânere, încrustată toată în exterior (Sinaia).
4. Jad. Vas plat galben-verde, inele ca mânere, încrustat cu svastica și doi pești în interior (Sinaia). Acest vas este de formă alungită, nu perfect rotund.
5. Jad. Ceașcă în forma unui vas, de culoare brun închis, mânere în formă de dragoni chinezești (vitrină în mănăstirea de la Cotroceni).
6. Aceiași mărime mai mică.
7. Jad. Cele trei jaduri vechi în formă de stacane pe trei picioare (folosite întotdeauna ca vase, două sunt galben brun, netransparent, celălalt este verde brun de culoarea mării).

Pentru Ileana

1. Pelerina mea de hermină.
2. Haina de blană din Breitschwanz dublată cu blană de vulpe neagră.
3. O blană mare de castor a col. Boyle.
4. Capa mea de petit-gris.
5. Blana mea favorită de zibelină pe care am purtat-o întotdeauna.
6. Haina de blană de astrahan gris.
7. Haina de blană de leopard.

Pentru Ileana

1. Vitrina mai mică din cele două pline cu obiecte de preț (de pe masa cea mare de lângă fereastra studioului).
2. Toate vasele mele persane verzi și albastre din camera mea maronie de la Cotroceni.
3. Șiragul de chihlimbar închis românesc.
4. Setul de obiecte de toaletă argintat de la Sinaia marcate cu A și un leu.
5. Setul de ceai argintat de pe tavă (dar de căsătorie de la maharajahul din Jahore).
6. Umbrelă de soare cu mâner Fabergé de email trandafiriu.
7. Lanțul de aur de poșetă cu diamante și safire.

Pentru Ileana

1. Toate cărțile din studio atât de jos cât și din galerie.
2. Portretele tatălui ei și al meu care atârnă pe scările studioului de la Cotroceni, de Zankowski.
3. Pastel, eu cu ea când era mică, de Zankowski.
4. Tablou mic al lui Grigorescu, țărăncuță pe pajiște, ramă neagră (studio).
5. Tablou, cu un copac toamna, ce atârnă în coridorul de oaspeți, Cotroceni (a fost dus la Balcic).
6. Tablou de Stagura reprezentând o cetate în apă în lumina lunii, Coridorul de oaspeți de la Cotroceni.

Pentru Ileana

1. Jad. Cutie mare în formă de sarcofag ce mi-a fost dată de Mignon.
2. Mai multe vapoare mici de argint din vitrina veche pe care i-am lăsat-o Elisabetei

Diferiților mei prieteni.

Pentru Maruka Cantacuzino:

- O pictură italiană reprezentând bărbați stând pe o bancă de piatră care privesc spre mare. (Pictura se află deasupra patului Ilenei la Copăceni).

Pentru Alice Sturdza (Cantacuzino):

- Porțelanul meu danez cu un pescăruș alb, cu un hipopotam alb, cu o pisică albă întinsă, o rață albă ciugulind, cu un purceluș alb, cu un urs polar alb șezând și un alt urs polar alb întins culcat.
- Pictură de Ronbeau reprezentând cazaci care stau lângă stânci pe un munte, cu caii lor. (Se află în camera de oaspeți, aurie de la Sinaia).

Pentru Liza Antonescu:

- Un evantai pictat de Billoty cu violet și iriși albi.
- Tabachieră din agat negru cu capetele în jad verde (oferită mie de către Nancy și Christo).

Pentru Barbu Știrbey:

- Două candelabre de argint care sunt la Bran (patru brațe, decorații cu capete de cerbi).
- Pictură de Rombeau cu un cazac care galopează cu un steag în mână (în camera de oaspeți de la Sinaia).
- Pictură cu anemone albe pictate de sora mea Maria Ducesă Kirill care se află deasupra căminului din dormitorul meu de la Cotroceni).
- Pictură de Rombeau cu un călăreț pe un cal alb, cântând la balalaică (în camera maronie de la Cotroceni).
- Un ceas mare de oțel cu o fațadă de aur care în general se află la picioarele patului meu.

Pentru Prințesa Știrbey:

- Vas de cristal Fabergé cu albastrele și grâu auriu.

Pentru Marie Știrbey:

- Pictură reprezentând crucificarea, se află în camera mea aurie de la Sinaia.

Pentru Eliza Boxshall:

- Pictură de Vermont cu o țigancă sprijinită de o cutie (se află la Pelișor pe coridor).

Pentru Nadeje Știrbey:

- Evantai din pene de culoare albastru închis.

Pentru Caterina Știrbey Hiotu:

- Pictura de Zumbusch reprezentând un cap de copil. Se află deasupra căminului din camera de oaspeți de la Cotroceni (unde a locuit Elisabeta).

Pentru Elena Robescu:

- Un evantai mare din pene de culoare orange.

Pentru Pauline Robescu:

- Un evantai mare din pene de culoare verde deschis.

Pentru Roxo Weingartner:

- O pictură mică în ulei de St. Popescu, reprezentând meri în floare (se află în salonul Adelei de la Cotroceni).

- O pictură cu peri în floare, în ramă neagră, se află în camera centrală de la Copăceni.

Pentru Cella Delavrancea:

- Șalul meu chinezesc brodat în multe culori pe fond roșu.
- Vas de lalir, cu sticla gros tăiată cu modele de frunze de ciulin (în dormitorul de la Sinaia).
- Un ceas mic de călătorie în email galben oferit mie de Anderson.

Pentru Roxo Weingartner:

- Al doilea inel cu safir și diamant, din care unul îl are Ileana.
- Un jad de agată gri lustruit din vitrina din camera maronie de la Cotroceni.
- O tabachieră din email Faberge de culoare albastru deschis, cu raze sub email.
- Două icoane vechi cu Madona care se află deasupra canapelei din camera maronie de la Cotroceni.

Pentru Elena Peticari:

- Broșa pătrată, cu mici diamante, cu trei ametiste mari în fiecare colț.

Pentru Noel Romalo, finul meu:

- O broșă lungă cu trei smaralde tăiate în diferite mărimi în formă pătrată.
- Un bibelou de porțelan reprezentând un câine (bulldog), se află în camera aurie de la Cotroceni.

Pentru Martha Bibescu:

- Un jad reprezentând o oaie grasă cu stropi de apă pe ea.
- Un vas de bere mic sprijinit pe trei picioare, în partea de sus are o inscripție chinezească pe o parte a capacului.

Pentru Peter Augustus Gay:

- Tabachieră din nefrit verde închis cu marginile în email violet (în vitrina din studio).
- Pictură de deasupra canapelei din camera aurie de la Sinaia, reprezentând o fată rugându-se într-o biserică italiană (o aquarelă de Rousseau). Această pictură întotdeauna l-a impresionat.

Pentru domnul Hiott:

- Două ornamente din argint aurit franțuzesc pentru decorarea mesei, oferite mie de către domnul Morris.

Pentru Kirileanu:
Pentru Lieman
Pentru doamna Kopkow
Pentru Dinița
Pentru Virgil

Pentru Irina Procopiu:

- Un evantai pictat de Billotti cu iriși albi și dantelă albă.
- Un ceas Fabergé în formă pătrată din jad verde deschis încrustat cu email roz.
- O tabachieră veche din email cu miniatura unei femei cu ochi negri (în vitrina din dormitorul de la Sinaia).

Pentru Simki Lahovari:

- Un ceas din email Fabergé de culoare violet deschis cu desene rococo.
- Un evantai pictat de Billotti cu iriși violet (la parter).

Pentru Adela Cantemir:

- Un ceas Fabergé în formă de evantai, cu email în albastru puternic (se află în salonul mare de la Cotroceni).
- Un evantai pictat de Billotti, cu fond de trandafiri roșu închis, montat cu perle roșu închis.
- Un șal negru spaniol, cu flori mari albe (în dormitorul de la Sinaia).

Pentru Pat Batler (fiul fostului atașat militar britanic în România).

- Un pumnal cu mânerul din fildeș și argint, care atârnă deasupra patului meu de argint de la Cotroceni.

Pentru Jone Kennedy (Lionel Lindsay)
47. Westbourne Terrace.

Pentru Baran Manfred Pavel Ramingen

Pentru doctorul sârb Stravkowitz care odata m-a îngrijit.

- O pictură reprezentând un țăran bătrân care ține o lumânare (se află în vila de pescuit de la Scroviștea).

Pentru generalul Baliff:

- O tabachieră de aur, cu numele Maria, scris cu litere rusești.

Pentru generalul Angelescu:

- O pictură reprezentând marea și cireși (se află în coridorul oaspeților de la Cotroceni).

Pentru colonelul Atanasescu:

- Un bust de marmură, stil renaissance, o femeie în marmură verde (pe coridorul de la Pelișor).

Pentru Denize:

- Pictura unei madone cu copilul, cu un grup de țărani, are o frumoasă ramă italiană (se află pe perete, în fața camerei maronii de la Cotroceni).

Pentru Zwiedeneck:

- Un etiu auriu pentru tabachieră cu monograma în diamante.

Pentru profesorul Panaitescu:

- Un ceas de argint, care se află pe masa de scris din camera maronie de la Cotroceni (are un lanț în partea de sus).

Pentru colonel Rădescu:

- Un pumnal caucazian din fildeș, încrustat cu aur (pe prima masă din camera maronie).

Pentru generalul Bassarabescu:

- Miniatura care mă reprezintă pe mine. Se află într-o vitrină mică, pe care am lăsat-o Sittei.

Pentru Enescu:

- Un coupe-papier din nefrit cu scrisul lui Carmen Sylva în diamant (Für Einsame Forschungen = Pentru studii izolate).

Pentru Urynowski:

- O tabachieră în email orange, cu raze în diamant roz (se află în vitrina veche din studio).

Pentru domnul Stephan Gazelu:

- O colecție de cărți din camera românească de la Pelișor, reprezentând imagini fotografice din diferite țări (oferită mie de către Fried Hchenzollern).

Pentru doamna colonel Stoilov:

- Un evantai pictat în dégradé pe voal orange cu crini, încrusta: cu perle de culoare orange.

Pentru doamna Disescu:

- O ramă de fotografie, Fabergé, în email, cu fotografia regelui.

Pentru Jean Duca:

- O icoană care se află deasupra unui scaun în stil italian, pe coridor, în fața camerei românești de la Cotroceni.

Pentru Muzeul Militar de la București:

- Cele trei săbii de onoare ale mele:
- O sabie mică oferită mie când am venit pentru prima dată la regiment.
- O sabie mai mare ornată, oferită mie, mai târziu, din partea regimentului.
- Sabie de argint oferită mie din partea regimentului american.
- Pictura de Adjukiewicz care mă reprezintă pe mine stând călare, împreună cu Carol și Elisabeta când erau copii.
- Una din biciuștile mele de călărie (cea cu mânerul cu un cap de cal în jad).
- Statuetă în bronz a lui Grui-Sanger (calul reginei Maria), oferită mie din partea regimentului. Când se va pune la muzeu trebuie să se menționeze: calul favorit al reginei Maria, pe care l-a călărit timp de 12 ani și cu care a făcut războiul.

Pentru Muzeul Militar de la București:

- Schița lui Carol făcută de Schwartz.
- Schița Elisabetei făcută de Schwartz.
- Schița lui Mignon făcută de Schwartz.
(Toate se află în casa scării la Pelișor la Sinaia).

Pentru Muzeul Militar de la București:

- Tabachieră de aur cu inițiala „M” în diamante, oferită mie din partea regimentului la a 30-a aniversare de când mă aflam în Regiment.
- Statuetă de bronz cu roșiori galopând oferită mie la aniversarea a 25 ani de când mă aflam în Regiment.
- O pictură mare, care mă reprezintă, făcută de Ferares, care se află în casa scării la Sinaia.
- O bombonieră mică din email cu cifrul regimentului în diamante (întotdeauna se afla pe masa mea de toaletă).
- Broșa în safire și rubine cu cifrul regimentului meu.

Pentru Regimentul meu – 4 Roșiori:

- O pictură mare, care mă reprezintă, făcută de Schwartz, se află în salonul de la Cotroceni.
- Gramofonul meu cu plăci.

Pentru Regimentul de Escortă:

- Un portret al (spațiu necompletat).

Pentru Miss Marr:

- Un pandantiv vechi din aur cu perle și rubine în jurul unei camee (antichitate).
- Pictura unui călugăr care doarme în pridvorul unei biserici (de Szatmari), care se află deasupra canapelei mari din camera aurie de la Sinaia.
- Trei carpete românești basarabene pe care trebuie să le alegă din rezerva pe care doamna Kapkow o păstrează pentru mine. Dacă este epuizată să-și alegă dintre ele care se află în casele mele mici.

Pentru Elise Karl:

- O haină imitație de lutru, căptușită, cumpărată la Kolinski în Anglia. Are un manșon asortat.

Pentru Thiele:

- Haina de blană de cârtiță cu un manșon asortat.

Pentru Elise Karl:

- O pictură reprezentând marea, făcută de un pictor rus. Se află la Copăceni, deasupra canapelei din sufragerie.
- O statueta de porțelan a Madonei cu copilul, se află pe pervazul unei ferestre mici din dormitorul de la Copăceni.
- Toate rochiile mele mai simple să fie împărțite între fetele mele din casă și alt personal cât și garderobierelor. La fel și pălăriile și pelerinele.
- Rochiile mele elegante de seară, de ceai și pelerinele să se împartă de către copiii mei prietenelor mele mai modeste cărora obișnuiam să le ofer lucruri.
- Dantelele de asemenea, între fetele mele, Mignon fiind cea mai puțin interesată, să facă împărțirea lor.

Pentru Marele Centru Pr. Mircea din București:

- Pictura mare care mă reprezintă pe mine stând între crini și care se află în casa scării de la Cotroceni.

Pentru surorile mele:

Pentru Ducky (Marea Ducesă Kirill)

- Pictura Madonei cu pelerină albastră cu o veche Damă italiană, care se află deasupra căminului în studio (o pictură italiană).
- Toate vasele mele persane de culoare turcoise, cu păuni. Se află în camera românească de la Cotroceni.
- Un jad de culoare verde deschis, cu un mâner sculptat în formă de dragoni (se află în vitrina purtată de călugări de la Cotroceni).
- Un jad mai mic, de asemenea cu dragoni, care se asortează celuilalt la culoare, pus pe un jad de formă pătrată.
- Un loignon cu un medalion de diamant și un lanț mic de perle.

Pentru Ducky:

- Două jaduri de un verde-maron închis, în formă de farfurioare, se află lângă canapeaua mea din camera aurie de la Sinaia.

Pentru fiica lui Ducky, Maschka:

- Un cap de marmură, o femeie dormind, de un sculptor italian (în dormitor).
- Picturi mari reprezentând trandafiri în vase de argint (se află pe coridor în fața sufrageriei, la Sinaia).

Pentru fiica lui Ducky, Kira:

- Pictura, o ghirlandă mare de albastrele, în ramă neagră (se află în camera din centru de la Copăceni).

Pentru Sandra (Pr. Hohenlohe)

- Un vas din jad de culoare verde închis, în formă de farfurie, cu flori sculptate (în vitrine din camera maronie de la Cotroceni).
- Pictura unei călugărițe în fața altarului, pe care cad raze ale soarelui, de Herman Kaulbach (în studio).
- Geanta mea din platină încrustată cu diamante.

Pentru Baby (Infanta Beatrice):

- Ceasul de cristal încrustat cu diamante și email alb.
- Tabachiera de cristal încrustată cu diamante (oferită mie de domnul Morris) și o cutie de chibrituri care se asortează.

Pentru regele Alexandru (al Serbiei):

- Două suporturi pentru lumânări, Fabergé, din nefrit încrustat cu trandafiri aurii li crini.
- Cupă din nefrit încrustată cu aur și pietre.
- Farfurie din nefrit încrustat cu aur și perle mici (se află în vitrina mea de la Sinaia).
- O farfurie Fabergé din nefrit, încrustată cu aur și pietre.
- Schița lui Mignon, de Argnani, cu o ghirlandă de anemone albe în păr (Sinaia).
- Schița lui Mignon când era copil, de Tini Ruprecht (Sinaia).

Pentru Paul (al Serbiei)

- Două evantaie vechi, se află în vitrina sculptată din camera mai mare de la Cotroceni.

Pentru regele George (Grecia)

- Schița Elisabeta, când era copil, de Féarris, în ramă aurie cu raze (în camera aurie de la Sinaia).
- O cutie în lac roșu chinezesc, se află în dormitorul meu de la Sinaia.
- Două căni mari de bere din argint, care se află pe masa de lemn din camera dinaintea sufrageriei, de la Cotroceni.
- Două suporturi de lumânări vechi din Battersy, care se află în vitrina daneză din camera de oaspeți de la Cotroceni.
- O placă în email. În aceeași vitrină, este email de Battersy.

Pentru vărul meu, Marele Duce Dimitrie Kirill al Rusiei:

- Schița care mă reprezintă, având o pălărie mare pe cap. Este făcută de Argnani. Se află în fața sufrageriei de la Sinaia.

Pentru regele George al Angliei:

- Tabachierea din agat neagră încrustată cu diamante și mici rubine.

Pentru Paul, pentru Muzeul Serbiei:

- Portretul lui Mignon, făcut de Ianoviți, care se află în Biblioteca regelui Ferdinand.

Pentru Paul, pentru Muzeul Serbiei:

- Pictura unei căruțe de cai de culoare albă, se află în camera albă de musafiri, de la Cotroceni.
- O pictură mare a lui Uhde „Die Dree Könige” (Cei trei regi), în aceeași cameră.

– Pictură în ramă neagră, pe perete lângă ușa de la camera mea maronie de la Cotroceni: Copilul cu fecioara în atelierul dulgherului.

I-am promis să-l ajut cu picturi germane.

Toate dispozițiile notate în acest caiet au fost scrise având în vedere mai puțin valoarea pe care îmi închipui că fiecare o va aprecia în mod personal.

Dacă vor exista dezamăgiri rog pe fiecare să mă ierte pentru că am ales și am dispus de lucrurile mele cu toată dragostea, pentru fiecare în parte.

Nu las nici un tablou al meu Elisabetei deoarece ei nu-i plac tablourile și nu vreau ca vreun portret de-al meu să fie pus în vreun pod sau în vreo cameră pentru servitori.

– ✨ –

1933, 29 iunie, Tenha-Juvah, Balcic. Testamentul reginei Maria.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personală. Regina Maria*, dosar I/2, partea a II-a, f. 13-21

Testamentul Meu

Necunoscând vremea ce-mi este hărăzită pe pământ hotărâsc prin acest testament ultimele mele voințe.

Binecuvântez Țara, pe copiii și pe nepoții mei.

Rog pe copiii mei să nu uite nici o dată că încrederea în Dumnezeu este o călăuză în fericire și o mângâiere în suferință. Și rog să fie uniți, să susție Țara și să se susție între ei. Și mai rog să se supuie fără discordii ultimelor voințe.

Iubirea mea de Mamă pentru ei este aceeași, și dacă dispun de partea disponibilă numai în favoarea unuia din ei, este numai pentru că este mai lipsit de nevoile vieții.

Proprietățile mele din Balcic: Tenha-Juvah, Mavi Dalga împreună cu castelul, toate celelalte clădiri și Biserica Stella Maris, clădite din mijloacele mele proprii, conform concepției mele de artă și frumos, într-un cuvânt, tot ce se află la Balcic, fără nici o excepție, las fiului meu Carol, Regele României, cu sarcina ca el să plătească și să completeze celorlalți patru moștenitori ai mei părțile lor rezervate.

În virtutea Testamentului soțului meu Regele Ferdinand, mobilele din Palatul Cotroceni și cele din Castelul Pelișor de la Sinaia sunt proprietatea mea.

De asemenea în virtutea aceluiași Testament am uzufructul până în anul 1939 asupra moșiei Sinaia – Predeal și asupra caselor și clădirilor menționate acolo. Aceste drepturi mi-au fost recunoscute și consacrate prin actul de partaj intervenit între toți copiii noștri, moștenitori ai Regelui Ferdinand și semnat de fiecare din ei. La aceste drepturi nu am renunțat; ele intră deci în avutul meu și urmează să fie cuprinse în împărțea.

Rog pe fiul meu Carol că din suma ce reprezintă uzufructul, să plătească mai întâi următoarele legate:

Societății Principele Mircea	Lei	500,000 (cinci sute mii)
Eliza Karl	,,	60,000 (șaizeci mii)
Ana Thielle	,,	40,000 (patruzeci mii)
Elena Kopkow	,,	60,000 (șaizeci mii)
Virgil Janza	,,	40,000 (patruzeci mii)

Iar o sumă de 300,000 lei (trei sute mii) să o împartă personalului casei mele. Partea ce se va înmâna fiecăruia se va socoti în proporție cu însemnătatea slujbei ce o ocupă și cu numărul anilor serviți.

Surorii mele Victoria Melita Mare Ducesă a Rusiei o rentă anuală viageră de 120,000 Franci Francais (cent vint mille).

Mulțumesc D-lui Colonel Zwiedinech pentru serviciile credincioase aduse mie în tot timpul plin de greutate, cât a condus în modul cel mai dezinteresat administrațiunea Casei mele și las fiicei sale, D.șoara Maria Zwiedineck 200,000 lei (două sute mii).

Binecuvântez încă o dată pe fiul meu Carol și rog Atot Puternicul să-mi ajute să lucreze și să facă totul pentru liniștea și prosperitatea României, Țara mea iubită. Îl rog să îndeplinească în ce privește ultimele mele voințe. Prin aceasta el va realiza speranța ce am hrănit și care mi-a dat liniștea când m-am gândit la succesiunea mea.

Hotărâsc ca fiica mea Elisabeta, Regina Greciei să aibă în partea ei de moștenire castelul și întreaga moșie Copăceni, cu tot ce se află acolo fără nici o rezervă, folosindu-se cum va crede pentru mulțumirea ei. Rog pe Atot Puternicul să o ajute spre deplina ei fericire.

Voiesc ca părțile rezervatate ce se cuvin fiicei mele Maria, Regina Iugoslaviei și fiului meu Nicolae, Principe al României, să fie primite de ei în bani.

Las fiicei mele Ileana, Arhiducesa de Austria, Princesă a României peste partea ei rezervată toată cotitatea disponibilă și hotărâsc să aibă partea ei de moștenire Castelul Bran cu tot ce se găsește în el și cu toate terenurile și construcțiunile ce sunt proprietatea mea de la Bran fără nici o rezervă și cu singura sarcină de a lăsa în folosința societății YWCA (Asociațiunea Fetelor Creștine), pe cât timp această societate va fi patronată de un membru al Casei Regale din România, casa mea mare din satul Bran cu destinația de a servi pentru coloniile de vară ale numitei societăți.

Dorința mea este ca Ileana să-l folosească în deplină fericire, păstrându-l cât timp îi va fi cu putință. Mor cu credința că nu se va găsi nimeni în România care să o împiedice de a veni în țara în care s-a născut, de care o leagă o dragoste și pentru care a muncit cu toată inima.

Las iubitului meu nepot Mihai Voievod de Alba Iulia diamantul mare ce mi-a fost dăruit de Regele Ferdinand. De bijuteriile mele am dispus de fapt încă din timpul vieții.

Rog pe fiii mei Carol și Nicolae să nu facă nici un fel de obiecțiuni cu privire la bijuterii sau la valoarea lor, căci nu se cuprind în patrimoniul meu.

Fiicele mele știu cui aparțin fiecare.

Aș fi voit să pot lăsa mult iubitei mele Țări în semn de dragoste necurmată ce i-am purtat și pe care o las izvor nesecat moștenitorilor mei.

Dorința mea fierbinte ar fi fost să înalț o Biserică mică pe fostul front de la Onești și să înființez un cămin cu numele meu pentru studentele de la Universitatea din Iași, ca amintire a zilelor grele petrecute în timpul marelui război pentru întregirea neamului.

Resimt o mare întristare că modesta mea avere datorată generozității iubitului meu soț Regele Ferdinand și redusă încă prin greutățile din ultimul timp nu-mi îngăduie să fac binele ce aș dori.

Iert pe acei care mi-au făcut să sufăr. Rog pe acei cărora involuntar le-aș fi greșit, să mă ierte, căci nu am vrut să fac rău nimănui.

Revoc orice testament anterior. Anexez la acest testament scrisori care se vor deschide de copiii mei îndată după moartea mea, înainte de înmormântare.

Acest testament a fost făcut, scris, datat și semnat cu mâna mea la Tenha-Juvah, Balcic, astăzi Joi 29 Iunie 1933.

Maria
Regina României
(ss)

Testamentul de față ni s-a predat de Majestatea Sa Regele Carol II, A.S.R. Principesa Elisabeta, Majestatea Sa Regina Maria a Iugoslaviei, A.S.R. Principele Nicolae și Alteța Sa Imperială Arhiducesa Ileana, în plic sigilat, astăzi 25 iulie 1938, ora 7 (șapte/p.m./nouăsprezece) în Palatul Cotroceni. Plicul s-a deschis și testamentul găsit într-nsul a fost citit de noi în fața persoanelor mai jos semnate, încheindu-se proces verbal despre acesta.

Ministrul Justiției, Victor Iamandi (ss)

Secretar general
A. Garoescu (ss)

Carol (ss)

Elisabeta (ss)

Maria (ss)

Nicolae (ss)

Ileana (ss)

E. Urdăreanu (ss)
Ministrul Casei Regale

LISTA DOCUMENTELOR

Regele Carol I

1914, septembrie 27. Proces-verbal de constatare a încetării din viață a regelui Carol I.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regele Carol I*, dosar I/62, f. 1 .....**23**

1914, septembrie 27, Sinaia. Actul de deces al regelui Carol I.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regele Carol I*, dosar I/62, f. 5-6 .....**24**

1914, octombrie 2, București. Proces-verbal încheiat în urma sigilării sicriului cu rămășițele regelui Carol I.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regele Carol I*, dosar I/62, f. 2 .....**26**

1895, ianuarie 14/26, București. Dispoziții testamentare ale regelui Carol I.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regele Carol I*, dosar I/59, f. 1-2 .....**27**

1899, februarie 14/26, București. Testamentul regelui Carol I.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regele Carol I*, dosar I/60, f. 1-6 .....**28**

1911, decembrie 14/26. Codicil la Testamentul regelui Carol I.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regele Carol I*, dosar I/62, f. 1-2 .....**34**

1914, octombrie 15. Solicitarea Principelui Ferdinand adresată Președintelui Tribunalului Ilfov de punere a sa în posesiunea averii regelui Carol I, în calitate de succesor, potrivit testamentului acestuia.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regele Carol I*, dosar I/1914 - 4, f. 9 .....**36**

1914, octombrie 15. Mandatarul regelui Ferdinand roagă Președintele Tribunalului Ilfov să dispună inventarierea defunctului rege Carol I.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regele Carol I*, dosar I/1914 -4, f. 10 .....**36**

- 1914, octombrie 15.** Inventarul averii lăsate de regele Carol I.
ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regele Carol I*, dosar I/1914 - 4, f. 11-11v **37**
- 1914, octombrie 15.** Proces-verbal încheiat cu ocazia declarării averii succesoriale a defunctului rege Carol I.
ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regele Carol I*, dosar I/1914 - 4, f. 12 .....**39**
- 1914, octombrie 15.** Hotărârea Tribunalului Ilfov de punere în posesie a regelui Ferdinand asupra întregii averi mobile și imobile a defunctului rege Carol I.
ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regele Carol I*, dosar I/1914 - 4, f. 13-13v **40**
- Regina Elisabeta**
- 1916, februarie 18, <București>.** Proces-verbal de constatare a morții reginei Elisabeta.
ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Elisabeta*, dosar I-5/1916, f. 1 .....**46**
- 1916, februarie 18, București.** Actul de deces al reginei Elisabeta.
ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Elisabeta*, dosar I-5/1916, f. 2 .....**47**
- 1916, februarie 19, <București>.** Proces-verbal întocmit cu ocazia dezgropării osemintelor principesei Maria din grădina Palatului Cotroceni, pentru a fi îngropată alături de mama sa, regina Elisabeta, la Curtea de Argeș.
ANR, SANIC, fond *Casa Regală, Personale. Regina Elisabeta*, Microfilme, rola 617, dosar 5/1916, cadru 438 .....**49**
- 1916, februarie 20, <București>.** Proces-verbal încheiat la deschiderea testamentului reginei Elisabeta, testamentul și cele două codicile ale acestuia.
ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Elisabeta*, dosar I/61916, f. 18-20 ....**49**
- 1916, februarie 21, București.** Proces-verbal întocmit la închiderea sicriului cu rămășițele pământești ale reginei Elisabeta.
ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Elisabeta*, dosar I-5, f. 3 .....**56**

1916, februarie 21, <Curtea de Argeș>. Proces-verbal întocmit la înmormântarea reginei Elisabeta.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Elisabeta*, dosar I-5, f. 4 57

1915, iulie 9/22, Curtea de Argeș. Dispoziția testamentară a reginei Elisabeta pentru Al. Tzigara-Samurcaș, ce urmează a dispune de toate manuscrisele reginei.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Elisabeta*, dosar I/6/1916, f. 23 58

1916, aprilie 18, București. Cerere privind efectuarea inventarierii averii reginei Elisabeta.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Elisabeta*, dosar I/6/1916, f. 27 58

1916. Inventarul averii reginei Elisabeta.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Elisabeta*, dosar I/6/1916, f. 30 59

1916, aprilie 22, <București>. Regele Ferdinand solicită punerea în posesie potrivit inventarului succesiunii, în calitate de părinte al principelui Nicolae.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Elisabeta*, dosar I/6/1916, f. 32 61

1916, <București>. Princesesa Elisabeta solicită punerea în posesie a moștenirii lăsate de regina Elisabeta.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Elisabeta*, dosar I/6/1916, f. 33 62

1916, <București>. Al. Tzigara-Samurcaș solicită Președintelui Tribunalului Ilfov punerea în executare a dispozițiilor testamentare ale reginei Elisabeta în favoarea Fundației Universitare Carol I.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Elisabeta*, dosar I/6/1916, f. 54 62

1916, aprilie 25, București. Președinta Societății de binefacere „Tibișoiul”, Maria Brăiloiu solicită Președintelui Tribunalului Ilfov să dispună depunerea sumei revenită prin testamentul reginei la dispoziția Societății.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Elisabeta*, dosar I/6/1916, f. 251 63

1916, iulie 13, București. Administrația Casei Regale remite legatul de 500.000 lei, lăsat de regina Elisabeta pentru Fondul de înzestrare a fetelor de ofițeri din armata română.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Elisabeta*, dosar I/6/1916, f. 91 64

1916, iulie 16. Proces-verbal prin care epitropii Institutului Surorilor de Caritate „Regina Elisabeta” îl împuternicesc pe I. I. V. Socec să primească titlurile cuvenite de societate prin testamentul reginei Elisabeta.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Elisabeta*, dosar I/6/1916, f. 165 65

1920, martie 7, București. Solicitarea Comitetului de Administrare a Fundației pentru înzestrarea fetelor de ofițeri către Președintele Tribunalului Ilfov pentru a încasa de la Casa de Depuneri și Consemnațiuni cupoanele legatului lăsat de regina Elisabeta.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Elisabeta*, dosar I/6/1916, f. 102 65

1921, martie 30, București. Al. Tzigara-Samurçaș solicită Președintelui Tribunalului Ilfov ca legatul ce revine Fondației Universitare Carol I să fie depus la Banca Națională a României, iar venitul sumei să revină d-nei Hopkirk la Londra.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Elisabeta*, dosar I/6/1916, f. 59 66

1921, iunie 8, Londra. Procura prin care d-na Edith Hopkirk îl delegă pe Al. Tzigara Samurçaș să încaseze venitul de la legatul reginei Elisabeta și să-l depună la „Bank of Roumania Ltd.”.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Elisabeta*, dosar I/6/1916, f. 68 67

1922, iunie 22. Adresa președintei Societății de binefacere „Pâinea zilnică” către Tribunalul Ilfov pentru a se achita societății renta lăsată de Regina Elisabeta.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Elisabeta*, dosar I/6/1916, f. 125 68

Regele Ferdinand

1927, iulie 27, București. Testamentul regelui Ferdinand și scrisoarea acestuia adresată Primului ministru din Monitorul Oficial, nr. 160, vineri, 22 iulie 1927, Parte Oficială.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Anexă – stare civilă*, dosar 2/1927, f. 21-23 72

1927, august 24, București. Proces-verbal încheiat cu ocazia inventarierii averii defunctului rege Ferdinand în vederea succesiunii.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Anexă – stare civilă*, dosar 2/1927, f. 26-27v 78

1927, București. Inventarul averii mobile și imobile a regelui Ferdinand I al României.

ANR, SANIC fond *Casa Regală. Anexă – stare civilă*, dosar 2/1927, f. 28-32, 40-53 .....**84**

1927, decembrie 2. Actul de împărțire a averii Regelui Ferdinand în urma decesului acestuia.

ANR, ANIC, fond *Casa Regală. Anexă – stare civilă*, dosar 2/1927, f. 33-39 .....**129**

Regina Maria

1938, iulie 18, Sinaia. Proces-verbal de constatare a decesului Reginei Maria a României.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Maria*, dosar 1/2, partea I, f. 1-1v **154**

1938, iulie 23, București. Proces-verbal încheiat la sigilarea sicriului cu rămășițele pământești ale Reginei Maria a României

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Maria*, dosar 1/2, partea I, f. 7-7v **155**

1938, iulie 24. Proces-verbal încheiat la așezarea în mormânt a rămășițelor pământești ale Reginei Maria în biserica Mănăstirii Curtea de Argeș.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Maria*, dosar 2/1, partea I, f. 9-9v **156**

1938, iulie 25, <București>. Proces-verbal încheiat cu ocazia deschiderii testamentului Reginei Maria.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Maria*, dosar 2/1, partea I, f. 30-33 ...**158**

1938, august 3, București. Proces-verbal încheiat în urma inventarierii averii rămase după moartea reginei Maria, însoțit de inventarul averii mobile și imobile a defunctei.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Maria*, dosar 2/1, partea I, f. 34-38 ...**164**

1938, august 12, <București>. Act de împărțeață a averii reginei Maria a României.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Oficiale*, dosar 303/1938, f. 51-58 .....**173**

1908, noiembrie 16/29, <București>. Dorințe testamentare ale principesei Maria.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Maria*, dosar I/2, vol. II, f. 283-284, 286, 288, 291-292, 296, 298, 300, 303, 305, 307, 309-310, 314 .....**199**

1926, Sinaia. Anexă la Testamentul reginei Maria.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Maria*, dosar I/2/1908-1938, f. 163-216 .....**212**

1933, iunie 29, Tenha-Juvah, Balcic. Testamentul reginei Maria.

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Maria*, dosar I/2, partea a II-a, f. 13-21 .....**229**

A

Adela – 221

Adjukiewicz, pictor – 225

Albert I, rege al Belgiei – 19

Alecsandri, Vasile, poet – 10, 43, 44

Alexandra (Sandra), sora reginei Maria a României – 147

Alexandru al II-lea, Țar al Rusiei, bunicul matern al reginei Maria a României – 11, 69, 215

Alexandru, rege al Iugoslaviei – 129, 145, 216, 228

Alfred, fiu al reginei Victoria, tatăl reginei Maria a României – 12, 147

Almățan, Anica – 95

Ana de Bourbon Parma, regină a României – 15

Anagnostopol – 171, 182

Anastasiu, telefonist – 95

Anderson, Henry Walker, colonel, Șeful Crucii Roșii Americane în România – 222

Angelescu, D., general – 47, 92

Angelescu, Paul, colonel, adjutant regal – 224

Antonescu, Liza – 220

Anton, fratele regelui Carol I – 19

Antonia, fiica regelui Fernando al II-lea al Portugaliei, mama regelui Ferdinand al României – 19, 69

Antonescu, Victor, ministru secretar de stat la Departamentul Justiției – 8, 23, 25, 26, 46-50, 53, 55, 56

Antoniade, Constantin, secretar general al Ministerului Justiției – 23

Argnani – 203, 210, 228

Astor, John – 207

Astor, Waldorf – 207

Atanasescu, colonel – 95, 224

B

Bachelin, Leo, bibliotecarul regelui Carol I al României – 8, 21, 30

Bacinocane, A. – 111

Bachtels – 218

Bahn, Elisabeth, kaiserin – 138

Bahn, Rudolf, kronprinz – 138

Ballif (Balif), Ernest, general, aghiotantul regelui Ferdinand, apoi al reginei Maria, administrator al

Domeniilor Coroanei – 64, 66, 82, 83, 85, 92, 128, 223

Basarabescu, colonel – 209, 224

Basset, Louis, secretarul particular al regelui Carol I – 8, 22, 24, 31, 35, 36, 38, 39

Batler, Pat – 223

Bădescu, Traian – 97

Bădulescu, administrator financiar – 129

Bălaci, Anica – 93

Bălăceanu, N. – 171, 182

Bănescu-Rucăreanu – 111

Bear, Leon – 93

Beatrice (Baby Bee), Infanta, sora reginei Maria, căsătorită cu Alfonso, duce de Galliera – 147, 227

Beatrice de Saxa Coburg Gotha, sora reginei Maria – 205

Beldiceanu, Victoria, artistă plastică – 60

Belloy, Lola – 209

Bengescu, Lizette – 52

Bengescu, Sozo – 52

Berthelot, Henri, general – 149

Bibescu, Martha, scriitoare, fiica lui Ion Lahovary și soția lui George Valentin Bibescu – 208, 222

Billoty, pictor – 206, 220

Birescu, Lina – 93

Blanc, Irene – 208

Bogdănescu – 173

Boll, Frederica – 93

Bombăcilă, avocat – 170, 171, 181, 182, 196

Bonband, pictor – 204

Borda, Gh., colonel – 171, 182

Boris, Mare Duce – 201, 203

Boxshall, Eliza – 221

Boyle, Joe, colonel canadian – 219

Brands, pictor – 204, 205

Brandt – 213

Brătianu, Eliza – 209

Brătianu, Ion I. C. – 8, 21, 23, 25, 26, 46-49, 148

Braïloiu, Maria A., președinta Societății de binefacere „Tibișoiul” – 63

Bregenzer, Gustav, pictor de curte la Sigmaringen – 59

Bruning, Ernest, administrator al moșiei regale Poeni – 81, 120

Buicliu, Cristu, doctor – 46

Bunsen, M.V., artistă plastică – 60

Burin, Ana – 51, 93

Busuioc, N. – 94

Butculescu, N., subadministrator al Casei Regale – 78-83, 85, 92, 96, 97, 117, 126, 127, 128, 131

Buzdugan, Gheorghe, președinte al
Înaltei Curți de Casație și Justiție,
regent – 129, 145

C

Callimachi, cod, realizat la inițiativa
domnitorului Scarlat Callimachi – 7,
17

Cantacuzino, Maruka – 208, 210,
220

Cantacuzino, Sabina – 44

Cantemir, Adela – 223

Caragea, legiuire, culegere de legi
realizate în timpul domniei lui Ioan
Gheorghe Caragea – 7, 17

Carol cel Mare – 19

Carol de Hohenzollern, nepot al
regelui Carol I al României – 27, 30,

Carol I, rege al României – 7-11, 13,
16, 19-23, 25-28, 33, 35-37, 39-41,
43, 44, 46, 48, 49, 51, 59, 69, 72,
130, 147, 151, 152, 213

Carol, principe, **Carol al II-lea**, rege al
României, **Carol Caraiman** – 11-16,
30, 49, 70, 71, 73, 74, 76, 77, 132,
135, 136, 145, 147, 150-152, 156,
158-163, 173, 184, 185, 197, 200,
212, 213, 225, 229-232

**Carol (Karl), Antoniu (Anton) de
Hohenzollern-Sigmaringen**, tatăl
regelui Carol I al României – 25

Catargi, Elena (Nelly) – 93

Catargi, Henry, mareșalul Curții
Regale – 46, 49, 56, 57

Căpităneanu – 97

Cătuneanu, Constantin, consilier la
Curtea de Apel București – 78, 83,
128, 131

Câmpeanu, I. – 93

Cerei, Elisabeta – 95

Chamberlain, Joseph Austen, om
politic englez – 149

Christos – 210

Churchill, Winston, om politic
englez – 149

Ciobanu, Dtr. – 94

Chiriacescu, C. – 100, 110

Christo – 220

Clemenceau, Georges, prim-
ministru al Franței – 149

Cojoc, Toader, G. I. – 102

Colan, Nicolae, ministrul Cultelor și
Artelor, episcop – 155, 156, 157

Coliban, N. – 95

Condeescu, N., general – 129, 145

Constantin, Nicolae – 95

Constantinescu, Al. – 47

Constantinescu, G. I. – 110

Constantinescu, Irimia (Ir.) – 100,
101, 110

Constantinescu, Petre – 94

Corneille, scriitor – 42

Costică I. H. – 111

Costinescu, E. – 47

Courter, pictor – 61

Crist – 218

Cristea, I. – 171, 182

Cristea, Miron, președinte al Consiliului de Miniștri, patriarh, regent – 154, 155, 156, 157

Cristescu, D., diriginte oficiu PTT palatul Cotroceni – 170, 181, 196

Cristescu, N., grefier – 38, 39, 41

Cyrille, Mare Duce – 172, 183

Czernin, Otto – 210

Cuza, Alexandru Ioan, domnitor al Principatelor Române Unite – 7, 20

D

Damian, Aristide, castelan la Palatul regal „Caradalgo” de la Mamaia, Constanța – 82, 127

Dăscălescu, St. – 97, 102

Delavrancea, Cella, fiica scriitorului Barbu Ștefănescu Delavrancea pianistă, prietena reginei Maria – 222

Denize, G. – 94, 224

Dicoiu, Nicolae – 93

Dilmare, Georges – 150

Dimitrie Kirill, Mare Duce – 228

Dincă, Ioana – 93

Disescu – 225

Dragomirescu, P. – 93

Drăgoi, C. – 93

Duca, I. G., ministrul Cultelor și Instrucțiunii Publice – 21, 47, 49, 56, 57, 71

Duca, Jean – 225

Dulea, P. – 94

Dumitrescu, Ion, grefier – 49, 55

Duțulescu, grefier – 146

E

Eberhardt, Fritz – 118

Echtler – 205

Edner, Herman – 95, 170, 181, 196

Elena (Sitta) principesă a Greciei și a României, prin căsătoria cu principele Carol, principesă-mamă regină-mamă – 127, 129, 132, 144, 150, 213, 214

Elisabeta (Elisavota) Paulina Ottilia Luisa de Wied, Carmen Sylva, principesă de Wied, regină a României – 7, 10, 11, 20, 25, 42-45, 30-32, 35, 42-46, 48-66, 68, 213

Elisabeta, principesă a României și regină a Greciei – 9, 13-15, 31, 35, 44, 74, 129, 132, 139, 144, 147, 151, 152, 159, 161, 162, 163, 173, 184, 185, 197, 198, 199, 200, 201, 214,

215, 219, 220, 225, 228, 229, 230,
232

Elisabeta, sfânta – 203

Eminescu, Mihai – 44

Enescu, George, compozitor român,
apropiat al reginei Elisabeta – 10, 44,
224

Ernest, Maria H., pictor – 60

Errain – 212

F

Fabergé – 200-204, 207, 208, 213,
214, 217, 219, 221-223, 225, 228

Feraris (Ferares) – 216, 225, 228

Ferdinand, principe și rege al
României – 7-9, 11-16, 21, 31, 35,
36, 39-41, 46, 53, 59, 61, 69-72, 75,
76, 78, 79, 81, 82, 84, 97, 102, 127,
128, 130-132, 136, 141, 144, 147-
152, 157, 159, 160, 162, 213, 218,
229, 230, 231

Filip de Flandra – 19

Florea, Radu – 93

Florea, Vasile – 171, 182

Francisc Iosif de Hohenzollern – 34

Frederic, fratele regelui Carol I – 19

Friedel Hohenzollern – 206

Fuller, Loie, dansatoare – 150

Fundățeanu, Helena – 84

G

Galaction, Gala, scriitor – 19

Garoescu, Aurel, secretar general al
Ministerului Justiției – 154-158, 162,
163, 173, 198, 232

Gazelu, Stephan – 224

Gay, Peter Augustus – 222

Gârboviceanu, Petru, administrator
al Casei Bisericii – 49

George al V-lea, rege al Angliei –
147, 149, 228

George, David Lloyd, prim-ministru
al Marii Britanii (1916-1922) – 149

George, rege al Greciei – 129, 228

Georgescu, croitor – 171, 182

Gheorghiu, Chr. – 96

Gheorghii Mihailovici, Mare Duce –
147

Gheorghe, Sfântul – 201

Ghimbășanu, D. – 110

Ghica, N. I. – 110

Gibran, Khalil, poet – 150

Girot – 211

Goethe, Johann Wolfgang, poet, om
de știință – 42

Gomboș, Anast. – 95

Gotfried Hohenlohe – 206

Gracoski, N, contraamiral – 46, 48,
56, 57, 59, 61

Grant – 213

Grecianu, Elisa – 206

Green – 211

Gretchen – 214

Grigorescu, C. – 112

Grigorescu, Nicolae, pictor – 60, 220

Grigorie, episcop al Argeșului – 157

Gronov, locotenent de marină – 171, 182

Gross, Peter – 170, 172, 181, 196

Grui, Sanger, calul reginei Maria – 225

Gușă, Gh. – 118

Gussow, Karl, pictor – 60

Gutmann, C. – 171, 181, 196

H

Hamilton – 209

Herman de Wied, tatăl reginei Elisabeta a României – 42

Herwegwn, pictor – 59

Hlott – 222

Hiotu, Știrbey, Caterina – 221

Hitz, Dora, pictoriță – 60, 61

Hohenlohe, Alexandra, prințesă, sora reginei Maria a României – 205

Hopkirk, Edith – 52, 67, 68

Hortolomei, Nicolae, profesor doctor, medicul curant al reginei Maria – 154, 155

I

Ialomițianu, Callist, episcop al Argeșului – 57

Iamandi, Victor, ministru secretar de stat la Departamentul Justiției – 154-158, 162, 163, 197, 232

Ianza (Janza), Virgil, șef garaj – 160, 170, 181, 196, 230

Ileana, principesă a României și arhiducesă de Austria – 9, 13-15, 22, 34, 74, 95, 98, 129, 132, 136, 142, 145, 147, 150-152, 159, 161-163, 174, 184, 185, 193, 197, 198, 204, 216, 218-220, 222, 231, 232

Iliescu, Al., secretar la Primăria Comunei Sinaia – 25

Ionescu, C. – 145, 171, 181, 196

Ionescu, G. – 93, 97

Ionescu, Petre St., grefier la Curtea de Apel secția I București – 79

Ionescu, Tinca – 97

Ionescu, Th. – 95

Ioniță, Leanca – 95

Iordache, D. – 94

Istock, A. – 97, 102

Ivanof – 172, 183

J

Joschi Hohenzollern – 206

Josefina de Baden, principesă, mama regelui Carol I al României – 19, 25

Josefina, principesă de Belgia, nepoata regelui Carol I al României – 27

K

Kaiser, Ana – 93

Kalinderu, Ioan, administratorul Domeniilor Coroanei – 8, 31

Kant, Immanuel, filozof – 42

Kapkow, Elena – 160, 226, 230

Karl Anton de Hohenzollern, tatăl regelui Carol I – 19

Karl, Eliza – 160, 210, 226, 230

Kaublick, F. A., pictor – 205

Kaulbach, Herman – 205, 212, 214, 218, 227

Kennedy, Jone – 207, 209, 223

Kira (Kirilovna), fiica Victoriei Melita, nepoata reginei Maria – 227

Kirileanu, G. T., secretar al Comitetului de Administrare a Fundației pentru înzestrarea fetelor de ofițeri – 66

Koch, pictor – 60

Kolinski – 226

Kopan, pictor – 60

Kopkow, Elisabeta – 171, 182

Kraemer, Th. – 95

Kremnitz, Mite – 10, 44

Kremnitz, Wilhelm, doctor – 22, 35

L

Lahovari (Pherekide, Simky) – 208

Larisch, Marioara – 209

Larisch, May, contesă – 207, 209

Laszlo, Philip de Lombos, pictor – 217

domnișoara **Lavater**, doamna de onoare a reginei Elisabeta – 42

Lembach – 201, 212

Leopold de Hohenzollern Sigmaringen, fratele regelui Carol I, tatăl regelui Ferdinand al României – 19, 69

Liemann – 209

Liman, C. – 95

Lindenberg – 84

Litarczek, Robert, administrator al moșiei regale Sinaia-Predeal – 80, 102, 111

Loti, Pierre, scriitor – 10, 43

Lydie, pictor – 60

Lucaci – 84

Luncașu, G. – 112

Lupescu, Elena – 12, 70, 102

M

Maasen, T. H., pictor – 61

Madona – 203, 205, 214, 216, 218, 222, 226

Madge – 207

Maiorescu, Titu – 10, 44

Mamulea, Ioan, doctor, medicul Curții Regale – 23-25, 46, 48, 171, 182

Manolescu, Alexandru, colonel – 174, 198

Manon, Elisaveta de Solm Laubach – 52

Mante, dr. – 171, 182

Manu, C. – 94

Margareta – 200

Margareta de Loe – 52

Maria, fecioara – 218

Maria, sora regelui Carol I – 19

Maria Kirilovna (Maschka), fiica Victoriei Melita, nepoata reginei Maria a României – 205, 227

Maria, principesa, fiica regelui Carol I și a reginei Elisabeta – 10, 29, 44, 49, 57

Maria, Mignon, principesă a României și regină a Iugoslaviei – 9, 13-15, 22, 34, 35, 74, 129, 132, 140, 145, 147, 148, 151, 152, 159, 161-163, 174, 184, 185, 187, 197, 198, 202, 203, 215, 216, 219, 220, 225, 226, 228, 231, 232

Maria, Marie Alexandra Victoria de Saxa-Coburg-Gotha, principesă și regină a României – 7, 11-16, 22, 43,

69, 70, 71, 73, 76, 127, 129-132, 144, 147-151, 154, 155, 157, 158, 162, 164, 166, 167, 172, 174, 183, 184, 199, 212, 223, 225, 232

Maria Alexandrovna, fiica Țarului Alexandru al II-lea, mama reginei Maria a României – 12, 147

Maria Wilhelmina Frederica Elisaveta, fiica ducelui de Nassau, mama reginei Elisabeta a României – 42, 46, 48

Mariette Hohenlohe – 206

Marin, B. P. – 171, 182

Marin, Constantin – 94

Marin, Ion – 94

Marinescu, Al. – 94

Marinescu, Florian, administratorul bunurilor private ale regelui – 94, 164, 165, 166, 172, 173, 174

Marinescu, Ilie – 171, 181

Marone – 214

Marr – 226

Mavrocordat, Leon, general adjunct, șeful Casei Militare a regelui Carol I – 8, 23-26

Mavrodi, (Elena, Nelly) – 93, 171, 182, 308

Mărgărit, Ecaterina – 171, 182

Mercier, Ruth – 216

Michail – 59

Miehs, G. – 95

Mihai, principe și rege al României – 12, 15, 71, 77, 127, 129-131, 144, 150-152, 161, 213, 231

Mihăescu, P. – 93

Mircea, principe – 13, 147, 230

Miron – 145

Mișu, N. – 66

Mocsony, A. – 93

Moehrlen, A. M. (Mohrlen) – 172, 183, 210

Mohrlen (Moehrlen, A. M.) – 172, 183, 210

Moldovanu, grefier – 146

Moliere, dramaturg – 42

Morris – 222

Morțun, V. G. – 47

Mosca, G. – 110

Mrejeru, Gh. – 117

Muller – 97

Muller, Agnes – 51

Munteanu, I. – 97, 100, 110

Munteanu, Maria – 93

N

Nancy – 220

Negoescu, Anghel – 100, 110

Negulescu, Al. – 111

Nemet, Ștefana – 97

Neumann, E. – 95

Nicolae, Nicky, Brana, principe al României – 9, 10, 13-15, 22, 34, 44, 54, 59, 61, 74, 77, 96, 97, 129, 132, 135, 141, 144-148, 150-152, 159, 161-163, 174, 184, 185, 190, 197, 198, 204, 217, 231, 232

Nicolae, orfan – 96, 101

Niculescu, C. – 93

Nedelcu, George D., secretar general al Ministerului Justiției – 46, 50, 55

Nouy, Jean, Lecomte, pictor și sculptor – 60

O

Odobescu, Elena – 208

P

Pamula Emma – 171, 181, 196

Panaiteescu – 224

Parpucea, Ion – 118

Passavant, Sophie – 206

Pașote, Iosif – 118

Paul, prinț al Serbiei – 228

Pavelescu, Anica – 95

Păun, Scarlat – 94

Păun, Vasile D., profesor – 69

Pedro al V-lea al Portugaliei – 19

Perșoiu, grefier – 146

Perticari, Elena, scriitoare, fiica doctorului Carol Davila – 222

Peter, Iulian, primar general al Municipiului București – 155, 156

Petrescu, Emil, primar al capitalei – 48

Pherekide, Simky – 208

Pherekyde, Grigore, președinte al Tribunalului Ilfov – 38, 39, 41

Pinoșanu, P. – 94

Pocci, A., pictor – 60

Popescu, Al. – 94

Popescu, brigadier – 113

Popescu, C. – 95

Popescu, Maria – 93

Popescu, St. – 221

Popovici, A. – 97

Popovici, Dumitru, administrator al moșiei regale Broșteni – 80, 118

Popper – 170, 181, 196

Porumboiu, Em. – 47

Preuteasa, Gh. – 94

Procopiu, Irina, doamnă de onoare a reginei Maria – 66, 170, 181, 196

Purdoiu, N. – 94

R

Racine, dramaturg – 42

Racoviță, grefier – 145

Radu, Ion – 94

Ramingen, Baron, Manfred, Pavel – 223

Raven, Gretchen – 206, 210

Rautsman, Gh. – 171, 181, 196

Rădescu, [Nicolae], general adjutant – 170, 181, 187, 190, 224

Rădulescu, I. – 93

Rebhnhn, Fr. – 95

Reichert, pictor – 60

Rever, L., pictor – 60

Rizeanu, general – 170, 181, 196

Ro – 212

Robescu, Elena – 221

Robescu, Pauline – 221

Rodin – 212

Rolfs – 207

Romalo, Noel – 222

Roman, Ion – 94

Rombeau – 220, 221

Rosenthal, S., ministru, consilier juridic – 144

Roth, Albert – 110, 111

Rousseau, pictor – 222

Rozzaza, Marco – 100

Ruprecht, Tini, pictor – 212, 215, 216, 228

Rusu, Toader – 118

S

de Saint-Aulaiare, Auguste Félix Charles de Beaupoil, conte – 149

Sandra, Alexandra de Hohenlohe prințesa, sora reginei Maria – 227

Saporette, E., pictor – 60

Scanavy, A., inginer – 173, 174, 198

Schaeffenberg, pictor – 60

Schiller, Friedrich, dramaturg – 42

Schon, Fanny – 210

Schung – 213

Schwartz, pictor – 225, 226

Sergiu, Mare Duce – 201

Shakespeare, dramaturg – 42

Simiratski – 201

Slătineanu, G., președintele secției III a Tribunalului Ilfov – 49, 55

Soare, C. – 171, 182, 197

Socec, I. I. V., episcop casier la Institutul surorilor de caritate „Regina Elisabeta” – 65

Sorescu, Reghina – 94

Spender Clay, Paulina – 207

Spiro, Maria – 209

Stăncescu, Petrache – 94

Stăncilă, Vasile – 93

Stârcea, I. V., ministru – 92

Steinback – 211

Steiner – 84

Stoian, C. – 171, 182

Stoicescu, telefonist – 95

Stoilov, colonel – 224

Stravkowitz, doctor sârb – 223

Sturdza, Alice (Cantacuzino) – 220

Szatmari, Carol Popp, pictor, grafician, fotograf – 218, 226

Szomkofski – 205

Ș

Ștefan, Nicolae – 95

Ștefania, sora regelui Carol I – 19

Știrbey, Marie – 221

Știrbei(y), Nadeje – 207, 210, 221

Știrbey(i), Barbu A., administratorul Domeniilor Coroanei – 8, 23, 26, 46, 49, 56, 57, 64, 129, 145, 148, 208, 209, 221

Știucă, D. – 94, 95

T

Tănase, A. – 95

Tănase, Gh. – 94

Telianu, C. – 171, 181, 197

Teofil, vicar al Mitropoliei Ungro-Vlahiei – 49

Theodorescu, Vasile M., consilier al Curții de Apel București – 164, 166, 173, 174

Thielle, Anna – 160, 226, 230

Tientz, Toni – 172, 183

Trăistaru – 171, 182

Triandafil, Eliza, președinta Societății de binefacere „Pâinea zinică” – 68

Turzanski – 171, 182

Tzigara-Samurcaș, Al., director al Fundației Universitare „Carol I” – 11, 44, 58, 63, 67

U

Uhde: 228

Urdăreanu, Ernest, ministrul Casei Regale – 14, 151, 154-159, 162-164, 173, 197, 232

Urynowski – 224

V

Varjoghie, M. – 48

Vasile, Anghel – 93

Vasile, Călin – 94

Vasile, orfan – 96, 101

Vasilescu, C. – 97

Vasilescu, St. – 94

Vauters, pictor – 59

Văcărescu, Elena – 10, 44

Vârgolici, Traian, administrator al moșiei regale Zorleni – 81, 126

Velton – 216

Verdoechowen, pictor – 59

Vermont, Nicolae, pictor – 60, 213, 221

Verona, Arthur, pictor – 212

Verra, N. G., Primarul Comunei Sinaia – 24, 25

Victoria, regină a Marii Britanii – 69, 147

Victoria Melita, Ducky, Marea Ducesă Kirill a Rusiei, sora reginei Maria a României – 147, 160, 203, 205, 207, 214, 221, 227, 230

Vogt, Margarete – 206, 210

Volosciuk – 171, 182

Z

Zamfir, Ioana – 95

Zankowski – 216, 220

Zarnea, C.F.R. – 171, 182

Zărnescu, I. – 97, 100

Zumbusch – 221

Zwiedineck, Eugen, colonel, general, aghiotant al reginei Maria a României – 160, 171, 174, 182, 198, 224, 230

Zwiedineck, Maria, fiica lui Eugen Zwiedineck – 160, 165, 167, 230

W

Wagner, Sigfried – 216

Weingartner, Roxo – 221, 222

Wilhelm I, împărat al Germaniei –
11, 69, 70

**Wilhelm Adolf Maximilian Carol de
Wied**, tatăl reginei Elisabeta a
României – 46, 48

W. de Wied, pictor – 61

Woolf, Virginia, scriitoare – 150

INDICE TOPONIMIC

A

Alba Iulia – 11, 15, 150, 152, 161, 231

Anglia – 12, 13, 147, 148, 213

Arama – 111

Argeș, episcopie – 54, 57, 157

Argeș, județ – 54

Atena – 15

Austria – 15, 148, 161

Azuga, comună – 37, 80, 90-92, 96, 97, 103, 105, 107, 134, 135, 137, 140-142, 170, 181, 186, 190, 196

B

Baden (ducat) – 34

Balcic (Tenha-Juvah), castel – 13-15, 150, 151, 153, 158, 160, 162, 165, 167, 174, 176, 184, 185, 187, 229, 232

Balcic, comună – 165, 172, 174, 183, 184, 229

Barcelona – 143

Barnar – 111, 113

Basarabia – 148

Bârlad – 31, 122

Belgia – 19, 27

Berlin – 19, 43, 87, 88, 92, 135, 136, 139, 141, 217

Bistrița, râu – 112, 113

Bran, castel – 13, 15, 150, 151, 153, 161, 164, 166, 175, 184, 193, 221, 231

Bran, sat, comună – 161, 164, 184, 231

Brașov, județ – 164, 198

Brașov, oraș – 165, 166, 170, 175, 181, 183, 196

Brooklyn – 150

Broșteni, comună – 37, 80, 90, 111, 112, 118, 138,

Broșteni, moșie – 9, 22, 30, 37, 74, 80, 81, 91, 111, 117, 132, 140, 141, 142, 170, 181, 196

Bucovina – 144, 148, 168

București – 9-11, 15, 18-22, 25-33, 37, 39, 42, 44, 46-52, 54, 56, 58, 59, 61-66, 68-70, 72, 74, 76, 78, 79, 82, 84, 86, 90, 92, 96-99, 130, 133, 135, 136, 147-149, 151, 152, 155, 156, 158, 164-168, 172, 174, 176-178, 187, 191, 193, 199, 225, 226

Buffalo – 150

Bulgaria – 206, 207

Bușteni, comună – 37, 80, 90, 92, 95, 100, 101, 103, 105, 108, 110, 134, 135, 137, 140-142, 167, 168, 176, 177, 185-188, 191, 195

C

Cadrilater – 151

Caliacra, județ – 165, 198

Canada – 150

Capra – 111

Călan – 168, 177

Câmpina – 209

Cernăuți – 75

Chicago – 169, 179

Chiril, pârâu – 113

Chiril, sat – 111

Chișinău – 75

Clăbucetul Azugei, munte – 37

Clăbucetul Baiului, munte – 37, 107

Codlea – 170, 172, 181

Cojoci – 111

Comarnic – 37

Constanța – 82, 126, 132, 146

Constanța, județ – 82, 126, 128, 132

Copăcenii, castel – 13, 15, 165, 166, 175, 226

Copăcenii, comună – 165, 184

Copăcenii, moșie – 153, 161, 184, 220, 222, 227, 230

Coștila – 108

Coștila, munte – 37

Cotârgași – 111

Cotroceni, palat – 10, 12-15, 43, 44, 49, 70, 72, 73, 131, 150, 151, 155, 160, 162, 163, 165, 166, 169, 172, 174, 178, 183-185, 193, 194, 199, 201, 202, 212-229, 232

Craiova – 31, 33

Croația – 15, 74

Crucea, comună – 37, 111, 113

Cumpătul – 108

Cumpătul, munte – 37

Curtea de Argeș – 10, 11, 14, 21, 30, 42, 44, 45, 49, 50, 52, 53, 54, 57, 58, 72, 96, 151, 156, 157

D

Denver – 150

Doamnele, munte – 37

Dresda, **Dresden** – 151, 167, 176, 193

Dunăre – 20, 29, 43

Düsseldorf – 69

E

Egipt – 87, 140, 142

Elveția (Suisse) – 170, 180

Europa – 19

F

Fața Găvanei, munte – 37

Focșani – 29, 33

Franța – 19, 148

Frasinul, canton – 106

G

Galați – 29, 33

Geamăna – 111

Germania – 11, 19, 42, 69, 70, 148, 151

Giurgiu – 20

Grecia – 74, 129, 132, 139, 161, 228, 230

Gura Negrișoarei – 113

Gura Râșnoavei – 107, 108

Gurgiu, munte – 80

H

Hărăoia – 111

Holda – 111, 113

Holdița - 111

Horez, Horezu, mănăstire – 14, 152, 199

I

Iași – 15, 33, 34, 74, 99, 148, 165, 167, 175, 231

Iași, județ – 37, 74, 81, 118, 120, 132, 145

Ilfov, județ – 9, 25, 30, 36-40, 47, 49, 59, 61-66, 68, 145, 165, 166, 173-175, 198

Italia – 148

Iugoslavia – 129, 132, 140, 145, 159, 161, 162, 174, 184-186, 197, 231, 232

J

Jepii, munte – 37

Jepii – 108

K

Kansas City – 150

Kassel – 69

Kent, comitat – 12, 147

L

Lacul Roșu – 37

Lăpușna, comună – 80, 111, 132, 141

Leipzig – 69

Londra – 13, 66-68, 87, 92, 97, 135, 136, 139, 149, 150, 167-169, 176, 180, 186, 188, 190, 191, 193-195

Lunga – 111

Lungeni – 111

M

Mamaia – 13, 82, 126, 132, 133, 216

Marea Britanie – 12, 69, 147

Marea Neagră – 29

Maryhill – 150

Mavi Dalga, stațiune – 158, 160, 229

Mecca – 201, 202

Medie(a)șul Aurit, castel – 165, 166, 175, 185

Milano – 92, 135

Moldova – 148

Monastirea (Mănăstirea), moșie – 9, 22, 30, 37

Monastirea, comună – 37

Moscova – 62, 90

Movila-Techirghiol, moșie – 128

Munich (München) – 31, 71, 167, 170, 176, 180, 194, 195

Munster – 19

Mureș, județ – 80, 111, 132

N

Neagra – 111, 112

Neamț, județ – 80, 111, 117, 118, 132, 146

Negrișoara, moșie – 111

Neuwied – 35, 42, 46, 48, 51

New York – 150

O

Onești – 15, 159, 161, 231

Oregon – 150

P

Paris – 13, 21, 70, 87, 92, 132, 135, 137-139, 148, 149, 167, 169, 176, 179, 186, 187, 189, 191-193, 195

Peleş, castel – 8-10, 12, 20, 23, 25, 30, 34, 43, 44, 70, 74, 76, 79, 102, 103, 130, 131, 147

Peleş, pârâu – 102

Pelișor, castel – 11-15, 71, 73, 74, 76, 102, 103, 130, 131, 150, 151, 154, 160, 184, 201, 202, 204, 205, 209, 214, 218, 221, 224, 225, 229

Philadelphia – 150, 169

Piatra Arsă, moșie – 102, 108

Piatra Arsă, munte – 37

Piatra-Neamț – 80, 117, 134, 140, 143

Pitești – 33

Plevna – 29

Poeni, comună – 37, 81

Poeni, moșie – 9, 22, 37, 74, 81, 118, 120, 132, 142

Poiana-Ițcani, castel - 144

Poiana-Țapului, comună – 80, 103, 104, 108, 110, 111

Portugalia – 19

Potsdam – 147

Praga – 170

Prahova, județ – 24, 25, 80, 103, 145

Predeal, comună – 37, 80, 103, 107,

Predeal, moșie – 9, 22, 37

Prut, râu – 20

R

Răzoarele, munte – 37

Râjnoava, munte – 37

Reghin, oraș – 146

Reghinul-Săsesc, ocol – 146

Reșița – 168, 188, 191, 195

Retivoiul, munte – 37

Rin, râu – 42, 43

România (Regat) – 7, 9, 11-14, 16, 19-21, 23-36, 40-43, 48, 51-54, 59, 61, 62, 64, 66, 69, 72-74, 76-79, 81, 82, 84, 86, 90, 98, 99, 127, 129, 130, 132, 139, 147-151, 154-162, 166, 172, 173, 185, 199, 206, 223, 229, 230, 231

Rusia – 11, 69, 148, 160, 200, 228, 230

S

Satu Mare – 165, 166, 175, 185

Satu Mare, județ – 198

Scroviștea, vilă – 223

Seattle – 150

Segenhaus – 52

Seini – 198

Serbia – 15, 74, 228

Sibiu – 75

Sigmaringen – 13, 19, 25, 32, 69, 89, 147

Sinaia, mănăstire – 43

Sinaia, oraș – 14, 23-25, 43, 71-73, 79, 80, 90, 102, 107, 131, 147, 151, 154, 160, 225, 229

Sinaia, castel – 212-223, 227, 228

Sinaia-Predeal, moșie – 8, 11, 15, 20, 30, 70, 74, 76, 79, 80, 103, 130, 137, 153, 160, 212, 230

Slobozia-Zorleni, moșie – 9, 22, 27, 30, 37

Slovenia – 15, 74

Sorica Dutca, munte – 37

S.U.A. – 13, 70, 150

Suceava, județ – 30, 37

Susaiul – 107

Susaiul, munte – 37

T

Techirghiol, stațiune balneară – 82, 133

Techirghiol, moșie – 128, 142

Teșila, comună – 37

Tibet – 202

Transilvania – 148, 150

Tubingen – 69

Tutova, district, județ – 27, 30, 37, 74, 81, 120, 133, 145

U

Ungro-Vlahia, mitropolie – 49

V

Valea Azugăi – 106

Valea Bistriței – 74

Valea Putnei – 144

Valea Teascului – 107

Vârful lui Drăgan, munte – 37

Veneția – 216

Viena(Wien) – 43, 92, 135, 167, 176, 193

W

Washington - 150

Z

Zărnești – 198

Zbughia Zbârsului cea mica, munte – 37

Zorleni, comună – 31, 37, 81, 133, 139

Zorleni, moșie – 74, 81, 82, 91, 120, 126, 133

Zürich – 89, 92, 135, 167, 170, 180, 187, 190, 191

CABINET

C. Szathmari Pictor și
BUCUREȘCI

PHOTOGRAPHIE

Photograf de I.S. Domnitorului.
STRADA JENIÎ.

ANR, SANIC, colecția *Documente fotografice*, F II 2

ANR, SANIC, colecția *Documente fotografice*, F II 1 (1)

ANR, SANIC, colecția *Documente fotografice*, F II 2264

ANR, SANIC, colecția *Documente fotografice*, F II 1271

M. S. Regele Carol I. 9 Iunie 1902

Steuereu Morice; Juniojoro Punkt
Euch beiten für die ruhmvollste
Brenne, mit der ich mich sehr er-
freue. Die Figur ist künstlerisch mehr
wert und ist viel besser in der Beme-
ssung, die für schönere Inschrift

Edifura: Ad. Maier & D. Stern, Bucuresti, Pasajul Vilagros 1-2.

ANR, SANIC, colecția Documente fotografice, F I 24

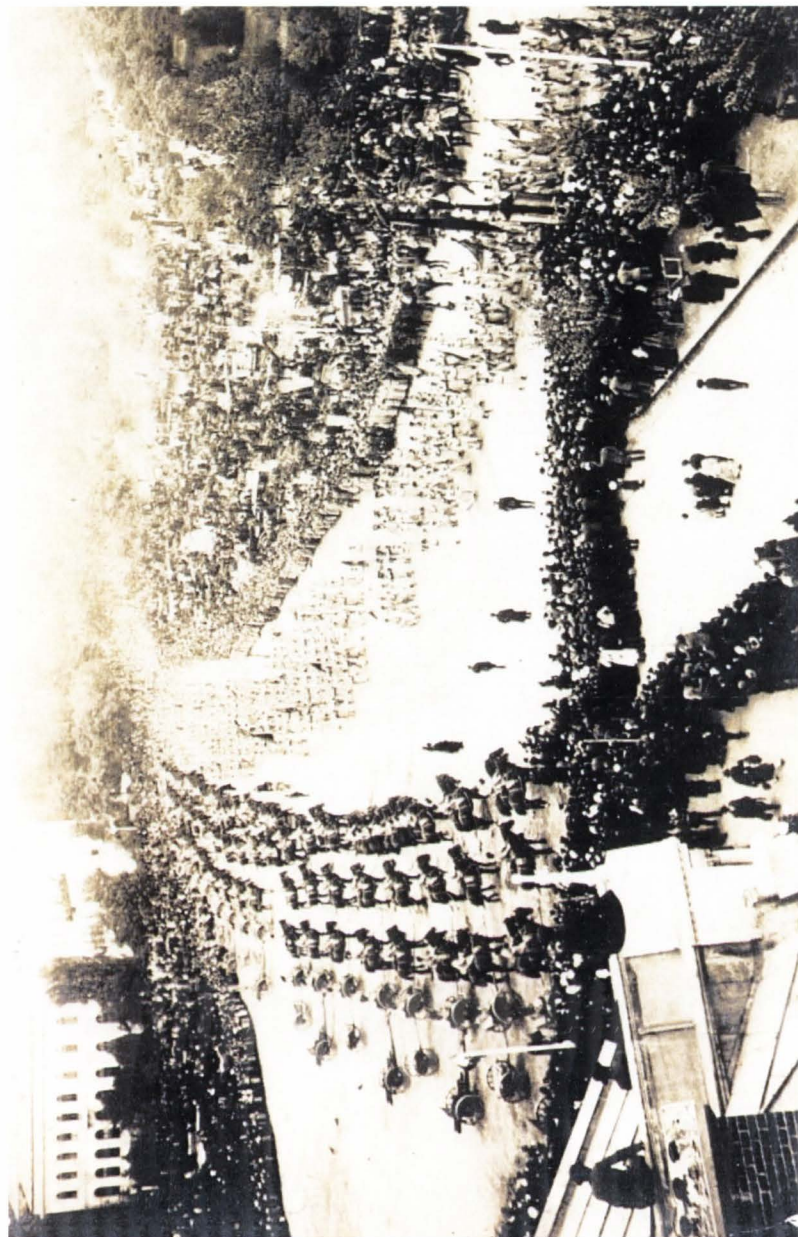

ANR, SANIC, colecția *Stampe*, 475 (1)

ANR, SANIC, colecția *Documente fotografice*, F II 3366

ANR, SANIC, colecția *Documente fotografice*, F I 36

ANR, SANIC, colecția *Documente fotografice*, F II 715 (1)

CABINETUL MAJESTATEI SELE REGELUI 12-

Vădute de noi azi 1 Octombrie 1914

Prezintă,

Grigore Ibrulescu

Gr. fin

N. Cristescu

Testamentul meu
scris și iscalit în propria
mea mână,
la 14/26. Februarie.
1899.
și un coticiu în 14/27 Decembrie,
1911.

Vădese că în anul
1891 s-a făcut
un testament
de către
Carol I. și
s-a înscris
în Decembrie
1891.

Testamentul meu

în 14/26. Februarie 1899

scriși și înscălit de propriei mele mâini în Decembrie
1911.

Hotărâse încă că în averea mea să fie repusă
un capital de un milion lei în bani sau în rentă
Statului pe cel puțin 4 la sută pentru strănepotul meu,
Principele Nicolai al României, care se vor bucura
de dobânda acestui capital în favoarea majorității sale. —
Asemenea strănepotile mele Principele Maria și Elena
a României vor primi fiecare cinci sute mii lei în
bani sau în rentă statului pe cel puțin 4 la sută pe care
vor dobândi ea și platita în favoarea majorității lor sau
când ele se vor căsători. —

Strănepotii mei Principele moștenitor și frațele lui
Principele Franciscu Josif de Hohenzollern vor primi
fiecare, ca doi, sumă de trei sute mii lei. —

Asemenea toate rănile mele, săvârșite, cumulate, nepătate, nepă-
te, strănepote, strănepotii vor primi fiecare un caz, care
se trebuie să aibă cel puțin un procent de opt sute pînă
la o mie lei. —

Doresc ca toate persoanele, care m'au servit în timpul

Domnie mele, ca Ministri, asistente regale, func-
tionari ai Casei regale si provinciale, ca me la onori
etc. sau primisea pe care un tar, consistent in un
obiect de arta, un tablou, o miniatura, un ce, un cisor
etc., un inel etc. Cele din urma obiecte vor fi luate in
cutiele mele, care contin bijuterii distincte ca aururi.
Suntul de trei sute mii lei, care am restinat in cazul
acesta pentru universitatea de la Iasi, va fi sperit in
ca se un capital de trei sute mii lei, si intrebuintat
pentru un cimir studentesc. In caz ca nu s'a cumpe-
rat o casa pentru studentii alunei o sută mie lei va
fi luat pentru implinirea acestui scop. Iobintea de
cine sute mie lei va fi pentru intretinerea acestor casei.
Colectiunea mea de carme din Custodul Pelesului va re-
mane in intregul sau cu ocazitate a Cernei Ro-
maniei. Aceasta colectiune are un catalog detaliat.
Moșia mea „Amkirch” situata in Mordele-Queat de
Budin va primi un capital, ca sunt, de trei sute mii lei
care sa va un venit cel puțin de cinci spre zece mie lei
pe an. Acest venit este restinat jumatate pentru bi-
nificarea in folosul satului si jumatate pentru imbuna-
tirea acestei moșii si a cladirilor sale. Sa pota lua

o sumă de optzeci mii lei pentru curăcarea ogrei în castel
și în sat, suma acestor două amortisitoare, luând de fie-
care jumătate trei mii de lei, ^{pe an,} cuiva de binefacere și de im-
bunătățire și întreținerea Castelului. / șese mii lei /
Acest fond, care va purta numele meu, va fi adminis-
trat de un comitat, compus de administratorul moșiei,
de preot și de primar. El va holiari întrebuințarea
venitului acestui capital. —

Dacă iubita mea sctia, Regina Elisabeta, este încă
în viață, ea va primi o sumă de Guvernatoriile lei spre
ce dispune, cum va crește, de aceste bani și ptea ei ea va
dori ce întrebuințare de ^{aceste sume} sute mii lei pentru imbun-
tățirea casei sale, „Degenhaus” lângă New-Miss. Și asemenea
ea va dori să facă legată și benedictiune la tiferitate funda-
țiune înființate de Regina. —

Străinșeta mea Prințesa Elisabeta a Româ-
niei va primi încă două sute mii lei ca capital, ast. pd
zestrei, care am prevedut, în testamentul meu din 1726
Februarie 1899, pentru Prințesa, va fi un milion lei.
Venitul acestui capital trebuie săi fie cel puțin
patru și jumătate la sută. —

Subita mea nepotă Principescei Mariae a României
vea primi să se sute mie lei, sumă de cove cu potă vis-
pune euan vea crete

Te ta averea mea in bani, actiune, obligati, fentare
te stat, cupa pluta tutorez legatilor, vea remane inbi-
tului meu nepot, Principele Ferdinand al României
^{sumă de}
cove, cove, sei fii peastreita cu cupitod.

Genmil Bessel, secretarul meu, vea primi e pen-
siune te e mie lei pe luna, cove vea si platita chier
vea el vea urma serviciul seu linjea mostimierul
meu. Cu un semn ad multumitate mde pentru servi-
cile sale, el vea primi un legat te e sute mie lei, vea el
el vea si inai in vintia. Linjea lui vea primi e pensie
te se se mie lei pe cove.

Fii secretului Genmil; vea primi fii cove peastreita
mie lei cu cove si vea te te cove sumă peastreita mie
lei ^{mio} ~~peastreita~~ mmeiter, te cove pensiuine te tot spm ~~vea el~~
lei, te te pme cove, vea si platita pmeita mteia seu.

Seris si iscedit te propriei mea maini.

Bucuresti

14/27 Decembrie 1911.

Genmil

ANR, SANIC, colecția
Documente fotografice, F I 5

ANR, SANIC, colecția *Documente fotografice*, IL 4756

ANR, SANIC, colecția *Documente fotografice*, F II 15

ANR, SANIC, colecția *Documente fotografice*, F IV 4

M.S.REGINA ELISAVETA

ANR, SANIC, colecția *Documente fotografice*, F V 2298 (1)

ANR, SANIC, colecția *Documente fotografice*, F V 4755 (2)

ANR, SANIC, colecția *Documente fotografice*, F V 4755 (5)

ANR, SANIC, colecția *Documente fotografice*, F V 4755

ANR, SANIC, colecția *Documente fotografice*, F I 7813 (3)

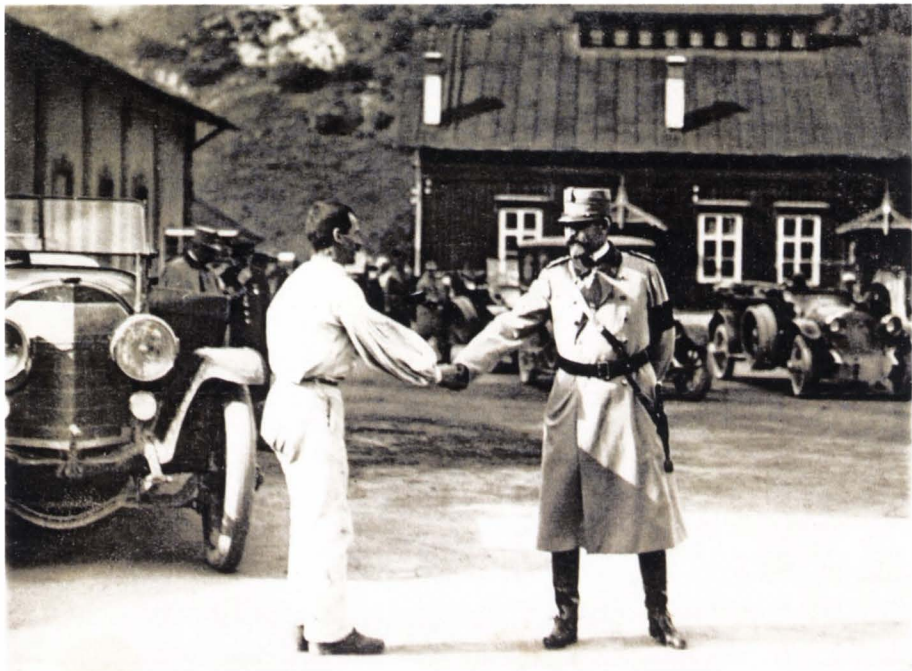
A. S. R. Prințul

ANR, SANIC, colecția *Documente fotografice*, IL 28

ANR, SANIC, colecția *Documente fotografice*, F II 3367

ANR, SANIC, colecția *Documente fotografice*, F I 3611

ANR, SANIC, colecția *Documente fotografice*, IL 5429 (38)

ANR, SANIC, colecția *Documente fotografice*, Album 40, f. 186

ANR, SANIC, colecția *Documente fotografice*, F I 2387 (1)

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Maria*,
dosar III/157/1926, f. 108v

ANR, SANIC, colecția *Documente fotografice*, F V 6314 (1)

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Maria*,
dosar III/162/1927, f. 93v

Neuitatul și înțeleptul meu unchiu, Regele Carol I, în lunga și slăvita sa domnie a înteneiat puternic și sănătos noul Stat al României, dezvoltând minunatele însușiri de muncă și de progres ale poporului ei, redesteptând și organizând în glorioasa ei armată străbunele virtuți ostășești ale neamului ei. Rezemat pe aceste virtuți, la rândul meu am putut desăvârși opera națională și am aflat în clipele celor mai hotărâtoare împrejurări credința neclintită și eroismul nețărmurit al oștirii de care mă simt legat din adâncul sufletului.

A vrut astfel pronia cerească să nu lase fără rod domnia mea și a dat dragostei mele de neam cea mai scumpă și sfântă răsplată. Ridic până la ultima suflare ruga mea fierbinte ca să binecuvinteze și în viitor soarta poporului român și să hărăzească iubitelui meu fiu, viitorul Rege al României întregite, ajutor ceresc, ca la rândul său să întărească și să sporească moștenirea națională, unind tot mai strâns puterile și însușirile Românilor din toate ținuturile și din toate straturile sociale.

Cu inima de părinte îndemn pe Carol să nu înceteze în orice clipă și în orice împrejurare de a-și închina toate puterile Neamului și Statului în ale căror slujbă îi este hotărât să trăiască. Multe și grele sunt grijele Domnitorului în truda neincetată în serviciul Statului, ele se stăpânesc însă prin simțul datoriei și al jertferei de sine; iar în fața greutăților, binecuvântarea lui Dumnezeu și ajutorul sfințicilor celor buni nu vor lipsi, precum nu mi-au lipsit în vremea Domniei mele. Către acești sfințici îmi îndreptez astăzi gândul recunoscător și mulțumesc bunătății divine care mi-a îngăduit să pot prețui neasemuit ajutor pentru suveran, sfatul celor credincioși și destoinici.

Dar mai presus de alții recunoștința mea merge către Acea care mi-a fost tovarășă nedespărțită și sprijin prin sfat și credință în toate vremurile și în toate împrejurările. Dragostea ei de țară și inima de mamă îi vor însufleți puteri noi pentru a-și urmări și în viitor binefăcătoarea ei solicitare. Sunt convins că uniți în iubire frățească copiii noștri o vor înconjură și vor păstra legăturile scumpe cari au făcut fericirea vieții noastre, precum nu mă îndoesc că poporul meu va avea pentru scumpa mea soție și după trecerea mea din viață aceeași dragoste neschimbată.

Rog a se lăsa ca reședința soției mele Regina Maria, Palatul dela Cotroceni, iar Castelul Peleşor dela Sinaia împreună cu Casa pentru Oaspeți (Cavalierhaus) și dependențele ce țin de Castelul Peleşor — (locuința personalului, garajurile și grajdurile) — hotărâsc a rămâne în folosința soției mele cât timp va trăi. Regina Maria va dispune după a sa voință de mobilele din Palatul Cotroceni și din Castelul Peleşor.

Întreținerea acestor reședințe este în sarcina succesorului meu la Tron.

În privința părților convenite copiilor mei hotărâsc astfel :

Fiului meu Carol, Principele Moștenilor al României, ca urmaș al meu pe Tron îi las, pe lângă partea lui rezervată, toată cotitatea disponibilă și hotărâsc să aibă în partea sa de moștenire în-reaga moșie Sinaia-Predeal împreună cu Castelul Peleş și celelalte castele, clădiri și stabilimente cu sarcinile prevăzute în acest testament pentru Castelul Peleşor. Îi mai las casele și clădirile din București cari îi sunt absolut necesare. Totodată el va fi dator să plătească legatele prevăzute pentru binefaceri.

Fiului meu Principele Nicolae al României îi las moșia Broșteni din Valea Bistriței Moldovenești și casele din București din strada Imperială cu tot locul lor, unde se află acum Administrația Domeniului Coroanei.

Ficei mele Elisabeta, Regina Greciei, îi las moșia Zorleni din județul Tutova și un imobil în București.

Fica mea Maria, Regina Sârbilor, Croaților și Slovenilor, își va lua partea în efecte și în bani.

Ultimei mele fiice Ileana, Princesă a României, îi las moșia Poeni din județul Iași și un imobil în București.

Toată averea mea în bani, acțiuni, obligații, fonduri de Stat, după plata legatelor va compoartă partea rezervată a fiecăruia din copiii mei.

Împrejurările grele economice de după marele război și greutatele familiare nu mi-au îngăduit să-mi văd sporind averea mea personală și de aceea cu mare părere de rău nu pot face tot binele ce aș dori. Totuș las în grija fiului meu urmaș la Doamne ca după sfatul ce va luă dela Președintele Consiliului de Miniștri, Patriarhul Bisericii Române, Primul-Președinte al Inaltei Curții de Casație și Ministrul Casei mele, să distribue suma de cincizeci milioane lei (socotind leul după valoarea lui față de aur, de azi) următoarelor instituțiuni :

Fundațiunii Universitare Ferdinand I din Iași.

Orfelinatuului Agricol «Ferdinand» depe moșia regală Zorleni, care va rămâne neatins pe această moșie și întreținut de viitorul Rege al României.

Academiei Române, pentru ca venitul să servească la un premiu pe numele meu pentru cercetări asupra unor chestiuni economice românești.

Societății Geografice Române.

Bisericilor Naționale-ortodoxă și unită-bisericii catolice, bisericii protestante și celei israelite.

Unei Instituțiuni de ajutorare pentru ofițeri.

Societății «Astra» din Sibiu și unei Societăți de cultură națională din Cernăuți și din Chișinău.

O sumă se va împărți pentru săracii din Capitalele tuturor județelor, după însemnătaea lor istorică și numărul populației lor.

Distribuirea sumelor de mai sus va fi începută numai după un an dela moartea mea, astfel ca toate dobânzile acestor sume să rămână disponibile.

Hotărâsc ca acești bani să fie întrebuințați în modul următor :

Întregul personal superior și inferior al Curții Regale, al Casei și al Administrației mele centrale va primi :

Cei cu peste zece ani de serviciu, lefile pe un an întreg, după moartea mea, cum sunt prevăzute în bugetul meu, salar și spor.

Cei cu cinci până la zece ani de serviciu, lefile fără spor pe un an întreg.

Cei cu unul până la cinci ani de serviciu, lefile fără spor pe jumătate an.

Cei cu mai puțin de un an serviciu, lefile fără spor pe două luni.

Suma ce ar rămâne se va vărsa la fondul de pensii al Casei Regale.

Incheiu aceste ultime ale mele voințe cu gândul care mi-a stăpânit toată viața, chemând binecuvântarea cerească asupra scumpului meu popor și mă închin cu smerenie în fața hotărârilor lui Dumnezeu și iscălesc :

În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, amin.

Făcut în Sinaia, la două lunic una mie nouă sute douăzeci și cinci.

FERDINAND

Am scris și iscălit cu propria mea mână acest testament pe trei coale, formând douăsprezece pagini legate cu un fir alb și am pus sigiliul meu.

lunic în două, una mie nouă sute douăzeci și cinci.

FERDINAND

CODICIL

A vroit Domnul să încerce țara, pe mine și pe Regina cu o mare durere, prin renunțarea la Tron a Principelui Carol. Până la sfârșitul vieții nu se va șterge din inima mea jalea care m'a cuprins când m'am văzut silit să iau act de această hotărâre a primului meu născut, constatând că din nenorocire această măsură se impunea de interesele Statului și ale Coroanei, care în orice împrejurare am înțeles să mă stăpânească.

Schimbarea astfel făcută la moștenirea Tronului și în Familia Regală prin noua situațiune a fiului meu Carol mă obligă să aduc următoarele modificări și adaus la testamentul meu mai sus scris.

Anulez dispozițiunea cuprinsă în acest testament prin care lăsam fiului meu Carol toată cotitatea disponibilă și hotărârea de a cuprinde în partea sa de moștenire întreaga moșie Sinaia-Predeal împreună cu Castelul Peleş și celelalte castele, clădiri și stabilimente cu sarcinile prevăzute în acest testament pentru Castelul Pelișor, precum anulez și legatul «caselor și clădirilor din București cari li sunt absolut necesare».

Hotărâsc ca toată această cotitate disponibilă, atât imobilele de pe Valea Prahovei, cu sarcinile prevăzute, ca și cele din București, cari sunt absolut necesare viitorului Rege, să revie urmașului meu pe Tronul României din Familia mea, iar în timpul minorității sale să se bucure de folosința și de veniturile lor iubita mea soție Regina Maria.

Voiesc ca partea rezervată ce se cuvine fiului meu Carol s'o primească în bani și în efecte.

Luând aceste noi dispoziții potrivit dorinței ce în totdeauna am avut de a spori mijloacele noului Rege al României, rog Cerul ca să ajute pe iubitul meu fiu Carol în noua viață ce singur și împotriva voinței noastre și-a ales-o și să facă urmările acestei alegeri cât mai ușoare pentru el și pentru țară.

Făcut la București în unsprezece Ianuarie una miie nouă sute douăzeci și șase, scris și iscălit cu propria mea mână.

FERDINAND

30 years ago.

First photo. taken when I came to

Romania
1893

ANR, SANIC, fond Casa Regală. Personale. Regina Maria,
dosar III/137/1923, f. 76v

A summer day
sunshine and light! —

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Maria*,
dosar III/128/1921, f. 116v

*Maria Queen of all
the Romanians*
1922

ANR, SANIC, fond Casa Regală. Personale. Regina Maria,
dosar III/136/1922, f. 181v

ANR, SANIC, fond Casa Regală. Personale. Regina Maria,
dosar III/137/1923, f. 103v

ANR, SANIC, fond Casa Regală. *Personale. Regina Maria,*
dosar III/162/1927, f. 30v

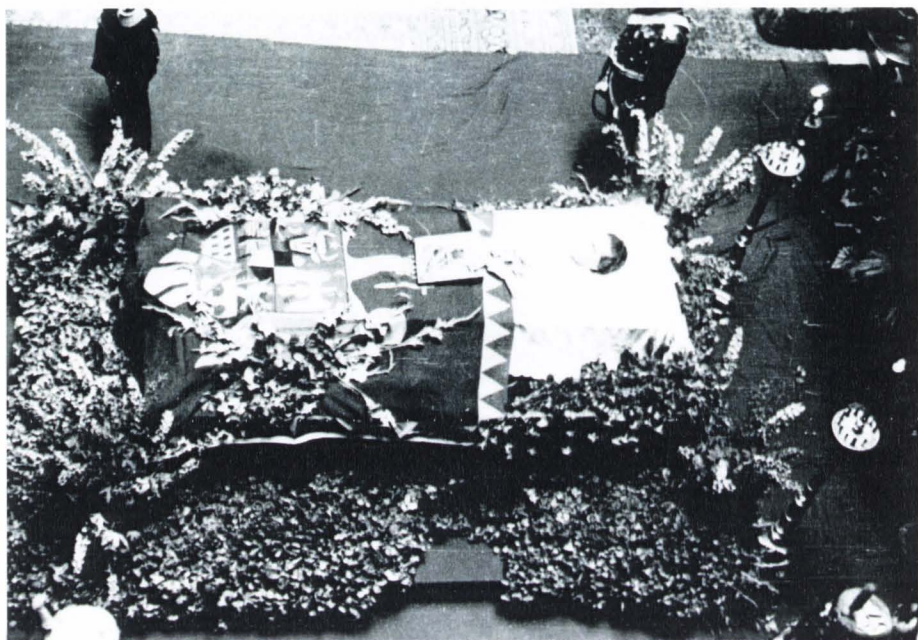
ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Maria*,
dosar III/193/1935, f. 1v

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Maria*,
dosar III/202/1937, f. 1v

ANR, SANIC, fond *Casa Regală. Personale. Regina Maria*,
dosar III/210/1937, f. 110v

ANR, SANIC, colecția *Documente fotografice*, F I 5370 (1)

ANR, SANIC, colecția *Documente fotografice*, F I 5370 (2)

